
A. J. CRONIN
LUMINA
NORDULUI

ARCHIBALD JOSEPH CRONIN

Lumina nordului

În româneşte de Sofia Marian

Societatea Comercială VI-CART SRL Bucureşti
1992

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI

I

Orologiul bisericii St. Mark arăta că trecuse ora opt când, în seara aceea umedă de februarie, Henry Page, urându-i, ca de obicei, noapte bună lui Maitland, director-adjunct la ziarul său, se despărţi de el şi părăsi clădirea ziarului *Northern Light*[1]. Din pricina editorialului de luni zăbovise mai mult ca în alte dăţi, căci, după o experienţă de douăzeci de ani, nu scria prea uşor, iar neaşteptata convorbire telefonică cu Vernon Somerville îl făcuse să întârzie şi-l tulburase.

În după-amiaza aceea îi lăsase soţiei sale automobilul, aşa că avea de gând să se ducă pe jos acasă; în ultimul timp, doctorul Bard îl tot îndemna ca, fără să se obosească prea mult, să facă mai multă mişcare, dar, ora fiind înaintată, se hotărî să ia tramvaiul.

Era sâmbătă seară; în Mealmarket – vechiul centru comercial al Hedlestonului, format dintr-o reţea de alei înguste şi pasaje, dând toate spre scuarul Victoria – întâlneai lume puţină. Birourile şi tipografia lui Page ocupau aici o parte dintr-un corp de case în stil Adam[2], a căror patină de fum şi intemperii străvechi trăda o obârşie de aproape două veacuri. Lipsit de forfota zilei, vechiul cartier, cu caldarâmurile învăluite la acea oră într-o tăcere atât de neobişnuită, îi părea lui Henry, care îşi putea auzi în urmă ecoul paşilor pe alee, mai mult ca

[1] Lumina Nordului.
[2] Robert Adam (1728 – 1792), celebru arhitect scoţian.

oricând, inima statornică a acestui orăşel regal[3] din Northumberland[4], unde, timp de cinci generaţii, trăise şi muncise familia sa. Instinctiv trase adânc în piept aerul umed şi uşor înţepător.

Tăind prin Dean's Close, ajunse în strada principală. În staţie nu era coadă. Deşi tramvaiul care mergea în direcţia Wooton era pe jumătate gol, totuşi, din obişnuinţă, căci făcuse asta o viaţă întreagă, Henry numără patru călători care citeau *Northern Light*. Un meseriaş cu lădiţa de scule la picioare, om la vreo şaizeci de ani, citea editorialul zilei prin ochelari cu rame de metal, ţinând ziarul spre slabul bec electric din colţul vagonului şi mişcându-şi buzele pe măsură ce forma cuvintele. Pierduse, de fapt, meciul de fotbal pentru a lucra suplimentar, şi Henry îşi spuse: „În bătrâni e nădejdea". Deşi nu-şi făcea iluzii în privinţa stilului său – fiul său, David, era tentat să zâmbească atunci când îi citea expunerile – simţea o căldură consolatoare la gândul că reuşea din când în când să-şi apropie şi să influenţeze oamenii simpli din oraş, faţă de care încerca un tulburător simţământ de răspundere.

La Hanley Drive coborî. Vilele din această stradă, construite toate din gresie roşie adusă de la carierele de piatră din Eldon, se deosebeau prea puţin între ele, toate manifestând o slăbiciune pentru frontonul îmbrăcat pe jumătate în lemn. Intrarea casei lui Henry Page era însă urâţită de două felinare de fontă, greoi răsucite laolaltă, cu reliefuri aurite, reprezentând stema oraşului Hedleston, formată din trei lăstuni de argint, pe un scut de azur. Page era un om care se ferea de orice fel de ostentaţie, totuşi, prin faptul că fusese de două ori primar al oraşului, se simţise obligat să se conformeze obiceiului şi să accepte astfel de reminiscenţe îngrozitoare ale

---

[3] În Anglia existau orăşele care se bucurau de anumite privilegii acordate de rege.

[4] Regiune în nordul Angliei. Centrele cele mai importante sunt Newcastle şi Tynecastle.

anilor cât deţinuse această funcţie.

Grădina în care îşi petrecea aproape fiecare clipă liberă, trebăluind, ici şi colo, cu multă plăcere, începea să dea semne îmbucurătoare, ce vesteau sosirea primăverii. Urcând încetişor scara principală, îşi căută cheia de la intrare. Ajuns în hol, în timp ce-şi agăţa haina pe cuier, ascultă o clipă şi se linişti, căci n-auzea niciun zgomot care să trădeze vreo mişcare. Se duse în sufragerie, unde masa rămăsese pusă doar pentru el, şi, pipăind covorul cu vârful piciorului, apăsă pe butonul soneriei.

De îndată îşi făcu apariţia o femeie înaltă, ciolănoasă, cu o faţă lucie, cu mâinile roşii, crăpate şi îmbrăcată sever, în negru, care aduse câteva felii de friptură de berbec, cu cartofi şi varză. O vreme rămase cu capul aplecat într-o parte, apoi, ridicând uşor colţul gurii, făcu aceeaşi constatare caustică, repetată necontenit în cei douăzeci de ani de serviciu:

— Cred că a stat cam mult în cuptor, domnule Page.

— Am s-o încerc, totuşi, răspunse Henry.

— V-aş putea face două ochiuri, sugeră ea, după o pauză.

— Nu te obosi, Hannah. Dar, pentru orice eventualitate, poţi să-mi aduci nişte biscuiţi şi brânză.

Ştiind că n-o observă nimeni, femeia îi aruncă o privire de simpatie ironică, privirea unei slujnice privilegiate, care-şi dă seama că gospodăria aceasta datorează totul discreţiei, prudenţei, economiei şi muncii ei fără preget. Privirea slujnicei – oscilând între afecţiune şi dojana – arăta în ce măsură cunoştea caracterul stăpânului ei.

Henry ştia prea bine că din vina lui se uscase atât de rău friptura; îşi dădea seama că nimeni nu putea ţine pasul cu ore de masă atât de sucite ca ale sale. El însuşi hotărâse de mult ca ora şapte fix să rămână stabilită pentru cină. Oricum, în seara aceea nu prea îi era foame, aşa că îşi încheie masa destul de mulţumitor, cu brânză

de Cheddar[5] şi cu biscuiţi, iar când Hannah îi aduse papucii, se îndreptă, ca de obicei, spre bibliotecă, înainte de a se urca în camera sa de lucru, la ultimul etaj.

Soţia sa, Alice – având încă pe cap pălăria cu mănunchiul de cireşe pe care o purtase la partida de bridge, căci avea obiceiul ca, de îndată ce intra pe uşă, să se aşeze absentă, uneori ţinând chiar umbrela strâns înfăşurată într-o mână înmănuşată – şedea lângă Dorothy. Dezlegau cuvinte încrucişate. Lui Page îi făcu plăcere să-şi vadă fiica acasă: de când începuse să se ducă la Tynecastle pentru cursul de bele-arte, Dorothy lipsea cam prea des şi se întorcea prea târziu pentru o fată de şaisprezece ani care abia terminase şcoala.

— Tăticule, se plânse ea, fără a-şi ridica ochii când îl auzi intrând, cuvintele dumitale încrucişate sunt absolut imposibile!

Sunt făcute pentru oameni de inteligenţă mijlocie. Page se apleca şi scormoni focul, care abia mai pilpâia. Ei, unde-i încurcătura?

— Numele care i s-a dat lui Robert Louis Stevenson[6] pe insulele din Pacific.

— Încearcă Tusitala... şi dacă ai mai citi din când în când o carte, ai şti mai multe despre el.

Fata îşi scutură părul, prins într-o coadă de cal exagerată.

— Pariez că te-ai uitat la răspunsuri în redacţie. Am văzut, de altfel, filmul *Insula comorilor*.

Henry tăcu, minunându-se, cum i se întâmpla adeseori, cât de diametral opuşi puteau fi copiii lui; David, atât de scânteietor şi de studios, iar Dorothy, o adevărată zăpăcită. De asemenea, fusese optimist când îşi închipuise că fetei începuse deodată să-i placă viaţa de familie, căci soţia îl anunţă:

---

[5] Mică localitate din regiunea Somerset (sud-vestul Angliei), vestită pentru brânzeturile fabricate acolo.

[6] Cunoscut scriitor englez (1850 – 1894), autor al mai multor romane cu caracter exotic şi de aventuri, dintre care cel mai de seamă este „Insula comorilor” (1883)

— Dorrie este invitată astă-seară la televizor, la familia Wellsby.

Alice acorda, cu multă distincţie, cuvenita valoare numelui de Wellsby. *Sir* Archibald Wellsby, bancher şi fabricant’de încălţăminte, era singurul din Hedleston care avea titlu nobiliar, iar soţia sa, Eleanor, era cea mai intimă prietenă a Alicei..

— Cum asta?... Henry se uită la ceas. Dar e aproape zece...

— Hai, nu fi încăpăţânat, Henry! Dacă nu vrei ca fata să aibă televizor în casă, nu poţi s-o împiedici să se ducă la alţii să privească..

Dorothy se şi îndreptase spre uşă. După ce plecă, tatăl ei nu se putu opri să nu protesteze:

— Ne cam scapă din mână. Pentru numele lui Dumnezeu, de ce o laşi să meargă la blestemata aceea de şcoală de bele-arte?... Copiii aceia nu fac altceva decât să sadă prin cafenelele din Tynecastle, trăncănind şi bând cafele, atunci când nu-şi pierd timpul pe la cinematografe... Ştii doar că n-are pic de talent...

— Poate că n-are. Dar acolo se întâlneşte cu tineri bine... unii dintre ei fac parte din cele mai bune familii, în clasa Dorriei, de pildă, e fiul *lady*-ei Allerton... şi fata lui de Cressy. Asta-i foarte important. La urma urmei, n-aveam nevoie de încă un dezastru în familie, nu-i aşa, dragă?

Cum Henry nu-i răspunse nimic, lăsă deoparte cuvintele încrucişate şi se apucă de lucrul ei de mână. Curând, printre împunsăturile de ac, începu să istorisească despre vizita făcută în după-amiaza aceea, descriindu-i pe cei care fuseseră acolo, rochiile, pălăriile, mănuşile, diferitele pieptănături, poveste pe care, după o experienţă îndelungată, Page putea să n-o asculte, păstrând totuşi aparenţa unei atenţii pline de înţelegere. Era încă preocupat de comunicarea telefonică primită de la Vernon Somerville. Îl punea pe gânduri. Fusese prezentat în treacăt lui Somerville, la un dineu de editori,

la Londra – asta se întâmplase, cu trei ani în urmă, la Societatea pentru ajutorarea vânzătorilor de ziare – totuşi nu şi-ar fi închipuit niciodată că o personalitate atât de proeminentă ca aceea a lui Somerville îşi va aminti de un director de ziar din provincie, atât de puţin important ca el, şi nici că părerea acestuia despre *Northern Light* ar fi fost atât de favorabilă. Proprietarul ziarului *Morning Gazette*[7] ar fi trebuit desigur să aibă o părere contrarie.

— Henry, mă asculţi?

Page tresări...

— Iartă-mă, dragă...

— Zău, nu-i frumos din partea ta.

— Adevărul e că sunt preocupat în astă-seară, se scuză el.

— Eşti preocupat? Doamne-Dumnezeule... ce s-a întâmplat?

În mod obişnuit, acasă, Henry nu discuta niciodată despre problemele în legătură cu ziarul. O făcuse în primele zile de căsătorie, cu consecinţe dintre cele mai ciudate; în seara asta, însă, simţea nevoia să-şi descarce sufletul.

Se uită la Alice, la silueta ei subţirică şi elegantă, la tenul ei de blondă, uşor pistruiat, puţin ofilit şi totuşi încă frumos, ce se potrivea cu părul bălai ca nisipul. Ochii ei, de un albastru şters, sub fruntea îngustă, cu sprâncene arcuite, ce-i dădeau un aer veşnic mirat, cătau spre el plini de interes şi de aşteptare. Era privirea unei femei care se străduieşte să păstreze faţă de soţul ei cuvenita indulgenţă, în ciuda încercărilor şi decepţiilor pe care are convingerea că acesta i le-a hărăzit în decursul celor douăzeci de ani de căsnicie.

— Uite ce e, astăzi am primit o ofertă pentru ziar.

— O ofertă? Să ţi-l cumpere? Se ridică puţin, cireşele de pe pălărie se agitară; recepţia fu dată uitării. Ce interesant! Şi cine anume?

— Somerville, de la *Morning Gazette*.

---

[7] Gazeta de dimineaţă.

— Vernon Somerville! Care a fost căsătorit cu Blanche Giliflower... s-au despărţit anul trecut. Versată în genealogia, legăturile de rudenie şi intimităţile „mărimilor”, Alice stătu o clipă pe gânduri, apoi spuse, cu un accent de superioritate caracteristic cartierului ei de baştină, Morningside – cartierul cel mai ales din Edinburgh – accent pe care-l întărea întotdeauna în clipele de intensă activitate mondenă: Dar, Henry, asta este, dintr-un anumit punct de vedere, pasionant! Şi cât oferea...?

Se întrerupse discret.

— Draga mea, deoarece tot am respins oferta, nu văd de ce n-ai şti şi tu. Mi s-au oferit cincizeci de mii de lire.

— Doamne-Dumnezeule! Ce sumă! Privirea-i deveni visătoare. Gândeşte-te numai ce am putea face cu atâţia bani... am putea călători... am putea vedea lumea... Vai, Henry, ştii că am dorit dintotdeauna să văd insulele Hawai!

— Îmi pare rău, dragă, dar Hawaiul va trebui să mai aştepte.

— Vrei să spui că ai refuzat?

— Somerville mai are alte trei publicaţii –, săptămânalul acela dezgustător şi *Sunday Argus*[8] – în afară de *Morning Gazette*. Nu văd de ce ar mai avea nevoie de încă una. De altfel, adăugă Page reţinut, Somerville ar fi cam prea întreprinzător pentru micul nostru ziar.

Tăcură amândoi.

— Dar pare să fie o ocazie favorabilă, reluă ea cu un aer vesel şi convingător, în timp ce punea un nou fir de aţă în ac. Ştii că nu te-ai simţit bine în ultimul timp. Şi doctorul Bard îţi tot spune că surmenajul şi programul dezordonat îţi fac rău.

— Ai vrea să mă retrag? Poate într-o vilă la Torquay[9]? Aş fi groaznic de nenorocit!

---

[8] Argusul de duminică.

[9] Localitate în sud-vestul Angliei, în Devonshire, pe un braţ al Canalului Englez.

— Nu, nu m-am gândit câtuşi de puţin la asta. Eşti un om relativ tânăr şi n-ar trebui să ne înfundăm tot restul vieţii în provincie. Dacă te-ar sprijini cineva, ai putea să capeţi uşor un post... să zicem la O.N.U.

— Ce, să mă înmormântez în acest turn al lui Babel? Niciodată!

— Dar, Henry... nu mă gândesc la mine, deşi ştii că m-am plictisit îngrozitor de Hedleston şi de toţi cei de aici. Nu merită oare să iei în consideraţie... un asemenea prilej? Ştii că nu profiţi niciodată pe deplin de ocaziile ce ţi se ivesc!...

Page dădu din cap, trecând cu vederea aluzia aceasta la o binecunoscută mustrare, întemeiată, de altfel, că, „dacă ar fi încercat într-adevăr”, ar fi putut obţine titlul nobiliar, după ce, ales pentru a doua oară primar, îşi îndeplinise însărcinarea.

— Toată viaţa mea e ziarul, Alice. Şi pot spune că am făcut ceva din el.

— Ar putea să-l preia David.

— Nu fi absurdă, Alice! Dacă l-ar cumpăra Somerville? Nici n-ar vrea să calce pe-acolo! Şi ştii câtă nădejde mi-am pus în el... de îndată ce se va restabili.

— Dar... cincizeci de mii de lire...

— Draga mea, dacă suma asta ţi se pare atât de ameţitoare, dă-mi voie să-ţi spun că ziarul valorează cel puţin de două ori pe atât.

O clipă rămase surprinsă.

— Bine, dar poate dacă ai tărăgăna puţin, ţi-ar oferi mai mult, spuse doamna Page după o pauză, în timpul căreia aerul său decepţionat făcu loc unei expresii atotştiutoare.

Expresia aceasta – slabă imagine a isteţimii cu care tatăl ei rezuma depoziţiile la Curtea Supremă din Edinburgh – era însă atât de naivă, încât îl mişca pe Henry.

— Nu, Alice, spuse el cu blândeţe. I-am răspuns categoric că nu voi vinde niciodată ziarul.

Doamna Page nu mai adăugă nimic. Îşi văzu mai departe de lucrul ei de mână, sucind şi răsucind în minte cele discutate. Deşi nu ştia încă ce trebuie să gândească, era totodată tulburată şi nemulţumită de atitudinea lui Henry. Tăcerea prelungită şi cam înţepată – neobişnuită la o persoană atât de volubilă – privirile supărate pe care i le arunca din când în când, aerul că nu doreşte să participe la un lucru pe care nu-l poate aproba, toată atitudinea ei exprima, ca de obicei, nemulţumirea.

Lui Page îi era ciudă pe el însuşi. Experienţa ar fi putut, desigur, să-l înveţe cât de zadarnic era să-şi deschidă sufletul faţă de Alice. Totuşi, o nevoie neîmplinită a firii sale îl împingea s-o facă, şi întotdeauna cu acelaşi rezultat: lipsă de înţelegere şi dezacord, ceea ce-l nemulţumea şi-l întrista, asemenea celui care, crezând că se va înviora îmbăindu-se într-o apă răcoroasă, descoperă că s-a aruncat într-o baltă prea puţin adâncă.

În cele din urmă, soţia lui spuse, puţin cam scurt:

— Te duci mâine la Sleedon?

— Bineînţeles... e sfârşit de lună. Vrei să vii şi tu?

Făcu semn din cap că nu intenţionează; Henry ştia dinainte că va refuza. Căsătoria lui David o nemulţumise: rămăsese cu un simţământ usturător de decepţie, ca urmare a ambiţiei ei frustrate, a „dezastrului”, cum îl numea, când se aflau singuri. Era una din părţile ei bune că avusese întotdeauna aspiraţii înalte pentru copii, iar Cora, care, după părerea lui Henry, întrunea majoritatea însuşirilor ce se puteau pretinde unei femei, nu corespundea acelor condiţii severe pe care ar fi vrut să le îndeplinească soţia fiului său. Lovitura încercată la prima întâlnire – când David apăruse, pe neaşteptate, la braţ cu o străină tânără, înaltă, palidă şi puţin cam speriată – pierduse din intensitate; mai existau însă, greutăţi şi obiecţii, mai ales termenul de „vulgară”, deşi nerostit niciodată, părea că-i cere doamnei Page pentru a nu-l pronunţa un efort, în care trăgea în cumpănă toată stăpânirea de sine a unei femei de lume. Acum, însă,

starea de enervare ce o cuprinsese, şi de care Henry era răspunzător, o făcu să exclame brusc:

— Mai bine ai încerca să-i aduci ceva mai des în oraş. Să vină şi ei să danseze sau să meargă la un concert. Să fie văzuţi cu noi. Ştii că lumea trăncăneşte. E atât de nefiresc felul ăsta al lor de a trăi în pustietate... Mă cutremur când mă gândesc cum or fi interpretând prietenii noştri acest lucru!

Înţelept, Henry se abţinu să-i dea răspunsul cuvenit.

— Foarte bine, draga mea, spuse el, am să stau de vorbă cu ei.

II

Ziua următoare se vestea frumoasă şi răcoroasă, doar câţiva nori brăzdau cerul albastru – o vreme înviorătoare. Deşi strămoşii lui Page fuseseră cu toţii protestanţi convinşi, el nu se ducea întotdeauna la biserică. Când soţia sa şi Dorothy plecau la slujba de la ora unsprezece, Page tăia pentru Cora câteva flori proaspete de pe peluza din spatele casei, lua o carte care sosise pentru a fi recenzată şi care ar fi putut să-l intereseze pe David şi se urca în automobil. Pentru a nu-şi scandaliza vecinii, porni încetişor din garaj, luând-o de-a lungul drumului ce trecea prin spatele caselor, dar nu izbuti să scape de ochii doamnei Harbottle, văduva lui Bob Harbottle, care fusese bun prieten cu tatăl său, căci bătrâna doamnă, păşind încet, în toată măreţia ei duminicală, spre biserica Sf. Mark, răspunse cu o privire mustrătoare la salutul lui Henry.

Curând, însă ajunse pe şoseaua spre Sleedon. Proasta dispoziţie din seara precedentă dispăruse, făcând loc unui simţământ neobişnuit de libertate. Legat de munca sa, Page avea puţine clipe de destindere. Nu-l interesau nici golful, nici tenisul; de fapt, nu avea aptitudini pentru sport, fiind predispus, la numai patruzeci şi nouă de ani, la o oarecare afecţiune cardiacă, de care, în ciuda dezaprobării doctorului Bard, nu ţinea seama, socotind-o mai mult plicticoasă decât îngrijorătoare. De fapt, Henry era un om liniştit din fire, cu o înclinare înnăscută spre interiorizare, disciplinat din tinereţe de părinţi, care socoteau că severitatea trebuie să stea la temelia bunei

creşteri. Chiar atunci când devenise primar, îndatoririle publice fuseseră întotdeauna o corvoadă, iar Alice avea deseori motiv să-i reproşeze ceea ce numea ea „lipsa lui de dinamism”. Îşi iubea grădina, şi în mica lui seră cultiva muşcate destul de frumoase. O altă distracţie inofensivă o constituia căutarea de vechi porţelanuri de Stafford[10] pentru colecţia sa; de asemenea, îi făcea o plăcere fără seamăn să organizeze toamna concertele simfonice, pe care le iniţiase la Hedleston şi care reprezentau în momentul de faţă unul dintre cele mai importante evenimente anuale din oraş. Mai presus de orice, însă, îi plăcea să se ducă din când în când pe malul mării, mai ales la Sleedon, care, deşi atât de aproape de Hedleston, rămăsese totuşi cel mai autentic sat de pescari de pe toată coasta de nord-est. Cunoştea satul de când era mic, iar acum locuia acolo fiul său. Dar, pe lângă legătura astfel creată, farmecul satului era spiritualizat prin faptul că aici mai supravieţuia încă o părticică din adevărata Anglie veche.

Asta era pasiunea lui Henry, religia sa şi chiar, s-ar putea spune, obsesia sa: Anglia de altădată, Anglia care trebuia să reînvie. Îşi iubea ţara cu o sinceritate plină de modestie, îi era dragă însăşi compoziţia solului ei, iubea până şi sarea mării care o scălda. Nu era orb faţă de degenerarea care, de la război încoace, schimbase structura vieţii naţionale. Totuşi, considera că nu putea fi, nu trebuia să fíe decât o consecinţă temporară a luptei homerice, că Anglia avea să se ridice din nou. Istoria ei dovedea că supravieţuise unor dezastre şi mai cumplite, când ţara zăcuse epuizată şi lipsită de vlagă, când perspectivele păreau întunecate şi fără nicio speranţă. Într-un fel oarecare, fiindcă era Anglia, generase o viaţă nouă, reînnoise ciclul marilor ei tradiţii şi, refuzând cu îndârjire să se scufunde în beznă, ieşise, în cele din urmă, triumfătoare.

Acum înaintea ochilor lui se conturau liniile joase ale

[10] Centrul cel mai renumit al industriei olăriei din Anglia.

Sleedonului. Spuma mării se împrăştia ca fumul, izbindu-se de digul portului. Conducea automobilul de-a lungul cheiului, pe lângă bărcile de pescari trase la mal, pe lângă plasele întinse la uscat, ocolind postul gărzii marine văruit în alb şi ajungând în sfârşit sus, pe faleză, la căsuţa lui David.

Când trecu de ultima dună, o văzu pe nora sa aşteptându-l în poartă. Cu capul descoperit, cu părul negru-albăstrui fluturându-i în jurul obrazului bătut de vânt, cu rochia de un roşu-închis, mulată pe coapsele lungi, părea că radiază acea căldură şi afecţiune care-l însănătoşiseră pe fiul său. Cora îi strânse mâna într-ale sale şi, chiar înainte de a i-o fi spus, ştia că e bucuroasă să-l vadă.

— Cum îi merge? întrebă Page.

— A avut o săptămână cu adevărat bună. E sus acum... scrie.

Pe când intrau, ea privi în sus, la fereastra mansardei, de unde se auzeau sunetele voalate ale unui concert de Bela Bartok[11].

— Îl chem.

Dar Page nu dorea să-l tulbure pe David. Cartea sa despre poezia preislamică – un subiect ce-l interesase încă de pe când se afla la Balliol[12] – era o problemă grea. În ultimele şase luni învăţase singur trei dialecte arabe şi traducea acum *din Kital al-Agbani*[13], *Cartea cântecelor*. Era mai bine să nu încerce a-l smulge din concentrarea lui. Cora observă această ezitare şi zâmbi. ’

— Oricum, până la masă nu e mai mult de o jumătate de oră.

Narcisele îi făcură mai multă plăcere decât se aşteptase Henry. După ce le admiră şi le potrivi într-un buchet cam prea strâns, îl conduse în grădina din spatele

[11] Compozitor maghiar (1881 – 1945) de renume mondial, ale cărui lucrări au izvor de inspiraţie muzica folclorică maghiară şi a popoarelor învecinate.
[12] Unul din colegiile Universităţii Oxford din Anglia.
[13] Poet persan din secolul al XI-lea.

casei, apărată de briza continuă printr-un perete de piatră necimentată, şi-i arătă ce lucrase în săptămână care se scursese. Pregătise un teren pentru zarzavaturi, bine amenajat, pe locul îngrădit, dar destul de pietros.

— Şi cine a scăpat?

— Eu, fireşte! Râdea fericită.

— Nu-i prea greu pentru tine? Cu gospodăria, cu gătitul... şi cu David.

— Nu... nu. Sunt voinică, zău! Şi mi-e tare dragă grădina. Îl privi sfioasă şi sinceră în simţămintele ei. Vezi, înainte n-am avut niciodată posibilitatea să fac treburi de-astea...

După ce Cora plecă la bucătărie, Henry începu să se plimbe în lung şi în lat pe poteca îngustă, presărată cu cenuşă; se gândea, cu bunăvoinţă, la felul ei simplu de a vorbi. „Ei şi, ce-i cu asta? Mai bine o femeie cu suflet ales decât o lingvistică perfectă, mai ales când acea femeie e Cora". Curând îl strigă din uşă.

În odaia din faţă, pe masă, era aşternută o faţă de masă proaspăt spălată; tacâmurile, garnitura de tăiat friptura şi vesela de porţelan – toate lucruşoarele pe care le primiseră de la el – erau scoase la vedere; iar pe o farfurie, rumen şi bine prăjit, te îmbia un pui fript. Tot ce făcea Cora dovedea o pricepere plină de însufleţire, împrăştia o atmosferă de bunăvoinţă şi de simpatie, care arătau cât de dornică era să placă.

Aşteptându-l pe David, îl auziră cum opreşte sus discul microsion, iar o clipă după acea intră în odaie, puţin distant, Ca-ntotdeauna. Page observă totuşi de îndata că era într-unul din momentele lui de bună dispoziţie. De altfel şi arăta bine, iar în ciuda obişnuitului său fel de a se îmbrăca extravagant – pulover de culoarea gâtului de porumbel, pantaloni din catifea gălbuie, pantofi uzaţi de antilopă – nu puteai să treci cu vederea ce bărbat frumos era; foarte înalt, ca şi Cora, deşi slab, mult prea slab încă, cu părul blond şi moale, cu pielea de culoare deschisă şi dinţii frumoşi, simetrici.

— Îţi merge bine cu lucrul? îl întrebă Henry, în timp ce Cora despica pasărea.

— Destul de bine.

Primi cu un aer detaşat ispititoarea combinaţie de aripă de pui, verzişoare de Bruxelles şi piure de cartofi, pe care i-o întinse Cora, o studie câteva clipe, apoi, distrat, luă furculiţa.

— Ne-a sosit la redacţie o nouă biografie a lui Edward Fitzgerald[14]. (David ridică din sprâncene). M-am gândit că ţi-ar plăcea, poate, s-o răsfoieşti, rosti încet Page, având aerul că se scuză.

David îşi privi ironic tatăl.

— Nu-mi spune că-l admiri pe „califul de Anglia din Est”[15]... omul care a scris acele incomparabile versuri:

De un „da” sau „nu” mingea puţin se sinchiseşte,
Dar, ici-colo, cum e lovită, o porneşte.

Page schiţă un zâmbet. Nu-i păsa că David îşi lua aere de superioritate faţă de el; era desigur îndreptăţit s-o facă, în calitatea lui de student în litere, care terminase printre primii colegiul la Oxford. Educaţia lui Henry fusese întreruptă prin brusca rechemare la redacţie din pricina bolii tatălui său. Îşi completase studiile citind mult, totuşi nu urmase decât doi ani la Universitatea din Edinburgh, unde Robert Page, care fusese şi el student al acestei universităţi, ţinuse morţiş să-l trimită.

— Khayyam[16] nu-i chiar atât de rău, spuse el domol. Ruskin[17] îl aprecia.

---

[14] Literat englez (1809 – 1883), cunoscut îndeosebi prin traducerea din limba persană a „Rubayatelor” lui Omar Khayyam, publicată anonim în 1859.

[15] Poreclă dată lui Edward Fitzgerald.

[16] Omar Khayyam, astronom şi poet persan din secolul al XII-lea, autorul „Rubayatelor”.

[17] John Ruskin (1819 – 1900), eseist şi critic de artă englez; a criticat neajunsurile vieţii burgheze, celebrând munca meşteşugărească de tip medieval.

David se strâmbă şi rosti un şir de cuvinte arabe:

— Iată părerea mea despre bătrânul Omar!

— Ce înseamnă asta? întrebă Cora.

— Mi-e teamă că nu te cunosc destul de bine pentru a-ţi spune, răspunse David şi izbucni într-un râs atât de nefiresc, încât Henry îi aruncă în fugă o privire bănuitoare.

Totuşi, amintindu-şi de zilele acelea când fiul său şedea, cu capul plecat şi mâinile strânse între genunchi, şi privea ţintă podeaua, pradă unei depresiuni înfiorătoare, era liniştitor să-l auzi râzând. Nopţile erau şi mai rele, nopţi nesfârşite, în care nu-şi găsea odihnă, cuprins de teama unui duşman necunoscut. Anii de militărie nu fuseseră neobişnuit de aspri pentru el – luptase în Creta şi suferise de dizenterie în timpul retragerii – totuşi încordarea din vremea aceea îi lăsase o sensibilitate foarte mare, ce persistase în timpul anilor petrecuţi la Oxford şi sfârşise, cam cu optsprezece luni în urmă, cu o serioasă astenie nervoasă. Bard numise boala sa obsesie neurotică cu urme paranoice. Henry însă nu fusese de acord cu afirmaţia doctorului, care stăruia asupra faptului că observase tendinţe neurotice pronunţate încă din adolescenţa lui David. Această părere jignitoare a doctorului era cât pe ce să strice îndelungata lor prietenie.

Acum, însă, faptul era lipsit de însemnătate. Remarcând buna dispoziţie a lui David, Page avu senzaţia că fiul său fusese salvat prin căsătoria aceasta atât de extraordinară, şi totuşi atât de fericită, datorată unei întâlniri întâmplătoare pe cheiul din Scarborough[18], oraş unde se dusese să urmeze un tratament de terapie profesională, o muncă mecanică, în speţă împletitul coşurilor. Se întorsese de acolo cu nervii încă şubrezi, dar aproape restabilit, având din nou încredere în viitor. Căsătoria fusese cu atât mai ciudată, cu cât înainte David nu arătase niciodată vreo înclinare deosebită pentru

[18] Localitate pe coasta Mării Nordului.

femei, şi mai cu seamă pentru o femeie a cărei minte needucată era exact opusul minţii sale. Totuşi, poate chiar faptul că era incultă făcuse posibilă apropierea dintre ei. Din bezna prăpastiei unde se cufundase, el întinsese braţele instinctiv spre fiinţa cea mai simplă la care putuse ajunge. Şi ce noroc că mâna pe care o apucase fusese a Corei!

După prânz, pe când ea strângea masa, Page şi fiul său se aşezară la fereastră, să discute. De obicei David nu era comunicativ în privinţa lucrului său, astăzi însă îi pierise rezerva; era vesel şi senin. Tocmai îi apăruse în *Mercure de France*[19] traducerea unui eseu, *Ţara nopţii*, scris de el în timpul războiului, şi David îi arătă tatălui său o scrisoare personală de felicitare, primită din partea editorului. Această recunoaştere a talentului său, stimulent necesar pentru el, era şi o tainică încurajare pentru Page, care spera că David i se va alătura în curând, pentru a face din *Northern Light* un ziar interesant.

Aveau obiceiul să se plimbe împreună, dar în după-amiaza aceea David se scuză şi se duse sus să lucreze – era dornic să profite cât mai mult de o carte luată cu împrumut de la Biblioteca londoneză şi pe care urma s-o restituie a doua zi. Cora însă îşi şi pusese haina şi porni cu Henry spre port.

La început nu rostiră niciun cuvânt. Avea darul de a fi o tovarăşă tăcută, şi asta îi dădea senzaţia că o cunoaşte de ani de zile. După ce străbătură micul golf nisipos, acoperit cu ierburi de mare uscate, adunate la mal, ce pârâiau sub picioare, şi se îndreptară spre dig, Cora îl luă de braţ, lăsându-se, fericită, în voia puternicei brize marine.

— Ţi-ar trebui o haină mai călduroasă.

Observase că stofa era roasă.

— Nu mi-e frig de loc! Îl întrebă apoi: Nu-ţi place aici la noi?

---

[19] Publicaţie franceză care apare din 1890.

— Ba da, răspunse el.

Prezenţa Corei era ca un tonic.

La capătul digului părăsit se adăpostiră lângă cabana celor de la bărcile de salvare, urmărind zborul pescăruşilor, ce se roteau şi se repezeau asupra prăzii. În faţa lor se întindea marea nesfârşită; vântul sufla dinspre valuri, aprig şi sărat. Henry încerca ciudata senzaţie că ar fi putut să rămână veşnic acolo. În sfârşit, rupse tăcerea.

— Ai făcut mult pentru David.

— Ba el pentru mine, răspunse ea repede. După o pauză se uită la Henry, apoi îşi feri privirea. Las', că nici eu nu eram cine ştie ce fericită când ni s-au încrucişat drumurile.

Într-un fel oarecare Henry simţi că prin această simplă mărturisire îl onorase cu o destăinuire pornită din inimă. Reticenţa ei, faptul că n-o auzeai trăncănind în felul acela comunicativ pe care Page nu-l putea suferi la femei îl făcuscă de la bun început s-o îndrăgească. Observase totuşi la ea o nevoie aproape umilă de afecţiune, o dorinţă de a se ataşa de familia în care intrase, ce te lăsau să bănuieşti suferinţe trecute. Toate acestea îi fură confirmate mai târziu, când Cora îi povesti câte ceva din viaţa ei; cum îşi pierduse părinţii cu câţiva ani în urmă; cum locuise la o mătuşă, la Londra; cum se întreţinuse singură, având diferite slujbe prost plătite. Nu i-a scăpat însă nicio vorbă prin care să se înduioşeze de soarta ei. Acum părea că, prin fericirea prezentă, răzbatea ecoul slab, dar desluşit al tristeţii.

— Ai fost mai mult singură?

— Da, răspunse ea. Cam aşa ceva.

La o rafală de vânt mai puternică, Henry îi puse protector braţul în jurul umerilor.

— Nu vreau să te mai simţi vreodată aşa. Eşti a noastră şi nu o să te lăsăm niciodată să te simţi singură. Chiar ieri soţia mea vorbea despre asta… întrebându-se dacă uneori nu e plictisitor aici pentru tine şi pentru David. Ar trebui să mai veniţi amândoi să dansaţi din când în când

la Hedleston.

— Nu mă prea omor după dans, zău, spuse ea, apoi adăugă, ca şi când observaţia ar fi putut suna ciudat: De altfel nici David... nu-i felul lui.

— Atunci la teatru, sau la un concert?

Se întoarse spre Henry.

— Ştii bine că îmi place aici. Tocmai liniştea îmi place. Noaptea, în pat – se roşi deodată, de parcă ar fi spus ceva nepotrivit, dar continuă – când vântul suflă în jurul casei şi auzi valurile, e ca şi cum te-ai afla într-un castel, dacă înţelegi ce vreau să spun. N-aş schimba Sleedonul, nu aş face-o acum pentru niciun alt loc din lume, oriunde s-ar găsit el!

Era timpul să se întoarcă acasă. Când ajunseră la automobilul lui Henry, de sus, de la mansardă, se auzea iar muzică; părea să fie *Simfonia a patra*, în mi bemol major, de Brukner[20]. Nu se potrivea, cu gusturile lui, dar era un semn sigur că David căuta să se inspire, aşa încât hotărî că era mai bine să nu urce la el. Discret, strecură în buzunarul din afară al Corei plicul pe care-l lăsa la fiecare sfârşit de lună. Era de fiecare dată o clipă de stinghereală, deşi se străduia să fie îndemânatic, ca un scamator care caută să scape de o carte de joc. Adăuga de obicei, în chip de glumă, câte o remarcă absurdă. Cei doi tineri erau mândri, dar trebuiau să aibă cu ce trăi. De data asta spuse:

— Asta-i ca să-ţi cumperi seminţe pentru grădină.

Cora însă nu zâmbi. Faţa ei, cu pometţii înalţi şi cu vinişoare fine, cu obrajii puţin traşi, avea o expresie ciudată. Vântul îi umezise ochii de un căprui-închis şi-i aruncase o buclă neagră pe frunte.

— Eşti atât de bun cu noi, zău, mai ales cu mine! M-ai făcut să mă simt... mă faci... Nu putu continua.

Deodată se apropie de el şi repede, stângaci, îşi apăsă buzele moi de obrazul lui rece.

[20] Anton Bruckner (1824 – 1896), compozitor austriac, urmaş al simfonismului lui Bach şi Beethoven, dar influenţat şi de romantism.

În timp ce se întorcea la Hedleston, conducându-şi încet automobilul în amurgul cenuşiu – nu avea niciun motiv să se grăbească – gândul la această mângâiere spontană îl încălzi de-a lungul întregului drum spre casă.

III

Lunea era întotdeauna o zi încărcată – la sfârşit de săptămână se îngrămădeau ştirile – şi Page veni devreme la ziar. În loc să se ducă direct în biroul său, intră mai întâi în redacţie, care dădea într-o curte pietruită şi era alcătuită dintr-o sală mare, de modă veche, dar bine luminată; aici lucra majoritatea personalului redacţional. Localul ziarului nu era mare – de fapt Page fusese nevoit să închirieze clădirea învecinată pentru a-şi instala maşinile tipografice – şi avea un aspect vetust, neschimbat de ani de zile; dar lui Henry îi convenea şi se simţea bine acolo. Peter Fenwick, secretarul de redacţie adjunct, stătea împreună cu Frank, redactorul rubricii de telegrame, lângă teleimprimatorul[21] care recepţiona buletinul agenţiei *Associated Press*[22].

— Ce ştiri din Egipt? întrebă Henry, după ce-şi spuseră bună dimineaţa.

— Canalul e tot blocat, răspunse Fenwick. Americanii nu pot obţine permisiunea să ridice din fundul canalului şlepurile cu ciment. Regele Saud[23] a avut o convorbire cu Eisenhower. E vorba să i se dea avioane cu reacţie şi încă o serie de automobile Cadillac. Nasser tot mai încearcă să-şi exercite influenţa... Israelul nu vrea să se mişte. Ni

---

[21] Aparat telegrafic cu ajutorul căruia se transmit şi se recepţionează texte cu litere.

[22] Agenţie de presă din S.U.A., înfiinţată în 1848, cu sediul central la New York. Deserveşte majoritatea ziarelor cotidiene de dimineaţă şi de seară din S.U.A.

[23] Se referă la regele Ibn Saud al Arabiei Saudite.

se termină rezervele de petrol. Eden şi soţia sa au ajuns în Panama...

Page ascultă tăcut, fiecare cuvânt redeschidea rănile încă sângerânde lăsate de acel dezastru umilitor[24].

— Din ţară ce veşti?

— Ne-a venit o ştire înfiorătoare din Belfast. Dublu asasinat şi sinucidere... soţie, amant şi soţ, toţi cu beregata tăiată.

Henry citi repede amănuntele şi i se părură cu adevărat îngrozitoare.

— Taie asta, spuse el.

— Un paragraf, pe ultima pagină? sugeră Femvick.

— Nu, niciun rând.

Restul informaţiilor pe care le parcurse repede cu privirea erau lipsite de interes. Situaţia din Orientul Mijlociu părea mai rea: în Cipru mocneau fără îndoială alte tulburări.

— Altceva? întrebă el.

Frank, care trebuia să citească ştirile transmise prin teleimprimator şi să aleagă tot ce privea regiunea de nord-est, spuse:

— Ce ziceţi despre asta?

Foaia pe care i-o întinse lui Henry era o telegramă cuprinzând o dare de seamă de la şedinţa de sâmbătă a Parlamentului. Însemnase cu creionul albastru două rânduri.

„Ca răspuns la întrebarea domnului Burney Cadmus, deputat al circumscripţiei North Eastern Boroughs, *domnul Philip Lester a răspuns în numele guvernului că, după câte ştie, nu erau câtuşi de puţin întemeiate zvonurile în legătură cu ceea ce onoratul parlamentar a binevoit să numească proiectul N.R.U.”*

— Proiectul *N.R.U.*? Henry se uita întrebător de la unul la celălalt.

— N-am auzit niciodată de aşa ceva, spuse Fenwick.

[24] Referire la înfrângerea pe care trupele anglo-franco-israeliene au suferit-o în 1976, cu prilejul agresiunii lor împotriva Egiptului.

— *N.R.U.*! Frank îşi încreţi fruntea. Să fie oare National Railways Union[25]?

— Exclus! răspunse Fenwick. Probabil că vor să inducă lumea în eroare. Cadmus ăsta se ambalează întotdeauna.

Henry îi înapoie foaia.

— Pune totuşi pe cineva să urmărească despre ce e vorba. Pe tânărul Lewis, dacă te poţi lipsi de el.

Apoi se duse în biroul lui, urcând scara de piatră în spirală. – Secretara, domnişoara Moffatt, care se ocupa şi de abonamente, tria corespondenţa. Bătrâioară, cu o înfăţişare ştearsă, arătând mai mult a profesoară scoasă la pensie, fără nicio culoare în obraji şi cu părul cărunt, purtând iarna şi vara aceeaşi fustă, de un cenuşiu monahal, şi aceeaşi jachetă, tricotată din lână gri, Moffatt era de fapt indispensabilă. Executa tot felul de treburi importante, fără a face câtuşi de puţin caz de asta. Angajată la redacţie de Robert Page, cu vreo treizeci de ani în urmă, nu-l acceptase niciodată cu totul pe fiu drept urmaş al tatălui. În dimineaţa asta comportarea ei era vădit „distantă”. Henry îşi dădu îndată seama că are ceva pe suflet. Ea îl lăsă să parcurgă corespondenţa, deznodând între timp o bucată de sfoară cu care era legat un pachet şi înfăşurând-o într-un ghem strâns şi ordonat – avea mania economiilor mărunte, considerând sfoara, jumătăţile de coli de hârtie şi timbrele răzleţe, nefolosite, ca lucruri de valoare ce trebuiau păstrate – apoi, când Henry se pregăti să-i dicteze, îi spuse:

— Iar a telefonat.

— Cine?

— Somerville.

Page o privi surprins.

— Ce voia?

— Să vorbească cu dumneavoastră. Când i-am spus că nu sunteţi aici – şi, de bună seamă, ştia că nu puteţi fi, căci a sunat la şapte jumătate din Surrey – a lăsat o comunicare.

---

[25] Uniunea Căilor Ferate Naţionale.

— Da?

Îşi luă notesul şi citi stenograma:

— „Binevoiţi a transmite domnului Page salutările mele personale. Spuneţi-i că doi funcţionari ai mei vor avea săptămâna viitoare treburi prin apropiere. Comunicaţi-i că voi fi foarte fericit dacă-va avea bunătatea de a le îngădui să-l viziteze”.

Urmă o pauză. Pentru a se reculege, Henry o rugă:

— Mai citeşte o dată.

Ea se execută, şi, citit a doua oară, mesajul păru şi mai exagerat de politicos. Nedumerirea care îl tulburase sâmbătă puse din nou stăpânire pe el, cu mai multă putere. Simţea o uşoară îngrijorare.

— Dumneata ce părere ai?

Strângându-şi buzele, Moffatt făcu din cap un gest furios şi dispreţuitor.

— Vrea să cumpere *Northern Light*.

— A vrut... Avea impresia că ziarul e de vânzare. I-am spus că se înşală.

— Nu e dintre cei care se înşală.

— Ei, zise în cele din urmă Henry, chiar dacă ai dreptate, nu are niciun sens! Se prea poate că vrea să cumpere, dar, cu siguranţă, eu nu vreau să vând!

— E oare chiar atât de simplu!

— Fireşte! Fiindcă era enervat, Page simţea că începe să se supere. Dacă ziarul nu-i de vânzare, cum poate fi cumpărat?

— Îl cunoaşteţi pe Vernon Somerville?

— Da... adică i-am fost prezentat odată.

— Atunci îl cunoaşteţi mai puţin decât cunosc eu omul din lună. Cel puţin cunoaşteţi ceea ce publică. Aţi văzut *Gazette* de azi-dimineaţă?

La redacţie soseau toate cotidienele londoneze; erau frumos aşezate pe masa lungă din lemn de mahon, cu margine de alamă, de lângă fereastră. Secretara luă ziarul *Gazette* şi i-l puse în faţă. Numărul din acea dimineaţă prezenta, pe toată pagina întâi, instantaneul

retuşat, lugubru a trei cadavre, stropite de sânge, doi bărbaţi şi o femeie pe jumătate goală, într-o stare lamentabilă, întinşi pe podeaua unei locuinţe, iar deasupra, cu litere de o şchioapă, titlul răsunător: PREŢUL PATIMII.

— Drăguţ, nu-i aşa? întrebă Moffatt pe un ton de nedescris. Ar arăta frumos la noi în ziar, pe pagina întâi!

Deşi Moffatt îşi ieşea uşor din fire şi era veşnic gata să se simtă jignită, Henry nu înţelegea ce-o apucase. Trebuia să pună capăt acestei situaţii absurde. Îi înapoie ziarul.

— Fii bună şi scrie, îi spuse el tăios.

După ce isprăviră cu corespondenţa, domnişoara Moffatt trecu în încăperea alăturată, unde-şi avea maşina de scris, iar el porni de-a lungul unui coridor spre încăperea cu culoare în stil Adam, unde, în fiecare dimineaţă la zece, ţinea şedinţa de lucru cu personalul său redacţional pentru a pregăti informaţiile şi reportajele importante de a doua zi. Malcolm Maitland, directorul adjunct, se şi afla acolo şi stătea de vorbă cu Hartley Slade, şeful sectorului artistic. Page intră, urmat imediat de Poole, redactorul sportiv, şi de Horace Balmer, şeful secţiei de publicitate.

Pe când se aşezau la masa lungă, lustruită, lui Henry îi trecu prin minte să pomenească de propunerea lui Somerville, dar se stăpâni, socotind că ar fi o dovadă de slăbiciune din partea lui. Începură să discute macheta ziarului, analizând punct cu punct planul de informaţii al lui Maitland, hotărând ce mergea şi ce trebuia înlăturat.

Linia adoptată de *Northern Light* era de mult rezumată în antetul tipărit modest, cu corp zece, sus, în pagina întâi: „Toate ştirile care merită a fi citite”. Menţinându-şi atitudinea neînduplecată împotriva senzaţionalului, ziarul îşi clădise, în decurs de cinci generaţii, o reputaţie de integritate, imparţialitate şi prezentare sănătoasă a informaţiilor. Devenise mai mult sau mai puţin o tradiţie în regiune. Astăzi, punctul cel mai interesant al ştirilor îl constituia, fireşte, Orientul Mijlociu. Page şi redactorii săi

aprofundară subiectul în amănunţime, discutară apoi consecinţele naţionale şi regionale, ajungând, în sfârşit, la veşnicul subiect – mersul vremii. În cursul nopţii avuseseră loc mari inundaţi în Lincolnshire, şi un reporter fu trimis anume acolo, însoţit de fotoreporterul-şef. Existau bineînţeles şi evenimente locale de relatat, şi personalul căpătă diferite însărcinări în legătură cu asta. Bob Lewis plecase cu misiunea de a cerceta ce putea fi *N.R.U*. În decurs de o oră, după ce fiecare spuse ce avea de spus, se ajunse la o înţelegere şi se căzu de acord în privinţa formei definitive a ziarului.

Pe când ceilalţi plecau, Maitland îl însoţi pe Henry de-a lungul coridorului. Excepţional de capabil şi om de caracter, devotat şi practic, un adevărat nordic încăpăţânat şi cu principii, Maitland era un ins a cărui părere îi impunea un profund respect lui Page. Fiu al unui artificier din Bedlington, mic sat cu mine de cărbuni, se născuse într-o străduţă tipică de minieri. Numai prin propriile sale strădanii îşi făcuse studiile, la Universitatea din Durham[26], unde obţinuse două burse, iar în ultimul an, un premiu la economie politică. Începu prin a fi profesor la Tynecastle, unde, partizan al reformelor sociale, se zbătu să înfiinţeze o şcoală pentru tinerii muncitori de la şantierul naval din localitate, la care preda în timpul liber. Mai târziu candidase de două ori în alegerile parlamentare, reprezentând partidul liberal în circumscripţia North Durham, dar în ambele cazuri fusese înfrânt cu o mică diferenţă de voturi. Apoi, din cauza nevoilor materiale, după ce îşi pierduse câteva din iluziile tinereţii, nu însă şi simţul umorului, părăsi cariera politică şi se apucă de gazetărie. Roşcovan şi urât, şchiopătând de pe urma unui accident din copilărie – căzuse din vârful unei grămezi de cărbune – nu avea un fizic atrăgător, ci plăcea mai curând prin calităţile sale spirituale şi sufleteşti. Celibatar înnăscut, locuia singur într-un apartament din Wooton şi izbutea – după cum spunea el

[26] Comitat şi oraş pe coasta Mării Nordului.

însuşi – să se descurce destul de bine. Era ca un măr bun din nord, cam tare, dar sănătos. Această robusteţe a lui Maitland se oglindea chiar şi în ocupaţia sa de predilecţie: o viaţă întreagă îl pasionaseră caii de trap, pasiune ce îşi avea fără îndoială originea în dragostea din tinereţe pentru poneii folosiţi în fundul minelor. Acum ţinea chiar în pensiune, la ferma Mossburn, o pereche de cai bătrâni. Era mai apropiat de Page decât oricare altul din redacţie.

— Sunt atâtea probleme!

Discutau un subiect pentru articolul de fond, şi Henry vorbea cu enervare în glas, fiind deprimat şi mai iritat ca de obicei.

— Sunt atât de multe de spus şi atât de puţin timp să le spui...

Maitland aprobă din cap.

— S-ar părea că ne înfundăm mai mult ca oricând.

— Dacă ne-am putea cel puţin descotorosi de starea asta afurisită de apatie! Oamenilor parcă nici nu le mai pasă... Uită-te la Germania Occidentală, cum s-au ridicat acolo, din nimica toată! Când, în ’45, am văzut ţara aceasta zăcând sub dărâmături, juram că s-a zis, cu ei... că n-or să mai ridice capul niciodată. Dar s-au refăcut...

— Nu uita că au avut un avantaj: au pierdut războiul.

— Nu ăsta e răspunsul, Malcolm. Oricum ar fi însă, noi ne-am lăsat în voia soartei, şi am rămas ca o corabie fără cârmă..

— Da, stăm, într-adevăr cam prost. Dar am stat noi şi mai rău.

— Dacă am avea cel puţin un om care să-şi asume răspunderea... un adevărat om de stat... un Disraeli[27], de pildă...

Maitland se opri în faţa uşii lui Page şi îi aruncă o privire piezişă, plină de umor şi totodată de înţelegere.

---

[27] Benjamin Disraeli, lord Beaconsfield (1804 – 1881), om politic conservator, promotor al imperialismului englez şi scriitor britanic. Ca prim-ministru (feb. – dec. 1868 şi 1874 – 1880) a promovat o politică expansionistă în Asia şi Africa.

— Iată-ţi şi articolul de fond. Ai şi titlul: *Dacă Disraeli ar trăi astăzi*. Dând să plece, se uită la ceas şi spuse cu răceală: Nu uita că la unsprezece ai întâlnire cu omul lui Dumnezeu...

Era aproape unsprezece, şi mai înainte ca Page să fi putut coborî la sectorul de publicitate pentru şedinţa obişnuită, intră Gilmore, parohul bisericii St. Mark. Îşi strânseră mâna. Gilmore era un bărbat vioi, bine ras, răspândind în jurul său o atmosferă de voie bună şi prietenie.

— E drăguţ din partea dumitale, Henry, că mă primeşti. Eşti doar, ca şi mine, un om ocupat.

Venise pentru clopotniţa bisericii St. Mark, care din ianuarie începuse să se lase într-o rână. Faptul se datora unor gândaci care îi rodeau lemnăria, şi deoarece vechea clopotniţă era frumoasă şi constituia un monument important al regiunii, Henry deschisese în ziarul său o listă de subscripţie pentru restaurarea ei.

— Tocmai am căpătat devizul definitiv, continuă parohul, foşnind hârtiile. Din păcate e cu mult mai mult decât am anticipat noi. Paisprezece mii de lire.

— E o sumă mare.

— Da, prietene, aşa-i. Mai ales dacă socotim că ceea ce s-a adunat din contribuţii la fondul dumitale se ridică la mai puţin de cinci mii.

Pe Henry faptul acesta îl lăsa cât se poate de rece. Strădaniile ziarului fuseseră absolut dezinteresate şi, cu toate că nu era un Cresus[28], subscrisese, primul, o sută de guinee[29] din banii săi personali. Totuşi nu spuse, decât:

— Ţara trece prin timpuri grele; impozitele sunt mari şi nici n-am prins momentul când lumea e dispusă la caritate. Aşteaptă până la Crăciun, poate vom avea mai mult succes.

— Dar, dragul meu Henry, lucrurile nu mai suferă amânare.

[28] Rege din antichitate, vestit pentru imensa lui bogăţie.
[29] Guineea – unitate monetară engleză, egală cu o liră şi un şiling.

Continuă să vorbească tot aşa, pe aceeaşi strună, în timp ce exasperarea lui Page creştea. Nu-şi dădea oare seama preotul că toate aceste proiecte inutile, toate interesele acelea personale, veşnicele cereri pentru mai mult, pentru tot mai mult trebuiau suprimate înainte de a duce ţara la ruină? Page încercă totuşi să-l rabde, îl ascultă, discută cu el ce posibilităţi existau pentru un articol pe pagina de mijloc a ziarului, dar fu mulţumit când, în cele din urmă, preotul se ridică să plece. Înainte de a părăsi încăperea, Gilmore puse stingherit pe biroul lui Page o foaie dactilografiată.

— Iartă-mă, Henry, dacă îţi las aceste câteva versete de Paşte. Sper că le vei găsi demne de publicat.

Pe când uşa se închidea în urma lui Gilmore, din obişnuinţă Page luă foaia în mână. Ochiul i se opri pe primul vers, care era deplorabil: „Un crin, cea mai frumoasă floare dintre toate”. În clipa aceea sună telefonul. Domnişoara Moffatt îi făcea legătura telefonică şi-i tria convorbirile; vocea ei ajunse până la el.

— Vă cheamă din nou Londra.

— Nu-mi spune că e iar Somerville! exclamă Page fără să vrea, dar îi fu de îndată ruşine.

— Nu, vă cheamă de la casa Mighill. Un anume domn Jones.

După o clipă de tăcere, Page spuse:

— Dă-mi legătura.

— Domnul Henry Page? Ce mai faceţi? Vocea avea un accent gaelic[30]. La telefon Trevor Pones, secretarul particular al lui *sir* Ithiel Mighill. Nu am plăcerea să vă cunosc, deşi sper că o voi avea în curând. Domnule Page, *sir* Ithiel ar dori să vă întâlnească la Londra... sau la conacul său din Sussex. Cât mai curând... Când vă convine?

Instinctiv, Henry ghici ce avea să urmeze.

— Îmi pare rău, dar nu dispun de timp.

— Lui *sir* Ithiel i-ar face plăcere să vă trimită avionul

[30] Din Ţara Galilor, peninsulă întinsă, situată în vestul Angliei.

dumisale personal să vă transporte.

— Nu mi-e cu neputinţă.

— Vă asigur, domnule Page, că ar fi în avantajul dumneavoastră să veniţi.

— De ce?

— Pentru motive evidente.

— V-am întrebat de ce!

— *Sir* Ithiel a aflat că *Northern Light* e de vânzare. Doreşte stăruitor să nu întreprindeţi nimic până nu vorbiţi cu domnia-sa.

De furie, lui Henry i se strânse gâtlejul. Întrerupse brusc legătura. Ce însemnau toate, astea? De ce îşi îndreptau oare, dintr-o dată, doi dintre cei mai puternici magnaţi ai presei engleze privirile asupra unei mici gazete de provincie? Deşi în nedumerirea sa trecu în revistă toate posibilităţile, nu putu găsi o explicaţie care să stea în picioare pentru niciuna din cele două întrebări.

Printr-un efort de voinţă alungă simţământul vag de alarmă ce pusese stăpânire pe el şi se sili să înceapă articolul de fond. Dar telefonul sună din nou. Henry aproape că sări de pe scaun. De data aceasta era doar secretara doctorului Bard, care îi amintea că la douăsprezece avea oră pentru controlul medical lunar. În mod normal, o asemenea întrerupere l-ar fi enervat; de data aceasta fu binevenită: simţea nevoia să plece de la birou. Se concentră şi reuşi să dea o primă formă articolului; apoi o sună pe Moffatt.

Secretara intră, aducându-i corespondenţa. După ce o semnă, îi dădu ciorna articolului.

— Vreau să-l mai văd o dată după ce-l baţi.

— Foarte bine.

După tonul ei glacial Henry îşi dădu seama că nu-i iertase purtarea repezită de mai înainte. Cu toate că, de fapt, Moffatt nu prea avea obiceiul să facă scene, reuşea să-l pedepsească, în felul său, pentru jignirile pe care Page i le aducea în anumite prilejuri.

— Doriţi cafeaua? întrebă secretara. E trecut de

douăsprezece.

— Nu. Plec. Mă înapoiez la două.

Mai bine citiţi asta înainte de plecare. Impasibilă, îi întinse o telegram.

„CA URMARE A COMUNICĂRII PRIMITE AZI-DIMINEAŢĂ DE LA SOMERVILLE, VĂ INFORMEZ CĂ VĂ VOI VIZITA MARŢEA VIITOARE. ANTICIPÂND PLĂCEREA ÎNTÂLNIRII NOASTRE, CU STIMA, HAROLD SMITH”.

De data aceasta Page nu mai era nici măcar surprins, dar degetele i se încleştară pe hârtia de culoare gălbuie.

— Grozav aş dori să ştiu ce se petrece în mintea lor!

Dar nici expresia secretarei, nici răspunsul ei nu-l mângâiară. Ea spuse scurt:

— O să aflăm destul de curând.

Neprimind niciun răspuns, Moffatt ieşi.

Rămas singur, Henry ridică ochii şi se trezi încruntându-se la daghereotipul[31] de pe peretele din faţă, care-l reprezenta pe fondatorul lui *Northern Light*, stră-străbunicul său, bătrânul Daniel Page, şezând în haine negre, ţeapăn, ţinându-şi o mână sub reverul redingotei, iar cu cealaltă, al cărei arătător era întins, sprijinindu-şi fruntea. Imaginaţia sa tulburată îl făcu să vadă şi mai multă severitate în această faţă serioasă şi autoritară. Grăbit, îşi luă pălăria şi părăsi încăperea.

[31] Imagine obţinută cu cel mai vechi aparat fotografic, denumit astfel după francezul Louis Daguerre (1789 - 1851), care, împreună cu Niepce, a descoperit procedeul fotografic.

IV

Avionul ateriză pe aerodrom fără nicio întârziere, douăsprezece patruzeci şi cinci la ceasul lui Smith, ceas primit ca omagiu de la Y.M.C.A.[32] şi care era întotdeauna potrivit la secundă.

— Ia amândouă valizele, îi spuse el hamalului. Trebuie să ne aştepte un automobil. Numele meu este Harold Smith.

Zborul fusese plăcut, şi, trăgând aerul rece în piept, se simţi mulţumit că se află din nou la Tynecastle. Un frumos automobil negru, marca Daimler, cu un şofer în uniformă, trase aproape. După ce bagajul fu încărcat la spatele maşinii, dădu zece şilingi bacşiş hamalului, trecu suma în carneţelul de cheltuieli, apoi se urcă în automobil împreună cu Leonard Nye.

— N-am mai fost de mult pe aici, observă el, în timp ce automobilul demara. De cincisprezece ani.

Nye îşi aprinse o altă ţigară; aprindea ţigară de la ţigară, obicei care, după părerea lui Smith, nu făcea niciodată bine nimănui. În cele din urmă răspunse:

— Ar fi trebuit să te primească cu fanfara oraşului.

Smith se încruntă puţin. Deşi Nye putea fi fermecător când dorea, avea o limbă ascuţită şi nu era în niciun caz colegul pe care Smith şi l-ar fi ales pentru o asemenea acţiune. Încercă totuşi să nu se simtă jignit. Mătăhălos, şi puhav la fizic, se considera „mare” în toate celelalte

[32] *Young Men’s Christian Association* – Asociaţia Tineretului Creştin – organizaţie reacţionară de tineret din Anglia, având ramificaţii şi în alte ţări capitaliste.

privinţe. „Lozinca mea, spunea el adesea este să caut partea cea mai bună a fiecăruia şi să mă menţin în bune relaţii cu semenii mei”. Pe de altă parte, în ziua aceea avea toate motivele să fie mulţumit de viaţă. Nu făcu niciun comentariu pe când străbateau Harcourt Street, cu toate că se aflau la mai puţin de jumătate de milă de locuinţa sărăcăcioasă unde maică-sa, rămasă văduvă când el avea numai şapte ani, se luptase şi se sacrificase pentru ca fiul ei să-şi poată face ucenicia ca expert contabil calificat. Şi acum, la doi paşi numai de cartierul acela umil, se întorcea în oraşul său natal pentru evenimentul hotărâtor al carierei sale.

După ce străbătură centrul, se aplecă şi ridică tubul prin care putea să-i vorbească şoferului.

— Cum te cheamă, amice?

— Purvis, domnule.

— Nu, nu. Numele mic.

Îşi făcuse un obicei să se poarte prietenos cu oricine lucra pentru el.

— Fred, domnule.

— Bun. Şi acum, Fred, n-o lua pe drumul ce duce direct spre Hedleston. Taie pe la Bankwell şi ia-o prin Utley Moor.

— Ăsta-i un ocol mare, domnule. Şi şoseaua nu e grozavă.

— Nu face nimic, Fred. Ia-o pe-acolo.

Era ţinutul în care Smith se simţea ca la el acasă. Nu se omorâse niciodată prea mult după Londra, deşi se descurcase bine acolo din ’49, de când se întorsese din Australia. Dacă aveai o casă frumoasă în Curzon Street, ca domnul Somerville, şi pe deasupra şi o proprietate în zona verde din afara oraşului, puteai fi pentru viaţa la Londra. Să stai însă la periferie, cum locuia el, la Muswell Hill, era mai puţin plăcut, mai ales de când îl părăsise Minnie... Nu voia să se gândească însă la asta, mai ales acum când, cu ajutorul lui Dumnezeu, situaţia lui urma să se îndrepte în curând.

Se apropiau de Utley. Nye îşi ţinea ochii pe jumătate închişi, iar capul descoperit – nu purta niciodată pălărie – îi era înfundat în haina de păr de cămilă. Petrecuse noaptea întreagă şi, în afara timpului cât durase dejunul, dormise tot drumul în avion. Neobservat, Smith îl studia, privindu-i silueta frumoasă şi înfăţişarea elegantă, părul castaniu-deschis, ondulat artificial, cu o şuviţă încărunţită, mâinile lui bine manichiurate, costumul sobru, de culoare închisă, lucrat la Poole[33], pe care îl purta cu o vestă fină din stofă de Shetland, de un cafeniu-roşcat, cravata simplă, cenuşie, cu un ac de cravată cu perlă neagră, ceasul cu brăţară îngustă şi şevaliera cu blazonul ales din *Burke's Peerage*[34] şi pe care şi-l însuşise fără scrupule. Era un *dandy*, şi ar fi fost un bărbat destul de frumos dacă n-ar fi avut buzele prea cărnoase şi ochii verzi bulbucaţi, sub care câteva încreţituri fine îl făceau să pară mai în vârstă decât cei treizeci şi doi de ani ai săi. După felul său de a fi politicos, încrezător şi degajat, după aerul de o indiferenţă afectată, după gusturile costisitoare, după nepăsarea faţă de bani şi după felul atât de iscusit de a-şi da aerul unui om lipsit de griji, nimeni n-ar fi putut bănui vreodată originea sa nelegitimă, fapt care, pentru morala evanghelică a lui Smith, ar fi fost aproape de nesuportat. Totuşi, un lucru trebuia să i se recunoască: deşi superficial şi incapabil de emoţii sincere, era atât de ager la minte, avea atâta experienţă, încât, măcar că era greu să te înţelegi cu el, toate astea te făceau să simţi că la o nevoie nu era rău să-l ai de partea ta.

— Trezeşte-te, Leonard! Suntem sus, pe Utley.

Smith ar fi dorit să oprească automobilul; se gândi însă că şoferului i s-ar putea părea ciudat interesul lor pentru un loc atât de îndepărtat. Era bine să fii popular, dar nu trebuia să laşi asemenea oameni să-ţi cunoască treburile. Înaintau totuşi destul de încet, zgâlţâiţi peste hârtoape; în

[33] Renumit croitor din Londra.

[34] Almanahul aristocraţiei engleze.

faţa lor se vedea desluşit întreaga regiune, o vastă câmpie acoperită de ferigi şi bălării, întreruptă doar de ziduri joase din piatră, un adevărat ţinut mlăştinos din nordul Angliei.

— Deci acolo-i amplasamentul, observă el cu glas scăzut. Drăguţ, ca o ilustrată! E o ruşine ce-o să se facă din el: numai coşuri şi case prefabricate peste tot.

— Cui îi pasă? Tot nu-i bun de altceva! Şi e al dracului de frig aici sus! Spune-i lui Frederick s-o ia din loc.

— Dar e abia unu şi un sfert. Page nu ne aşteaptă decât după-amiază. Să ne înregistrăm la hotel înainte de a ne duce la el.

— Presupun că e obişnuitul hotel de provincie de mâna a doua.

— Ba nu, e o casă de încredere, la *„Leul roşu"*. Clasa-ntâi!

— N-ar fi rău! Am o presimţire că afacerea asta o să ţină mai mult decât crezi.

— Nu-ţi face griji, spuse Smith. Ar trebui să fie uşor. De vreme ce Mighill nu mai concurează...

— Mă întreb de ce s-a lăsat atât de repede păgubaş... spuse Nye, devenind dintr-o dată gânditor. Nu prea îi stă în caracter bătrânului Ithiel.

— Noua sa revistă ilustrată de duminică îl costă prea mult; nu poate să ajungă la suma pe care suntem noi pregătiţi s-o cheltuim.

— Ar fi prea simplu. Mighill şi cu Vernon ţin unul la altul tot atât de mult cât ţine o mangustă[35] la un şarpe cu clopoţei. Cât despre bani, nici Vernon nu prea e în fonduri zilele astea.

— Ne-a pus totuşi o sumă frumuşică la dispoziţie.

— Ştii de ce?

— Pentru că vrea neapărat *Northern Light*.

Nye se uită la Smith ca şi când acesta ar fi trântit o prostie.

— Vrei să spui că are nevoie de ziar?

---

[35] Mic animal carnivor, amator de reptile.

Apoi în timp ce coborau dealul, tăcură amândoi. Jos, în vale, în faţa lor, se vedeau limpede, lucind în aerul spălat de ploaie, acoperişurile de ardezie ale Hedlestonului, încadrate de cupola verde a palatului municipal şi de clopotniţa cenuşie şi zveltă a bisericii St. Mark. Un panaş alb de fum ieşea din coşul unei locomotive ce staţiona în gară

— Aşadar ăsta e oraşul nostru, comentă Smith. E frumos.

Nye nu era impresionat. În timp ce străbăteau periferiile, făcea într-una observaţii sarcastice, dintre care trebuia şi Smith să admită că unele erau extrem de amuzante. Smith nu mai vorbi nimic până când ajunseră în apropierea hotelului *„Leul roşu”*. Atunci spuse:

— Ce zici, Leonard, dejunul acela luat devreme în avion era cam uşor. Ce-ar fi să mai înfulecăm ceva când ajungem la hotel?

Expresia lui Nye deveni şi mai sardonică.

— Ce mâncău eşti, Smith! E ceva patologic. Asta-i din pricină că societatea te-a respins când erai copil.

— Acum nu mă respinge.

Smith zâmbi, dar era jignit; ca toţi cei ajunşi prin ei înşişi, se mândrea cu începuturile lui modeste, pe care le exagera când vorbea despre ele.

La hotel ceru funcţionarului de la biroul de primire două camere bune cu câte un pat şi un salon între ele.

— Domnii rămân mai mult?

Nye îl privi, de sus.

— Ce ar fi, prietene, să aştepţi şi să vezi? Pe unde se ajunge la bar?

În timp ce Nye porni încetişor într-acolo, Smith se urcă în camera sa. Era curată şi mirosea a ceară de parchet. La chiuvetă erau prosoape curate, iar arcurile patului nu se lăsau când te aşezai. Despachetă, îşi rândui cu grijă hainele, apoi puse pe scrin fotografia înrămată în piele a soţiei sale. Era un instantaneu mărit, luat cu câţiva ani în urmă, şi înfăţişa o femeie drăguţă, tânără, comună, cu o

expresie cuvioasă şi un aer anemic, îmbrăcată în rochia de duminică şi ţinând o Biblie în mâinile înmănuşate. Smith o privi cu dragoste, apoi, încântat de felul cum îşi aşezase lucrurile – era metodic şi îi plăcea ca totul să fie în ordine – sună şi comandă un sandviş dublu cu şuncă şi un pahar cu lapte. Nu era prea îngrijorat că Nye are să bea; ştia că putea bea oricât, fără să se cunoască. Leonard Nye era deştept; ba, fără îndoială, chiar prea deştept. Smith hotărî că trebuie să găsească un prilej pentru a-i arăta limpede că pe el îl însărcinase domnul Somerville să conducă această misiune dată amândurora.

Îşi luă gustarea cu îmbucături mari, savurând-o, se spălă, se perie, se inspectă în oglindă, revizuindu-şi în minte atitudinea pe care avea de gând să o ia faţă de Page. Avea în cap toate datele şi toate cifrele – lucrase la ele tot timpul în ultimele trei săptămâni – şi era optimist. Cunoştea puterea banului. Şi chiar dacă nu va reuşi să cumpere imediat ziarul, printr-o serie de consfătuiri, direcţia hotărâse şi alte căi menite să facă faţă oricărei eventualităţi.

Nu era „unul dintre intelectualii lor” – Smith o spunea adesea pe un ton puţin cam afectat – dar cât priveşte afacerile, ştia ce are de făcut. Fireşte, căci altfel cum ar fi ieşit cu bine din acea mare nenorocire care aproape îi distrusese cariera?

După moartea mamei sale, plecase în colonii, încercând să-şi găsească un rost. Îşi reţinuse loc pe vasul *Orestes*, care făcea cursa Liverpool-Melbourne. În timpul călătoriei se împrietenise cu un om de afaceri australian, domnul Glendenning, a cărui ocupaţie principală era comerţul cu lapte praf, dar care mai avea o sumedenie de alte interese: era proprietarul mai multor stâne de oi, al unui ziar de seară intitulat *Melbourne Echo* şi al unui club pe plaja Bondi, la Sidney, în afara oraşului. Cu o seară înainte de a acosta, îi oferi lui Smith să plece la Bondi, pentru a ocupa o slujbă la club.

Tânărul contabil găsi acolo totul într-o stare

deplorabilă, registrele ţinute îngrozitor de prost, iar directorul, de o incorectitudine atât de vădită, încât primul său gest fu să încerce a-l mitui pe noul-venit. Smith refuză cu indignare şi se apucă de treabă, pentru a îndrepta lucrurile. Rezultatele fură atât de bune, că optsprezece luni mai târziu, Glendenning vându clubul cu un profit frumuşel, iar drept răsplată îşi transferă protejatul la ziarul *Melbourne Echo*. Dorinţa de a se ridica îl făcu pe Smith să înveţe repede meseria, iar după trei ani fu promovat în postul de director comercial al ziarulul din Melbourne. Pe atunci se căsătorise cu fiica unui predicator laic, Minnie Langley; o întâlnise ia un picnic organizat de *Victoria Christian Association*, societate în care devenise o figură proeminentă.

În cei nouă ani ce au urmat lucrase cu succes la *Melbourne Echo*. La sugestia lui, ziarul începu să publice un supliment săptămânal în culori, care spori profitul anual al ziarului cu 20.000 de lire. Nu-i era greu să-şi dea seama că data la care urma să fie luat ca asociat n-avea să întârzie mult, când, cu totul pe neaşteptate, Glendenning muri. Ziarul fu vândut consorţiului rival Mercury, şi, în răstimp de câteva săptămâni, Smith rămase în vânt, fără perspectivă şi fără situaţie, nefiind nici măcar pomenit în testamentul bătrânului, lovitură cruntă, care îl afectă „oarecum”. Nu se exprima niciodată altfel, neputându-şi aminti de eşecul său fără un simţământ de adâncă umilire.

Trei luni mai târziu se hotărî să se întoarcă în Anglia cu soţia. Printre pasagerii de pe vapor se află şi Vernon Somerville, care tocmai cumpărase ziarul *Gazette*. Pentru un om lovit de soartă; ca Smith, faptul acesta i se păru o providenţă, ca şi cum firul destrămat al destinului său putea fi reparat printr-o altă întâlnire pe un vapor. Deşi Somerville stătea mult singur, Smith reuşi într-o seară, după cină, să se apropie de el pe puntea vaporului. La început se arătă impacientat, aproape mojic, dar cum Smith îşi continuă micul său discurs dinainte pregătit,

începu să-l privească pieziş, cu o curiozitate mereu crescândă. În cele din urmă, cu un zâmbet ciudat, de parcă ar fi observat ceva care necesita încă să fie studiat, îi întinse cartea sa de vizită, ca să-l viziteze la Londra. Smith debută la redacţia ziarului *Gazette* într-un post relativ de mică importanţă. Dar prin sârguinţă şi perseverenţă reuşise în ultimii şapte ani să-şi îmbunătăţească situaţia, ajungând imediat după Clarence Greeley, directorul general comercial al ziarului lui Somerville. Ca urmare, i se dădu extraordinarul prilej de a prelua şi de a conduce ziarul *Northern Light*. Nu avea de gând să lase să-i scape asemenea ocazie.

Era timpul să coboare. Stând drept, închise ochii şi, cu mâinile împreunate, se rugă lui Dumnezeu să-i dăruiască succes în întâlnirea ce urma s-o aibă cu Henry Page. Îl găsi pe Nye la bar, unde îşi termina halba de bere stând de vorbă cu barmanul.

— E aproape trei. Nu vrei să te aranjezi puţin?

— Pentru ce? întrebă Nye. Localnicii n-au decât să înveţe a mă iubi şi aşa.

Când ieşiră, adăugă:

— L-am tras de limbă pe ţărănoiul acela. Page are o soţie mondenă, care pare a fi proastă şi pretenţioasă, o fetişcană căreia îi place dansul şi un adormit de fiu care nu vrea să lucreze la ziar.

— Îmi pare rău de asta, spuse Smith sincer. L-aş fi reţinut bucuros pe tânăr după preluarea ziarului.

Nye îi aruncă, o privire acră.

— Hai, lasă fleacurile astea! spuse el.

Automobilul îi aştepta. Fred salută, şi o clipă mai târziu porni după toate regulile artei. Smith căuta să-şi păstreze calmul. Dar înaintând pe Queen Stree, începu să asude la ceafă şi în podul palmelor. Transpira întotdeauna abundent, şi cu cât se apropia întrevederea, cu atât i se părea mai importantă. Nye, pe de altă parte, afişa un aer de totală indiferenţă. În cinci minute ajunseră în faţa clădirii ziarului. Fără să fie lăsaţi să aştepte – politeţe ce li

se păru un semn bun – fură poftiţi în biroul lui Page.

V

Când intrară cei doi bărbaţi, Henry o rugă pe Moffatt, care înregistra încasările din abonamente, să plece şi îi pofti să ia loc. Smith îşi descheie haina şi, cu servieta între genunchi, îl măsură în grabă pe Page cu privirea; aspectul proprietarului ziarului *Northern Light* îi făcu de îndată o impresie favorabilă. Avea în faţă un bărbat mai curând mic de statură, cu privirea îngândurată, cu un fel de a fi calm, tocmai la o vârstă când bărbaţii se îngraşă şi li se răreşte părul pe creştet. Ochii îi erau căprui-închis, de culoarea costumului pe care-l purta, cu o expresie caldă, şi cu încreţituri prietenoase la colţuri încurajat de înfăţişarea lui Page, Smith se aşeză, îşi drese glasul, făcu vreo câteva observaţii plăcute, apoi, plin de tact, ajunse la subiect.

— Domnule Page, începu el, daţi-mi voie să vă spun că venim la dumneavoastră în spiritul cel mai cordial şi mai prietenos. Cunoaşteţi, desigur, scopul vizitei noastre. Grupul Somerville se interesează sincer de publicaţia dumneavoastră.

Henry păru să reflecteze o clipă.

— Ceea ce nu înţeleg este pricina unui asemenea interes pentru *Northern Light.*

Văzând că Page părea să nu ştie nimic despre planul *N.R.U.,* Smith fu de părere că nu era de datoria lui să-l lămurească. Se mulţumi doar să spună, cu toată sinceritatea:

— Dorim neapărat să ne extindem. De asemenea, ne este cunoscută reputaţia ziarului dumneavoastră,

domnule Page.

— Şi o socotiţi bună?

— Da, domnule. Era momentul să strecoare un compliment. Considerăm *Northern Light* drept cel mai bun ziar din categoria lui.

— Atunci de ce l-aş vinde?

— Vă spun îndată, domnule Page. Smith se aplecă spre el, vorbind încet şi apăsat: Datorită unor circumstanţe excepţionale, aţi reuşit până acum să rezistaţi concurenţei marilor cotidiene londoneze. Starea asta de lucruri nu poate însă dăinui.

— Nu sunt de aceeaşi părere. Ne menţinem mai mult decât bine. Ultimele noastre cifre arată o creştere a tirajului cu patru mii de exemplare faţă de perioada corespunzătoare a anului trecut. Tirajul nostru este de optzeci de mii de exemplare, în timp ce mă întreb dacă din *Morning Gazette* vindeţi mai mult de nouă mii de numere în regiunea asta. Cât despre *Globe*, al lui Mighill, vin mai puţin de şapte mii de numere, şi foarte multe se trimit înapoi nevândute.

— Recunosc. Ştim că aţi reuşit bine, domnule Page; nu minimalizăm cele realizate de dumneavoastră pentru păstrarea poziţiei ziarului. Dar timpurile se schimbă foarte repede. Dacă aveţi în vedere imensele noastre mijloace tehnice, serviciile de transport feroviare şi aeriene speciale şi, mai ales, hotărârea noastră fermă de a ne extinde, trebuie să vă daţi seama că concurenţa va deveni mult mai acerbă. N-au mai rămas decât o jumătate de duzină de ziare independente în genul dumneavoastră în provincie, şi vă asigur că în doi sau trei ani vor fi toate absorbite.

— S-ar putea, dar nu *Northern Light.*

— Sunteţi, desigur, plin de încredere, domnule Page. Nu vreau să reamintesc întâmplări trecute, dar probabil n-aţi uitat anul acela când numai în regiunea Midlands[36] au fost desfiinţate cinci ziare de provincie.

---

[36] Regiune din centrul Angliei.

— Şi când sute de salariaţi, printre care peste o sută de ziarişti, au fost azvârliţi în stradă.

— Chiar aşa. Luaţi apoi, de pildă, orăşelul Hanbridge. Numai cu trei ani în urmă avea un ziar de dimineaţă, două de seară şi un săptămânal. Acum toate au dispărut, afară de un ziar de seară, şi nici acesta nu aparţine, ca înainte, localnicilor.

— Handbridge nu este Hedleston.

— Domnule Page, aveţi răbdare şi veţi vedea că sunt sincer de partea dumneavoastră. Vă amintiţi ce s-a întâmplat anul trecut cu ziarul *West Country Bulletin*[37]?

— Oho! Încă prea bine. A fost o nedreptate!

— Vă amintiţi, desigur, că de vină n-am fost noi, ci grupul Jonathan. A fost însă o poveste foarte penibilă... un mic ziar care a încercat să înfrunte o organizaţie londoneză bogată, oameni care şi-au pierdut mijloacele de trai, acţionarii localnici ruinaţi, şi toate astea în primul rând pentru că nu s-a folosit puţin bun-simţ. Mie mi se pare că orice om cuminte ar detesta să vadă repetându-se asemenea situaţii.

Henry îi privi pe Smith drept în ochi, şi acesta se gândi că a mers poate prea departe.

— E o ameninţare?

— Dragă domnule Page, spuse Smith repede, nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Încerc doar să vă arăt cât de favorabilă ar putea fi pentru dumneavoastră situaţia actuală. Vă rog să-mi acordaţi atenţia dumneavoastră. Deschise servieta şi, scoţând un teanc de hârtii, reciti cifrele pe care în ultimele trei săptămâni le compilase din diferite surse, cifre referitoare la valoarea instalaţiei, a maşinilor, a fondului de comerţ şi a diverselor bunuri. Apoi spuse: Socotim că întreaga proprietate valorează şaptezeci şi cinci de mii de lire. Fireşte, prima noastră ofertă a fost doar o încercare. Sunt autorizat acum să dublez suma iniţială şi să vă ofer ferm o sută de mii de lire pentru *Northern Light*.

---

[37] Buletinul regiunii de vest.

Henry nu răspunse numaidecât. Se tot uita de la unul la celălalt, aşa încât Smith era sigur că are să accepte. Apoi zise blajin:.

— N-am nimic cu dumneavoastră, domnilor. Vă faceţi doar meseria. Totuşi... ar trebui să vă daţi seama de cele ce se întâmplă astăzi cu presa noastră: câteva grupuri puternice, pornite să-şi extindă cu orice preţ imperiul şi să acapareze orice ziar pe care îl vor, neavând niciun alt obiectiv mai înalt decât să-şi mărească tirajul şi, la concurenţa crâncenă de azi, să vândă mai mult decât rivalii lor.

Smith era gata să-l întrerupă, dar Henry continuă:

— Ştim cu toţii puterea presei... în bine sau în rău. O putere nemăsurată. Poate ridica sau distruge un om, poate crea sau desfiinţa un guvern; poate chiar, Doamne păzeşte, dezlănţui un război. Şi tocmai puterea aceasta, aplicată fără control sau răspundere, în scopuri cu totul nedemne, de anumite ziare care au o extindere enormă în întreaga ţară, constituie blestemul Angliei astăzi şi o poate duce la ruină mâine.

În timp ce vorbea Page, Nye dădea semne tot mai evidente de nerăbdare. Conştient că prezentarea financiară a ofertei îi revenea lui Smith şi fiind foarte sceptic în ceea ce privea acceptarea ei imediată din partea lui Page, nu spusese dinadins nimic până atunci, şezând tolănit pe scaun, cu gulerul hainei ridicat şi cu o expresie detaşată în priviri. Acum însă interveni brusc:

— Presupun că neprihănitul dumneavoastră ziar nu contribuie la această acţiune de ruinare!

— Nu, răspunse calm Page. În sfera sa limitată, publicaţia mea urmează linia marilor ziare care şi-au menţinut principiile să creeze mai curând cetăţeni inteligenţi decât o naţiune de gură-cască primitivi, crescuţi pe baza unui miş-maş de sexualitate, senzaţional şi bârfeli scandaloase.

— S-ar părea că nu vă place sexualitatea.

— Nu atunci când îmi este aruncată în ochi zi de zi,

îmbrăcată în sutien şi bikini.

— Vă rog, domnilor, interveni în grabă Smith, încercând să aplaneze lucrurile. Nu trebuie să ne certăm

Dar Nye era stârnit.

— Permiteţi-mi să vă aduc la cunoştinţă, spuse el sarcastic, dat fiind că n-a pătruns încă până în castul şi adăpostitul dumneavoastră colţişor, că sunt cetăţeni cărora nu le displace să vadă fetişcane în *bikini*; le place să viseze că se culcă cu ele, şi nu cu nevasta lor, bătrână şi grasă. Sexualitatea şi banii sunt cele două obiective principale ale rasei umane. De ce să ne ascundem după deget? Ar trebui să ştiţi că nimic nu înlesneşte vânzarea unui ziar mai bine ca un adulter savuros. Să dăm publicului ce-i place. Ce credeţi că doreşte omul la ceaşca de ceai de la ora şase, pe o dimineaţă ceţoasă? Nu predica plicticoasă şi dulceagă pe care i-o serviţi dumneavoastră, ci tocmai picul de antren, de haz pe care i le oferim noi în *Gazette*.

— Într-adevăr. Şi îl învioraţi, cum aţi făcut-o luni, cu trei cadavre mânjite de sânge? Page pălise, şi vinele gâtului îi zvâcneau mai iute, totuşi, când luă de pe birou câteva tăieturi de ziar, fu calm şi reţinut. Mi-aţi făcut cinstea să cercetaţi publicaţia mea. Şi eu, la rândul meu, am strâns câteva extrase din ziarele dumneavoastră în ultimele patru zile. Iată numai câteva titluri

NUDURI DIN MONTMARTRE ATRAG TURIŞTI SINGURATICI / O MIREASA SFIOASA DOVEDITA CA BIGAMĂ / TEDDY-BOYS[38] ŞMECHERI ÎNCEP SĂ SE PARFUMEZE / O ARTISTĂ „STRIPTEASE” SE CĂLUGĂREŞTE / O FEMEIE DE ŞAIZECI DE ANI NAŞTE GEMENI / O INFIRMIERĂ ATACATĂ NU POATE EXPLICA LIPSA CONTUZIUNILOR / UN MANIAC SEXUAL CUPRINS DE FURII / SCLAVELE ALBE ALE HAREMULUI / SPIOANA BLONDĂ CARE A SEDUS UN REGE / O FATĂ BĂTRÂNĂ SE PRETINDE VIRGINĂ LA NAŞTEREA FIICEI SALE / „N-AM AVUT NICIODATĂ UN AMANT”, SPUNE

[38] Denumirea data homosexualilor.

DOMNIŞOARA TOMPKINS / UN BĂRBAT ÎNSURAT ÎŞI SCHIMBĂ SEXUL ŞI DEVINE FEMEIE...

Nu vreau să mai continui să citez flecăreala voastră atât de primejdioasă. Vă mărturisesc doar atât: chiar dacă aş vrea cu disperare să vând *Northern Light*, nu l-aş vinde niciodată unui ziar ca *Gazette*!

— O clipă, domnule Page... Aşezat pe marginea scaunului, Smith începu să se neliniştească de-a binelea: totul părea că merge prost. Să nu ne grăbim. Lăsaţi-vă câteva zile de gândire

— Nu, hotărârea mea este definitivă.

— Atunci, spuse Nye, va trebui să ne îngrijim a vă face puţintel mai multă concurenţă. Şi, credeţi-mă, o să vă usture grozav!

— Consider că faceţi o mare greşeală, domnule Page. Smith îi aruncă o privire lui Nye, încercând, dar prea târziu, să-i închidă gura. Suntem ferm hotărâţi să ne stabilim aici prin mijloace cinstite şi legale. V-am oferit să vă cumpărăm ziarul, am fixat un preţ cât se poate de generos, aţi refuzat. De aceea suntem obligaţi să înfiinţăm un ziar care să vă concureze. Suntem într-o ţară liberă. Trebuie să admiteţi că avem tot dreptul să procedăm astfel.

— Da, aveţi tot dreptul, spuse Henry, ceva mai încet decât înainte, dar nu veţi izbuti niciodată. În primul rând, populaţia oraşului nostru nu e destul de numeroasă pentru a sprijini două ziare. În al doilea rând, *Northern Light* are o stabilitate atât de mare, încât nimic nu-l poate înlocui. Nu vă daţi seama că ziarul datează din 1769, când l-a fondat Daniel Page, omul care a luptat alături de Wilkes[39] pentru libertatea presei şi pentru dreptul de a publica dările de seamă parlamentare... şi că străbunicul meu, James Page, a stat în fruntea luptei pentru revocarea impozitului nedrept pe ziare – el îi spunea

[39] John Wilkes (1727 – 1797), gazetar englez, autor al unor cunoscute pamflete.

impozitul pe informaţie – şi că a fost dat în judecată pentru asta? Nu, nu, nu veţi izbuti niciodată! Vă sfătuiesc nici să nu încercaţi.

— Aşteptaţi, şi o să vedeţi! spuse Nye. Dacă doriţi, pariez doi la unu că până într-un an şi jumătate nu mai aveţi ziarul!

— Nu pariez. Şi nu mă puteţi intimida. Nu veţi reuşi niciodată să scoateţi aici o asemenea fiţuică!

— În privinţa asta greşiţi puţin, domnule Page, îmi pare rău că trebuie să v-o aduc la cunoştinţă, spuse Smith. Avem posibilităţi de care mă tem că nu vă daţi seama. Vă rog insistent să vă răzgândiţi..

— Nu. Henry clătină din cap.

Urmă o clipă de tăcere. Smith respiră adânc şi se ridică.

— Credeţi-mă, domnule, sunt adânc mâhnit că n-am putut ajunge la o înţelegere şi trebuie să intrăm în conflict, căci, daţi-mi voie să v-o spun, deşi întâlnirea noastră a fost scurtă, vă simpatizez şi vă respect. Vă promit însă un singur lucru: că vom lupta cinstit, cu cărţile pe faţă. Acestea fiind spuse, îmi daţi voie să vă strâng mâna?

Smith îi întinse mâna, şi când Page i-o dădu pe a lui, o strânse cu putere. Nye, bineînţeles, nu făcu un asemenea gest de amabilitate. Aprinse o ţigară, aruncă chibritul stins în coşul de hârtii din colţ şi ieşi pe uşă înaintea lui Smith.

De îndată ce se urcară în automobil, dădu drumul la câteva înjurături.

— Ţi-am spus că n-o să vândă?

— Nu m-ai ajutat deloc, răspunse Smith tăios. N-ai făcut decât să-l întăriţi.

— N-ar fi acceptat în niciun caz. E un bătrân prost şi încăpăţânat, care se va crampona cu tot dinadinsul de ziar, pe de o parte din sentimentalism, pe de alta din vanitate. Va trebui să-l zdrobim. Făţarnicul ăsta mieros, cu devotamentul lui faţă de publicul cititor! Şi ce instalaţie! Ca în epoca de piatră! Nici măcar un lift în

toată şandramaua asta! Ai observat-o pe fata bătrână din decor? Parcă era fantoma mamei lui Hamlet. Şi strămoşii bărboşi de pe pereţi... şi litografia aceea decolorată, de deasupra biroului, „Deschiderea Canalului Manchester pentru circulaţia vapoarelor, 1894”...

Smith îl lăsă să bodogănească mai departe. Se gândea la ale lui. Era, desigur, profund dezamăgit – în locul unui rezultat imediat aveau să urmeze luni de muncă şi de răspundere grea – dar nu era descurajat. Va avea astfel un prilej şi mai bun să-şi dovedească, faţă de Somerville, capacitatea.

De îndată ce ajunseră la hotel, se duse la cabina telefonică şi chemă redacţia centrală. Dădu şefului său direct, domnul Greeley, raportul. După o convorbire lungă, în care i se confirmară instrucţiunile primite în prealabil, se reîntoarse la Nye.

— Trebuie să mergem înainte... exact aşa cum s-a prevăzut. Nu-ţi face griji, s-ar putea să dureze ceva mai mult, dar o s-o scoatem la capăt împreună.

— Da, noi! spuse Nye. De-acum înainte nu suntem nimic altceva decât o pereche de marionete. Sforile or să le tragă la Londra. Iar noi o să stăm aici pentru a ţine piept furtunii.

— Nu, hotărâm singuri începând de azi. Mi-a spus-o chiar adineauri Greeley.

— Fie cum spui dumneata. Dar Domnul să ne ocrotească pe amândoi dacă nu reuşim...

Smith se uită la ceas – patru trecute – şi, cu toate că ar fi dorit să se aşeze la un ceai serios, cum se serveşte în nordul ţării, simţi că n-aveau vreme de pierdut.

— Hai să mergem imediat la Mossburn. Cu cât punem mai repede mâna pe opţiune, cu atât e mai bine.

VI

Curând după plecarea lui Smith şi Nye, Henry părăsi redacţia şi porni cu automobilul direct spre casă. Nu le găsi pe soţia sa şi pe Dorothy, care, după cum îi spuse Hannah, se duseseră cu doamna Bard să vadă noul film de la Odeon. După ce mai mult se prefăcu că mănâncă, se urcă în camera sa de lucru, o odaie de la mansardă, transformată anume pentru acest scop, ale cărei ferestre dădeau spre grădina din spatele casei. Aici îşi avea cărţile şi colecţia de olărie de Staffordshire. Tot restul serii rămase acolo, sucind şi răsucind în minte cele întâmplate şi străduindu-se, deşi simţea o anumită greutate în gândire, să se adapteze unei situaţii ce avea să-i schimbe radical felul bine stabilit de viaţă şi care prevestea, în cel mai bun caz, un viitor întunecat de norii nesiguranţei. Încercă să-şi spună că ameninţarea de a înfiinţa un ziar care să-l concureze era doar o vorbă în vânt. Dar nu, ştia că tot ce spuseseră era adevărat. Dintre cei doi bărbaţi, cel mai în vârstă, Smith, care fusese purtătorul de cuvânt, un tip greoi, stângaci şi comun, cu o faţă serioasă, ca o lună plină, i se păru un om cuminte, nu deosebit de inteligent, deşi probabil priceput în meserie, şi care, în afară de o comportare pretenţioasă, părea fundamental cinstit şi bine intenţionat, făcând în totul o impresie destul de mulţumitoare. Din nefericire, celălalt părea să fie un tip mai primejdios: liniştit şi totuşi ager, cu o limbă ascuţită, cu o privire ascunsă şi iscoditoare, arăta ca un om care trăieşte de pe urma isteţimii sale. Henry simţea instinctiv că dintre cei doi acesta era cel mai puternic, de

departe cel mai deştept şi, probabil, cel mai de temut.

Gândul că formulase efectiv cuvântui „teamă” i se păru deodată atât de absurd, încât se întoarse brusc la o stare de spirit mai fermă şi mai echilibrată, în care necazul său i se păru de mai mică însemnătate şi perspectivele mai luminoase. Stabilit pe baze solide, ziarul său se bucura de sprijinul, ba chiar şi de dragostea oraşului. Cum ar putea fi înlocuit de o fiţuică răsărită peste noapte şi patronată de una din cele mai puţin recomandabile gazete de senzaţie din Londra? În trecut, *Northern Light* avusese de făcut faţă şi altor crize. Îi va supravieţui şi acesteia.

A doua zi dimineaţă, Henry ajunse la birou bine dispus, pregătit pentru orice eventualitate. N-avu însă mult timp parte de dispoziţia aceasta. După ce îi spuse bună dimineaţa, Moffatt îi întinse o foaie volantă, de felul celor care se împart publicului, foarte mânjită şi încă umedă de cerneală, spunându-i:

— Am cumpărat *Mossburn Chronicle*.

Era o posibilitate pe care ar fi putut-o prevedea. La Mossburn, orăşel situat la o depărtare de numai douăsprezece mile, Herbert Rickaby, bătrânul proprietar al lui *Chronicle* – săptămânal ce publica informaţii locale pentru regiunea agricolă din jur – dorea de câtva timp să-şi vândă ziarul. Deşi era doar un început, modest, fără îndoială, le punea la îndemână totuşi o bază imediată de acţiune şi de extindere. Aruncându-şi ochii pe prospect, Henry citi că se anunţa cumpărarea ziarului şi se făcea cunoscut că, pe viitor, se va numi *Daily Chronicle*. Avea să fie larg difuzat la Hedleston şi în regiune. Urmau apoi previziuni exagerate cu privire la meritele noii publicaţii.

Moffatt îi urmărea expresia feţei.

— Au pus şase oameni de la biroul de plasare să distribuie din astea cu sutele. Iar în faţa gării defilează un şir de oameni-sandwich[40].

— Bine, spuse Page, cel puţin ştim la ce să ne

[40] Oameni căţăraţi pe picioroange, care poartă reclame pe piept şi pe spinare.

aşteptăm.

Primul gând fu să-şi adune toţi colaboratorii şi să le ţină un mic discurs, dar renunţă, socotind că gestul ar fi prea teatral şi lipsit de gust, prea străin de firea sa. Aşteptă în schimb până se făcu ora zece şi porni apoi, ca de obicei, de-a lungul coridorului, la conferinţa de presă de dimineaţă. Cei cinci şefi de rubrică se şi adunaseră, dar, după ce intră şi-şi luă locul, tăcură atât de brusc, încât, deşi numai vesel nu era, nu se putu împiedica să zâmbească.

— Ei, domnilor, se pare că vom avea o oarecare concurenţă în oraş. Îmi închipui că aţi văzut cu toţii asta. Şi ridică înştiinţarea.

— E cu neputinţă să nu le vezi. Sunt peste tot, spuse Horace Bamer, şeful sectorului de publicitate. Şi pe panourile fraţilor Halley. După tot câştigul pe care l-au avut de pe urma noastră... Păcat!

— Banii lui Somerville sunt tot atât de buni ca oricare alţii, spuse fără menajamente Maitland. Şi s-ar părea că are de gând să-i cheltuiască...

— Mă întreb, cât i-au plătit lui Rickaby? Îşi făcu socoteala Poole, şi, neprimind niciun răspuns, adăugă: Pariez că nu prea mult. Bătrânul ardea să scape de ziar.

— Dar cum o să se poată descurca cu tipografia aceea?! Balmer făcu o mişcare atât de năprasnică din umeri, încât manşetele scrobite, cu butoni grei, îi alunecară peste degete. Fenwick îmi spunea că au o maşină Wharfedale cu un singur sul şi cu un cilindru cu frână. N-a avut niciodată un tiraj mai mare de şase mii.

— Se descurcă ei, n-avea grijă!

Maitland părea singurul care privea problema cu seriozitatea cuvenită; ceilalţi, intrigaţi, curioşi chiar şi glumind într-o oarecare măsură, erau departe de a fi îngrijoraţi. Adăugă:

— Şi dacă vă închipuiţi că vor tipări mai departe preţurile vitelor îngrăşate, buletine meteorologice pentru ferme şi prospecte de săpăligi şi napi suedezi, sunteţi

foarte departe de realitate.

— Sunt de aceeaşi părere cu Malcolm, spuse Henry. Ne aşteaptă o luptă grea şi îndelungată. Oamenii ăştia vor căpăta de la redacţia din Londra toate reportajele speciale, toate articolele difuzate de sindicat[41] şi toate informaţiile exclusive din străinătate. Pe deasupra, vor exploata evenimentele locale până la ultima limită şi vor încerca orice şiretlic posibil pentru a-şi asigura difuzarea. Credinţa mea e că nu vor reuşi. Voi merge până acolo încât să afirm că nu se poate să nu dea greş. Dar trebuie să fim cu ochii în patru, mai mult ca oricând, şi tot timpul. De aceea, dacă cineva are vreo sugestie de făcut, aş asculta-o bucuros.

Privind în jurul mesei, văzu că Poole, reporterul sportiv, care şedea cu mâinile înfundate în buzunare şi cu picioarele lui lungi întinse, dorea să vorbească. Era un tânăr înalt şi deşălat, cu o mustaţă portocalie exact ca un ghidon de bicicletă şi un fel de a fi puţin dispreţuitor, caracteristici rămase de pe când făcea parte din „commando”. Tot de-atunci avea şi mania de a se menţine neapărat în formă, ceea ce îl făcea să se scoale zi de zi la şase dimineaţa pentru a alerga cinci sau şase mile[42], cu cronometrul în mână, înainte să vină la lucru. Predispus din când în când să facă nazuri, avea ceva din simţământul fostului ofiţer nedreptăţit, după părerea lui, de lumea de după război, fiind unul din acei tineri arţăgoşi care se supără repede de oricine, afară de ei înşişi. Totuşi, în ciuda felului morocănos în care căuta să se afirme, Henry îl aprecia şi ştia că se poate bizui pe el fără rezerve. Acum, cu obişnuitul său ton provocator, spuse:

— Cred că ar trebui să le plătim cu aceeaşi monedă. Să înviorăm puţin ziarul. Să dăm informaţiilor noastre un

[41] E vorba de Sindicatul industrial al proprietarilor de ziare, formă a monopolurilor capitaliste , prin care monopoliştii organizează difuzarea în comun a ştirilor şi uneori achiziţionarea de materii prime, având drept scop stabilirea unor preţuri de monopol.

[42] Mila – unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 1609,3 m.

caracter mai incisiv, mai viguros.,

— Mă îndoiesc de asta, spuse Henry. Acum, mai mult ca oricând, trebuie să menţinem caracterul ziarului. Trebuie să rezistăm sau să pierim aşa cum suntem.

Ceilalţi răspunseră printr-un murmur de încuviinţare.

— Totuşi, trebuie să admiteţi... nu spun asta fiindcă e resortul meu, dar cititorilor noştri le place sportul şi sunt zile când nu le dăm decât vreo două coloane. Să publicăm relatări mai amănunţite despre jocurile echipei *Northern League*, sau despre meciurile de box de la Tynecastle. Şi mai multe informaţii de la curse.

— Asta nu ne va spori publicitate, obiectă Balmer.

— Ei o vor face.

— Dacă vom coborî la nivelul lor, spuse brusc Maitland, s-a zis cu noi!

— Bine, bine, făcu Poole contrariat, continuând în surdină: Nu ne-ar strica totuşi să înviorăm puţin ziarul.

— Dacă am adăuga un supliment ilustrat numărului de sâmbătă, nu l-am face oare mai atrăgător?

Cuvintele acestea le rosti Lawrence Hadley, un omuleţ grăsuliu, de vreo cincizeci de ani, veşnic gata să ceară scuze, cu chelia lucioasă şi trandafirie, care conducea secţia foto cu atâta discreţie şi modestie, încât nimeni nu-l lua în seamă decât atunci când apărea cu aparatul de fotografiat cu trepied, pentru fotografiile „în grup” la picnicul anual.

Maitland râse scurt.

— Dacă o să privim cu toţii situaţia din punctul nostru de vedere special, nu ajungem la nicio socoteală.

— A fost doar o sugestie, murmură Hadley.

— Da, Lawrence, spuse Page îngăduitor. Dar pentru altă dată poate.

Urmă o pauză, după care Maitland, trăgându-se gânditor de buza de jos şi aplecându-şi spre piept capul turtit, cu faţa de un roşu-cărămiziu, cu porii deschişi, luă din nou cuvântul:

— Iată cum văd eu lucrurile... şi ştiu din experienţă că

aşa se întâmplă. Cineva de la *Gazette*, probabil chiar Somerville însuşi, a avut, dintr-un motiv personal, inspiraţia... să pună mâna pe *Northern Light*. Or, în aceste organizaţii mari, nimic nu este lăsat în voia soartei... totul e cercetat foarte temeinic şi la rece din punct de vedere financiar... se fac planuri, se programează timpul, se aleg oameni şi – acum vine punctul cel mai important – se prevede o sumă anumită de bani pentru treaba respectivă. De suma asta se poate dispune până la ultimul ban, dar, ţineţi minte cuvintele mele, o dată atinsă limita, nu se mai acordă nicio centimă, întregul plan cade baltă, renegat de toţi, înlăturat ca o cracă uscată – sau cum vreţi să-i ziceţi – iar cei care l-au ratat sunt şi ei scoşi din circulaţie. Aşa stând lucrurile, singura noastră ieşire e să nu ne pierdem capul, să ne ţinem tare şi să continuăm editarea ziarului. S-ar putea să ne lovească puţin, dar asta îi va costa bani, o groază de bani. Nu vreau să presupun cât timp are să dureze, dar într-o bună zi, poate, dacă banii se vor termina, şi prietenii noştri îşi vor strânge catrafusele şi-şi vor lua tălpăşiţa pe tăcute.

Page se bucură să audă rezumată situaţia cu atâta calm şi simţ practic, mai ales când venea de la Maitland. Făcând semn că e de acord, spuse:

— Încă un singur lucrul – atitudinea noastră generală faţă de ei. Cred că ar trebui să-i ignorăm.

— Chiar aşa, încuviinţă Maitland. Să ne purtăm ca şi cum nici n-ar exista.

— Dar n-ar fi bine să vârâm pe unul de-ai noştri la ei? întrebă Poole. Ar trebui să ştim ce fac. Sigur că şi ei or să ne spioneze.

Lui Henry ideea nu i se păru grozavă; prea aducea a iscodire; şi, la urma urmei, Smith îl asigurase că purtarea lor avea să fie corectă.

— Deocamdată să nu ne ocupăm de asta.

— Nicio grijă, ne vor da ei de furcă! spuse sec Maitland, pe când şedinţa se sfârşea. Aşteptaţi numai să iasă primul număr!

În următoarele câteva zile nu era om la redacţia lui *Northern Light* care să nu aştepte evenimentul acesta cu o încordare mereu crescândă. Până ce ziarul n-avea să apară, nu puteau şti exact ce îi aşteaptă. Nu lipseau ştirile şi zvonurile. Nye, care preluase campania, avea grijă să le lanseze, subliniind rapiditatea şi perfecţinnea cu care îşi ducea la îndeplinire planurile. De la Londra sosise un personal considerabil – printre alţii Tina Tingle, reporteră bine cunoscută în toată ţara pentru articolele ei în problemele feministe publicate în *Gazette* – şi toţi aceştia îşi căutaseră de îndată locuinţe, atât în oraş, cât şi la Mossburn. Urmă apoi o nouă campanie de publicitate, mai întâi prin afişe pe panouri, apoi, sâmbătă după-amiază, la 16 martie, un şir de oameni defilă prin oraş, purtând pancarte cu titluri răsunătoare:

VEŞTI MARI PENTRU HEDLESTON:
DAILY CHRONICLE
APARE LUNI

Sfârşitul săptămânii nu fu uşor pentru Henry. Căzu o ploaie deasă; cerul mohorât, înnorat se potrivea cu starea lui de spirit. E greu de crezut că el, care de obicei dormea prost, să se fi odihnit în totul mai mult de şase ore. În sfârşit, veni şi luni dimineaţa.

În drum spre redacţie ochiul său căută cu nervozitate pe străzi semnele unei activităţi neobişnuite. Într-adevăr, în faţa lui *Northern Savings Bank*[43] o ceată de vânzătorî de ziare îşi ridica tocmai marfa dintr-un autocamion nou-nouţ, vopsit în galben-viu, pe care scria *Chronicle*. Când urcă scările spre birou, simţi că inima îi bate cu putere. Ştia că Moffatt îşi făcuse rost de ziar – da, era întins pe birou, alături de vasul cu flori, pe care i le aducea din grădiniţa căsuţei ei, la fiecare început de săptămână. Aruncă în grabă o privire, aproape furişă, pe ziar, apoi rămase ca trăsnit, cu respiraţia tăiată.

[43] Banca de economii din nord.

Jumătate din pagina întâi era ocupată de desenul futurist, izbitor, al unui separator de plutoniu, şi dedesubt, cu litere de o şchioapă, pe un fond roşu cu alb, stătea scris:

UZINĂ DE REACTOARE NUCLEARE LA HEDLESTON
UTLEY MOORE – AMPLASAMENTUL NOULUI ORAŞ ATOMIC

La Utley, la periferia oraşului Hedleston, se va clădi în curând un nou centru nuclear de mari proporţii, împreună cu un vast cartier de locuinţe noi pentru locuitorii uzinei. *Chronicle* este mândru să prezinte cititorilor, în primul său număr, această informaţie exclusivă, destăinuită de un înalt funcţionar al Comisiei pentru cercetări nucleare. Secretul acesta, păstrat cu multă grijă până acum şi dat astăzi la iveală, în afara importanţei sale naţionale, se va dovedi a fi şi o mare binefacere pentru bunăstarea, prosperitatea şi viitorul economic al obştii...

Henry se opri şi se uită neputincios la Moffatt. Da, erau ştiri de cea mai mare importanţă, unul din evenimentele cele mai mari ce avuseseră loc la Hedleston în ultima jumătate de veac, şi nu numai că el scăpase această informaţie, dar o obţinuseră ei. Înlănţuirea evenimentelor îi era acum limpede ca bună-ziua. De la început, cunoaşterea dinainte, a planului acestuia, cu potenţialul său imens de dezvoltare a regiunii, jucase rolul hotărâtor în oferta lui Somerville, şi nu, cum fusese lăsat să creadă, o consideraţie deosebită pentru ziarul său. Dându-şi dinainte seama de prosperitatea şi de creşterea populaţiei ce trebuia să urmeze în mod inevitabil, Somerville nu se lăsase descurajat de refuzul lui Page de a vinde – voia cu orice preţ să-şi facă loc. Deşi informaţia care îi ajunsese la urechi era, fără îndoială, secretă, el nu se sfiise s-o folosească, crenometrând exact timpul când să o exploateze, pentru a-şi începe campania împotriva ziarului *Northern Light*.

Henry se gândi la ştirile principale oferite de gazeta lui în acea dimineaţă: un raport complet al Expoziţiei agricole de primăvară de la Wooton, eveniment de importanţă anuală, de bună seamă, dar cât de neînsemnată faţă de cealaltă ştire! Stând astfel împietrit, frământat de aceste consideraţii dureroase, se simţea pentru prima dată copleşit de conştiinţa puterii nevăzute, dar plină de resurse, care se afla îndărătul acestei strategii calculate, ce-l apăsa ca o povară.

Cineva bătu la uşă..

— Intră.

Tânărul Lewis se ivi cu un aer abătut şi plin de remuşcări.

— Îmi pare rău, domnule, începu el, că n-am dibuit ce era acel *N.R.U.* Dacă aş fi putut cel puţin ghici că *U* era pentru Utley...

Page îşi ieşea rareori din fire. Ţinea la Bob Lewis, un tânăr harnic şi promiţător, care fusese coleg cu Dorothy la şcoala elementară şi care, de fapt, mai venea din când în când pe la ei ca s-o invite să meargă cu el în oraş. Acum însă, când îl văzu atât de nepriceput şi lipsit de experienţă, întruchipând parcă mijloacele provinciale cu totul insuficiente ale ziarului său, Page îşi pierdu cumpătul. Îi trase lui Lewis o săpuneală zdravănă, apoi îl expedie.

Stăpânindu-se, se întoarse spre Moffatt, care şedea jos, ca şi când ar fi fost gata să scrie ceea ce avea să i se dicteze; de fapt, însă, îl examina, cântărindu-l, comparându-l cu tatăl lui, omul pe care îl idolatrizase, pentru care muncise ca o roabă şi care, bineînţeles, nu s-ar fi aflat niciodată într-o astfel de dilemă.

— Nu era vina lui Bob, spuse ea. Nu are niciun fel de legătură cu Comisia de cercetări nucleare.

Lui Page îi şi părea rău de cuvintele rostite, dar se făcu a nu auzi observaţia.

— Vreau să ştiu câte exemplare s-au vândut din asta... nu se putea hotărî să rostească cuvântul *Chronicle*.

Spune-i domnului Maitland să trimită un om să se informeze.

— Nu-i nevoie. Fenwick a trimis o notă acum un sfert de oră. Nu s-a vândut niciun singur număr.

— Cum?!

— Azi-dimineaţă, la şase, s-au tras zece mii de exemplare. La nouă se aşteaptă alte zece mii. Toate au fost distribuite gratuit. Şi-au dorit cititori, şi i-au găsit.

În încăpere se aşternu tăcerea.

— Ei bine, spuse Henry cu hotărâre, un început rău înseamnă un sfârşit bun. Să trecem la lucru!

Pe când se ducea spre biroul său, îl auzi strigând pe bătrânul Tom Gourlay – vânzătorul de ziare orb, care încă de pe timpul lui Robert Page îşi avea vadul obişnuit în faţa clădirii ziarului. Oferea spre vânzare *Northern Light*. În clipa aceea strigătul lui îi păru singuratic şi fără vlagă.

VII

Lovitura dată de primul număr al ziarului *Chronicle* se dovedi a fi mai puţin dăunătoare decât se temuse Page. Locuitorii oraşului, chiar dacă n-aveau nimic de obiectat în privinţa felului de a se prezenta al ziarului, erau indignaţi de însăşi ştirea anunţată. Afară de anumite cercuri comerciale interesate, nimeni nu dorea o centrală atomică în pragul Hedlestonului şi nicio nouă suburbie, care, întinzându-se, avea, de bună seamă, să strice frumuseţea naturală a Utley Moor-ului. Iar când subsecretarul parlamentar[44] anunţă cu câteva zile mai târziu că lucrările pentru respectivul proiect nu vor începe până în ianuarie viitor, multlăudata ştire senzaţională părea a se mai dezumfla.

Chiar şi aşa, presiunile asupra ziarului începuseră şi erau continuate cu o intensitate febrilă. Henry nu-şi închipuise niciodată că s-ar putea folosi atâtea stratageme de proastă calitate pentru difuzarea unui ziar britanic: zile „de cadouri” cu numere speciale, care acordau primitorului daruri constând în servicii de masă, tacâmuri şi alte articole de uz casnic; călătorii gratuite cu avionul – intitulate „zboruri de agrement” – până la Whitley Bay şi înapoi; aveau loc concursuri cu premii constând din bilete de cinematograf; un concurs de frumuseţe, în costum de baie, încă în curs, pentru descoperirea şi încununarea unei Miss Hedleston pe anul

[44] Membru al Parlamentului englez, care are rolul de secretar pe lângă un ministru.

1956. Atât campania ţipătoare dusă de Nye, cât şi spiritul lui de inventivitate n-aveau margini.

Ziarul însuşi era în plin avânt, saturat cu ştiri senzaţionale gen *Gazette* şi completat cu contribuţiile de neimitat ale acelei reportere cu izbitorul pseudonim de Tina Tingle[45], care ascundea faptul, comunicat cu impasibilitate lui Henry de Malcolm Maitland, că adevăratul ei nume era Elsie Kidger. Doamna aceasta era într-adevăr o figură neobişnuită pe străzile liniştite ale nordicului târgşor. Ceea ce îţi izbea ochiul când o vedeai era pălăriuţa tiroleză, verde, aşezată pe creştetul capului tuns băieţeşte, o rochie strâmtă de *tweed*, de culoarea muştarului, care-i îmbrăca trupul ca de bărbat şi care, alături de ţinuta virilă şi de pantofii groşi, cu limbă, sugerau vag un campion de golf de pe timpuri. Publica zilnic un reportaj special, care, dat fiind că îmbrăţişa o gamă de subiecte întinzându-se de la durerile facerii până la chinurile menopauzei, era probabil destinat sexului ei, deşi Henry află că aceste reportaje constituiau lectura preferată a tinerilor vizitatori ai sălii de biliard a lui Antonelli. În afară de asta, ea conducea cu neînfricată energie o rubrică cu întrebări şi răspunsuri de o intimitate greţoasă, intitulată „Tribuna Tinei Tingle”, în care întrebările se împărţeau automat în două categorii: prima anticipând binefacerile căsătoriei, a doua lamentându-se asupra chinurilor ei. În faţa unei asemenea situaţii era greu să-ţi păstrezi calmul şi să urmezi politica de indiferenţă la care te-ai hotărât. Singura consolare a lui Henry o constituia gândul că Nye şi colegul său cheltuiau fără îndoială bani cu toptanul. Totuşi, şi el, la rândul său, pierdea din numărul cititorilor, până acum nu într-o măsură care să te facă să disperi, dar sistematic, în fiecare săptămână vindea câteva sute de exemplare mai puţin, iar grija crescândă ce-i frământa era de a şti până unde vor merge pierderile.

---

[45] Tingle înseamnă în limba engleză a zumzăi, a zbârnâi.

În dimineaţa aceea, după conferinţa de presă care nu strălucise prin prea multă voie bună, Page stătea posomorât şi răsfoia paginile ziarului *Chronicle*, pe care Moffatt nu uita niciodată să i-l pună pe birou. Observă cu scârbă că *miss* Tingle era într-o formă superbă. Ca răspuns la întrebarea palpitantă ce începea cu: „Dragă Tina, tânărul cu care sunt în vorbă nu vede nimic rău în intimităţile dinaintea căsătoriei...”, ea răspundea grav: „Dragă Gladys, prietenul tău vrea să-ţi folosească trupul numai pentru satisfacerea instinctului sexual. Ia-l frumos deoparte şi spune-i binişor: «Să nu râvneşti la femeia aproapelui tău». Prietenele tale care fac «astfel de lucruri» şi râd de tine pentru că ai tărie şi sănătate morală se vor îmbolnăvi probabil de nevroza vinovăţiei. Tu vei fi aceea care; până la urmă, vei râde de ele”. Răspunzând la plângerea: „Dragă *miss* Tingle, de douăzeci de ani soţul meu urlă la mine din pricina caracterului său îngrozitor...”, tonul ei era la fel de înălţător: „Draga mea, soţul tău este de o emotivitate bolnăvicioasă, dar în ciuda tragicelor tale greutăţi, rămâi cu el şi iubeşte-l, astfel vei cunoaşte bucuria şi mulţumirea datoriei împlinite. Nu se ştie niciodată ce înţeles profund poate fi găsit în situaţii în aparenţă fără speranţă. S-ar putea să-ţi ajute vată în urechi. Şi caută-ţi o ocupaţie pasionantă: canto sau pianul, de pildă”.

Henry trecu brusc la informaţii, unde, sub titlul: FETELOR, AŢI ÎNCERCAT SUTIENUL PNEUMATIC? – ARE MENIREA DE A VĂ BOMBA PERSONALITATEA, se vorbea de invenţia unui sutien pneumatic. Dedesubt, citi fără prea mult entuziasm că un bărbat din Bradford îşi sărutase nevasta de 52.000 de ori în treizeci de ani de căsnicie şi că o mexicană născuse un copil cu două capete. Fu întrerupt de o bătaie în uşă, şi Horace Balmer intră în birou. După expresia sa, Henry deduse că are ceva neplăcut să-i comunice şi, fiind destul de prost dispus, îl privi măi critic ca de obicei. Balmer era unul dintre acei oameni zgomotoşi care la prima vedere te impresionează;

cunoscut ca foarte sociabil, membru al *Clubului Rotary*[46] „făcea parte” din toate asociaţiile Hedlestonului, începând cu francmasonii şi sfârşind cu *Loyal Order of Noble Dalesmen*[47]. Deşi predispus la corpolenţă, îi plăceau costumele la două rânduri, de un albastru puţin prea deschis; mersul îi era ciudat de pretenţios. Luneca pe călcâie, cu un umăr mai ridicat şi parcă legănându-se; cu o mână făcea mişcări largi, iar cealaltă, pe al cărei deget mic purta o şevalieră groasă, îi atârna ca o aripioară albă de peşte. Nimeni nu era în stare să-ţi strângă mâna cu mai multă căldură sau să exprime banalităţi cu mai multă, însufleţire şi cu gesturi mai exagerate decât el.

— Henry, începu Balmer cu obişnuita lui camaraderie, sunt într-o mare încurcătură. Nu mai pot obţine reclame la preţurile de până acum. Cum Page nu-I răspunse nimic, continuă: Ăştia reduc mereu tariful sub cel pe care-l percepem noi. Cred că uneori oferă pur şi simplu spaţii gratuite.

— Asta-i absurd, bineînţeles.

— Regret, dar nu sunt de aceeaşi părere. După mine, se dovedesc foarte şmecheri. Se duc peste tot şi spun că în curând vor fi singurul ziar din oraş, oferind contracte de lungă durată în condiţii foarte avantajoase. Săptămâna trecută i-am pierdut pe Henderson şi pe Byles. Câteva din conturile noastre cele mai vechi încep să se cam clatine. Azi-dimineaţă, când am intrat la Wellsby şi ştii cât de importantă este firma asta pentru noi –, am primit comanda, dar Halliday mi-a aruncat o privire ciudată. Mi-e teamă că nu ne rămâne decât un singur lucru de făcut…

— Care anume?

— Să mai reducem şi noi ceva din preţ.

— Nu!

— Dar de ce?

---

[46] Denumire a unei asociaţii internaţionale burgheze, ai cărei membrii sunt comercianţi, industriaşi, liber profesionişti , etc.

[47] Ordinul loial al nobililor locuitori ai văilor.

— Nu e drept. Şi n-are niciun rost. Dacă reducem noi, ei vor reduce şi mai mult. Am oferit clienţilor noştri servicii serioase timp de o sută cincizeci de ani. Avem tariful nostru. Nu reduc, angajându-mă într-o luptă a preţurilor pe viaţă şi pe moarte.

Faţa lui Balmer exprima mâhnire.

— Cred că faci o greşeală. Dar, bineînţeles, dumneata porţi răspunderea. Eu am vrut doar să te previn. M-am întâlnit din întâmplare zilele trecute cu acel domn Smith al lor – ştii, şi el e membru al *Clubului Rotary* – şi pot să te asigur că are un adevărat cap de om de afaceri.

— Îmi pare bine s-o aflu, Horace. Dar şi dumneata eşti un bun om de afaceri. Du-te acum şi descurcă-te cum poţi mai bine, la nivelul nostru de preţuri.

„Acel domn Smith al lor... membru al *Clubului Rotary*", se gândi Henry după ce plecase Balmer; aprecierile acestea prietenoase cuprindeau o notă neliniştitoare. Se întâlnise o dată sau de două ori cu Smith pe High Street, lângă birourile închiriate de *Chronicle* în clădirea Societăţii de asigurări *Prudential*, şi acesta îl salutase cu un amestec de afectare şi deferenţă ce părea să arate dorinţa unei prietenii. Dar relaţiile amicale dintre Smith şi personalul său erau altă socoteală. Întrevederea cu Balmer fusese, de fapt, pentru Henry începutul unei zile proaste, în care totul părea să meargă anapoda. Moffatt îl obosi la culme, vânzarea mai scăzuse cu câteva sute de exemplare, iar blestemata lui de inimă îl supăra necontenit cu schimbările subite de puls, bătând când puternic şi tare, când luând-o razna ca un alergător la cursa de o sută de yarzi[48]. Nu voia să recurgă prea des la pilulele cu nitroglicerină, recomandate de doctorul Bard, şi reuşi să nu ia niciuna. Pe la cinci, însă, hotărî s-o lase baltă şi să încerce să-şi găsească puţină linişte acasă.

Din nefericire, atmosfera domestică se schimbase în ultimele luni. Nu mult după căsătorie, Henry, dându-şi seama că a făcut o greşeală şi că trebuie să-i suporte

[48] Yard – măsură englezească, egală cu 0,914 m.

consecinţele, că nu se potrivea cu Alice nici din punct de vedere fizic, nici sufletesc, se hotărâse, ca un filosof, să facă şi el, după propria sa expresie, „cum e mai bine”. Alice nu era pe măsura visurilor sale; dar parcă ce altceva era? Şi de-a lungul anilor de căsnicie, prin tact şi stăpânire de sine, tolerând soţiei capriciile, zăpăceala plină de inconsecvenţă şi accesele întâmplătoare de isterie, izbutise să păstreze cu ea o legătură prietenească şi să menţină o viaţă de familie destul de echilibrată. Acum, însă, în felul de a se purta al soţiei şi chiar al fiicei sale – căci, cum spunea Hannah, Dorrie era leit maică-sa – se putea simţi un aer de ostilitate exprimat printr-o răceală în ton când i se adresau şi prin priviri pline de înţeles schimbate când şi când între ele două. Iată de ce, când intră în seara aceea în casă, fu surprins că-l salutară cu o notă de voioşie. Erau în odaia de toate zilele şi-şi beau ceaiul, iar la intrarea lui, Alice zâmbi chiar.

— Vino şi ia şi tu o ceaşcă de ceai, Henry! Ce bine că te-ai întors acasă devreme. Avem nişte veşti grozave!...

— Cu plăcere, spuse Henry, chiar simt nevoia unul ceai.

Luându-şi ceaşca, se aşeză şi amestecă zahărul.

— Ei bine, ce crezi? Dar n-ai să ghiceşti niciodată, niciodată! Alice răsuflă adânc. Dorrie a câştigat douăzeci de guinee.

— Nu-i aşa că am avut noroc, exclamă Dorothy, şi că am fost isteaţă?!

Henry era obosit; deoarece creierul lui nu funcţiona cum trebuie, se întrebă dacă, prin cine ştie ce capriciu al soartei, fiică-sa câştigase vreun premiu la şcoala de bele-arte.

— Bravo, spuse el distrat. Apoi îşi dădu seama că era imposibil să fie aşa. Ridică ochii spre Dorothy. Pentru ce?

— Uite cum a fost. Mă întorceam, ca de obicei, de la gară. Când am ajuns pe strada noastră, am observat la colţ doi bărbaţi, străini de-aici, ştii, şi vorbeau între ei ca şi când ar fi pierdut drumul, şi ce crezi, când am ajuns în dreptul lor, cel cu servieta mică, neagră, mi-a spus:

„Scuzaţi, domnişoară, ăsta-i Hanley Drive?” „Da”, i-am răspuns eu, şi deodată am observat la butoniera lui o panglică roşie, albă şi albastră, şi ca fulgerul am adăugat: „Şi dumneavoastră sunteţi Vistiernicul!” Iar el mi-a răspuns cu un zâmbet atât de drăguţ: „Desigur, şi dumneata eşti o domnişoară foarte deşteaptă că m-ai recunoscut”.

— Ce palpitant, nu, Henry? În timp ce Page sta năucit, Alice, neputând rezista plăcerii de a participa activ la povestire, îi luă fiicei sale cuvântul din gură: „Ba mai mult încă, i-a spus domnul acela, dat fiindcă nu m-a dibuit nimeni timp de patru zile, nu capeţi numai cinci guinee, ci douăzeci”. Şi şi-a deschis servieta şi i-a numărat Dorriei în mână douăzeci şi unu de bancnote de o liră, nou-nouţe.

— Da, a fost grozav! o întrerupse Dorothy. Apoi am intrat în vorbă. Domnul celălalt era şi mai simpatic decât primul. Chiar drăguţ de-a binelea... şi avea un fel de a fi calm şi degajat şi un uşor accent american. M-au şi fotografiat. Dar ce-i, ce s-a întâmplat?...

— Cum de-ai putut obţine banii?... Vocea lui Henry suna nefiresc, părea gâtuită. Ca să câştigi premiul trebuia să ai la tine un număr al ziarului *Chronicle*.

— Păi, îl aveam!

— Cum, vrei să spui că le-ai cumpărat într-adevăr ziarul?

Expresia feţei doamnei Page se schimbă puţin, şi chipul i se îmbujora uşor.

— Ia te rog, Henry! spuse ea. Ce sunt aerele astea? Îmi place şi mie să ştiu ce mai e nou!

— Vasăzică Dorothy cumpără ziarul pentru tine?

— Şi de ce nu? Faţa i se îmbujorase şi mai mult, dar se apăra, făcând uz de cele mai alese purtări. Îmi plac informaţiile lor mondene. Numai Dumnezeu ştie cât de puţine lucruri aflu de la tine! Şi Tina Tingle e amuzantă. Ce rău vezi în asta?

— Rău! Deşi ştia că doar ambiţiile ei sociale neîmplinite o făceau să citească coloanele cu bârfeli, lui Henry

aproape îi pierise graiul. Oamenii ăştia caută să ne distrugă, iar tu le sprijini, liniştită, ziarul. În viaţa mea n-am pomenit asemenea lipsă de loialitate! Iar tu, şi se întoarse spre Dorothy, pălăvrăgeşti despre norocul tău ca o mică idioată... dar nu-ţi dai seama că te pândeau? Totul a fost înscenat dinainte. O conversaţie atât de plăcută! Mă înfior când mă gândesc cum te-au tras de limbă! Dar o să ştim precis mâine. Dacă nu le-ar da şi mai mult apă la moară, te-aş pune să le trimiţi îndărăt blestemaţii lor de bani!

În timp ce se ridică, sufocat de amărăciune, şi o porni spre uşă, Dorothy începu să plângă.

— Ce rău eşti! Distrugi orice bucurie!

Pentru prima oară, Alice, care părea pocăită şi fără vlagă, nu-i luă apărarea.

— Dar nu înţeleg, spuse ea, căutând parcă să-şi explice singură, cum... dacă sunt atât de mult împotriva ta... vreau să zic... de ce i-ar fi dat fetei douăzeci de guinee?

Era zadarnic să continue discuţia; Henry se mustra singur că-şi ieşise din fire, gândindu-se cu amărăciune că, deşi neprovocat de el, conflictul acesta nenorocit trebuia să-i învenineze şi să-i demoralizeze pe toţi cei cu care avea vreo legătură. Ştia la ce trebuia să se aştepte de pe urma recentului incident, iar a doua zi dimineaţă îşi dădu seama că temerile îi fuseseră pe deplin îndreptăţite.

Pe pagina de mijloc a ziarului *Chronicle* era o fotografie, în picioare, a fiicei sale, având titlul: DOROTHY PAGE CÂŞTIGÂTOAREA LOZULUI CEL MARE AL ZIARULUI NOSTRU. Dorothy zâmbea pe poză, ţinând cu ostentaţie la vedere un număr al ziarului, iar cu cealaltă mână primea un teanc de bancnote. Luându-şi inima în dinţi, citi următoarele:

„Tânăra Dorothy Page, în vârstă de şaptesprezece ani, o brunetă vioaie şi drăguţă (de ce nu te-ai prezentat la concursul nostru de frumuseţe, răutate mică, ai fi putut câştiga locul cel mare şi acolo!), l-a reperat ieri cu succes

pe misteriosul nostru Vistiernic şi a şters-o spre casă cu pleaşca, în sunetul dulce a celor douăzeci de guinee câştigate. Felicitările noastre cele mai călduroase, Dorothy!

Domnişoara Page, cunoscută în intimitate sub numele de Dorrie şi din întâmplare fiica domnului H. Page, directorul amicalului nostru rival, ziarul *Northern Light*, i-a comunicat reporterului nostru câteva comentarii interesante. Atât ea, cât şi doamna Page – vă mulţumim, doamnă Page – sunt cititoare permanente şi devotate ale ziarului *Chronicle*, care, declară ele, aduce Hedlestonului şi regiunii sângele proaspăt atât de necesar. Făcând parte din generaţia tânără, pe Dorrie, studentă la şcoala de bele-arte şi mare amatoare de dans, o distrează un film bun, discurile lui Jackie Dibbs şi, vă cerem scuze că repetăm, ziarul *Chronicle*. Ca atâţia alţi tineri, Dorrie e sătulă de ritmul lent al existenţei şi nu vrea să-şi piardă vremea conformându-se spiritului aceluia posomorât şi retrograd care de ani de zile înăbuşă tot ce este progresist şi plin de avânt în oraş. «La urma urmei, ne-a spus Dorothy zâmbind, suntem în era atomică, nu în epoca de piatră. Ar trebui să trăim într-un ritm puţin mai viu decât în zilele bătrânei diligenţe. Sunt cu totul pentru *rock an'roll*. Am credinţa că ziarul Chronicle ne ajută în această privinţă». Ai vorbit bine, Dorrie! Îţi preţuim cuvintele, mai ales că vin din partea fiicei lui Henry Page. Sperăm că cititorii noştri sunt şi ei de acord că ele reprezintă o înaltă preţuire a ziarului nostru".

Când Henry intră în sala de conferinţe, atmosfera era apăsătoare. Fără să-şi ridice capul, Maitland îi aruncă în grabă o privire pe sub sprâncene. Poole, care se trăgea nervos de mustaţă, îşi aţintise plin de interes ochii în tavan, iar Hadley căuta să rămână cât mai neobservat.

Singur Balmer şedea drept, părea mulţumit de sine. Page îi fu recunoscător lui Maitland, când acesta întrerupse tăcerea atât de penibilă.

— Ce să-i faci, Henry, e un incident neplăcut. Dar n-are rost să ne lamentăm pentru oalele sparte. Au făcut o treabă bună cu biata Dorothy!

— Are şi ea o parte de vină...

— Da, dar bineînţeles n-a ghicit despre ce era vorba.

— Cel puţin nu ne-au calomniat, ci au insistat doar că suntem demodaţi.

Îmbufnat, Balmer se amestecă în vorbă.

— După părerea mea, asta e mai dăunător decât calomnia.

— Nye trebuie să fi făcut asta, spuse Poole. El e creierul întregului ziar. L-am văzut jucând biliard la „Leul”, alaltăieri seară. E un mare bandit!

— Va trebui să o luăm drept glumă, spuse Maitland.

— Cum putem să o luăm drept glumă, zise Poole furios, dacă trebuie să ne prefacem că le ignorăm existenţa? Când mă gândesc că eu asudam de mama focului în Africa de Nord, în timp ce delatorul ăla trăia în puf la New York, sub pretext că lucrează pentru Serviciul de informaţii, îmi vine să-i sparg bostanul!

— Ia te uită! Maitland zâmbi. Mai e cineva de aceeaşi părere?

— Eu nu, răspunse acru Balmer. Dacă sunt destul de deştepţi ca să pună la cale asemenea lucruri, ar trebui să ne gândim şi noi la ceva mai bun. Violenţa nu face doi bani!

Henry simţi că trebuie să curme discuţia mai înainte de a se ajunge la neînţelegeri.

— E firesc să vrei să răspunzi la lovituri, spuse el, şi n-am nicio îndoială că atacurile acestea împotriva noastră ne vor ustura un timp. Dar sunt convins că cea mai bună politică e să ne stăpânim, şi astfel vom obţine până la urmă roade. Oraşul ne va respecta pentru asemenea atitudine. Şi singurul lucru oare ne va da posibilitatea să supravieţuim tuturor batjocurilor, sarcasmelor ieftine şi întregului noroi cu care ne vor împroşca este respectul cititorului.

— Cititorul! izbucni Poole, dându-şi capul pe spate.

— Nu-l desconsidera, spuse liniştit Maitland. Eu cred că la o nevoie ne va sprijini. Şi sunt de aceeaşi părere cu Henry, trebuie ca fiecare dintre noi să facă tot ce poate pentru ziar şi să aştepte să vadă cum se vor întoarce lucrurile.

— Dea domnul să ai dreptate! spuse Poole. Dar dacă continuăm să pierdem din tiraj, s-ar putea să descoperim c-am aşteptat prea mult.

Urmă o tăcere destul de penibilă; apoi, fără alte discuţii, fiecare îşi văzu de treabă.

Toată ziua Henry avu totuşi convingerea dureroasă că, în afara scorului marcat împotriva lui, fusese făcut de râs în ochii tuturor celor care îl cunoşteau. Tocmai din această pricină îşi impuse, când plecă la şase de la redacţie, să se oprească la *Northern Counties Club*. În ultimul timp se deprinsese să evite relaţiile personale cu cei de care n-avea nevoie. Neplăcându-i să vorbească despre necazurile lui, nu căuta nici încurajare şi nici consolări. Acum, însă, în interesul ziarului, simţi că trebuie să manifeste în public o atitudine de indiferenţă faţă de recentul incident.

Northern Counties, cunoscut la Hedleston sub simplul nume de „Clubul”, era o instituţie veche şi onorabilă, cu un uşor iz liberal, şi constituia locul de întâlnire recunoscut al cetăţenilor de vază din orăşelul regal Hedleston. Construit din piatră cioplită, de culoare cenuşie, cu un acoperiş plat, cu porticul central susţinut de două cariatide masive, avea pe din afară un aspect de mausoleu; de fapt, în timpul războiului, pe când Henry făcea parte din apărarea pasivă, ce-şi avea sediul acolo, şi bombele se prăbuşeau de jur-împrejur, se gândise de multe ori că edificiul ar putea sfârşi prin a-şi justifica aspectul exterior, în interior, însă, era lumină, căldură şi o aromă reconfortantă de tutun bun. Salutându-l din cap pe portarul Duncan, Henry se opri, din puterea obişnuinţei, în faţa tabloului de comunicări de la intrare; acolo, printre

diversele note cu colţuri întoarse, ochiul său fu pe neaşteptate atras şi se opri asupra numelui de Harold Smith. Da, era chiar directorul ziarului *Chronicle*, propus ca membru de Herbert Rickaby şi sprijinit de însuşi parohul bisericii St. Mark. O clipă, Henry rămase ţintuit locului şi cu totul năuc. Faptul că Smith fusese acceptat atât de repede, de membrii mai marcanţi ai comunităţii era pentru el o nouă lovitură neprevăzută. Printr-un efort, Henry se stăpâni totuşi şi, hotărât să nu facă niciun fel de comentarii în această privinţă, se îndreptă către salonul principal. Când intră, nu erau mulţi membri ai clubului acolo; simţi totuşi că apariţia sa provocase o uşoară tresărire. În clipa aceea, între coloanele pompeiene[49] din imitaţie de marmură, ce sprijineau tavanul ornamentat în stil victorian[50], îi zări pe sir Archibald Wellsby şi pe doctorul Bard, şezând împreună lângă foc. Se apropie de ei.

— Ia te uită! îl salută Wellsby, bătându-l prieteneşte pe spate. Iată-l şi pe fericitul tată, în persoană!

Scurt, greoi, chel şi roşcovan, cu ochii mici şi roşii, plini de voie bună şi de o lubricitate hazlie, Archibald Wellsby, sau *sir* Archie, cum prefera să fie numit, degaja o permanentă jovialitate camaraderească, ce nu se potrivea cu agerimea şi discernământul său în materie de afaceri, datorită cărora făcuse avere în comerţul de încălţăminte şi care, după părerea lui intimă, aveau să-l ducă şi mai departe.

— Ei, Henry, am auzit că i-ai speriat de-a binelea pe ăia de la *Chronicle*. N-au trecut nici trei luni de când sunt în oraş, şi iată că-ţi şi curg guineele lor! Cum ai reuşit, omule?

— Ar fi mai nimerit s-o întrebi pe Dorothy. Henry zâmbi.

— A fost tare isteaţă că l-a dibuit pe omul lor, interveni

[49] Denumite aşa după coloanele ce susţineau clădirile vechiului oraş Pompei, acoperit de lava Vezuviului în urma erupţiei din anul 79.

[50] Stil arhitectonic care a înflorit în timpul domniei reginei Victoria a Angliei (1819 – 1901), se caracterizează printr-o ornamentaţie greoaie.

Bard amabil.

— Şi s-a dovedit la înălţime. Wellsby râse pe sub mustaţă. Mi-aş dori să fie şi ai mei tot atât de isteţi!

Fireşte, Page ştia că, deşi glumeau, amândoi erau pe deplin conştienţi cât fusese de lovit; prezicerile lor despre victoria sa finală păreau făcute cu prea mult zel şi profuziune. Cu amabilitatea care-l caracteriza, Edward Bard, cel mai vechi prieten al lui Page, schimbă subiectul, dar Henry surprinse de câteva ori că Wellsby îl priveşte cu atenţie şi-l cântăreşte din ochi, evaluând paguba suferită de prestigiul şi de ziarul său. Page îşi dăduse întotdeauna seama cât de mult îl amuza pe Wellsby; faptul că nu bea, nu fuma, nu pescuia, nu vâna şi nici nu povestea istorioare deocheate, dar îl şi dispreţuia pentru asta, căci el, Wellsby, le făcea pe toate, în mod excesiv, cu o vervă şi un antren neîntrerupt. Page pur şi simplu nu era genul său. Totuşi, în timp ce vorbeau, şi mai târziu, când li se alăturară şi alţi membri ai clubului, maiorul Slaton din unitatea de apărare civilă, Harrington, directorul societăţii *Machine Company*, avocatul Paton şi bancherul Frank Holden, Henry reuşi să facă faţă în chip onorabil, iar când plecă, după jumătate de oră, se gândi că strădania sa meritase osteneala. Cum doctorul Bard plecă şi el tot atunci, ieşiră împreună. Cei doi prieteni rămaseră o clipă pe trotuar. Deodată, doctorul îi spuse cu stângăcie:

— Ştii, noi suntem de partea ta. Comitetul nu ţinea prea mult să-l primească pe Smith. Dar, continuă Bard dând din umeri, pare un cetăţean destul de integru şi avea şi scrisori serioase de recomandaţie. Apoi, reluându-şi tonul obişnuit, adăugă repede: Arăţi destul de bine. Vezi numai să nu exagerezi. Nu sări peste cal.

— Bine, n-am s-o fac.

— Cum se simte David?

— Minunat. E complet restabilit.

Lovind trotuarul cu vârful umbrelei, Bard privi într-altă parte. Cu tâmplele sale cărunte, cu faţa sa prelungă, gânditoare, cu nări fine şi buze subţiri, îţi făcea mai mult

ca oricând impresia omului cu judecată calmă şi prudenţă bine chibzuită.

— Nici în privinţa asta nu trebuie să exagerezi, Henry. Aminteşte-ţi de cele ce ţi-am spus: există întotdeauna primejdia unei recidive.

— Dar de ce? întrebă Page, scos din fire de insistenţa celuilalt. A avut o astenie nervoasă, care a trecut.

— Da, dar rămâne predispoziţia iniţială.

— Care predispoziţie?

Edward Bard şovăi, se uită la prietenul său, apoi privi iar în altă parte. Părerea, exprimată mai demult şi din pricina căreia fuseseră gata să se certe, îi stăruia limpede în minte.

Acum însă Henry nu dorea câtuşi de puţin să discute despre asta. Spuse scurt:

— Eşti o adevărată cobe, Ed! Dacă ai vedea băiatul...

E perfect sănătos. – Bine... Bard făcu o pauză. Îmi pare bine s-o aflu.

Tăcură o clipă, apoi îşi urară noapte bună şi se despărţiră. Doctorul o apucă într-o direcţie, îndreptându-se spre cabinetul lui din Victoria Street, unde dădea consultaţii seara, iar Henry o porni în direcţia opusă, spre Hanley Drive.

VIII

În anul acela vara fu umedă şi rece. Iar viaţa lui Page, acasă şi la redacţie, fu tot atât de mohorâtă ca şi vremea, în starea sa de surmenaj şi de îngrijorare, atitudinea rezonabilă şi mâhnită pe care o adoptase Alice începu să-l istovească. Latura copilăroasă a firii ei, înciudată de refuzul lui Henry de a-i face pe voie, avusese drept urmare faptul că se simţea, şi asta cât se poate de sincer, o femeie neînţeleasă şi desconsiderată. Spre sfârşitul lui iunie, când Henry îi spuse că nu-şi poate lua concediu în anul acela, sfătuind-o să plece cu Dorothy la Torquay, staţiunea ei favorită, ea scutură din cap, cu un zâmbet plin de mustrare.

— Nu dragă. Dacă nu putem pleca împreună, aşa *cum se cuvine*, mai bine nu plec deloc.

Nemulţumirea fetei era şi mai făţişă; se întâmpla chiar să coboare scările în goană şi să treacă pe lângă Henry abia mormăind un cuvânt. Fără a avea o nevoie deosebită de a se scălda în simţăminte familiale, pe Henry îl chinuia totuşi lipsa aceasta de afecţiune şi de sprijin. Şi cu cât treceau săptămânile, i se părea, sau era numai o simplă închipuire, că ori de câte ori se întâlnea în oraş cu vreun cunoscut, acesta lua deodată un aer stingherit. În prima săptămână a lui august, o întâlnire cu pastorul Gilmore, pe Victoria Street, aduse lucrurile la un punct critic. Parohul îl zări pe Henry prea târziu pentru a-l mai ocoli şi, prins asupra faptului neîndoielnic că dorea să treacă pe partea cealaltă, căută să ascundă aceasta printr-un exces de cordialitate.

— A, prietene Henry, ce mai faci?

De câtva timp, Page se tot gândise cu tristeţe la faptul că Gilmore îl propusese pe Smith ca membru al clubului; acum se hotărî să-i vorbească deschis.

— Trec printr-o perioadă grea, îi spuse el direct, într-atât de grea, încât aş fi bucuros de sprijinul dumitale moral.

— În ce sens? întrebă Gilmore precaut, scuturându-şi picăturile de ploaie de pe umbrelă.

— Declarându-te de partea mea, împotriva fiţuicii aceleia... *Chronicle*. Te-am ajutat în trecut... de ce nu mi-ai da şi dumneata o mână de ajutor acum?

După ce-şi uscă umbrela şi cercetă cerul, vrând să se asigure că s-a înseninat, parohul îi aruncă lui Page o privire piezişă.

— Vai, Henry, dar biserica nu se amestecă în politică – ştii bine că nici n-avem voie – şi aş da de bucluc cu episcopul dacă aş face-o. Pe de altă parte, nu eşti oare puţin cam pornit? În ziua de azi ar trebui să avem vederi ceva mai liberale. Admit că prietenii noştri de la *Chronicle* sar câteodată peste cal, dar trăim în timpuri moderne. Acel domn Smith al lor este un om cât se poate de bine intenţionat. A venit la mine imediat după sosirea sa în oraş şi am avut împreună o convorbire foarte interesantă despre munca depusă de el în Australia în cadrul Y.M.C.A. Îl văd în fiecare duminică la biserica St. Mark. Şi ştiai... că mi-au trimis o contribuţie foarte generoasă pentru fondul clopotniţei?

— Înţeleg, spuse Page cu rigiditate.

— Fireşte că suntem cu toţii de partea ta, Henry. Dar trebuie să fim drepţi. Există balsam alinător în Galaad[51]. De curând, şi parohul îi aruncă lui Henry o privire timidă, mi-au tipărit câteva din micile mele imnuri. Şi cu succes, da, cu succes. Am primit o scrisoare de la domnul Nye, în care le numeşte chiar „o reuşită grozavă”!

Henry îşi urmă drumul spre redacţie turbând de furie.

[51] Aluzie biblică. Galaadul era un ţinut bogat din Palestina.

Maitland părea singurul om mai apropiat, dar, deşi îi preţuia loialitatea tăcută, încăpăţânată, nu găsea la el simpatia de care avea nevoie.

Vremea aceea mohorâtă se continuă şi în iarnă. Ploi, grindină, iar în februarie ninsori abundente acoperiră săptămâni de-a rândul străzile cu o zloată murdară, fapt care contribuia prea puţin la menţinerea moralului redactorilor lui *Northern Light*.

Page nu muncise niciodată în viaţă atât de greu; trebuia să formuleze, să plănuiască, să-i încurajeze pe ceilalţi, străduindu-se să realizeze economii care să nu sară în ochi şi să reducă totuşi cheltuielile, venind primul la redacţie şi plecând ultimul, sculându-se la miezul nopţii, când avea insomnii, pentru a-şi pregăti şi a-şi revizui editorialele, încordându-şi toţi nervii pentru a scoate fiecare ediţie cât mai perfectă. Între timp lupta continua, ucigătoare şi monotonă. De la început îi spusese lui Smith că la Hedleston nu e loc pentru două ziare. De luni de zile pierdea bani cu o repeziciune uimitoare, şi deşi după socoteala sa, *Chronicle* era într-un deficit şi mai mare, propriile sale pierderi crescuseră în ultimele cinci săptămâni într-un ritm alarmant.

Principalul obiectiv urmărit de Page prin ziarul *Northern Light*, şi care constituia de fapt tradiţia întregii sale familii, fusese întotdeauna acela de a sluji cititorul şi de a folosi doar materiale de bună calitate. Nici nu strânsese cine ştie ce avere şi, cu excepţia casei din Hanley Drive, pusă pe numele soţiei, nu dispunea de alt avut. În afară de faptul că ziarul avea o reputaţie excelentă, lucru pe care Page îl preţuia foarte mult, tot activul firmei, în valoare de o sută de mii lire, fusese investit – urmând hotărârea plină de patriotism a tatălui său, după primul război mondial – într-un împrumut de război. Privise întotdeauna aceşti bani ca o rezervă mulţumitoare şi suficientă în caz de nevoie.

Acum însă, în dimineaţa aceasta de 1 martie, pe când studia ultimul bilanţ al ziarului, Henry îşi dădu prea bine

seama cât de mult intrase în rezerva amintită. Se gândi îndelung, apoi, înăbuşindu-şi un oftat şi profitând de o clipă când Moffatt lipsea din biroul ei, ridică receptorul şi-şi fixă o întâlnire cu Frank Holden, directorul băncii *Northern Boroughs Bank*[52].

În aceeaşi dimineaţă, la ora unsprezece, intră în biroul lui Holden, o odăiţă mică şi întunecată din spatele casieriei, închisă între panouri din lemn de mahon, cu geamuri givrate şi cu covor pluşat, tocit de paşii apăsaţi ai locuitorilor prosperi din Northumberland. Când intră, directorul îl rugă pe funcţionarul cu care discuta să-i lase singuri, strânse cordial mâna lui Page şi îi oferi un scaun. Înalt şi slab, purtând ochelari cu rame de baga, cu o mustaţă tăiată scurt, Holden avea fizionomia fină şi atrăgătoare a omului dornic să placă şi să parvină. Cu doisprezece ani mai tânăr ca Henry, provenea dintr-o veche familie din Hedleston, făcând parte din acelaşi mediu ca şi Page – tatăl său, Robert Holden, fusese de fapt prietenul cel mai intim al tatălui lui Henry; împreună cu acesta şi cu Robert Hartbottle formaseră chiar un grup atât de strâns, încât, vorbindu-se despre ei, li se spunea „cei trei Bob”[53].

Din cauza aceasta, Henry atacă subiectul ce-l frământa mai puţin stingherit şi, după câteva fraze de introducere, îi spuse:

— Frank, am venit la dumneata pentru un împrumut.

— Da? spuse Holden. De fapt speram că vei trece pe la mine să stăm puţin de vorbă.

Urmă o clipă de tăcere, apoi, neprimind niciun răspuns de la Page, directorul schiţă un zâmbet, ca pentru a atenua cele ce avea să spună:

— Ştii, domnule Page, ai scos cam mulţi bani de la noi în ultimul timp. Din întâmplare, luni m-am uitat prin contul dumitale. Este... adică presupun că ştii cu cât l-ai depăşit...

[52] Banca orăşelelor din nord.

[53] Bob este diminutivul lui Robert.

— Desigur, încuviinţă Henry. Am cam lăsat lucrurile oarecum în voia soartei. Dar ai împrumutul meu de război ca garanţie.

— Da, împrumutul de război. Holden păru să chibzuiască. Da. La ce sumă s-a cumpărat... mi se pare că la o sută patru, nu-i aşa?

— Da, cred că asta a fost suma.

— Şi acum a scăzut sub şaizeci şi cinci... şaizeci şi trei şi jumătate, ca să fiu mai exact. Şi cred că o să mai scadă încă. De ce n-ai vândut când te-am sfătuit?

— Deoarece, ca bun cetăţean, am considerat de datoria mea să le păstrez.

Holden îi aruncă lui Page o privire ciudată.

— În zilele noastre un bun cetăţean se ocupă de treburile lui. Nu-ţi dai seama că neputinţa noastră de a avea un control asupra inflaţiei îi sărăceşte pe toţi deţinătorii acestor titluri emise de guvern? Da, halal titluri ultrasigure... Mulţi patrioţi încrezători ca dumneata sunt pe cale să se ruineze... Văzând că Henry e gata să protesteze, i-o luă înainte: în orice caz, ai pierdut peste treizeci şi nouă de mii de lire din capitalul dumitale şi, dacă mă pricep puţin la bursă, poţi să pierzi şi mai mult încă. În ritmul în care creşte debitul dumitale, peste şapte sau opt săptămâni garanţia ce o ai nu-l va mai putea acoperi.

— Îmi dau perfect de bine seama de situaţie, spuse Henry. De aceea am şi venit să-şi cer un împrumut.

— Pe ce bază?

— Cum pe ce bază? Dar, fireşte, pe *Northern Light*... local, tipografie şi fond de comerţ.

Holden luă de pe mapa sa de scris rigla de ebonit şi, după ce păru să o cerceteze cu mult interes, începu să o sucească între degete. Urmă o tăcere destul de îndelungată, apoi, fără a-l privi pe Henry, spuse:

— Regret, domnule Page, mi-ar face cea mai mare plăcere să te pot ajuta. Dar îmi este pur şi simplu imposibil.

Henry era indignat. Nicio clipă nu-i trecuse prin minte că ar fi putut întâmpina un refuz.

— Dar de ce? exclamă el, pierzând aproape şirul vorbirii. Doar mă cunoşti pe mine… ziarul meu… e în joc numele nostru… avem activ. Aveţi în bancă contul nostru de atâţia ani…

— Ştiu, ştiu… mi-e foarte penibil să te refuz. Dar suntem destul de strâmtoraţi cu banii. Acum ne aflăm într-o perioadă de deflaţie, ceea ce pur şi simplu împiedică banca să acorde credite. Guvernul nu ne lasă să dăm împrumuturi.

— Dar aici e vorba de o chestiune locală, aproape personală! protestă Henry. Să o discutăm cel puţin.

— N-ar avea niciun sens. Se uită la Henry, scuzându-se din priviri. N-am autoritatea necesară să iau angajamente în numele băncii. Ar trebui să supui cazul directorilor mei. Făcu o pauză, cercetând din nou rigla. De ce nu te duci să-l vezi pe preşedintele consiliului de administraţie?

— Pe Wellsby?

— Da. Îl cunoşti destul de bine. Trebuie să fie la fabrică acum. Să-l chem la telefon şi să-I spun că vii?

Henry tăcu. Avea simţământul deprimant că Holden căuta, în felul cel mai amabil, să scape de el. Se ridică încet, gândindu-se: „Wellsby… poate ultimul om căruia aş fi dorit să-i arăt ce greutăţi am”. Totuşi, nu putea să procedeze altfel. Avea nevoie de împrumut şi trebuia să facă rost de el.

— Bine, spuse Henry. Ţi-aş fi recunoscător dacă i-ai telefona.

Peste douăzeci de minute ajunse la biroul ocupat de Wellsby în clădirea înaltă a administraţiei, ridicată de curând pe un teren viran din vecinătatea fabricii. Această fâşie de pământ, cunoscută de mult la Hedleston sub numele de Cowp, fusese achiziţionată printr-o învoială destul de dibace a fabricantului de încălţăminte şi, datorită devierii unei străzi din Scuarul Victoria, valoarea ei iniţială crescuse de câteva ori. Când intră Henry,

Wellsby era în picioare, lângă fereastra cea mare cu geam de cristal, ce dădea înspre Victoria Street, râzând atât de tare de unul singur, încât aproape se înecase cu ţigara.

— Ia vino încoace, Page, şi uită-te la asta!...

Afară, oprind circulaţia şi mişcându-se încet de jur-împrejurul scuarului, trecea un şir lung de femei împingând cărucioare de copii, sport, sau orice alt soi de vehicul în stare să poarte un copil, iar în fruntea procesiunii, în sunete asurzitoare, înainta un camion cu două steaguri şi cu un megafon, care urla:

MARE PARADĂ DE CĂRUCIOARE
ŞI
CONCURS PENTRU CEI MAI DRĂGĂLAŞI COPILAŞI
ASTĂZI.
LA PALATUL MUNICIPAL
CITIŢI *DAILY CHRONICLE*

— Nu-i rău, ce zici? spuse el bătându-l pe Henry pe umăr.

Purta pantaloni golf şi ciorapi cu carouri roşii şi galbene, care făceau ca pulpele sale enorme să pară şi mai mari. Era şi mai roşcovan la faţă, mai scurt şi mai chel ca oricând, dar şi mai jovial, strălucind de acea mulţumire de sine pe care o conferă negustorilor prosperi bogăţia dobândită în afaceri.

— Ce crezi despre asta?

Page se sili să zâmbească.

— Foarte ingenios, negreşit. Dar cam lipsit de demnitate.

— Dar ce naiba, omule, ce-i rău în asta? E o idee a dracului de isteaţă pentru publicitate! Să câştigi mamele. Încearcă doar să-şi vândă produsele, exact cum fac şi eu cu ale mele. Ia-l, de pildă, pe acel Nye al lor. El e creierul care a scornit toate astea. Celălalt, Smith, e ca şi inexistent. Dar Nye are într-adevăr stofă. Chiarlie al meu

l-a dus la sfârşitul săptămânii trecute cu Jaguarul lui la Tynecastle şi a venit acasă încântat de el.

— Da? Făcu Page ţeapăn, gândindu-se că era foarte probabil ca Charlie Wellsby, cel mai mare crai din oraş, să-l găsească pe Nye simpatic.

— Desigur. Au petrecut împreună grozav. Aşa că, vezi, fii cu ochii pe el, adăugă Wellsby glumeţ. Întorcându-se de la fereastră, se lăsă în scaunul turnant şi, anevoie, puse picior peste picior. Şi acum ce pot face pentru dumneata? Vreau să joc puţin golf după-amiază, aşa că... să vedem despre ce e vorba.

Henry făcu întocmai, explicându-i pe scurt şi cât putu de convingător ce-l durea. Totuşi, în timp ce vorbea, îşi dădu seama că Wellsby fusese prevenit de scopul vizitei şi de fapt îi cunoştea afacerile aproape la fel de bine ca şi el însuşi. Sub masca amabilităţii, ochii săi ageri, adânc înfundaţi în orbite, îl examinau iscoditori şi vioi. Când Page sfârşi de vorbit, Wellsby scoase ţigara din gură şi-şi îndreptă privirea spre capătul aprins.

— Eşti într-o situaţie neplăcută, Henry. Ţi-ai angajat tot activul. Să presupunem că te dai peste cap... cât valorează tot ce ai? Birourile ziarului sunt demodate; întreg corpul acela de clădiri în stil Adam ar trebui dărâmat; nu s-ar putea obţine pe el nicio centimă. Tipografia are o oarecare valoare, admit, dar ea aparţine doamnei Harbottle, dumneata o deţii doar cu chirie. Aşa că acolo nu-i mare lucru. Cât despre fondul de comerţ, cine ar da o firfirică pe el dacă *Chronicle* te scoate din circulaţie?

— Nu vor reuşi.

— Aşa spui dumneata... Ce-ai făcut însă până acum? S-ar putea ca cei de la *Chronicle* să fie lipsiţi de demnitate, dar merg înainte. Şi ziarul lor nu e chiar o fiţuică. Bineînţeles că nu se compară cu *Northern Light*, adăugă Wellsby în grabă. Totuşi, dau ştirilor... cum să spun... o altă nuanţă. Buzele i se răsfrânseră într-un zâmbet din care se puteau citi o mulţime de reminiscenţe. Ieri au

publicat un reportaj al dracului de bun, substanţial, desigur, dar totodată şi amuzant, despre cazul acela de calomnie... ştii, în care contele italian care făcea contrabandă cu heroină a fost surprins gol, în baie, cu prietena sa.

— Da... spuse Page cu amărăciune. Din asta prosperă ei... fraude, adultere... şi calomnii. Doamne-Dumnezeule! Dar, omule, ziaristica e o profesiune onorabilă! Oameni mari au îmbrăţişat cariera aceasta, şi o mai fac şi acum... oameni inteligenţi, cu principii, cu adevărat conştienţi de vocaţia lor şi de datoria lor faţă de cititor... Dar Nye acela... Nu-ţi dai seama că ar fi îngrozitor ca un asemenea soi de ziar să dicteze în oraş?

— Ei hai, Henry, lasă... Prea iei lucrurile în tragic, încerc doar să-ţi arăt cu cine te lupţi. Anul trecut soţia mea şi cu mine am văzut la Cannes iahtul lui Somerville; poate călători şi pe ocean, ceva formidabil... Vocea îi deveni mai domoală, mai împăciuitoare: Ca prieten şi vecin, nu-mi place să te văd cum îţi tai craca de sub picioare. De ce nu renunţi cât mai e timp? Fii înţelept. Las-o baltă cât mai poţi. Dacă vrei, intervin eu şi voi avea grijă să mai capeţi un preţ bun.

Page îşi dădu seama că Wellsby dorea să-l ajute; îi vorbea convins că dreptatea e de partea lui. Însă nicio logică nu-l putea clinti acum pe Henry. Depăşise acel punct.

— Nu. Hotărârea mea e luată.

Wellsby scoase din gură ţigara de foi şi cu degetul arătător îndoi o foiţă umedă care se desprinsese. Între timp, însă, se uita din când în când la Page, arătând ca şi cum ar fi ajuns la concluzia că trebuie să-şi modifice părerea despre el, fiind silit, după toate aparenţele, să şi-o revizuiască într-o lumină care, judecând după expresia feţei sale, era poate mai favorabilă. Să se fi muiat oare? Neliniştea lui Henry, toate îndoielile sale, nesiguranţa şi umilinţele suferite recent i se îngrămădiseră în creier, atingând deodată o asemenea intensitate, încât îi pieri

graiul. Aşteptă, cu respiraţia aproape tăiată. În cele din urmă, Wellsby spuse:

— Te-am socotit întotdeauna un om deştept, Henry, deşi, nu te supăra, puţin cam papă-lapte. Acum cred că eşti un dobitoc, dar cel puţin ai curaj. Dă-mi voie să-ţi spun, în altă ordine de idei, că te admir!

— Atunci acordă-mi împrumutul. Douăzeci de mii de lire. Începând de luna viitoare.

— Nu, nu, nu pot promite. Poate am să mai discut cu Holden şi cu ceilalţi. Îţi dăm noi de veste...

— Când?

— Mai târziu... mai târziu...

Wellsby se ridică de pe scaun, făcu un gest vag cu mâna, prin care îl amâna fără termen. Fabricantul de încălţăminte se gândea, de fapt, la propria lui atitudine în această împrejurare. Considerându-se de câtva timp un personaj foarte important în culisele Hedlestonului, simţea nevoia să acţioneze în sfere mai largi, sau, pentru a o spune mai lămurit, să-şi pună candidatura în alegerile parlamentare şi să devină cunoscut naţiunii ca sir Archibald Wellsby, M. P.[54]

Hotărât să se prezinte la alegerile ce aveau să urmeze, îşi dădea bine seama de necesitatea unui sprijin din partea ziarului local. Dar întrebarea era pe care din ele să se bizuie: pe *Northern Light* sau pe *Chronicle*? Mai mult ca sigur pe cel de-al doilea... De ce s-ar lăsa în cazul acesta mânat de sentimentalism? Un împrumut în asemenea împrejurări ar fi absurd.

Deşi bine tăinuite, câteva din gândurile ce-l frământau pe Wellsby i se citeau pe faţă, şi speranţa ce începuse să încolţească în sufletul lui Henry se stinse repede. Citi în ochii industriaşului refuzul, şi impresia îi fu confirmată de cordialitatea excesivă cu care acesta îl bătu pe umăr, în timp ce îl conducea la uşă, strângându-l tare de braţ şi întrebându-l foarte grijuliu de Alice.

Refuzul lui Wellsby îl deprimă, fără îndoială, mult pe

---

[54] Membru al Parlamentului.

Henry. Pe de altă parte, printr-un straniu echilibru spiritual, se încăpăţână şi mai amarnic în hotărârea sa, iar mintea îi deveni mai ageră şi mai îndârjită în căutarea mijloacelor cu care să continue lupta. Nu se va dă bătut, ci va merge înainte, mereu înainte. Chiar dacă banca nu-i va acorda un împrumut ipotecar, Hedleston Building Society trebuia, fără îndoială, să se arate mai înţelegătoare şi să-i ofere ceva pe proprietate. Dar deoarece asta cerea timp, trebuia mai întâi s-o roage pe Alice să ipotecheze casa. Era ceva de care se-ngrozea, dar trebuia totuşi s-o facă. Cu cât întâmpina mai multă împotrivire, cu atât stăruia în el credinţa nestrămutată că va învinge.

Şi numai Dumnezeu ştia ce mare nevoie avea de o asemenea credinţă! Trecuseră abia cinci minute de când se întorsese la birou, că şi intră Maitland.

— Se pare, spuse acesta, că de azi vom fi cu unul mai puţin la conferinţa de dimineaţă. Balmer a plecat de la noi.

— A plecat?

— Da, ne-a părăsit… ne-a lăsat… şi-a luat tălpăşiţa… alege-ţi expresia pe care o preferi. Iată-i şi demisia.

Henry privi absent plicul pe care Maitland i-l aruncă pe birou.

N-ar fi trebuit să fie surprins. Balmer devenise tot mai năzuros în ultimul timp; nu prea se mai înţelegeau.

— Dar… trebuie să dea preaviz de o lună.

— Nu s-ar părea… mai ales că intră direct în altă slujbă.

— Nu… la *Chronicle*?

— Ba chiar aşa. Maitland făcu o pauză. Presupun că n-a avut inima să ţi-o spună, de aceea ţi-a scris o scrisoare drăguţă şi politicoasă, exprimându-şi regretele. Am presimţit-o. Ştii că se împrietenise cu domnul Smith ăla al lor… Balmer e omul care se duce unde sunt mai multe parale. Şi se pare că acolo sunt multe. Văzând că Page nu-i răspundea nimic, adăugă: Din păcate, mai sunt şi alte veşti rele, Henry. Doi dintre zeţari, Perkins şi Dodds,

au trecut şi ei dincolo.

Asta, cel puţin, era un lucru pe care Page nu-l putea înţelege pe deplin.

Dar ce înseamnă toate astea? Sunt atât de siguri că ne ducem de râpă?

— Nu... n-aş crede... deşi cunosc greutăţile prin care trecem. I-au atras probabil banii... şi oferta unor contracte pe termen lung... garantate de *Gazette*. Au simţit, pesemne, că acolo nu vor fi în pierdere.

Henry îşi muşcă tare buza, încercând să-şi stăpânească nervii. Într-un singur lucru se încrezuse: în loialitatea oamenilor săi. Chiar în timpurile cele mai bune, Northern Light n-avusese niciodată prea mult personal, şi era greu de găsit muncitori pricepuţi.

— Trebuie să luăm imediat legătură cu birourile de plasare, spuse Henry în cele din urmă.

Maitland, care stătea lângă el şi îşi tot freca bărbia gânditor, se îndreptă spre uşă.

— Am să trimit un S.O.S. La Tynecastle.

— Încearcă şi la Liverpool, şi la Manchester...

Maitland încuviinţă din cap.

— Trecem noi şi peste asta. Pe curând!

Toată ziua se străduiră să găsească înlocuitori pentru muncitorii plecaţi. Avură norocul să angajeze un zeţar din Liverpool şi li se făgădui că li se va mai trimite unul din Tynecastle la începutul săptămânii următoare. Henry se mai însenină puţin când tânărul Lewis veni să-l vadă, oferindu-se să muncească ore suplimentare şi spunându-i că e gata să facă orice ca să-l ajute. „Pe Poole, reflectă Henry, mă pot bizui că va munci suplimentar, în ciuda firii lui schimbătoare şi a pornirilor morocănoase”. Declarase o vendetta[55] împotriva lui Nye şi se plimba cu un aer ameninţător, căutând prilejul să-l încolţească. Hadley merita şi el toată încrederea, deşi avea aerul necăjit al omului cu trei copii de întreţinut; el putea fi trimis la întreprinderile locale care îşi publicau reclamele în *Light*.

[55] Răzbunare (it.).

Cât despre machetare, va trebui să se ocupe el însuşi de asta în viitoarele câteva săptămâni. Aceste schimbări ajutară întrucâtva, dar continuau să fie prea puţine forţe şi, în cele din urmă, după ce chibzui îndelung, Henry hotărî că era timpul să-şi cheme fiul. N-avea încotro. David trebuia să părăsească Sleedonul, cel puţin pentru o vreme, şi să umple breşa.

IX

La ora cinci, Henry îşi întrerupse brusc lucrul şi porni spre Sleedon. Întâmplările din dimineaţa aceea îi pricinuiseră o migrenă serioasă, care-l chinuise toată după-amiaza, acum însă răcoarea înviorătoare a mlaştinilor marine îi potoli puţin durerea. În timp ce conducea automobilul pe drumul care suia spre faleza atât de bine cunoscută, primele adieri ale brizei de seară începuseră să unduiască ierburile moi de pe dune. Vizita sa nefiind anunţată, Cora nu se afla în poartă, să-l întâmpine. Căsuţa părea într-adevăr învăluită într-o linişte neobişnuită. Apoi o zări pe Cora şezând la fereastră, aplecată peste lucrul de mână. La sunetul paşilor lui, îşi înălţă capul; expresia ei preocupată şi ciudat de gânditoare se lumină plăcut surprinsă. Se ridică, şi într-o clipă se şi afla la uşă. Acum, mai mult ca oricând, Henry se bucură s-o vadă. Pentru prima dată după multe zile îşi simţi moralul mai ridicat.

— M-am gândit să vin la voi pentru un ceas... Nu te stingheresc?

— Niciodată! Cora îi luă amândouă mâinile într-ale sale. Tare mă bucur să te văd! Astă-seară eram pregătită să-mi fie urât.

— Nu te cred. Nu e genul tău.

— Ba zău aşa! Dar acum n-o să-mi mai fie urât. Hai, vino înăuntru.

— Unde-i David? întrebă Henry, în timp ce-şi scotea pardesiul.

Se aştepta să-i răspundă că lucrează. Ea însă îi aruncă

o privire şovăitoare.

— S-a dus la Scarborough; a plecat de dimineaţă, să-l vadă pe doctorul Evans.

Vestea era atâta de neaşteptată, că Henry se opri pe loc în micul hol.

— Nu se simte bine? întrebă el după o clipă.

— Ba da! De fapt se simte destul de bine. Dar s-a cam necăjit un pic în ultima vreme...

— În legătură cu ce?

— Cu el însuşi. Îşi tot face griji...

— Că starea lui actuală n-o să dureze? întrebă Henry. Vreau să spun... se teme de o recidivă?

— Da, şi de asta. Vorbea încet şi anevoie, şi totuşi parcă îi făcea bine să-şi descarce sufletul. A început aşa, treptat, cam acu două săptămâni. Mai întâi nu l-a mai interesat cartea. După aia, a început să-mi spună cât de greu i-a fost înainte de a mă cunoaşte. Am încercat să-l fac să nu se gândească la asta; ştiam că nu e bine pentru el. Dar David, nu, îmi spunea într-una: „Cora, dacă mi se întâmplă iar”... şi tot d-astea. Şi apoi, lunea trecută, a coborât de la mansardă şi m-a întrebat: „Cu cine stăteai de vorbă?” „Cu nimeni”, i-am răspuns. „Dar am auzit pe cineva, sunt sigur, zice. Nu cumva vorbeai singură?” Eu i-am spus: „Cred şi eu că nu”, şi am încercat să o iau în glumă. Dar el nu era mulţumit; s-a apucat să scotocească prin toate colţurile şi dulapurile, să vadă, pasămite, dacă era cineva acolo. Bineînţeles că nu era nimeni... absolut nimeni. Atunci s-a uitat la mine, aşa, ca uluit. „Cora, mi-a zis, aud ceva”. I-am răspuns că se-nşală, pesemne. Dar în după-amiaza aceea a spus că trebuie să se ducă la doctor. Nu m-a lăsat să-ţi povestesc dumitale. Nici să vin cu el n-a vrut. Eu am vrut... da nu m-a lăsat. Zicea aşa, că trebuie să facă toate singur şi să nu depindă de alţii, că, de nu, n-o să-i treacă niciodată...

Urmă o pauză, în timpul căreia Henry încercă să se obişnuiască şi cu această năruire a speranţelor. Venise să ceară sprijin, şi descoperea că tot el trebuie să dea ajutor.

Apoi văzu că ochii Corei străluceau de lacrimi şi bănui de îndată că între David şi ea intervenise ceva, ceva mai mult decât îi dezvăluise tânăra femeie în explicaţiile ei scurte şi şovăitoare. O apucă brusc de braţ.

— Haide să ne plimbăm puţin. Aerul curat are să ne facă bine.

Porniră în plimbarea lor obişnuită, de-a lungul digului, şi, deşi nu schimbară aproape nicio vorbă, amândoi se simţiră învioraţi. La capătul digului, lângă far, briza se domolise, şi amurgul era luminos şi liniştit. O ceaţă uşoară învăluia orizontul, astfel încât marea unduiasă, şi totuşi netedă ca oglinda, se întindea la infinit. În liniştea înserării se auzea vag ecoul dulce şi obsedant al unui corn, ce răsuna prin ceaţă de la o barcă nevăzută de pescari. Stând aşa, alături de Cora, fără se rostească un cuvânt, Henry simţi mai mult ca oricând apropierea dintre ei doi. Pe când se întorceau acasă, ea îl privi drept în faţă, şi în ochi i se putea citi afecţiune şi recunoştinţă.

— Nu e drept faţă de dumneata. Zău că nu e, spuse ea. Ai şi aşa destule necazuri...

— Las', că mă descurc eu! Henry se opri la uşă şi se făcu că se uită la ceas. Ei... cred că e timpul să plec.

— Nu, n-ai să pleci, că altfel n-am să mi-o iert niciodată! spuse ea cu hotărâre. Ai să intri şi ai să mănânci ceva.

Nu voia să admită niciun fel de refuz, cât despre protestele lui Henry, erau departe de a fi formulate cu energie. Nu dorea să plece atât de devreme, iar propunerea Corei de a-i oferi ceva de mâncare îl făcu să-şi dea seama că-i era foame.

Când intrară în hol, ea închise cu hotărâre uşa, ca şi când ar fi exclus orice posibilitate de plecare.

— Te rog, dumneata ia loc în odaie cât fac eu pregătirile.

— Nu, am să stau în bucătărie, să privesc.

Plăcerea de a fi cu noră-sa micşora, în parte, deprimarea prilejuită de veştile proaste despre fiul său.

Mişcările ei îndemânatice şi graţioase erau nespus de odihnitoare pentru ochi. Tensiunea în care trăise atâtea săptămâni se destinse printr-o putere misterioasă, ce emana de la ea. Deodată, ca din senin, se trezi spunându-i:

— Cora... mă faci să mă simt din nou tânăr.

— Vai de mine! îi răspunse ea zâmbindu-i. Dar nu eşti bătrân. Ba chiar deloc! Nu mă gândesc niciodată la dumneata în felul ăsta... nu, niciodată!

Mâncarea pe care i-o pregăti era simplă; se scuză de câteva ori, exprimându-şi părerea de rău „n-avea nimic în casă”. Cina se compunea din ochiuri cu slănină, ceai şi pâine proaspăt prăjită unsă cu unt, urmate de o farfurie cu rubarbă fiartă, culeasă din grădină. Adesea, în copilărie, când îşi petrecea vara la Sleedon, după o zi de pescuit la capătul digului, i se dădea o astfel de cină. Se aşeză la masă aproape cu aceeaşi poftă tinerească de pe vremuri, năpădit de un potop de amintiri..

O sili pe Cora să mănânce şi ea, căci ghicise de mult că era dintre cei care dau totul şi nu iau nimic; şi mai ştia că, dacă n-ar fi venit el, Cora n-ar fi mâncat decât chifla aceea uscată şi paharul de lapte pe care le luase de pe masă la intrarea lor în bucătărie. Străduindu-se să o înveselească, se feri să mai aducă vorba despre grijile ce-i apăsau pe fiecare dintre ei. Se hotărî să telefoneze în dimineaţa următoare doctorului Evans, iar până atunci lucrurile aveau să rămână neschimbate. Cât despre propriile sale probleme, această oră de evadare, furată parcă din altă lume, era mult prea preţioasă pentru a şi-o pierde meditând asupra lor. Nu-şi mai bătu capul să se întrebe cum de s-a putut întâmpla să aibă un astfel de răgaz. Îi era de-ajuns să-şi descarce de pe umeri povara care-l apăsa de luni de zile şi să uite că va trebui să o poarte din nou, de îndată ce va părăsi această casă.

Pe când vorbeau, ochii săi căzură asupra unei cărţi, *Sartor Resartus* de Carlyle[56], rămasă pe jumătate

[56] Thomas Carlyle (1795 – 1881), istoric şi filosof idealist englez.

deschisă lângă scaunul de lângă fereastră, unde şedea de obicei Cora. Ea îi urmări privirea şi se îmbujoră puţin, de parcă ar fi fost vinovată..

— Nu mi-am citit azi capitolul, spuse ea. David o să fie supărat. E caraghios, dar nu-mi vine să citesc.

Henry cătă la ea surprins. Oare David, în străduinţa lui de a o cultiva, îi impusese această corvoadă? Aşa părea, căci Cora îşi urmă cu tristeţe explicaţiile:

— Mi se pare că-s lucruri care nu mă privesc. Nu-mi face plăcere decât să muncesc. N-am să fiu niciodată o persoană cultă!

Inima lui Henry fu năpădită de milă pentru ea.

— Ai foarte mult bun-simţ, Cora, şi asta-i mai important. De altfel, cartea asta ar plictisi pe oricine.

Ea nu răspunse; după ce isprăviră cina, se ridică şi dădu foc surcelelor din cămin.

— Serile astea de martie sunt cam reci, spuse Cora. Tare-mi place un foc bun! E plăcut. Şi mirosul lui îmi place. Când mă gândesc la toate odăiţele în care am stat... încălzite doar cu reşouri de gaz, ruginite... Dar David nu ţine la asta. Cel puţin se sileşte să se lipsească de foc. Face parte din ideea lui cea nouă.

— Care idee?

Cora tăcu mult timp, ţinându-şi ochii plecaţi, apoi, şovăind, silindu-se parcă să vorbească, zise:

— Aşa i s-a năzărit lui. Încearcă să... se abţină, cum zice el. Tare-aş vrea să n-o facă! Desigur, nu de asta ne-am născut, ca să ne refuzăm totul. Măcar dacă ar ceda puţin şi ar lua viaţa aşa... ca toată lumea... nu-i bine pentru nimeni să se împotrivească firii... nici pentru el şi nici pentru mine.

Se întrerupse şi-i aruncă lui Henry o privire scurtă, stingherită, ca şi când ar fi vorbit prea mult. El îşi dădu bineînţeles seama ce voia să spună, inconştient, prin cuvintele rostite, şi simţi o durere ascuţită, ciudată. Până acum se gândise la această căsnicie doar din punctul de vedere al urmărilor binefăcătoare asupra fiului său. Acum

însă se gândi la Cora şi o întrebă pe neaşteptate:

— Eşti fericită, Cora?

— Da, răspunse ea încet. Cel puţin dacă şi David e. Îmi dau toată silinţa pentru el! Uneori însă se poartă de parcă n-ar avea cu adevărat nevoie de mine.

— Aşa e felul lui. Sunt sigur că ţine la tine.

— Nădăjduiesc... spuse ea.

Tăcură din nou. Cu un gest nervos, de parcă ar fi căutat să-şi alunge gândurile, Cora se apleacă şi înteţi focul.

— Lemnele astea puteau să fie mai uscate! Le culeg de pe plajă când le aduce fluxul. E o mare economie... iar mie îmi place tare mult.

— Eşti fericită când stai în aer liber?

Cora încuviinţă din cap.

— Uneori merg kilometri întregi pe mal... şi nu se vede niciun suflet. Te-ai minuna ce lucruri găsesc!

— De pildă ce?

— N-ai să ghiceşti niciodată.

— Cizme vechi marinăreşti? În dorinţa de a o înveseli, Henry încercă să facă o glumă.

— Nu... săptămâna asta am găsit o lădiţă cu ouă.

— Aş!

— Zău că da... O fi fost măturată de valuri de pe puntea vreunui vas.

— Şi nu erau toate stricate?

Faţa i se însenină. Aproape că zâmbea şi, în afara unei umbre de tristeţe, era zâmbetul ei abia perceptibil, ce se ivea arareori.

— Ai mâncat chiar acum două, la ceai. Un noroc că le-am avut! Aşa-i fluxul, vine cu atâta putere! Aduce totul pe malul ăsta de nord... totul.

Tot ce spunea era simplu, deschis şi, asemeni mişcărilor ei, spontan şi cât se poate de firesc. Flăcările ce dănţuiau în cămin aruncau limbi de lumină printre umbre şi îi îmbujorau faţa.

Tăcură iar. De ani de zile Page trăise în casa lui lipsit de orice afecţiune adevărată. În egoismul ei de adolescentă,

în aroganţa şi înfumurarea ei, în concepţia ei mărginită şi lipsită de perspectivă, Dorothy ţinea prea puţin la el. Superficială şi fără suflet, ca toată noua generaţie, îl ignora, sau cel mult „binevoia” să-l tolereze atâta timp cât continua să-i asigure, fără să protesteze, taxele la şcoala de bele-arte, unde ea şi alţii de felul ei îşi pierdeau timpul sub pretextul că trântesc mâzgălituri abstracte pe un pătrat de carton. Nici nu puteai spune că avea să se schimbe cu vârsta.

În privinţa Alicei, caracterul ei părea de asemenea stabilit fără sorţi de schimbare, un caracter neînchipuit de comun. Page îi dispreţuise totdeauna pe bărbaţii care se plângeau că nu sunt înţeleşi şi apreciaţi de soţii. Conştient de propriile sale cusururi, făcuse totul pentru a menţine în relaţiile cu Alice un echilibru amical. Acum, însă, cine ştie prin ce împrejurare, îşi dădu seama, într-o clipă de luciditate, cât de goală şi stearpă fusese căsnicia sa, obligându-l să trăiască de ani de zile într-o situaţie cu totul falsă. Cât de repede se stinsese iluzia tinerească petrecută cu Alice în vestul Scoţiei, când, în acele două săptămâni de ploaie măruntă şi neîncetată, se comportase ca o mironosiţă jignită, preocupată mai ales, din pricina împrejurărilor şi a vremii, dacă era cazul să telegrafieze acasă după rufe mai groase. Îndatoririle de soţie deveniseră de mult pentru Alice dacă nu chiar o grea încercare, cel puţin, după cum spunea ea, „o mare pacoste”. Totuşi, cu cât îi scădea dorinţa fizică pentru Henry, cu atât îi creştea instinctul de posesiune. Cât de des fusese supus toanelor ei, când ba îşi plângea de milă, ba se bosumfla ca un copil, de câte ori nu-i răbdase ideile năstruşnice, entuziasmul de scurtă durată şi îngrozitoarea lipsă de logică, înflăcărarea pentru fleacurile care o preocupau şi totala lipsă de interes pentru munca lui, izbucnirile nesăbuite care oboseau peste măsură nervii amândurora!

Se gândea ce deosebire era între Alice şi fata aceasta înaltă şi potolită, atât de senină, cu o asemenea

capacitate de simţire, care şedea acolo uitându-se la foc cu ochii tulburaţi şi cu mâinile neclintite. Cora îşi oferea cu dărnicie afecţiunea, părând să o ceară şi ea la rândul ei. Chiar şi tăcerea îi era plină de simpatie şi de înţelegere. În tensiunea plină de amărăciune a luptei duse pentru a supravieţui, Henry încercase în ultimul timp nevoia aproape dureroasă de a fi înţeles. Îşi dădea seama că era o dovadă de moliciune, o slăbiciune a firii sale, totuşi nu şi-o putea înăbuşi – un dor nespus de a i se împărtăşi dragostea. La Cora putea găsi tocmai o asemenea compensaţie, ceva rar şi preţios, ceva a cărui lipsă o simţea profund.

În cele din urmă, Page îşi dădu seama că trebuie să plece. Cora îl conduse tăcută până la automobil. Sub cerul rece, de un albastru intens, strălucitor de stele, valurile mării se spărgeau pe plajă. Ascultară cum se izbeau furioase, cu zgomot, şi cum trăgeau apoi încet cu ele pietrişul de pe mal. În lumina lunii, dealurile Eldon păreau albăstrii. Răsuflarea ei era un abur uşor, iar sânii i se ridicau în ritmul respiraţiei. Deodată îi şopti:

— Chiar trebuie să pleci?

— Se face târziu, spuse el.

— Nu e atât de târziu... am să fiu mai tristă ca oricând după ce ai să pleci...

Dintr-o dată păru cuprinsă de nelinişte. Începu să tremure. Mâna în care o ţinea pe a lui era fără vlagă şi rece.

— Te simţi bine? o întrebă Henry. Degetele-ţi sunt ca de gheaţă.

Ea râse scurt, înecat, nesigur.

— Semn că am inima caldă, aşa se spune. Ce noapte! E o ruşine să stai în casă. N-am putea să mai mergem un pic pe plajă?

— Dar ne-am făcut plimbarea noastră, draga mea...

— Da... e însă atât de plăcut şi atât de luminos! Vocea îi era şovăitoare. E o cabană mică la capăt... cu plase înăuntru. Aş putea să ţi-o arăt. Departe de toţi... şi

uscată... am putea şedea acolo, să ne uităm la valuri...

Cătă spre el grăbită, nervoasă, cu o privire ciudată, neliniştită, întrebătoare.

Când el făcu din cap semn că nu, Cora îşi lăsă ochii în jos.

— E într-adevăr târziu, draga mea... e aproape zece. Trebuie să mă întorc. Mergem noi altă dată...

— Da?

— Hai, capul sus! Ai să vezi că totul o să se îndrepte... pentru tine, şi pentru David... pentru noi toţi.

Îl auzise oare? Nu-i răspunse nimic. Apoi, luându-i mâna, pe care o ţinea încă într-a ei, şi ducând-o la inimă, îi spuse:

— Eşti bun... zău aşa! Şi adăugă: Mai vino, te rog... curând!

Cuvintele ei îi făcură nespus de bine. O sărută uşor pe păr.

Nemişcată, stătea şi-l privea, în timp ce el îşi puse motorul în funcţiune şi porni.

Timp de vreo cinci minute, Henry conduse automobilul drept înainte, prin strălucirea fluidă a luminii de lună ce transformase şoseaua lungă şi dreaptă într-un râu de lapte, apoi frână brusc şi opri motorul cu o smucitură.

Gândul la Cora, la privirea ei tristă, stăruitoare, când rămăsese singură lângă poartă, îi sfâşia inima. De ce o părăsise? N-o ajutase îndeajuns. Simţi o pornire sălbatică să întoarcă maşina şi să se ducă s-o îmbărbăteze. Dar nu, nu era cu neputinţă, ar fi întrecut orice limită a raţiunii, ar fi fost un gest care ar fi putut fi interpretat greşit, care, fără îndoială, ar fi compromis-o. Gâtul i se strânse şi i se uscă pe când se lupta împotriva dorinţei de a fi din nou cu ea, chiar dacă ar fi fost să schimbe doar un singur cuvânt. Apoi oftă şi, după o pauză îndelungată şi grea, porni din nou motorul, apăsă pe accelerator şi-şi continuă drumul spre Hedleston.

X

Toată seara, doamna Page şezuse în biblioteca lor din Hanley Drive, nefiind în stare să alunge plictiseala singurătăţii. Hannah era liberă în seara aceea. Dorothy răcise şi se culcase devreme, iar Catharine Bard, soţia doctorului, pe care o poftise, după cină, la o cafea şi o partidă de bridge în doi, o anunţase în ultima clipă că nu poate veni, pretextând, scuza suspectă, că sosise pe neaşteptate mătuşa ei din Tynecastle.

Alice era o persoană căreia îi plăcea societatea şi nu putuse niciodată suferi solitudinea. În asemenea împrejurări nu era prea bine dispusă; se simţea lăsată în părăsire, dispreţuită, şi, în lipsă de altcineva mai bun, îşi dorea prezenţa lui Henry. Se întreba unde putea fi. În ultima vreme nu prea ştia unde se duce. Nu-l găsi la redacţie când telefonă îndată după ora şapte. Uneori, când slujnica avea zi liberă, lua masa de seară la club, dar la ora opt, când telefonă portarului, află că nu era nici acolo. Rămânea o singură posibilitate, sau, mai bine zis o singură certitudine: Sleedon. Fără îndoială, se dusese din nou acolo. Într-adevăr, era prea din cale-afară felul în care o neglija pe ca pentru a se repezi cu orice prilej la căsuţa din Sleedon.

Alice îşi potrivi perna la spate şi, deoarece nu reuşi să dezlege cuvintele încrucişate, îşi reluă pentru a treia oară lucrul de mână. Dar broderia fină îi obosea ochii şi, de altfel, se pictisise de modelul acela, aşa că se hotărâse să-l dea Hannei, să-l termine ea în timpul liber. Încercând să hotărască ce-i rămânea de făcut, începu o pasienţă.

Zadarnic însă, dezamăgirile din seara aceea o scoseseră prea mult din fire. Mânată de un simţământ tot mai puternic de milă faţă de ea însăşi, începu să viseze, de data aceasta însă nu la năzuinţele ei pentru viitor, ci la întâmplări năstruşnice din trecut. Şezând aşa, cu cărţile de joc în mână, o năpădiră amintirile, gândindu-se cu dor la zilele acelea din copilărie când viaţa era frumoasă şi lipsită de griji.

Cât de fericită fusese atunci la Banksholme, mica proprietate pe care tatăl ei o cumpărase în East Lothian, când se mutaseră din Morningside Terrace; noua locuinţă era atât de rustică şi de liniştită, cu vedere asupra estuarului Firth of Forth[57] şi asupra lui Bass Rock şi totuşi în apropierea capitalei, cu plăcerile şi atracţiile ei. Aveau un cerc larg şi ales de prieteni; tatăl ei fusese, chiar înaintea promovării sale la Curtea Supremă a Scoţiei, unul dintre cei mai populari consilieri[58] ai baroului din Edinburgh. Deşi moartea mamei sale, pe când Alice n-avea decât şaptesprezece ani, aruncase o umbră trecătoare asupra familiei, sora ei mai mare, Rose, se dovedise în stare să ducă mai departe îndatoririle de gospodină. Ah, pe-atunci viitorul îi făgăduia atât de mult. Şi-ar fi putut vreodată închipui că viaţa ei se va schimba în felul acesta, sau că în căsnicie, în care îşi pusese atâtea speranţe, n-o aştepta decât rutina monotonă de provincie, culminând prin a fi lăsată în părăsire şi – nu mai încăpea îndoială – şi printr-un dezastru financiar?

Ochii Alicei se umplură de lacrimi când retrăi prima ei întâlnire – atât de neprevăzută şi totuşi inevitabilă – cu Henry. La universitatea pe care o frecventa – nu pentru a obţine vreo diplomă, ci pur şi simplu pentru că a urma un curs de arte plastice „era de bonton” pentru o fată de rangul ei social – avea un cerc alcătuit din tinerii cei mai bine ai anului ei, cerc din care Henry era departe de a face parte. Cât de veseli erau cu toţii când, după cursurile

[57] Fluviu în Scoţia.
[58] Titlu onorific acordat în Anglia celor mai importanţi avocaţi.

de dimineaţă, o porneau braţ la braţ, pălăvrăgind ca gaiţele, pe Princes Street, pentru a lua dejunul la *MacVittie Guest's*, mereu la aceeaşi masă rotundă de lângă fereastră, rezervată pentru ei de o chelneriţă din Perth, cu păr negru, ondulat... ah, cum o chema oare? a da, Lizzie Dewar, aşa-i spunea, grozav de simpatică şi la locul ei! Iar după aceea avea întotdeauna de făcut ceva interesant şi captivant; se agita, veşnic la curent cu toate evenimentele, se îngrijea de organizarea seratelor dansante sau de întâlnirea dintre Debating Society[59] şi Queen Margaret College[60].

Această întâlnire îi dădu prilejul să vorbească cu Henry, pe atunci un tânăr timid, liniştit şi stângaci, pe care nimeni nu-l prea lua în seamă, deşi scrisese vreo două articole bune pentru revista studenţească. În vederea acestei dezbateri îi ceru să sugereze un subiect de pus în discuţie şi să-i dea câteva idei pentru cuvântul de deschidere pe care avea să-l rostească ea. Vai! n-avusese niciodată pretenţia că se pricepe la asemenea lucruri! El o ajută atât de bucuros, încât începu să-i trezească interesul – aflase că locuia într-o cameră cu chirie şi că nu prea avea societate. Aşa că într-o zi îl pofti să vină la Banksholme.

Apoi, fu, desigur, invitat din nou şi făcură împreună plimbări lungi pe terenul de golf de la Gullane, nu pentru a juca, fiindcă el nu practica niciun sport, ci doar pentru a sta de vorbă, uneori despre lucrurile cele mai ciudate. Câteodată, dacă ploua, se adăposteau îndărătul vreunui obstacol de pe terenul de golf şi, şezând împreună, priveau dincolo de estuar. Nu era genul de om expansiv, şi asta îi plăcea la el, fiindcă nu putea suporta niciodată să i se poruncească... niciodată! Apoi luau un ceai copios, cu *bannock*[61], *shortbreal*[62] şi cozonăcei, la un salon de

[59] Un fel de cenaclu literar.
[60] Colegiul Regina Margareta.
[61] Specialitata culinară scoţiană.
[62] Prăjitură din aluat fraged.

ceai, mic şi retras, care îi plăcea lui, numit *The Neuk*, pe şoseaua spre North Berwivk, lângă o moară veche.

După aceea se duceau acasă, iar tatăl ei, întors de la tribunalul din Edinburgh sau de la sesiunile ţinute în oraşele de provincie din Scoţia, obişnuia, după vreo absenţă mai lungă, să-l bată pe Henry pe umăr şi să glumească cu el „Ei, tinere, n-ar fi momentul să-mi spui că intenţiile dumitale sunt cu totul «neonorabile»?” Apoi se porneau amândoi pe discuţii lungi, despre politică sau despre cărţi, tatăl ei căutând să-l facă să vorbească. Iar după ce Henry pleca la el acasă, la Belhaven Crescent, Alice îl surprindea pe tatăl ei că o privea ţintă, după care îi spunea: „Băiatul ăsta are stofă, Alice. Dacă ai avea puţină minte, te-ai ţine de el”.

Şi crezuse *cu adevărat* în Henry, deşi nu se putea împiedica să-şi dea seama că nu era deloc genul ei. Totuşi, simţea că ar putea să-i fie de folos din punct de vedere social, precum şi în orice alte privinţe, să-l ajute să-şi facă un nume. Iar atunci când bătrânul domn Page se îmbolnăvi cu totul pe neaşteptate şi Henry trebuia să părăsească universitatea şi să se întoarcă la Hedlestone, la ziar, în ultima clipă, chiar înaintea plecării, se logodiră. Dar cât de greu şi-ar fi închipuit că, după mai bine de douăzeci de ani de credinţă şi devotament, se va vedea neglijată şi desconsiderată de un soţ care, uneori, părea că nici nu-i observă existenţa.

Alice era din nou pe punctul de a izbucni în lacrimi, când auzi deschizându-se uşa casei. Abia avu timp să arboreze o atitudine calmă, să strângă cărţile şi să pună mâna pe lucru, înainte ca Henry să intre în odaie.

— Încă nu te-ai culcat? întrebă el, părând surprins. Dorothy e acasă?

— S-a culcat demult. Alice se uită semnificativ la ceasul de pe cămin, care arăta zece şi un sfert. Apoi, impunându-şi să fie calmă, adăugă: începusem să fiu neliniştită din pricina ta.

— Nu ţi s-a spus la redacţie? Se aşeză cu un aer obosit,

punându-şi mâna streaşină la ochi, ca să nu-l bată lumina. Am fost la Sleedon.

— Da? Acest singur cuvânt i se părea de ajuns; nu mai spuse nimic.

— David nu era acasă. S-a dus să-l vadă pe doctorul Evans... totuşi nu cred să fie ceva mai serios. Telefonez eu mâine dimineaţă la Scarborough... Dar Cora era cam deprimată, săraca, şi am mai stat puţin cu ea.

Alice împunse repede cu acul de câteva ori, dar greşi de fiecare dată. Deşi îşi ţinea capul plecat, simţi cum i se urcă tot sângele în obraz. Aşadar acolo îşi petrecuse ultimele cinci ore! Căută să vorbească cu glas liniştit:

— Dar ai stat cam mult.

— Da?! Se poate! Ne-am plimbat pe dig, apoi a vrut cu orice preţ să-mi pregătească cina. Şi pot să spun că a fost un adevărat festin. Iar după aceea ne-am aşezat la gura sobei şi am vorbit.

Felul calm şi aproape detaşat cu care povestea o făcu pe Alice să creadă că vrea s-o ducă cu vorba, aşa că începu să clocotească de mânie. În ultimul timp, avea bănuiala că simţămintele lui pentru Cora luau proporţii din ce în ce mai nefireşti. Din clipa când le trecuse pragul, cu privirea aceea duioasă şi devotată, cu ochii care cerşeau dragoste, Henry nu mai putea după ea, luându-i mereu partea, făcându-i cadouri şi răsfăţând-o din cale-afară. Acum însă ajunsese prea departe. Faptul că stătuse singur cu Cora toată seara, în timp ce ea îl aştepta, părăsită, acasă, era aproape scandalos. Alice se hotărî. Trebuia să-i vorbească o dată pentru totdeauna, să pună capăt acestei situaţii. Când îşi ridică însă ochii, văzu că Henry o privea într-un fel ciudat, aproape umil. Înainte ca ea să poată rosti un cuvânt, îi spuse:

— Alice, draga mea... am ceva de discutat cu tine... o chestiune de afaceri care mă preocupă. E târziu. Dar ai avea răbdare să mă asculţi acum?

— Ce e? întrebă ea instinctiv, uitând pe moment de Cora.

— Ştii, spuse Henry şovăind, când am cumpărat casa, am pus-o pe numele tău. Voiam să ai ceva care să-ţi aparţină. Acum... cred că am nevoie să mă ajuţi tu. Am amânat cât am putut. Aş da orice să nu fiu nevoit să ţi-o cer... dar îţi dai seama cu cine mă lupt. Îmi trebuie bani lichizi. Şi dacă tu semnezi hârtia asta, pot să obţin o sumă importantă pe ipotecă.

Continuând s-o privească stăruitor, scoase din buzunarul interior al hainei o hârtie şi o netezi pe genunchi. O clipă Alice rămase fără grai. Apoi fu năpădită de un val de indignare atât de mare, încât aproape o copleşea. Începu să tremure toată.

— Nu ţi-e ruşine? întrebă ea. Doar faptul că poţi să pomeneşti de un asemenea lucru...

Henry îşi ţinea capul plecat, sprijinindu-l cu mâna.

— Da... într-un fel cred că mi-e ruşine. Îmi vine foarte greu s-o fac.

— Ai şi de ce! Orice mi-am putut închipui despre tine, dar că ai să dăruieşti un lucru şi ai să-l ceri după aceea înapoi, asta n-aş fi crezut-o niciodată!

— Dar, Alice, spuse el, aplecându-se spre ea şi vorbindu-i cu o răbdare care o scoase din sărite mai mult ca oricând, îţi dai, desigur, seama în ce situaţie mă aflu!

— Cred şi eu că-mi dau seama! De luni de zile ne împingi spre dezastru şi ruină... după ce ai refuzat o ofertă minunată, care ne-ar fi putut scoate pentru totdeauna din gaura asta nesuferită în condiţiile cele mai favorabile! Dar nu, tu trebuia să mergi înainte cu încăpăţânarea ta egoistă! Chiar şi acum, când eşti aproape la pământ şi falit, tot nu-ţi ajunge. Vrei să ne laşi chiar şi fără un acoperiş şi să ne arunci în stradă?!

— Nu, Alice...

— Casa e singurul firicel de siguranţă care ne-a mai rămas. Şi tu încerci să mă momeşti să ţi-l dau, ca să-l iroseşti, aşa cum ai irosit şi celelalte.

Henry suspină adânc şi greu.

— Nu-i uşor pentru tine. Dar, te rog din suflet, încearcă

să înţelegi. Cum poate un om să se lase constrâns şi terorizat ca să renunţe la drepturile sale? Nu m-am putut supune atunci şi nu pot ceda nici acum. Chiar dacă voi fi înfrânt, deşi continuu să simt că nu voi fi, trebuie să merg până la capăt.

— Într-adevăr, până la capăt! Vocea ei tremură: Şi ce se va întâmpla cu Dorothy şi cu mine?

El întoarse privirea şi nu răspunse. Apoi, pe un ton schimbat, de parcă ar fi gândit cu voce tare, spuse:

— Chiar în cel mai rău caz, voi putea întotdeauna să am grijă de voi. Apoi, după o pauză, adăugă: Credeam că, soţia mea fiind, ai să vezi lucrurile altfel.

— Soţia ta fiind! Dar mă consideri soţia ta în afara cazurilor când vrei ceva de la mine? Toată seara am stat aici, singură cuc, în timp ce tu ţi-ai petrecut nenumărate ore la Sleedon, cu creatura aia de Cora!

Page se îndreptă de spate, întâi încet, ca şi cum n-ar fi înţeles bine ce voise să spună Alice, apoi, ridicând brusc capul, întrebă:

— Dar despre ce Dumnezeu vorbeşti?

— Haide, nu te mai preface că nu ştii. Am văzut-o eu cum se uită la tine cu ochii ei mari, cum îţi strânge mâna când îi dai ceva, da, cum te admiră, de parcă ai fi cel mai grozav om din lume!

El tresări, dar spuse repede:

— Astea-s prostii, Alice. Şi de ce să nu ţină la mine... şi eu la ea? E doar nora noastră.

— Aşadar, nu negi?

— Nu vreau să neg. Ţin foarte mult la Cora.

— Cu alte cuvinte, o iubeşti.

— Dacă vrei să spui aşa, ei bine, da. La urma urmei, doar face parte din familia noastră.

— Ce scuză! Abia mai putea să respire, dar trebuia să continue. Chiar şi un copil îşi poate da seama. Nu vezi că te înşeli singur... şi că te încurci din ce în ce mai rău cu ea, pe zi ce trece?

Henry îi aruncă o privire rugătoare.

— Hai, Alice, să nu ne certăm. Avem destule necazuri şi aşa.

— Să ne certăm, aşa numeşti tu asta, când eu îmi apăr doar situaţia şi caut să te salvez de tine însuţi. Ştiu prea bine ce se întâmplă cu un bărbat la vârsta ta...

— Dar cum poţi rosti asemenea cuvinte? Henry se roşi tot. După ce ai avut copiii şi ai vrut să-ţi faci dormitor separat, m-am dedicat ziarului trup şi suflet. Nici măcar nu m-am uitat vreodată la altă femeie. Ştii prea bine în ce climat moral trăim aici, în orăşelul nostru... Ceea ce insinuezi tu e de necrezut...

— Nu pentru Cora! Alice începu să tremure, iar vorbele i se rostologeau tot mai repede. Poţi să spui că am o idee preconcepută împotriva ei, dar nu mi-a plăcut niciodată, are ceva... e o femeie vulgară şi nu ştiu dacă e cinstită. E prea femeie... Eu pot să-mi dau seama, doar ştii cât urăsc anumite lucruri! E în stare să pună mâna pe orice bărbat, dacă îl doreşte. Şi, dacă nu mă-nşel, te-ar prefera pe tine lui David. De altfel, n-am nici cea mai mică îndoială că, în inima ta, şi tu ai prefera-o pe ea în locul meu.

Scandalizat, Henry deschise gura, apoi o închise la loc. Alice se cam sperie când văzu că întrecuse măsura. Faţa lui era atât de albă, de parcă ar fi auzit ceva la care, înainte, nu se gândise niciodată, dar pe care nu şi-l va mai putea scoate din minte. Şi deodată Alice nu mai putu îndura gândul acesta; simţea nevoia să ţipe, îşi dădea seama că e pe punctul de a avea una din „crizele” ei şi dorea s-o aibă. Începu să clipească repede; îi zvâcnea şi faţa. Apoi simţi că-i înţepeneşte trupul şi, până să se poată ridica, călcâiele prinseră a bate darabana pe parchet.

Henry străbătu în grabă încăperea şi se aplecă spre ea.

— Nu, te rog, Alice... nu atât de tare... o trezeşti pe Dorothy.

— Vai... Henry... Henry!

— Linişteşte-te, Alice... ştii cât de rău îţi fac crizele astea.

Văzându-i faţa palidă şi îngrijorată aplecată asupra ei, Alice fu răscolită, în sufletu-i se petrecu o schimbare atât de caracteristică şi atât de radicală, încât îşi aruncă braţele în jurul gâtului lui Henry.

— Nu-mi pasă. Îmi merit soarta. Sunt o femeie geloasă şi stupidă... dar trebuia... trebuia să vorbesc... Iartă-mă, Henry. Sunt gata să fac totul pentru tine... să muncesc pentru tine, să rabd de foame pentru tine... să trec prin foc şi apă... orice. Ştii câte primejdii m-au pândit când am născut copiii. Ştii cât am suferit, Henry! Ţi-o poate spune şi doctorul Bard. Cum se zice... umbra morţii stăruia asupra mea. Am făcut-o pentru tine, Henry. Din clipa când te-am văzut în sala de conferinţe a profesorului Scott, am ştiut că tu eşti cel visat. Îţi aduci aminte de *Neuk*, Henry, nu-i aşa, şi de prăjiturelele de acolo, şi de terenul de golf de la Gullane? Vreau să semnez hârtia. Vreau, vreau! Dă-mi-o acum... şi un toc, repede... repede...

— Lasă pe mâine dimineaţă, Alice. Eşti prea... eşti prea obosită acum.

Părul i se despletise; o nouă criză părea iminentă; din fericire, însă, Hannah se întorsese de câteva clipe de la plimbare şi, fără a se mai dezbrăca, intrase în odaie. Dând dovadă de cuminţenia şi calmul care o caracterizau, aduse imediat sărurile şi puţin oţet aromat, apoi, liniştită şi fără a face câtuşi de puţin caz, îl ajută pe Henry s-o potolească pe Alice.

— Aşa, doamnă Page, spuse ea în cele din urmă. Acum mai staţi puţin întinsă, în linişte, şi după asta vă puteţi duce la culcare.

— Mulţumesc, Hannah! Eşti foarte bună cu mine, şopti Alice. Toţi sunteţi buni cu mine.

Cătând în sus spre Henry, îi zâmbi. Totul se schimbase acum; şi, ca o reacţie, simţea o căldură plăcută, dorind din toată inima să-i facă pe voie, să-l asculte în orice privinţă. Se mai odihni câteva minute pe canapea, apoi, în timp ce Hannah se duse la bucătărie să încălzească

puţin lapte, el o ajută să se urce în dormitor. Când i se aduse laptele, era culcată. Îl bău, recunoscătoare, ţinând paharul cu o mână încă tremurândă, aşa că era cât pe-aci să-l verse pe plapuma de curând curăţată. Înghiţi doza triplă de bromură pe care i-o dădu Henry şi, după ce Hannah ieşi din odaie, îi spuse foarte liniştită, cu voce scăzută, aproape în şoaptă:

— Hârtia, Henry...

El o privi în acelaşi fel ciudat, apoi fără niciun cuvânt, scoase hârtia şi deschise stiloul.

Stând într-o rână pe perne, Alice îşi puse semnătura pe rândul marcat cu o cruce făcută cu creionul.

— Uite, dragul meu, vezi ce fac eu pentru tine? Noapte bună, dragă, şi Domnul să te binecuvânteze!

După ce Henry stinse lumina şi ieşi din cameră, ea închise ochii. Se simţea împăcată şi purificată, de parcă lepădase o grea povară, ştiind că-şi făcuse datoria. Adormi de îndată, gândindu-se din toate tocmai la bătrâna domnişoară Taggart, patroana salonului de ceai *Neuk*, de pe şoseaua North Berwick, care purta o broşă de cairngorn[63] în formă de scaiete..:

[63] Varietate galben-cafenie de cristal de rocă, ce se găseşte în Munţii Cairngorm din Scoţia.

XI

Câteva săptămâni mai târziu, puţin după ora zece, la 21 iunie – dată ce avea să devină memorabilă – Leonard Nye intră în birourile direcţiei ziarului *Chronicle*, aflate în noua clădire a Societăţii de asigurări *Prudential*. Nye nu era niciodată comunicativ dimineaţa şi nu răspunse la salutul lui Peter, tânărul de la centrala telefonică. Pe când trecea pe coridor, Smith, care îl auzise venind, îl strigă prin uşa deschisă:

— Dumneata eşti, Leonard? Apoi, mai tare: Vreau să te văd!

Nye se făcu a nu-i auzi glasul tremurat. Încercările lui Smith de a-şi impune autoritatea, deşi deveniseră rare, trebuiau înăbuşite în faşă. Nye hotărî că dacă Smith dorea un sfat sau o ureche binevoitoare care să-i asculte lamentările tot mai numeroase, n-avea decât să vină el şi să-l caute.

Se duse în aripa clădirii unde-şi avea biroul, o încăpere plăcută şi răcoroasă, ce dădea spre Victoria Gardens. O mobilase confortabil, cu fotolii de piele, cu un televizor şi un divan. Acesta din urmă, comandat într-o clipă de optimism grozav, se dovedise o investiţie oarecum nerentabilă.

În această dimineaţă, purtarea lui Nye, deşi în aparenţă la fel de degajată ca şi altădată, trăda o anumită tensiune, ce părea mărită de o presimţire. De fapt, încă în timp ce-şi scotea mănuşile de piele lavabilă, se duse direct la birou şi, în picioare, frunzări repede poşta primită, de parcă ar fi aşteptat o comunicare deosebit de

însemnată. Obiectul căutărilor sale părea să fie o scrisoare într-un plic de culoare gălbuie, cu antetul „Biroul inspectoratului municipal” şi purtând pe spate ştampila cu stema orăşelului. Nye o luă repede, deschizând-o cu degetul cel gros. În timp ce o parcurgea, pe faţă i se putea citi satisfacţia.

„Bun”, îşi spuse el. Era întocmai aşa cum se aşteptase; de fapt, după cum prevăzuse. După ce o citi din nou, de data asta mai încet, puse cu grijă scrisoarea în portofel, aprinse o ţigaretă şi, stând lângă fereastă, trase adânc fumul în piept, chibzuind serios. După câteva minute, dădu din cap, se răsuci pe călcâie şi se aşeză la birou pentru a examina restul corespondenţei, care, probabil, nu cuprindea nimic important. În cele din urmă, luă ziarele; începu cu *Light*; *Chronicle* îl lăsă pentru la urmă; acesta avea acum un format obişnuit şi, oricum, ştia exact ce cuprinde. Tocmai terminase un articol semnat de Henry, despre programul muzical din parc în acel sezon, articol care îi făcu să zâmbească ironic, când uşa se deschise brusc şi Smith se năpusti în birou.

— Nu m-ai auzit?

— Când? întrebă Nye cu nepăsare. Ai strigat?

Smith îl privi bănuitor, luă un scaun necapitonat, apoi privi cu înţeles la ceasul său de mână.

— Vii puţin cam târziu la birou, nu?

— Păi, ştii că nu mă pot scula devreme dimineaţa. Nu-mi stă în fire. Ceva nou?

— Da. Smith se opri întunecat. O telegramă de la Greeley. Vine iar aici.

— Când?

— Azi. Trenul soseşte în gara Tynecastle la două şi douăzeci. Trebuie să trimit automobilul. Bineînţeles, mă duc să-l întâmpin. Sunt îngrijorat, Leonard. Pare că-i de rău.

Sosirea lui Greeley, directorul administrativ, era în sine o veste proastă, oricând. Nye trebuia să recunoască asta; era ca un adevărat copoi când trebuia să descopere

bubele unui bilanţ, iar în privinţa cheltuielilor, fioros. Dar vizita aceasta – a treia în decurs de şase săptămâni – ascundea mult mai multe. Nye o aşteptase şi ştia că prezenţa lui însemna o lămurire definitivă a situaţiei.

— De ce oare nu vine cu avionul? se lamentă Smith, cu ochii pe telegrama din mână, de parcă ar fi încercat să o înveţe pe de rost. Aeroportul e mult mai la îndemână.

— Directorul administrativ nu s-a urcat în viaţa lui în avion. E genul de om prudent, ca şi dumneata.

— Lasă spiritele, Nye! Nu-ţi dai seama cât de serioasă e situaţia pentru noi amândoi? Doar dacă l-am putea convinge. Nu mai avem chiar atât de mult până să terminăm banii alocaţi. Londra a fost tare ciudată ieri. Când au chemat-o înapoi pe Tingle, am ştiut că e semn prost. Iar săptămâna trecută, la redacţia centrală, Somerville mi-a pus categoric piciorul în prag. Şi când ne-a chemat pe amândoi la Londra în martie, a fost destul de rău. Dar de data asta mi-a făcut scandal. Trebuie să reuşim, dacă nu... Sunt teribil de îngrijorat.

Nye îl privea şi-şi ascundea cu greu dispreţul. După sosirea lor la Hedleston, refuzul categoric al lui Page îi unise timp de câteva luni. Dar cei doi bărbaţi aveau caractere, fundamental opuse, iar personalitatea ştearsă a lui Smith, metodele sale banale şi punctul său de vedere lipsit de orice iniţiativă ajunseră să-l înstrăineze cu desăvârşire pe Nye. De fapt, Nye se străduise din răsputeri să lucreze alături de colegul acesta greoi, fără a-i spune ce gândea şi mai ales ce ştia despre el. Tristul adevăr era că Smith avusese o carieră ceva mai întinată decât ar fi vrut el s-o arate, şi încercările sale de a trece peste acest lucru, când cu umilinţă, când pe un ton bombastic, iritau susceptibilitatea unui om cu picioarele pe pământ ca Nye. Îl considera pe Smith un necioplit, care, pe lângă toate, mai era şi nemaipomenit de plictisitor cu cinstea lui de o platitudine îngrozitoare şi cu penibila lui suficienţă, întărite de iluzia că e tipul omului calm şi plin de succes, când în realitate îl treceau mereu

sudorile de îngrijorare, făcând gafe peste gafe şi silindu-se din răsputeri să se întreacă pe sine însuşi, în dorinţa de a-şi atrage prietenii şi de a-i influenţa pe oameni.

— Nu pare să te supere prea mult, spuse Smith, întrerupând tăcerea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetează odată cu văicărerile! izbucni Nye. Încă nu-ţi dai seama că sunt teribil de serios? Am intenţia să-l frec pe Page, să-i meargă fulgii! Din clipa în care l-am ochit pe acest nobil sprijinitor al moralei şi al constituţiei britanice, mi-am pus în gând să-l scot din circulaţie, un timp. Dar nu urlu asta de pe acoperişul caselor; pur şi simplu nu e genul meu.

Urmă o pauză, apoi Smith, nefericit, începu din nou să facă tot felul de presupuneri, cu gândul la Greeley.

— Mă întreb dacă de data asta rămâne şi noaptea. Sau poate pleacă cu vagonul de dormit.

— Nu rămâne el aici.

— Poate va trebui să-l distrăm. De ce eşti atât de sigur?

— Fiindcă ştiu! se răsti Leonard. Nu-ţi pierde timpul să-i pregăteşti o reprezentaţie de gală.

Smith se uită bănuitor la Nye, dar nu spuse nimic, apoi se ridică anevoie şi se îndreptă spre uşă.

După ce plecă, Nye împinse ziarele la o parte şi continuă să reflecteze serios... Deşi se deprinsese prin exerciţii îndelungate să rămână indiferent şi calm în toate împrejurările, asta nu-l împiedica, atunci când se ivea prilejul, să-şi îndrepte gândurile, cu un fel de intensitate sardonică, asupra unui punct. De la bun început înţelesese că toată campania şi toată iniţiativa vor trebui să pornească de la el, că Smith putea controla foarte bine partea financiară, dar că, în afară de asta, nu va contribui cu nimic. Privite retrospectiv, publicitatea şi modul în care Nye făcuse să evolueze lucrurile fuseseră de mâna întâi. Lansase *Chronicle* cu zgomot şi prin munca sa încordată, atât ca redactor, cât şi ca reporter, trezise la viaţă – după propria sa expresie – orăşelul acesta pe jumătate mort. De câteva luni existau însă indicii serioase că era nevoie

de ceva mai mult pentru ca ziarul *Chronicle* să iasă în frunte, în timp ce Smith făcea eforturi în speranţa de a-l uza pe Page, Nye îşi dădea seama că, în ce-i priveşte, războiul de uzură nu poate dura la infinit. Toate semnele din partea redacţiei central – confirmate acum de vizita neaşteptată a lui Greely – vădeau limpede că Somerville nu voia sau nu putea să mai tolereze situaţia respectivă. Nye aflase de fapt, din surse demne de crezare, că Vernon avea dificultăţi financiare. Aşadar, era de cea mai mare importanţă să intervină imediat un fapt hotărâtor; să se adopte o strategie cu totul diferită de acea rutină greoaie, de toate zilele, o lovitură strălucită, care să-l distrugă pe Page o dată pentru totdeauna.

De aceea, încă din luna martie, după primul avertisment al lui Somerville, Nye se pusese pe treabă. Nu fusese uşor. Dar se pricepea la asemenea lucruri şi, la sfârşitul lunii ce se scursese, găsise ceva cu totul neaşteptat, care îi dădu o idee. Urmărit cu tact şi dibăcie, planul lui evoluase, devenind ceea ce putea fi numit, fără părtinire, o certitudine. Şezând la biroul său, trecea în revistă amănuntele, unul câte unul, şi nu vedea cum ar putea eşua. Nu intenţionase să-şi dea atât de repede la iveală planul – i-ar fi făcut plăcere ca Smith să nu afle încă nimic – dar acum, când Greeley năvălea peste ei, venise vremea să joace cu cărţile pe faţă.

Cam după o oră, Smith porni la Tynecastle cu automobilul, condus de Fred. Ştiind că-i plecat, Nye se duse să ia dejunul, lăsându-i vorbă lui Peter unde putea fi găsit. După părerea lui, în acest oraş de provincie rafinamentele vieţii erau, fără exagerare, insuficiente. Nu putea, de pildă, să găsească un frizer care să-l tundă ca lumea şi trebuia să plece la Tynecastle să-şi facă manichiura. Totuşi, mesele servite la *Leul roşu* nu erau deloc rele, iar restaurantul avea vinuri neaşteptat de bune.

Deşi Leonard ţinea la siluetă şi îşi supraveghea numărul caloriilor pe care le înghiţea, astăzi avea chef să-

şi îngăduie ceva bun. Lucrând pentru Jotham, în ’49, la Paris, îşi dezvoltase foarte mult simţul gastronomic, obişnuind să ia foarte des dejunul la *Maxim* sau *Lapérouse*[64]. Şi, bineînţeles, la New York, câteva rânduri laudative, plasate la locul cuvenit, îi dăduseră posibilitatea să ia masa gratuit la cele mai selecte restaurante şi localuri de noapte. Acum comandă câteva crevete de Morecambe conservate, urmate de un filet mignon[65] grozav, cu salată verde, apoi brânză de Chester[66] albastră, bine fermentată. La friptură îşi propuse să bea o sticlă de Pouilly 47[67], la brânză, un pahar de Porto marca Dow, iar la cafea, un coniac.

Faptul că, datorită lui, Page şedea acum pe un vulcan ce avea să izbucnească în curând dădea mai multă savoare prânzului acestuia excelent. Elegantul Nye avea o răutate în veşnică acţiune, un izvor neobosit de dorinţă de răzbunare, care, dacă nu-i era înnăscut, se datora cel puţin originii şi educaţiei sale. De fapt, Leonard sosise pe lume fără a fi poftit, produs accidental al uneia din acele legături bazate probabil pe o gândire mai înaltă, aşa cum se întâmplă din când în când în lumea literară. Tatăl său, Augustus Newall, un ins mătăhălos, greoi şi elegant, cu dinţi gălbui şi preferinţă pentru pălării negre, din fetru moale, cu boruri largi, fusese aclamat cu frenezie în primii ani de după 1920 pentru un volum de poezii futuriste[68], intitulat *Armăsarul negru*, care, dacă am vrea să-i arătăm pedigriul, ar fi putut foarte bine să fie scris de

[64] Faimoase restaurante pariziene.
[65] O bucăţică de muşchi la frigare (fr.)
[66] Regiune din nord-vestul Angliei, renumită pentru brânzeturile sale.
[67] Vin franţuzesc, alb, sec, din localitatea Pouilly.
[68] Curent formalist, apărut în arta şi literatura europeană, la începutul secolului al XX-lea, originar din Italia.

Baudelaire[69], sub influenţa Gertrudei Stein[70]. Maică-sa, Charlotte Nye, o femeie tânără, emancipată, care absolvise de câţiva ani Colegiul universitar Girton, de o intelectualitate excesivă, plină de încredere în propriul ei talent şi de un dispreţ superior pentru prejudecăţile burgheze, se simţi îmboldită să compună cu mare grijă o scrisoare de adulare noii stele, scrisoare care îşi atinse scopul şi îi făcu să se întâlnească.

Se întâlniră două suflete gemene. Mai întâi, ea se prosternă la picioarele maestrului, apoi i le încălzi în pat. După aceea se mutară împreună. Dar Charlotte era impulsivă, fără a fi totuşi îndeajuns de drăguţă pentru a-l reţine în mod exclusiv pe amorosul Augustus, care, în perioada sa de succes, scurtă dar plină de răsfăţ, îşi poseda frecvent şi cu aviditate calmă admiratoarele pe divanul cel mai apropiat, ba chiar, uneori, şi pe covorul din salon. După vreun an şi jumătate, nefericitul ghinion al conceperii lui Leonard rupse uniunea spiritelor, care, începută la nivelul extazului estetic, coborî acum la incriminări violente şi se încheie, scurt timp după naşterea lui Leonard, cu ura reciprocă a celor doi egoişti deziluzionaţi.

La început, Leonard o însoţea pe maică-sa, care; dedicându-se prin ricoşeu scenei, începu să primească roluri mărunte pe la teatrele de provincie. Considerat veşnic o pacoste, copilul era târât, fără voia lui, prin ţară, până ce fu considerat destul de mare pentru a fi înapoiat tatălui. Între timp, acestuia îi secase izvorul poeziei, devenise critic şi analiza cu cruzime profesională opera contemporanilor. Urmară apoi ani când băiatul era aruncat ca o minge de la un părinte la celălalt, primit cu

---

69 Charles Baudelaire (1821 – 1867), poet francez, unul dintre iniţiatorii poeziei şi artei moderne. Considerând că civilizaţia burgheză e putredă, Baudelaire a creat figura poetului care visează o lume frumoasă; totodată, însă, a estetiza amoralitatea şi urâtul. În poezia lui Baudelaire s-au manifestat trăsăturile timpurii ale decadentismului.

70 Scriitoare americană (1874 – 1946).

supărare camuflată şi expediat cu evidentă mulţumire, până în clipa când tatăl, hotărât să se stabilească în străinătate, îl dădu, în cele din urmă, în pensiune la o mătuşă necunoscută până atunci, care ţinea o mică tutungerie în Fulham Road.

Femeia aceasta cumsecade nu se purta rău cu el; de fapt, chiar când suma destul de modestă trimisă de Augustus începu să sosească tot mai rar, ea continuă să-l hrănească. Totuşi, faptele care contribuiseră la existenţa sa de copil zvârlit de colo-colo, acţionând asupra unui temperament receptiv, îl îndârjiră şi îl acriră pe tânărul Nye. Îşi dădea seama că nu datora nimic nimănui şi, pe măsură ce creştea, se întărea în el hotărârea scuzabilă, deşi cinică, de a nu se încrede în nimeni, de a nu avea nicio consideraţie pentru simţămintele altora şi de a trăi de aci înainte doar pentru sine. Când, la vârsta de douăzeci şi unu de ani, îşi alese instinctiv cariera de ziarist, calităţile de mai sus, la care se adăugau inteligenţa moştenită şi un dar înnăscut de a-şi exprima muşcător gândurile, puseră bazele succesului său.

După ce prânzi, Leonard se simţi plin de inspiraţie şi gata pentru cele ce avea să-i aducă după-amiaza. Cum însă nu era încă ora două şi Smith n-avea să se întoarcă până la trei, se îndreptă încet înspre sala de biliard şi încercă vreo câteva caramboluri. Joe, care marca loviturile, se oferi să joace cu el, dar Nye nu voi să se încurce, aşa că-i făgădui să facă seara o partidă. Apoi, la două şi jumătate, se duse la cabina telefonică şi, închizând cu grijă uşa, ceru Hedleston 7034.

— Alo, alo... Trebui să aştepte câteva minute până se stabili legătura, pe urmă, cu glasul cel mai blând şi mai mieros, spuse: Alo, dumneavoastră sunteţi, doamnă Harbottle? Ce mai faceţi?... Bun... Îmi pare tare bine s-o aud. Dar reumatismul... desigur... da, e tare neplăcut. Dragă doamnă Harbottle, ştiţi, vă telefonez pentru a vă înştiinţa că voi veni aproape sigur, după-amiază, eu şi

încă doi domni... da, amândoi foarte simpatici... ca să încheiem mica noastră tranzacţie. Mă auziţi? Cum? Vai de mine, se poate?! Nu, nu faceţi nimic josnic. Dimpotrivă, sunteţi mai mult decât îndreptăţită. Dar, doamnă Harbottle, am mai discutat toate astea înainte, când mi-aţi semnat hârtiuţa aceea. Vă amintiţi, nu? Nu mai puteţi da înapoi acum; ar fi foarte grav; ar trebui să intervină tribunalul. Şi, în afară de asta, e un prilej atât de minunat! Cum adică? Da, fireşte, prietenii vechi sunt cei mai buni, dar nu atunci când te lasă la aman şi abuzează de tine. Ani de zile aţi fost pur şi simplu înşelată, iar acum nu veţi mai căpăta niciun penny de la ei. Ei, atunci ne-am înţeles?... Venim! Bun. Nu, nu vă obosiţi să ne pregătiţi ceai. Vin eu altă dată, săptămâna asta, să iau ceaiul cu dumneavoastră şi să mănânc din minunatele dumneavoastră prăjiturele, sunt atât de gustoase! Bun... Perfect... Pe după-amiază, doamnă Harbottle.

Când ieşi din cabina aceea mică şi îmbâcsită, Nye simţi nevoia să mai bea un coniac, pentru a-şi relaxa muşchii feţei, căci trebuise într-adevăr să se strâmbe, căznindu-se s-o facă pe „bătrâna ramolită”, cum îi spunea el, să înţeleagă, fiindcă era nu numai strânsă la mână şi năzuroasă, ci şi surdă. După ce bău coniacul, se întoarse la birou.

Ajunse tocmai la timp. Abia se aşeză la biroul lui, că Greeley şi Smith sosiră şi ei.

Directorul administrativ era un om de peste cincizeci de ani, grozav de înalt şi grozav de slab, cu o faţă lungă, scofâlcită şi glacială. Lui Nye îi făcea întotdeauna impresia că abia ieşise din mormânt, atât era de cadaveric, creând totodată în mod persistent în jurul lui o atmosferă de etichetă şi bună cuviinţă ce părea pregătită de un renumit antreprenor de pompe funebre. Chiar şi preocupările sale erau de natură funebră: când se afla în concediu vizita ruine, explora catacombe, iar în vara precedentă se apucase să facă săpături pentru a căuta cioburi în peşterile din sudul Italiei. Deşi afară era cald,

purta pardesiu, pe care în birou şi-l scoase, punându-şi mai întâi, metodic, mănuşile, căptuşite cu lână, fiecare în buzunarul respectiv. De asemenea, purta obişnuitul costum, de culoare închisă şi guler Gladstone[71], cu colţuri scrobite tare, pe deasupra căruia ieşea proeminent în evidenţă laringele său cartilaginos, legat parcă de esofag şi mişcându-se în sus şi în jos la fiecare înghiţitură. Totuşi, în ciuda înfăţişării neobişnuite şi a unor purtări cam excentrice, avea spiritul pătrunzător al omului de lege. Fusese de altfel magistrat, cu o poziţie frumoasă, înainte de a fi sedus de Somerville să vină la el.

— N-aţi găsit timp să-l însoţiţi pe domnul Smith? spuse directorul, şi în privirea lui severă se citea o umbră de mustrare.

— Cineva trebuia să apere fortăreaţa, explică Nye.

Întrevederea începu prin cercetarea conturilor şi a veniturilor din vânzările lunii precedente. Nye şedea şi-i urmărea pe cei doi experţi, care verificau cifrele. În timp ce degetele scheletice ale lui Greeley răsfoiau teancurile de acte, faţa i se lungea tot mai mult, căpătând treptat expresia unui procuror. În cele din urmă, îşi scoase ochelarii cu ramă de baga şi se lăsă pe spate.

— E mai mult decât deprimant. Mai rău decât mi-am închipuit.

— Am reorganizat ziarul, se bâlbâi Smith, şi am redus din cheltuielile de regie. Dacă s-ar trece odată la înfăptuirea proiectului Utley! Ştiţi că ne-am bizuit pe asta pentru o creştere a numărului cititorilor. Dar se tot amână... Cerul mi-e martor... nu e vina mea!

— Lăsaţi proiectul Utley. De fapt, văd că pierdeţi din numărul cititorilor câştigaţi înainte. Ceea ce înseamnă că restul a fost recâştigat de Page.

Smith începu îndată o explicaţie lungă şi plină de scuze, pregătită dinainte, subliniind tot ce făcuseră, greutăţile întâmpinate şi făgăduind rezultate mai bune

[71] Numit aşa după William Gladstone (1809 – 1898), om de stat englez.

într-un viitor apropiat. Greeley îl lăsă să se obosească până la sfârşit, pe de o parte pentru că îi era binevoitor lui Smith, dar şi pentru că dorea să audă şi să cântărească spusele amândurora. Apoi, cu mişcări laterale ale maxilarelor, mestecând parcă fiecare cuvânt înainte de a-l rosti, spuse:

— Din suma alocată pentru acest nefericit proiect rămâne un sold de mai puţin de zece mii de lire; menţinând cursul veniturilor şi cheltuielilor la actualul lor nivel, pierderile voastre probabile vor absorbi suma aceasta, după socotelile mele, în mai puţin de şase săptămâni. Îmi daţi voie să vă întreb ce-aveţi de gând să faceţi după asta?

— Sperăm, fireşte... suntem atât de aproape de obiectivul nostru... de... ne-am închipuit că vom mai primi ceva!

Greeley scutură energic din cap.

— Îmi pare foarte rău de dumneata, Smith, ştiu că eşti muncitor şi conştiincios, dar nu cred să-l pot sfătui pe domnul Somerville să suplimenteze bugetul iniţial. După mine, afacerea respectivă va trebui trecută la profit şi pierderi, afară de cazul că s-ar ivi ceva cu totul neaşteptat. Privind prin încăpere, prinse privirea lui Nye aţintită asupra sa şi adăugă pe tonul plin de dezaprobare pe care îl adopta de obicei faţă de el: Poate are domnul Nye vreo sugestie de făcut.

— Păi, spuse Nye, de fapt chiar am una.

Se opri, să-şi aprindă o ţigaretă. N-avea de gând să se lase umilit de Greeley; o fi cinat el la Inner Temple[72] sau o fi făcând parte din mai multe comisii instituite de Parlament, dar, după părerea lui, nu era decât un porc de zgârie-brânză care încercase să-i taite cheltuielile de deplasare când fusese în America şi pe care îl văzuse o

[72] Unul din cele patru colegii de avocaţi din Londra care deţin privilegiul de a pregăti şi a admite la exerciţiul efectiv al profesiunii de avocat pe absolvenţii şcolilr juridice. Admiterea e condiţionată de audierea unei serii de conferinţe şi de participarea la o serie de agape colegiale.

dată schimbând un şiling la standul de cărţi din gara Paddington[73] pentru a putea da bacşiş hamalului numai o jumătate de şiling. Totuşi, în momentul de faţă nu simţea câtuşi de puţin dorinţa să şi-l facă duşman. Purtarea sa era reţinută şi plină de tact când spuse:

— Mi se pare că amândoi priviţi situaţia prea unilateral. Sunteţi atât de preocupaţi de cifrele noastre, de cheltuieli şi de procente, că nu puteţi vedea mai departe. A fost o muncă grea să pornim *Chronicle* – Page ăsta era mai tare decât ne-am aşteptat! – şi, în ciuda unor începuturi excelente, pentru care pot spune că am muncit ca un rob, am pierdut o ocazie şi nu am obţinut încă o victorie deplină. Aţi văzut numai latura aceasta. Or, domnule Greeley, pe când dumneavoastră, cei din redacţia centrală, vă frământaţi şi ne urmăreaţi, eu n-am pierdut din vedere latura cealaltă. Şi mi-am pus în cap să descopăr ceea ce nu puteam vedea. Pot să vă spun că Page a pierdut capital tot atât de constant ca şi noi, şi că, în ultimele două luni, a încercat cu desperare să obţină mai mulţi bani lichizi. Acum cinci săptămâni a fost la bancă şi a cerut un împrumut. Nu l-a obţinut. S-a dus la preşedintele consiliului de administraţie al băncii, şi tot n-a obţinut nimic. Ce a făcut după asta? A început să-şi depăşească creditul. Pe măsură ce teancul de poliţe creştea, şi-a ipotecat casa, şi-a încasat suma depusă pentru asigurarea pe viaţă, şi-a vândut colecţia de porţelanuri, a împrumutat câteva sute de la directorul adjunct al ziarului său, mergând până acolo încât a rugat pe câţiva dintre funcţionarii mai vechi să accepte o reducere a salariului cu douăzeci la sută. Asta, bineînţeles, nu înseamnă că n-ar putea-o duce un timp, făcându-ne nouă greutăţi. E un semn însă că stă foarte prost şi nu e nevoie decât de o ultimă directă, care să-l facă praf!

Greeley ascultase destul de atent, acum însă se agită nerăbdător, deşi, într-o oarecare măsură, era curios.

---

[73] Una din gările Londrei.

— Chiar dacă e ceva în cele ce spuneţi, această stagnare poate să se tărăgăneze la infinit, şi de unde să vină această ultimă directă, dacă-mi permiteţi să folosesc şi eu termenul dumneavoastră sportiv?

Nye se apleacă spre el, vorbind încet şi logic. Oricât de nesuferit îi era directorul administrativ, dorea totuşi să-l convingă; era esenţial să-l convingă.

— Clădirea propriu-zisă a ziarului *Light* aparţine lui Page. Nu însă şi tipografia. Aceasta este proprietatea unui domn Harbottle, prieten intim al tatălui lui Page, iar acum e a văduvei lui Harbottle. De ani de zile i-a fost închiriată lui Page cu o chirie mai mult sau mai puţin inexistentă, pe baza unei înţelegeri anuale, prieteneşti, făcută demult. Am aici fotocopia contractului de închiriere.

Deşi bănuitor, Greeley era foarte atent acum.

Nye călca pe un teren bine cunoscut. Smith, în schimb, asculta, cu gura puţin deschisă, ca hipnotizat.

— Toate astea le-am descoperit de mai bine de o lună, şi pot să vă spun că mi-am dat destulă osteneală să le dezgrop. Ce-am făcut după ce am aflat? Nimic! Nu voiam să încep prea devreme cu acţiunea de convingere a doamnei Harbottle. Dar, cam la începutul lunii iunie, prin acel Balmer care a trecut la noi, am făcut cunoştinţă cu bătrâna. Mi-am dat osteneala să fiu drăguţ cu ea, luam ceaiul la dânsa, şi întâmplător am adus vorba despre contractul de închiriere; i-am arătat cât de exploatată fusese cu chiria aceea mică şi, după eforturi considerabile, am convins-o să vândă localul... să ni-l vândă nouă. Acum, închipuiţi-vă numai ce ar însemna pentru Page, care şi aşa are greutăţi enorme, dacă deodată, fără să fie măcar prevenit, s-ar afla în situaţia de a nu-şi putea tipări ziarul?

— Ce prostii vorbeşti! spuse Greeley. Ia arată-mi copia contractului!

Nye i-o întinse şi aşteptă până când Greeley o citi. Nu după mult timp, acesta îşi scoase ochelarii şi icni pe nas – în semn de dispreţ.

— E un contract de închiriere anual perfect valabil.

Trebuie reînnoit abia peste patru luni. Şi chiar admiţând că restricţiile privind majorarea chiriilor nu se aplică localurilor comerciale, proprietarul tot e obligat să dea preaviz cu un trimestru înainte. Asta înseamnă cu totul şapte luni bune. Ideea dumitale nu face doi bani!

— Staţi puţin, spuse Nye. Există o mică clauză în legea din 1901 privind funcţionarea fabricilor.

După cum sperase Nye, Greeley păru surprins şi, în cele din urmă, zise:

— Ei şi?

— V-am spus că tipografia se află într-o clădire veche. Şi e, într-adevăr, veche. Am studiat bine problema, iar ceea ce auziţi puteţi lua drept literă de evanghelie. Ei, prevederile din legea privind funcţionarea fabricilor sunt încălcate în trei puncte diferite. Primo, ferestrele nu reprezintă zece la sută din spaţiul duşumelei. Doi, clădirea nu are două ieşiri diferite, deci nu are posibilităţi adecvate de salvare în caz de incendiu. Trei, pereţii interiori şi coridoarele n-au fost văruite de mai bine de paisprezece luni. Or, continuă Nye repede, înainte ca Greeley să poată interveni, după ce cumpărăm localul, noi, proprietarii, suntem obligaţi să efectuăm de îndată toate schimbările, ca să ne conformăm prevederilor legii. Ne ducem la inginerul primăriei, pe care l-am şi ameninţat că-l voi acuza de neglijenţă pentru că a lăsat lucrurile să continue în felul acesta, şi obţinem ca localul să fie închis imediat. Trebuie s-o facă, şi o va face! Asta-i legea! Până ce executăm toate transformările – şi o să le executăm pe-ndelete – localul va fi închis. *Northern Light* rămâne în stradă, chiar aşa, iar Page se vede pus în faţa complicatei probleme de a-şi găsi un nou local, de a-şi muta maşinile... într-un cuvânt, rămâne fără ziar!

Urmă o clipă de tăcere, apoi Smith oftă prelung.

— Chiar aşa, spuse el. De data asta ai nimerit-o! Şi totul cât se poate de legal.

Greeley îl privea întrebător pe Nye. Era impresionat

fără să vrea, dar se silea să n-o arate.

— Ar putea găsi un alt local... să-şi mute maşinile.

— Fără un sfanţ... şi plin de datorii?

— Nu, nu, insistă şi Smith, entuziasmat. Nu se mai pune el niciodată pe picioare. Niciodată!

— Nu e un procedeu. Prea etic...

— Dar e perfect legal. Pe de altă parte, adăugă Nye inocent, noi vom fi aceia care ne vom supune prevederilor legii.

Greeley clătină din cap în semn de dezaprobare, dar continua să-şi mângâie bărbia, cu gândul la planul lui Nye, amintindu-şi şi de instrucţiunile foarte severe primite de la Somerville înainte de plecare.

— Aţi putea face un deviz aproximativ pentru modificările necesare?

— Circa o mie cinci sute de lire, poate chiar mai puţin. După care localul va fi ca nou... şi gata pentru noi. Să ne mutăm acolo!

Urmă iar o pauză. Greeley îl privea pe Nye lung şi cercetător.

— Ce preţ cere persoana respectivă pentru proprietatea ei?

Ochii lui Nye se întâlniră cu ai săi. Era pregătit pentru orice întrebare.

— Desigur, am obţinut o evaluare imparţială. Cifra fixată a fost ceva mai mică de patru mii de lire. Doamna Harbottle a căzut de acord să accepte trei mii cinci sute de lire. Şi e gata să semneze actul de vânzare azi după-amiază.

Din nou, Greeley îşi întinse gâtul şi păru să reflecteze cu multă atenţie. Fusese unul dintre primii care patronase planul cumpării ziarului *Northern Light*. Nu era în interesul lui ca acest plan să dea greş. Limpezindu-şi vocea, spuse prudent:

— Nu pot zice că sunt întru totul de acord. Chiar dacă situaţia este aşa cum afirmaţi dumneavoastră şi nu există niciun fel de impediment legal, totuşi propunerea nu e

sută la sută corectă. Un rânjet îi schimonosi deodată faţa, ce părea un cap de mort. Se ridică în picioare. Nu mă asociez la niciuna dintre acţiunile dumneavoastră viitoare, dar în împrejurările de faţă cred că ar trebui să ne ducem să vedem despre ce e vorba.

Îşi puse pardesiul şi mănuşile, cu mişcări încete, pe-ndelete, şi ieşi primul pe uşă. Mergând cu Nye în urma lui, Smith apucă pe furiş mâna acestuia şi i-o strânse puternic cu palma lui lipicioasă.

— Ne-ai salvat, Len, îi şopti el răguşit. Pe cinstea mea că ai cap!

Cu o privire plină de dispreţ, Nye îşi trase brusc mâna dintr-a lui.

XII

În dimineaţa de 1 iulie, Page sosi la redacţie mai devreme ca de obicei. Ziua era senină şi se anunţa călduroasă. Până acum vremea fusese apăsătoare, valuri de arşiţă alternând cu averse scurte şi calde. Primul său gest, rapid şi involuntar, fu să se uite la cifra vânzărilor. Apoi, mulţumit, trase adânc aerul în piept. Vânzările arătau din nou o creştere precisă, numai nouă sute de exemplare, dar însemna totuşi continuarea acelei întorsături favorabile care îl susţinuse şi îl încurajase în cursul lunii trecute. Cuprins de un val de speranţă plină de nelinişte, simţea că, fără nicio îndoială, tendinţa era limpede. Dacă ar putea rezista încă puţin, ar fi salvat!

Şi totuşi nimeni nu ştia mai bine ca el cât de greu îi venea să meargă înainte. Ultimele patru săptămâni fuseseră un coşmar. Cum reuşise să treacă prin ele? Chiar cu economia cea mai severă, utilizându-şi creditul până la ultima limită, folosindu-se de orice mijloc pentru a amâna notele de plată ce se îngrămădeau, trăind de azi pe mâine, cu promisiuni, tergiversări şi bunăvoinţa personalului său, bizuindu-se din ce în ce mai mult pe sprijinul tenace al lui Maitland, şi tot ajunsese la capătul puterilor. „Ce situaţie! se gândi el, cu nervii dureros de încordaţi. Această cumpănire între speranţă şi nesiguranţă e aproape de neîndurat.”

Moffatt nu-şi făcuse încă apariţia; o auzi scoţându-şi pălăria şi pardesiul în odaia învecinată. Fără să mai aştepte, Henry strânse corespondenţa nedeschisă de pe biroul ei, împinse deoparte hârtiile care păreau în mod

evident note de plată şi desfăcu primul plic serios, ce purta o ştampilă din Manchester. Apoi tresări, de parcă l-ar fi împuns cineva. Scrisoarea era de la *Northern Mills Pulp and Paper Company*[74], care în ultimii douăzeci de ani aprovizionase cu hârtie ziarul *Light*. Firma îşi exprima regretul că nu putea livra comanda lui Page din 25 iunie.

În timp ce şedea uitându-se ţintă la scrisoare, intră Moftatt. Conform obiceiului stabilit, ea era aceea care avea în seamă aprovizionarea lunară; după ce primea de la Fenwick o notă specificând cantitatea necesară, trimitea comanda, care era livrată în săptămâna următoare. Fără a-şi ridica ochii, Henry îi spuse:

— Fă-mi legătura cu domnul Spencer de la *Northern Mills*.

— Am încercat şi ieri pe seară să-l găsesc la telefon, când am văzut că nu ne soseşte comanda... mi s-a spus că nu poate fi găsit.

— Nu poate fi găsit? Dar ce, e în concediu?

— Mă îndoiesc.

Tonul ei îl făcu pe Henry să ridice brusc capul.

— Dă-mi numărul.

În câteva minute avu legătura cu Manchester. După câte se părea, Spencer nu putea fi găsit, astfel că fu silit să discute cu contabilul-şef, care, declinându-şi orice răspundere, stărui, în ciuda tuturor argumentelor, în refuzul de a livra comanda.

Henry puse jos receptorul, îngrozitor de alarmat. Hârtie... îi trebuia hârtie... fără ea nu putea tipări niciun cuvânt. Moffat era tot acolo. Bătea cu creionul în mapa ei de stenografie, evitând să-l privească şi aşteptând cu resemnare îndurerată să vadă ce avea să facă în clipa următoare. I se citea pe faţă încordarea, arăta mai slabă, mai uscată şi mai aspră ca oricând. În timp ce se silea cu energie neobosită şi devotament eroic să meargă înainte, nervii i se tociseră de tot, iar atitudinea ei faţă de Page devenise atât de critică, încât uneori ajungea la ostilitate

[74] Fabricile de celuloză şi hârtie din nord, societate anonimă.

făţişă.

— Vă daţi seama, cred, că vor bani, spuse ea pe un ton detaşat ca pentru a-i aminti un fapt elementar.

— Când le-am plătit ultima oară?

— La sfârşitul lui aprilie. De atunci, nimic. Au scris de câteva ori. E o sumă mare.

— Cât?

— V-am prezentat cifra exactă săptămâna trecută.

— Ştiu. Dar nu pot să ţin totul minte pe de rost.

— O mie nouă sute şaizeci şi cinci de lire şi zece şilingi. Să vă aduc factura din dosar?

— Nu, lasă..

Nu mai era nevoie să se uite la carnetul cu situaţia contului său pentru a şti că în bancă soldul ziarul *Northern Light* era de exact şapte sute nouă lire şi cinci pence. Pe deasupra, era cu o săptămână în urmă cu plata salariului tipografilor, iar câţiva oameni de la difuzare nu fuseseră plătiţi de o jumătate de lună. Atât Poole, cât şi Lewis fuseseră de acord să lucreze deocamdată fără salariu, iar Maitland nu numai că-i avansase două sute de lire, dar nici nu-şi încasase leafa în ultimele patru luni.

— Află de la Fenwick câtă hârtie disponibilă mai avem.

Domnişoara Moffatt zăbovi foarte puţin.

— Tocmai bine pe opt zile. Nu mai mult. Ni s-au terminat rezervele.

— Imposibil! De ce nu mi s-a spus?

— Aţi spus să se reducă la limită cheltuielile... să nu se comande decât pentru trei săptămâni înainte. De aceea ne-a rămas o cantitate atât de mică.

Era adevărat; fusese silit să ajungă la situaţia de faţă numai din lipsă de bani lichizi. Henry îşi muşcă tare buza, pentru a-şi înăbuşi un geamăt, apoi începu să-şi frământe creierii, spre a găsi o soluţie. Deşi raţionalizarea hârtiei de tipar se desfiinţase, adoptându-se sistemul de împărţire a hârtiei disponibile prin buna învoială între ziare, situaţia rămânea totuşi dificilă. Chiar dacă ar fi avut bani lichizi, i-ar fi trebuit săptămâni întregi pentru a stabili legătura cu

altă firmă. Trebuia să se ducă el însuşi la Spencer.

— Vezi care e primul tren spre Manchester.

— Nu puteţi pleca. În dimineaţa asta vine delegatul tipografilor să discute cu dumneavoastră în legătură cu salariile oamenilor, neachitate la timp.

— Amână-l într-un fel sau altul... cel puţin până săptămâna viitoare.

— Şi dacă hotărăşte ca oamenii să nu se mai prezinte la lucru?

— N-o va face dacă-i spui că-l voi primi luni.

— Şi luni cum o să vă descurcaţi? îl întrebă Moffatt fără-nconjur.

Henry făcu un efort serios ca să nu ţipe la ea.

— Te rog, dă-mi mersul trenurilor.

Expresul de dimineaţă plecase şi, cum nu era niciun rapid până seara, trebui să ia personalul. La unu şi jumătate, după o călătorie de o încetineală exasperantă, ajunse la Manchester şi se duse direct la fabrica de hârtie din Rose Street.

Cei mai mulţi dintre funcţionari îl cunoşteau şi de obicei intra de-a dreptul în biroul directorului. De astă dată, însă, fu rugat să aştepte în încăperea cu mostre. Şezu acolo cincisprezece minute până ce uşa se deschise şi intră Spencer.

— Speram că nu vei veni, Henry.

— Dar ce se întâmplă?!...

— Să încercăm să ne păstrăm calmul. Ia loc, te rog.

Spencer îşi trase un scaun şi se aşeză la masă, lângă Page. Era un bărbat voinic, nu prea departe de vârsta când te retragi din afaceri, cu mişcări energice. Vorbea deschis şi încet şi părea că-i e foarte greu să-şi găsească cuvintele. Pe faţa lui se desluşea o expresie ce oscila între îngrijorare şi jenă.

— Am evitat să te văd. De aceea am spus să nu te lase să ajungi până la mine.

— De ce nu?

Spencer şterse cu mâna praful inexistent de pe masă.

— E greu pentru un om ca mine să i-o spună unui om ca dumneata. Mai e oare nevoie să-ţi explic?

— Ştiu că am rămas puţin în urmă cu plăţile. Page se roşi. Cred însă că numele meu e o garanţie. De câte ori nu mi-ai acordat credite de şase luni!

— Acum stau altfel lucrurile.

— Nu văd de ce. Ştii bine că-ţi vei căpăta banii.

— Crezi?

De umilinţă, Henry simţi cum sângele îi năvăleşte fierbinte în obraz.

— Admit că am avut greutăţi trecătoare, dar am început din nou să ne ridicăm. Trebuie să ne păsuieşti puţin. Suntem doar dintre clienţii voştri cei mai vechi.

— Ne dăm seama. Situaţia asta ne este tot atât de puţin plăcută ca şi dumitale. Dar pe timpurile astea grele afacerile rămân afaceri, şi regulile sunt reguli. Potrivit înţelegerii, nu putem continua aprovizionarea unui client cu datorii îndoielnice. Ăsta-i ordinul consiliului de administraţie, şi nu pot trece peste el. Nu-i de niciun folos să discutăm, Henry, hotărârea este absolut categorică.

Page îl privi în tăcere, încercând să-şi stăpânească emoţia şi totodată să-şi facă rânduială în gânduri. Deocamdată, însă, era peste puterile sale. În cele din urmă spuse:

— Îmi trebuie hârtie. Atâta cât să trec hopul şi să-ţi pot plăti datoria. De unde s-o iau?

Spencer ridică din umeri.

— Într-adevăr, de unde? Ştii că te-aş ajuta cu plăcere. Se gândi o clipă, apoi spuse, fără prea multă convingere: Sunt câteva locuri în oraş unde ai putea încerca. De fapt, la speculanţi. Ţi-i trec pe o notiţă. Scoase din buzunarul vestei un ciot de creion şi notă două nume, cu adresele respective. Îmi pare rău de întorsătura pe care au luat-o lucrurile, adăugă el. Sper că între noi nu s-a schimbat nimic.

Se ridică, îi întinse mâna, şi după un scurt rămas-bun, Page ieşi în stradă.

Din clipa aceea, pentru Henry începu o după-amiază cum nu şi-ar fi putut închipui nici în visurile cele mai năstruşnice. Întrevederea cu Spencer îl adusese într-o stare de surescitare nervoasă care devenea tot mai intensă pe măsură ce trecea timpul. Toate celelalte griji păliră în faţa crudei realităţi că *Light* va fi scos din circulaţie în zece zile dacă nu întreprindea ceva. Nevoia de a găsi, acolo, şi neîntârziat, o cantitate suficientă de hârtie de tipar pentru a ieşi din această ultimă încurcătură îi ardea creierul. Celelalte lucruri puteau fi descurcate mai târziu. Dar ele păreau îndepărtate şi iluzorii în starea de instabilitate în care se afla. De cea mai mare importanţă era certitudinea imediată.

Se duse la prima adresă indicată de Spencer – era departe, tocmai la extremitatea estică a oraşului – şi găsi acolo o firmă de intermediari destul de cunoscută. Din nefericire, îşi epuizaseră stocul la începutul săptămânii precedente şi nu puteau promite nicio livrare. În consecinţă, se îndreptă spre cea de a doua adresă, şi după multe greutăţi, ajunse la un depozit mare şi dărăpănat din Hassocks Lane. O singură privire asupra localului şi a proprietarului îi fu de ajuns. Amândoi miroseau cale de-o poştă a bursă neagră. Dar omul avea hârtie şi, la ananghia în care se afla, nimic altceva nu-l interesa. După tocmeli interminabile şi o vizită la banca cu care lucra negustorul, de unde Henry îi telefonă lui Holden să expedieze, un cec certificat de şase sute cincizeci de lire, cumpără douăsprezece tone de hârtie de tipar, cu livrarea garantată în termen de două zile.

Era aproape trei când se încheie afacerea; neputând găsi un taxi, trebui să gonească până la gară, pentru a prinde expresul de ora trei şi zece. Se urcă în tren chiar în clipa când acesta se punea în mişcare şi, cu răsuflarea tăiată, găsi un loc în colţul unuia din compartimente.

Se simţea stors de vlagă şi înjosit, dar cel puţin îşi atinsese scopul. Îşi scoase pălăria, se şterse pe frunte şi încercă să se liniştească. Vreo câteva clipe totul merse

bine, apoi începu să se simtă cu totul altfel ca de obicei. Respiraţia i se normalizase, dar îl apucă deodată o ameţeală, iar în braţul stâng începu să-l chinuiască o durere ciudată, care se întindea până în vârful inelarului şi al degetului mic. Erau junghiuri ce se asemănau prin intensitatea lor sâcâitoare cu durerile de dinţi. Mai întâi crezu că-şi scrântise umărul şi că asta era pricina durerilor. Când observă însă că ameţelile, însoţite de palpitaţii, sporesc, îşi dădu seama că după-amiaza febrilă îi pusese la prea mare încercare inima. Instinctiv, îşi căută pilulele cu nitroglicerină, dar descoperi că, în grabă, plecase de dimineaţă fără ele. Nu-i rămânea nimic altceva de făcut decât să se rezeme pe spate, să închidă ochii şi, fiindcă era conştient de privirile curioase ale celorlalţi pasageri, să încerce să nu se dea în spectacol.

Într-un fel, izbuti să-şi termine călătoria. Când coborî din tren la Hedleston, aerul proaspăt îl învioră. Luă un taxi şi se duse la redacţie. Trebuia să-i liniştească în privinţa hârtiei; ştia că, după ce va înghiţi vreo două pilule, se va simţi iar bine. Ajuns la ziar, urcă cu grijă scările şi deschise uşa biroului său. Moffatt era acolo şi clasa la întâmplare nişte hârtii.

— Roagă-l pe domnul Maitland, să vină la mine. Văzând că secretara nu face nicio mişcare, adăugă: Am aranjat cu hârtia.

Ea se întoarse încet spre el, cu o expresie atât de ciudată, încât se opri surprins.

— Păcat că v-aţi mai obosit...

— Ce vrei să spui?

— Dacă aţi îi citit toată poşta de azi-dimineaţă, aţi fi văzut asta. Şi, întunecată, cu priviri acuzatoare, veni până la biroul lui, împingându-i în faţă o scrisoare. Apoi, cu aceeaşi voce stinsă, ştearsă, continuă: Au cumpărat tipografia şi au închis-o. Nu o vom putea folosi cel puţin trei luni; apa, lumina şi forţa motrice, toate au fost tăiate. Au postat un agent afară. S-a terminat cu noi!

Trecu mult timp până când cuvintele secretarei să

pătrundă prin ceaţa oboselii lui Henry. Când înţelese, fu deodată cuprins din nou de ameţeală. În încăpere nu se mişca nimic, el însă, lucru ciudat, părea că se răsuceşte şi cade, ca un titirez care s-a învârtit până la epuizare.

XIII

Când îşi reveni, văzu că e întins pe jos, cu gulerul desfăcut şi, din cine ştie ce pricină ascunsă, Moffatt îi pusese pe frunte o cârpă umedă, care picura. Amândouă ferestrele erau deschise, iar Maitland stătea într-un genunchi lângă el şi-i făcea vânt cu un număr din *Light*.

— Ţi-a trecut acum, spuse Malcolm. Ia-o încetişor.

— Doamne, şopti Henry, cum am putut să mă dau în spectacol în halul ăsta?

Înfuriat de propria-i slăbiciune, se supără şi mai tare când auzi că Moffatt îi telefonase doctorului Bard să vină.

— Nu trebuia s-o faci, spuse el, ridicându-se puţin şi începând ostentativ să-şi îndrepte cravata şi hainele, pentru a avea o ţinută mai cuviincioasă.

Gata să răspundă, Moffatt se stăpâni, strângându-şi buzele cu asprime.

Doctorul sosi tocmai când Maitland îl ajuta pe Henry să se aşeze pe un scaun. Intră liniştit, îi salută din cap pe Maitland şi pe Moffatt, apoi, tot fără să scoată niciun cuvânt, îşi trase un scaun lângă Page şi-i puse două degete pe încheietura mâinii, privindu-l cu aerul detaşat al celui care face o cercetare ştiinţifică, ceea ce îi dădea mai curând înfăţişarea unui profesor de matematici superioare decât a unui medic.

— Căldura-i de vină, spuse Henry, stingherit de tăcerea doctorului.

— Da, a fost cam cald astăzi.

— Am fost la Manchester şi m-am surmenat puţin... asta-i tot. Nu se putea hotărî să dezvăluie cauza leşinului.

— Da, desigur.

Bard continua să asculte, ridicându-şi doar din când în când privirea spre Maitland, care, cu un aer de îngrijorare pe faţă, stătea în picioare, în fundul camerei.

— Te conduc acasă, spuse doctorul, în cele din urmă. Pe drum ne oprim la mine.

În automobil Henry nu făcu nicio încercare să lege o discuţie, lăsându-se cu totul pradă gândurilor. Scurtul leşin atenuase şocul loviturii bruşte şi neaşteptate date de *Chronicle*. Mintea îi era limpede şi judeca logic, stabilind ce avea de făcut. Sub ameninţarea vicisitudinilor, caracterul său paşnic devenise ferm, capabil de rezistenţă nelimitată, inflexibil. În timp ce lucrurile se precizau, tâmplele i se zbăteau sub puterea hotărârii luate.

Ajunşi în cabinet, doctorul Bard îi spuse să se întindă pe canapea. Deşi dispreţuia atitudinea clasică a medicului stând la căpătâiul patului şi îi era silă de tipicele expresii bombastice ale doctorului care vrea să fie popular. Bard avea clientela cea mai numeroasă din Hedlestone, făcându-şi un punct de onoare din năzuinţa de a fi mereu la curent cu progresele ştiinţei medicale. Îi luă lui Page tensiunea, apoi, în timp ce acesta aştepta cu nerăbdare reţinută, cătând cu un ochi la ceas, împinse spre el un aparat electric pe rotile, înzestrat cu o tobă verticală de înregistrare.

— Nu începe iar cu asta... spuse Henry. De ce nu te foloseşti pur şi simplu de stetoscop şi să terminăm odată?

— Să încercăm aparatul, dacă vrei, de dragul vechii noastre prietenii.

Page trebui să se supună, în timp ce Bard îi apăsa pe încheietura mâinii stângi şi în diferite puncte de pe piept mici discuri de plumb, dând între timp drumul curentului electric din aparatul de care erau legate discurile. În cele din urmă, doctorul scoase un număr de diagrame şi se uită lung la ele, lângă fereastră.

— Henry, îi spuse venind spre el şi aşezându-se pe

marginea canapelei, îţi aminteşti ce te-am sfătuit pe când făceai parte din apărarea antiaeriană?

— Da, oarecum.

— Pe-atunci n-ai vrut să mă asculţi. Dar acum trebuie. Vreau să laşi totul baltă şi să te odihneşti cel puţin şase săptămâni!

— Mai târziu, poate.

— Ţi-o cer stăruitor.

— Ed, apreciez tot ce faci pentru mine, dar zău că nu-ţi pot făgădui nimic acum.

Urmară câteva clipe de tăcere, după care Bard vorbi foarte serios:

— Ascultă-mă, Henry. Tu ai un soi de inimă care necesită multă atenţie. Dacă o îngrijeşti, vei trăi probabil mai mult ca mine. Dacă nu... Făcu un gest uşor, dar expresiv.

— Încerc să mă păzesc...

— Ţi se pare numai, greşeşti însă. În aparenţă pari destul de calm, dar în realitate eşti încordat şi surmenat. De luni de zile trăieşti în cea mai mare tensiune. Pentru tine asta înseamnă aproape o sinucidere. Îşi temperă vocea şi continuă, de parcă l-ar fi rugat să-i asculte sfatul: Un om rezonabil ştie când să se oprească. Sunt medicul tău şi, totodată, prietenul tău cel mai bun şi îţi spun că fiziceşte nu eşti în stare să duci mai departe lupta asta. În împrejurările de faţă nu e o înfrângere să cedezi. Aminteşte-ţi de bătrânul Socrate[75]: „A te preda când nu mai ai nicio ieşire nu înseamnă o înfrângere... Să ştii când să renunţi la luptă... şi acesta e un fel de triumf.”

— Îmi oferi o metodă uşoară de a ieşi din încurcătură?

— Da, în propriul tău interes.

— Nu, Ed, spuse Henry. Cred că trebuie să merg înainte.

Urmă din nou o clipă de tăcere, întreruptă doar de

[75] Filosof idealist din Grecia antică; s-a ridicat împotriva materialismului, a cunoştinţelor material-ştiinţifice şi ateismului, propagând teoria amoral-religioasă.

zgomotul circulaţiei de pe stradă.

— Foarte bine, dacă vrei neapărat să te omori, continuă. Bard se îndepărtă de canapea nepăsător, sparse o fiolă şi începu să umple o seringă mică. Până una-alta, îţi injectez un somnifer uşor. Cu asta te duci direct acasă şi te culci.

După ce doctorul isprăvi, Henry se ridică şi începu să se îmbrace. Prezicerile pesimiste ale lui Bard nu-l emoţionaseră din cale-afară, avea prea multe preocupări; de altfel, îl considerase întotdeauna pe Ed un om exagerat de precaut. Totuşi, nu putea să-l lase să creadă că nu va ţine deloc seama de sfaturile lui.

— Într-o săptămână, o săptămână şi ceva, am s-o iau mai cu binişorul, spuse el. Apoi, cu o intonaţie ciudată, adăugă: Poate chiar mai curând.

— Da, ai face tare bine. Bard ridică din sprâneene. Eşti un pacient dificil, dar, în fond, un om destul de cumsecade. Treci pe la mine mâine, începem un tratament de injecţii cu dicumerol. Şi, uite, îi întinse lui Henry o cutiuţă cu buline învelite în vată, dacă ţi-e iar rău sparge una din astea şi inhalează-o.

Telefonă la staţia de taxiuri, îl conduse pe Henry până la maşină şi-i spuse şoferului să-l ducă în Hanley Drive. Page îl lăsă pe şofer să pornească pe Victoria Street, în direcţia casei sale, dar când ajunseră la stopul din Park Street, îi spuse să întoarcă la dreapta şi să o ia înapoi, spre ziar. Simţea că îşi revenise complet din criză, de fapt îi era chiar mai bine decât în ultimele săptămâni. Avea capul limpede, durerea îi dispăruse, respira uşor şi, poate în urma injecţei făcute de Bard, îl cuprinsese o senzaţie extraordinară de calm, ce părea să-i intensifice clarviziunea. După toate aparenţele, soarta ziarului *Northern Light* nu se mai putea înrăutăţi. Acum se afla la marginea prăpastiei, cu creditorii care-l asaltau din toate părţile, cu fondurile grevate, cu salariile neplătite şi hârtia de tipar livrabilă numai contra bani lichizi, cu somaţia din partea reprezentantului sindicatului să „plătească sau să

lichideze” şi, pe deasupra... închiderea tipografiei. Pentru nimic în lume nu voia să se ducă acasă tocmai acum. Se uită la ceas – nu era nici cinci. Mai avea destul timp.

Plăti taxiul şi urcă scările încet şi fără greutate. Îl găsi pe Maitland la biroul său, desenând distrat modele pe mapa sugativă, cufundat într-o meditaţie sumbră. Văzându-l pe Henry, tresări.

— Ce-i cu dumneata? Ochii săi exprimau uluială şi grijă. De ce te-ai întors?

— Ca să scot ziarul.

Faţa roşcovană şi urâtă a lui Maitland păli. Crezu că Page îşi pierduse minţile. Împingându-şi scaunul înapoi, se îndreptă spre el..

— Hai, lasă, Henry. Ai avut o zi grea. Ar trebui să fii în pat.

— Mai târziu, spuse Page.

Privirea lui Maitland deveni şi mai deznădăjduită. Vădit alarmat, spuse:

— Dar ascultă, omule! Ştii doar că nu putem folosi maşinile. Nu putem tipări niciun rând.

— Asta n-are nicio importanţă! Doamne-Dumnezeule. Nu te mai uita aşa la mine! Nu-ţi dai seama că de o sută optzeci şi şi opt de ani încoace *Northern Light* n-a scăpat niciodată nici o singură ediţie? Nici măcar atunci când James Page a trebuit să scoată buletine scrise de mână, în timpul războaielor cu Napoleon? Atâta timp cât mai sunt în viaţă şi mai am doi bani în pungă, voi scoate ziarul, într-un fel sau altul.

— Într-un fel sau altul? repetă Maitland după el. Nu te-nţeleg.

— Vom scoate o ediţie simbolică, cu duplicate. Textul poate fi bătut pe matriţe, şi apoi tras la maşina de multiplicat din redacţie.

Faţa lui Maitland se lumina văzând cu ochii: după cât se părea, nu-l mai socotea nebun pe Henry, însă îl privea cu îndoială.

— Nu vei reuşi să scoţi decât cel mult opt sute de

exemplare la gestetner, iar ultimele câteva sute vor fi probabil ilizibile.

— Vom folosi mai multe gestetnere. Reducem formatul la minimum. Cu şase dactilografe, care vor bate noaptea, putem scoate o ediţie de o singură pagină în cinci mii de exemplare. Hai să lăsăm vorba şi să ne apucăm de treabă. Spune lui Moffatt să telefoneze la biroul domnişoarei Rensaw şi să-i ceară toate dactilografele şi maşinile pe care ni le poate da. Le plătim ore suplimentare cu un spor de o sută cincizeci la sută. Adu-mi tot ce avem de la *Associated Press*. Şi spune-le lui Fenwick, Poole şi tânărului Lewis că-i rog să vină la mine în birou imediat.

Un sfert de oră mai târziu, Page îşi scoase sacoul şi, cuprins de o beţie calmă, de un fel de frenezie plină de luciditate, se aşeză la birou, înconjurat de Fenwick, Poole şi Bob Lewis, gata fiind să dicteze textul exemplarului redus ce avea să apară. Moffatt, căreia i se luase scaunul obişnuit, îşi adusese taburetul de la măsuţa de scris. Maitland şedea lângă Henry şi îşi freca frenetic buza de jos; în ochi avea o lucire plină de speranţă.

— Să afle tot oraşul ce ne-au făcut indivizii ăştia!

— Nu, Malcolm, niciun cuvânt. Ediţia asta va vorbi de la sine, şi toată ţara va auzi. În Henry fierbea o exaltare sălbatică, impetuoasă, poate că în clipa aceea în mintea lui era un grăunte de nebunie. Are să vorbească atât de tare, încât s-ar putea să închidă definitiv gura ziarului *Chronicle*. Da, pe onoarea mea, se cred şmecheri, dar ţineţi minte cuvintele mele, s-ar putea ca, în sfârşit, să fi sărit peste cal! Se întoarse spre Moffatt, care îl privea de parcă ar fi avut în faţă o fantomă. Titlul îl punem cu verzale mari: NORTHERN LIGHT, iar dedesubt: *Toate ştirile pe care le putem tipări*.

XIV

A doua zi dimineaţă, după obişnuita conferinţă din bucătărie, pe care o ţinea la sfârşitul micului dejun, doamna Page porni pe jos spre oraş. Deşi Hannah o îndemnase în repetate rânduri „să nu-şi mai plângă atâta de milă”, Alice era deprimată, nu atât din convingerea că se afla în pragul sărăciei, cât din pricina tristei bănuieli că, de fapt, ajunsese o victimă, fiind ostracizată de societate.

Cu o săptămână înainte, *lady Wellsby* dăduse o petrecere grandioasă, la care nici ea, nici Henry nu fuseseră poftiţi. Alice îndurase cu greu această amărăciune, căci se mândrise întotdeauna cu intimitatea deosebită dintre ea şi Eleanor Wellsby. Prevedea că în viitor era fatal să urmeze o răcire asemănătoare şi în relaţiile cu Catharine Bard şi celelalte prietene. Mai mult, începuse să-şi dea seama că furnizorii erau mai puţin respectuoşi ca înainte. Domnul Scade, măcelarul, fusese chiar necuviincios cu o sâmbătă în urmă, când, uitând să comande carnea, îi ceruse să i-o trimită acasă fără întârziere. De aceea Alice n-avea niciun chef să se aventureze pe străzile aglomerate; totuşi, simţea nevoia să mai uite de necazuri. Acum se ducea la domnişoara Jennie Robinson, croitoreasa, care îi transforma rochia de mătase cenuşie, moarată, cumpărată la magazinul Jenners cu prilejul vizitei făcute surorii sale la Edinburg, în primăvara trecută. După cum îi explicase şi lui Hannah, nu-i plăcuseră niciodată mânecile acelea cu pliseuri.

Drumul prin Park Road fu plăcut, datorită faptului că nu

se petrecu niciun incident. Când se apropie însă de centrul oraşului, i se înfăţişă ochilor un spectacol cu totul neobişnuit. La chioşcul de ziare din scuarul Victoria se strânseseră o mulţime de oameni, care vorbeau şi se agitau, înghesuindu-se în jurul chioşcului pentru a cumpăra un fel de buletin.

Dornică să afle ce se întâmplă, Alice se alătură cozii şi, cu oarecare greutate, îşi procură un exemplar, ce părea a nu fi altceva decât o singură foaie, acoperită cu litere de maşină uşor mânjite. Abia atunci văzu titlul: THE NORTHERN LIGHT. La început nu pricepu nimic; se gândi că trebuie să fie vreo reclamă oarecare; apoi, deodată, ca într-o străfulgerare, înţelese totul. Era chiar ziarul. Simţi că o trec fiori de consternare. Nehotărâtă, merse câţiva paşi înainte, ca o găină speriată, apoi se opri, spunându-şi: „Nu pot să înfrunt una ca asta!” Renunţând să se mai ducă la miss Robinson, făcu cale-ntoarsă şi o porni înapoi spre Hanley Drive, ferindu-se să mai treacă pe străzile principale. Exclama într-una:

— Asta-i sfârşitul!

Între timp zarva din jurul chioşcului de ziare nu părea deloc să se potolească. De la fereastra biroului său, de unde piaţa se vedea în unghi, Archibald Wellsby privea, absorbit şi pierdut în gânduri, scena aceea neobişnuită. Se mândrea cu faptul că nimeni nu putea să-şi dea seama mai bine ca el de atmosfera ce domnea în oraş, totuşi reacţia provocată de apariţia ziarului *Light* tras la gestetner îl uimise. În inspecţia de dimineaţă, făcută zilnic prin fabrică şi pe care tocmai o terminase, auzise în toate sectoarele comentarii pline de indignare. Directorul Halliday, care îl însoţea, condamnase sechestrarea tipografiei de către *Chronicle*, declarând-o nedreaptă şi spunând că era ruşinos ca o veche instituţie din Hedleston să fie obligată de nişte intruşi să tragă obloanele. Contramaistrul Jim Davies, un bărbat înalt de un metru optzeci, mijlocaş şi căpitan al echipei *Rugby League Fifteen*, care juca şi ca internaţional, o adevărată

personalitate şi favoritul tuturor, la a cărui părere îşi înclina şi Wellsby binevoitor urechea, rezumă simţămintele generale, declarând răspicat:

— Au făcut o treabă murdară, sir Archie! Şi tocmai când Page era gata să-i învingă. Ar trebui să se întreprindă ceva, dar mă-ndoiesc că se va lua vreo măsură.

Observaţiile de mai sus, şi mai ales cuvintele acelea sugestive, care te îmboldeau: „...tocmai când era gata să-i învingă”, continuau să se învârtească prin circumvoluţiunile creierului lui Wellsby, în timp ce, stând tot lângă fereastră, îşi aprinse gânditor prima ţigară din acea zi. Pe el personal evenimentul nu-l impresionase în mod deosebit; totuşi, ca speculant perspicace şi norocos în afaceri, îi plăcea grozav un aspect al acestei întâmplări. Vanitatea sa nemăsurată îi dădea certitudinea că era figura cea mai marcantă a târgului. Când înmâna cupa la vreo competiţie sportivă locală, sau când împărţea premiile la şcoala primară, cele trei urale zgomotoase prin care publicul îl aclama pe sir Archie constituiau pentru urechile sale o muzică plăcută. Acelaşi efect îl aveau şi râsetele şi aplauzele cu care era răsplătit când, cu ţigara în mână şi cu paharul de Porto lângă el, ţinea unul din faimoasele sale discursuri la banchetul anual al societăţii *Loyal Order of Noble Dalesmen*. Adesea, când se întorcea de la o asemenea festivitate, ghemuit confortabil sub cuvertura îmblănită, pe canapeau din spate a automobilului său Daimler, îi spunea jovial soţiei, care, din tot auditoriul, îl aprecia, poate, cel mai puţin: „Ellie, eşti căsătorită cu omul cel mai popular din Hedleston”.

Acum, privind puţin printre gene, ca pentru a prinde totul dintr-o perspectivă mai bună, începu să-şi dea seama ce prilej i se oferea de a creşte şi mai mult în stima generală, servind totodată mobilul său principal: „de a-şi face şi lui un mic serviciu, cu acelaşi prilej”. Un împrumut de zece, cincisprezece, ba chiar de douăzeci de mii de lire, din proprie iniţiativă, ar însemna o nimica

toată pentru el, şi, nu-ncape îndoială, l-ar salva pe Page şi ziarul lui. Vestea faptei sale s-ar răspândi prin oraş cu iuţeala fulgerului. Doamne Dumnezeule, l-ar ridica în slăvi văzând că intră în foc pentru a umple breşa, că stă cu loialitate de partea dreptăţii şi a luptei cinstite, sprijinind drepturile şi demnitatea Hedlestonului. „De altfel, se gândea cu înţelepciune sir Archie, s-ar dovedi o investiţie cu totul profitabilă când mă voi prezenta la alegerile parlamentare.” Deşi Page nu era omul care să-ţi fie dinainte obligat îl va sprijini totuşi din răsputeri în viitoarele alegeri. Mai presus de orice, Henry era un ins pe care te puteai bizui ceea ce nu s-ar fi putut afirma şi despre Nye, care părea puţin prea şmecher ca să ai încredere în el. Partizan al hotărârilor rapide, Wellsby mai pufăi tare din ţigară câteva secunde – ceea ce la el era un semn de intensă încordare a spiritului – apoi apăsă pe buton, pentru a-şi chema secretara.

— Dă-mi legătura cu *Northern Light*! Pe când stătea şi aştepta, prin minte îi trecu un alt gând: Nu... stai să vorbesc cu lady Wellsby.

Cam în acelaşi timp, doamna Page ajunsese acasă şi, printr-una din acele ciudate schimbări de toane ce o caracterizau atât de bine, îi dispăru starea de jalnică deprimare în care se afla când o pornise la plimbare. Întorsătura aceasta se datora unui proces de autojustificare. Se duse în bibliotecă şi se aşeză acolo, simţind tot mai mult nevoia de a se justifica şi hotărâtă să rămână cu orice preţ calmă, echilibrată şi liniştită. Henry era vinovat, îl prevenise chiar de la început; nu ţinuse seama de avertismentul ei, şi acesta era rezultatul. Îngăduindu-şi, ca o ultimă concesie, un firav zâmbet tragic, reveni la accentul simplu, din nord, aşa cum obişnuia uneori, când îşi vorbea în gând: „Ei, distinsă doamnă, acum nu mai vezi tu Hawaiul! Şi s-a zis de-a binelea şi cu grandioasa ta recepţie pentru orchestra simfonică!” Apoi se strădui să privească viitorul în faţă, cu

îndrăzneală şi curaj. Îi va rămâne credincioasă lui Henry – fusese întotdeauna o soţie bună, în ciuda tuturor celor întâmplate – şi dacă nu se va putea stăpâni să-i facă unele reproşuri, le va îndulci arătând că-i împărtăşeşte durerea. Prin minte îi trecură unul după altul planuri concrete de a se sacrifica pentru întreţinerea şi ridicarea familiei. Bineînţeles, în primul rând se vor duce bijuteriile, nu că ar fi avut prea multe, deoarece gusturile lui Henry nu se îndreptaseră niciodată în direcţia aceasta, şi în orice caz nu fusese, ca Eleanor Wellsby, o femeie care să se împopoţoneze. Cel puţin însă, cu cele câteva podoabe pe care le are, va asigura pâinea alor săi.

Şi câte şi mai câte putea face! Pe măsură ce viziunile ei luau proporţii, în faţa ochilor i se conturau posibilităţi emoţionante: „Nu mi-aş putea deschide oare o prăvălioară unde să-mi vând broderiile pe care le fac, sau poate mai bine un salon de ceai, care, datorită purtării mele discrete, rafinate şi aristocratice, ar atrage o clienteală distinsă?” După ce chibzui câtăva vreme, hotărî ca firma cafenelei să fie *Doamna Levănţică*, şi în închipuirea ei începu să născocească un model de uniformă atrăgătoare pentru Dorothy şi pentru ea, în nuanţa ce se potrivise totdeauna tenului ei. Apoi îi veni o idee grozavă amintindu-şi de acele minunate pâiniţe de casă, din făină de grâu, pe care le făcea Rose la Banksholme şi care, mai mult ca sigur, ar constitui o atracţie irezistibilă în noul local. Îi va scrie Rosei, dragei de Rose, să-i trimită reţeta, da, chiar azi... Gândul la sora ei şi la casa părintească, însă, o smulse din visurile de viitor, aruncând-o înapoi în trecut. Viaţa de visuri hrănite din fantezii, pe care o trăia Alice şi în care o putea transporta un cuvânt, un miros, ecoul unui strigăt îndepărtat, dangătul slab al clopotelor unei biserici, sunetul unui pian într-o după-amiază liniştită de duminică, puse acum stăpânire pe ea, şi într-o clipă mintea i se pierdu într-un labirint de amintiri nostalgice. Se întoarse cu gândul înapoi, departe, spre zilele copilăriei; simţea

aroma plăcută răspândită de aluatul care se cocea în bucătăria mare şi întunecoasă, se vedea primind pâiniţa caldă, scoasă atunci din cuptor, de pe care picura untul auriu, se vedea apoi fugind veselă afară, la scrânciobul din spatele boschetelor. Auzea scârţâitul scrânciobului, tropotul de copite al poneiului tatălui ei, când cabrioleta venea pe alee, behăitul subţirel şi pierdut al oilor în Munţii Cheviot[76] ţipătul ascuţit şi tărăgănat al vânzătoarei de peşte din sat, când trecea pe potecă, încovoiată sub greutatea coşului: „Fileuri proaspete de peşte!... Foarte proaspete astăzi... Peşte proaspăt, pescuit în Firth...”

Se auzi o ciocănitură în uşă, apoi intră Hannah.

— Ce faceţi, doamnă Page, nu prânziţi?

Alice reveni brusc la Hedleston, clipi puţin din ochi, se văzu din nou salvatoarea familiei şi spuse foarte liniştit:

— Am să mănânc doar puţină brânză prăjită şi am să beau un pahar de lapte.

— Nimic altceva?

— Nimic, Hannah, mulţumesc.

„Ştie”, îşi spuse Alice după plecarea femeii şi simţea că bătrâna ei servitoare scoţiană o va respecta nu numai pentru felul rezervat de a fi, dar şi pentru această primă măsură de economie. Totuşi, porţia de brânză prăjită pe care i-o aduse, pusă frumos pe tavă, era destul de mare, şi Alice o mâncă cu poftă... De fapt era unul dintre felurile ei preferate, şi Hannah, poate din pricina situaţiei, îi reuşise excepţional de bine. Mâncă până la ultima fărâmiţă, apoi se urcă în dormitor pentru siesta obişnuită.

Spre surprinderea ei, adormi; era ora trei când o deşteptă soneria telefonului. Ridicând receptorul, recunoscu de îndată vocea lady-ei Wellsby.

— Alice, draga mea, dumneata eşti? La telefon Eleanor Wellsby. Alice, am vrea ca dumneata şi Henry să veniţi la noi la masă joia viitoare. Nu e nicio sindrofie, doar o seară agreabilă pentru noi patru. Îţi convine?

Uimită şi încă buimăcită de somn, Alice nu-şi putea

[76] Munţi în Scoţia.

crede urechilor. Reuşi să spună:

— Da... da... cred că suntem liberi...

— Bun, atunci să ştiţi că vă aşteptăm cu nerăbdare. Nu mai departe decât azi-dimineaţă Archie spunea cât de rar v-am văzut în ultima vreme...

— Da, într-adevăr, răspunse Alice, neputându-se stăpâni. Trebuie să-ţi mărturisesc că m-am simţit cam jignită că n-am fost invitaţi la petrecerea voastră de săptămâna trecută...

— Vai, dragă, a fost o seară cât se poate de plictisitoare şi, în afară de asta, ne-am dat seama că Henry era atât de necăjit, şi fără îndoială şi dumneata erai la fel, că n-aţi fi avut chef să veniţi. Dar acum, bineînţeles, vă aşteptăm pe amândoi. Ce om e şi soţul dumitale... ce să-ţi spun, a întors tot oraşul pe dos! Pe joi atunci. Să veniţi devreme.

Punând receptorul la loc, Alice se simţi cuprinsă de o căldură plăcută. Chiar şi în adânca ei nenorocire era stimată, pentru ea însăşi. Faptul că, dintre toate prietenele ei, tocmai Eleanor Wellsby venea s-o sprijine în această clipă tragică era cel mai măgulitor compliment primit vreodată.

Îşi netezi părul, se studie în oglindă şi; coborî în sufragerie, unde Hannah îi aduse o ceaşcă de ceai tare şi câţiva biscuiţi dietetici.

— Facem friptură de miel pentru diseară, doamnă Page?

Alice simţi din nou legătura de simpatie dintre ea şi Hannah, dar se stăpâni. Îi spuse să pregătească friptura, ca de obicei. La urma urmei, o avea în casă, şi cine ştie ce-şi vor putea îngădui pentru masa următoare?!

După-amiaza trecea. Cu puteri noi, după odihna îndelungată şi după ceai, Alice se hotărî să întreprindă ceva. Henry nu se întorsese încă; nu-i dăduse niciun semn de viaţă toată ziua. Aşteptându-l, se gândi să-i scrie surorii ei, nu numai ca să-i ceară reţeta pentru pâiniţe, dar şi pentru a-i împărtăşi vestea nenorocirii ce-o lovise.

Se aşeză la birou, luă o foaie de hârtie şi, după ce chibzui un timp, vrând să-şi descarce sufletul, începu:

„Draga mea Rose,
S-a întâmplat lucrul cel mai îngrozitor…”

Auzind că se opreşte un automobil în faţa casei, se întrerupse. Apoi, ridicând capul, desluşi zgomotul făcut de Henry, care descuia uşa din faţă. După câteva clipe se ivi şi el. Până-n clipa aceea avusese de gând să-i spună multe, nu atât supărată, cât cu mâhnite, dar înainte de a apuca să vorbească, Henry veni de-a dreptul la ea, o sărută, apoi îi luă mâna într-a lui. Era foarte palid şi pe obraji avea câte o pată mică de roşeaţă.

— Alice, spuse el fără altă introducere, ca şi când nu se mai putea stăpâni, mi-am regăsit încrederea în bună-cuviinţa, judecata dreaptă şi bunătatea înnăscută a oamenilor!

Ea holbă ochii auzind această introducere atât de caracteristică lui Henry în clipe de exaltare şi totuşi atât de neaşteptată, încât o uimi. Când auzi însă cele ce urmară, respiraţia i se tăie de-a binelea.

— Azi-dimineaţă, banca – sau, mai bine zis, Wellsby, deoarece provine din buzunarul lui – mi-a acordat împrumutul. Cu mult mai generos decât mă aşteptam. Şi ştii cu ce garantez? Cu ziarul *Northern Light*.

— Dar nu înţeleg, şovăi Alice, tulburată de exaltarea lui. Mi-a căzut sub ochi fiţuica aceea nenorocită…

— Tocmai asta a hotărât totul, draga mea. Vorbea mai puţin emoţionat acum, încercând să se stăpânească, dar Alice nu-l văzuse niciodată atât de mişcat. Strădaniile noastre de a menţine ziarul au lămurit până în cele din urmă publicul. Toată dimineaţa m-au năpădit telegramele şi apelurile telefonice. *Tynecastle Echo* de astă-seară a publicat un editorial minunat despre noi… mâine apare altul în *Manchester Courier*. Pe buze îi tremura un zâmbet, primul după multe săptămâni. Chiar şi clerul a

trecut de partea noastră în ultima clipă. M-a chemat la telefon Gilmore, să-mi spună că în predica sa de duminică se va referi la noi... Textul: „Să se facă lumină”...

— Dar, Henry, protestă ea, neîncrezătoare, încă nu ştiu cum ai să scoţi ziarul mai departe!...

— Ediţii simbolice până lunea viitoare... şi asta ar trebui să ne servească şi mai mult. Zâmbi din nou. Tom Gourlay mi-a spus că sunt colecţionari care plătesc până la o jumătate de coroană[77] exemplarul; cică e pe cale să facă avere. Luni începem să tipărim iarăşi serios. Maiorul Seaton ne dă provizoriu clădirea depozitului de arme, atâta timp cât vom avea nevoie; mâine mutăm maşinile acolo. Poole şi Lewis, toţi, până şi Hadley, pun umărul şi trec la treabă.

— Dar, Henry, nu poţi tipări mereu, la depozitul de arme!

— Bineînţeles că nu. E doar o măsură vremelnică, până când vom găsi ceva permanent. De fapt, dacă nu mă înşel, ne vom întoarce în vechiul nostru local încă înainte de sfârşitul anului. Nu vezi că lovitura asta a ricoşat, nimerindu-i pe cei de la *Chronicle*? Ei au cumpărat tipografia, iar eu mai deţin contractul. Prin lege, sunt obligaţi să efectueze în decursul a trei luni modificările cerute. Dacă judec bine, la sfârşitul acestui interval de timp vor fi scoşi din circulaţie şi vor fi mulţumiţi să găsească un cumpărător. Îţi spun. Alice, n-am fost încă niciodată atât de fericit! Am plătit scadenţele datorate fabricii de hârtie. Am plătit personalul şi toate poliţele. Slavă domnului, sunt curat şi, am scăpat de necazuri, şi dacă vei fi o fată răbdătoare, n-o să treacă mult şi-ţi vei avea şi casa înapoi, pe numele tău.

— Aşadar socoteşti într-adevăr...? spuse ea, cu îndoială încă, aproape nedorind să creadă într-o asemenea întorsătură după ce se resemnase atât de uşor în faţa dezastrului.

— Să spunem că am speranţe foarte mari, Alice... şi

[77] Coroană – monedă engleză valrând cinci şilingi.

sunt profund recunoscător. Iar acum, zise el trecându-şi mâna pe frunte cu un gest de oboseală, trebuie să mă întorc la depozitul de arme. La şase mă întâlnesc acolo cu Seaton. Dar am vrut să mă opresc acasă şi să-ţi dau vestea cea bună.

— Dacă e chiar atât de bine, Henry, zise Alice privindu-l întrebător, mă gândesc, de pildă, că vei putea aduce orchestra simfonică şi anul acesta.

— De bună seamă. Voi continua să mă ocup de concerte. E cel mai grozav mijloc de publicitate şi, în afară de asta, ne face atâta plăcere!

— Atunci... voi putea chiar să dau, ca de obicei, recepţia?

Henry râse fericit şi îi trecu mâna pe obraz.

— Da, dragă, să o dai în orice caz. Ştii că mă bucur să te văd mulţumită. Se mai vorbeşte şi de un dineu oficial în cinstea mea. Ţi-ar plăcea, nu?

După plecarea lui, Alice medită timp îndelungat. Apoi, scuturând din cap, ca şi cum ar fi recunoscut că anumite lucruri îi depăşeau înţelegerea, rupse încet scrisoarea începută şi, luând o altă foaie, prinse din nou a scrie:

„Draga mea Rose,
S-a întâmplat cel mai extraordinar lucru...”

PARTEA A DOUA

I

Ploua când Leonard puse la loc tacul şi privi afară, prin fereastra sălii de biliard, la strada udă şi aproape pustie. Joe, omul care marca punctele, stătea lângă el, jucând între degete un cub de cretă verde.

— Plouă de-a binelea, spuse el. Am mai putea face o partidă de o sută de puncte, domnule Nye.

Dar Nye se săturase, n-avea chef şi, pe deasupra, masa era atât de strâmbă, încât bilele tociseră postavul, formând un şanţ spre una din găuri. Afară, în după-amiaza cenuşie, câţiva muncitori şedeau cinchiţi, adăpostindu-se sub o prelată, şi beau ceai în faţa unei găleţi cu jăratic. Părea că n-or să sfârşească nicicând cu ceaiul, – pe care unul dintre ei trebuia să-l fiarbă în permanenţă într-o gamelă uriaşă. Groapa pe care o făcuseră în trotuar cu două săptămâni în urmă încă nu fusese astupată, iar împrejur stăteau pietrele dezgropate, străjuite de felinare de vânt.

Priveliştea acestei stoice inerţii, care, în mod obişnuit, l-ar fi distrat pe Nye, păru, din cine ştie ce pricină, să pună capac enervării sale. Smith şi cu el se aflau tot într-un impas asemănător, pentru ei însă ceaiul era pe terminate, şi asta în scurt timp.

„La naiba cu toate!” se gândi el. Îşi luă impermeabilul şi umbrela de la garderobă, părăsi hotelul şi se îndreptă spre redacţie. Altceva n-avea de făcut. În ultima lună scoaterea ziarului *Chronicle* devenise o simplă rutină; ajunseseră la numai douăzeci şi şase de mii de exemplare, în timp ce *Light* vindea şaptezeci de mii net,

adică aproape tot atât ca în trecut. Nye îşi dădea cât se poate de bine seama că nu vor mai ajunge niciodată să recupereze avansul pe care Page îl luase asupra lor. Majoritatea personalului redacţional se întorsese la Londra, Smith însă era tot cu el, aici, dându-şi aere de director al ziarului, în speranţa iluzorie că cineva ar putea fi convins să-l cumpere. Încercaseră să-l revândă lui Rickaby, dar acesta nici nu voise să audă. La redacţia centrală singura dorinţă era de a recupera cel puţin o parte din pierderi; după cât putea judeca însă Nye, nu rămăsese şi n-avea să rămână niciun oscior. Smith mai căuta încă să menţină o aparenţă de activitate, care devenea tot mai zadarnică şi mai febrilă, dar de fapt era curăţat, şi ştia asta. După ritmul în care scădea vânzarea ziarului, Somerville nu mai putea rezista mult, şi Nye se aştepta din zi în zi să fie concediaţi amândoi.

Îşi repeta într-una că pentru el personal asta n-o să însemne cine ştie ce, căci se deosebea totuşi întrucâtva de ziaristul obişnuit, de cel care sare în sus la un cuvânt al patronului, e plătit mizerabil şi i se dă rareori posibilitatea de a se ridica. În Fleet Street[78] era unanim recunoscută dibăcia sa de a se descurca, şi, chiar dacă nu mergea întotdeauna pe drum drept, ce însemnătate avea, atâta timp cât izbutea să ajungă înaintea altora? Ştia că are cap, talent, personalitate, făcea totul uşor şi bine. Fără multă zarvă, învăţase franceza şi germana, şi le vorbea curgător. Era la înălţime în ce priveşte arta modernă şi putea trânti un articol despre Picasso[79], Buffet[80] sau Mondrian[81] la fel de bun ca al celor mai pricepuţi critici de artă. Avea şi oarecare cunoştinţe muzicale şi, cu toate că nu luase lecţii în viaţa lui, se putea aşeza la pian şi cânta orice după ureche. La tenis era deasupra mediei jucătorilor, iar la biliard reuşea să

[78] Stradă unde se află principalele redacţii de ziare din Londra.

[79] Pablo Picasso (1881 – 1973), mare pictor progresist spaniol, deosebit de activ în mişcarea mondială de pace.

[80] Bernard Buffet, pictor francez contemporan.

[81] Peter Cornelis Mondrian (1872 – 1944), pictor decadent olandez.

facă o serie de o sută de puncte în orice zi a săptămânii. Când îşi dădea osteneala, puţini bărbaţi sau femei rezistau farmecului său; avea, cum s-ar spune, un fel de a fi care cucerea. Cât timp lucrase pentru Jotham, în calitate de corespondent de presă în Europa, făcuse o treabă excelentă în lumea internaţională de la Antibes[82] şi Deauville[83], şi asta datorită iscusinţei sale de a pătrunde în locuri ca Eden Roc[84] şi Normandie[85] şi de a se simţi acolo ca la el acasă, pe când oricare altul ar fi fost azvârlit afară. În vremea aceea începuse să-şi dezvolte uimitoarea sa capacitate de a denatura un interviu în aşa fel, încât, folosind exact cuvintele victimelor sale, reuşea să creeze o impresie falsă, spre continua delectare a cititorilor. Cât de mult îl distrau neputincioasele scrisori de protest ascunse totdeauna în cine ştie ce colţ al ziarului! Tot astfel, uneori, se amuza să compună câte o diatribă la adresa vreunei cărţi de mare succes într-un anumit moment; prin desprinderea unor expresii din context, interpreta greşit ideea autorului, făcându-l să pară o canalie sau un caraghios. Mai târziu, talentul său înflorise, spre folosul lui Somerville, prin articolele săptămânale trimise de la New York, în timpul perioadei de „austeritate”[86], comentariile sale părtinitoare despre prosperitatea americană contribuind într-o mare măsură la întreţinerea amărăciunii ce domnea pe atunci în Anglia. Era aproape sigur că ar putea obţine o altă misiune în America, probabil din partea lui Mighill, scăpând în felul acesta de blestemata iarnă englezească. Sau, dacă ar avea noroc, ar putea reuşi să fie trimis la Cannes, pentru un reportaj despre festivalul filmului... asta era o idee la care nu strica să se mai gândească; avea tot felul de legături pe Riviera, unde, se gândea el cu mândrie, luase

[82] Plajă modernă în Franţa, pe ţărmul Mediteranei.
[83] Plajă modernă în Franţa, la Marea Mânecii.
[84] Club select din Anglia.
[85] Club select din Anglia.
[86] Perioadă de după cel de-al doilea război mondial, când în Anglia alimentele se distribuiau pe cartelă şi existau mărfuri raţionalizate.

interviuri tuturor personalităţilor marcante, începând cu Aga Khan[87]. Da, călătorise peste tot, ştia ce voia şi putea face oricând rost de un post de mâna întâi.

Totuşi, în ciuda strădaniilor de a se ridica în propriii săi ochi, faptul că dăduse greş aici, şi mai ales că fusese învins de un om ca Page, constituia pentru mândria sa un izvor permanent de amărăciune, care îl rodea. De la prima lor întâlnire, ostilitatea lui Nye faţă de proprietarul ziarului *Light* crescuse mereu, ajungând în clipa de faţă aproape o obsesie. „Desigur, îşi spunea el scrâşnind din dinţi, dacă tactica lui Smith n-ar fi fost atât de delicată, am fi câştigat, de bună seamă, fără cea mai mică osteneală”. E drept că ideea lui cu localul tipografiei se întorsese împotriva lor – numai când se gândea la ea se zvârcolea de enervare – dar cel puţin fusese bine chibzuită. Într-o luptă nu e bine să umbli cu jumătăţi de măsură. Trebuie să pui la bătaie totul sau nimic, şi Smith nu îndrăznise niciodată să meargă până la capăt. Şi totuşi Smith era acela care o va lua după ceafă. Îşi închipuise că totul are să meargă atât de uşor, se bizuise pe un succes atât de neîndoielnic, mai ales în vederea împăcării cu soţia sa, încât felul în care i se prăbuşise moralul părea ridicol, în ultimele săptămâni încetase să-şi mai dea importanţă şi, cu toate că se mai agita în căutarea unei soluţii, oricine putea vedea chiar şi cu ochii închişi că era la pământ.

Între timp, Nye ajunse la Cornmarket. În faţa vechii clădiri a primăriei se lipise un afiş anunţând concertul – primul din seria de concerte date de orchestra simfonică – organizat de Page în folosul fondului pentru clopotniţa bisericii St. Mark şi care urma să aibă loc duminică 15 septembrie. Deşi îşi spunea că muzicanţii adunaţi de Page erau mediocri, nişte intelectuali, diletanţi de mâna a doua, asta nu-l prea putea consola. Se întoarse brusc şi plecă de lângă afiş, apoi, pe când străbătea piaţa, îl văzu

[87] Aga Khan al III-lea, principe indian, unul dintre cei mai bogaţi oameni din lume.

pe Page coborând treptele clădirii ziarului *Light*. În ultimul timp, Nye încercase să-l ocolească, căci era peste puterile sale să mai dea ochi cu el. Page era însoţit de o tânără, o femeie într-adevăr frumoasă, înaltă, cu rotunjimi nu prea exagerate, tocmai aşa cum trebuie. Chiar de la distanţa aceea puteai spune că are ceva seducător. O clipă, Nye se întrebă cine putea să fie, apoi îl zări pe fiul lui Page venind în urma lor – îl mai văzuse de două ori – un tip înalt, pletos, cu înfăţişare de poet. Ea zâmbi şi-l apucă de braţ. Niciunul dintre ei nu-l zări pe Leonard – nici nu dorise asta – şi, urmărindu-i cu coada ochiului, se întoarse pe jumătate spre o vitrină, ca să-şi aprindă o ţigară. Se urcară în automobilul lui Page – un Vauxhall vechi de cinci ani – şi plecară. Faptul că mergea într-un automobil mic şi demodat îi părea lui Nye ca făcând parte din teatrul jucat de Page.

Leonard îşi continuă drumul spre redacţie. După cum se aştepta, îl găsi aici pe Smith, care, şezând la biroul lui, încerca să pară ocupat. De fapt, însă, îi scria o scrisoare soţiei sale Minnie – Nye îşi dădu seama că-i scria ei după felul cum strecurase hârtia sub mapă când îl văzuse intrând. Nu se putea să nu observi cât de mult slăbise Smith, cum se jigărise, ca după o boală grea.

— Ceva nou? întrebă Nye trântindu-se pe un scaun.

— Ni-mic!

Răspunsul suna patetic. Părea că nu încetase să nutrească o speranţă vagă, îndepărtată. Asta îl enervă pe Nye, care ar fi dorit să-l scuture de să-i meargă fulgii!

— Ce ştiri de la onorabilul Vernon?

— Niciuna. Smith îşi suflă nasul de câteva ori, avea din nou guturai. Însuşi faptul că n-avem nicio veste e o veste bună. Numai dacă...

— ...s-ar întâmpla ceva, îi luă Nye vorba din gură, imitându-i tonul.

Smith roşi.

— Ideea dumitale strălucită nu ne-a ajutat prea mult. De fapt, ne-a dat peste cap.

— Cum puteam să ghicesc că Page va scoate blestemata aceea de fiţuică? Nu ştii niciodată în ce ape te scalzi cu un pedant ca el. Doamne, explodă Nye, cât oi trăi n-am să uit prima zi, când a început cu predica lui despre caracterul sfânt al presei! Dacă există un tip de oameni pe care nu-l înghit, apoi ăsta-i, al oamenilor de bine, mieroşii, predicatorii care doresc să creeze o utopie cu fiţuicile lor meschine! Cred că mă pricep la caractere. Cât despre meseria de ziarist, o ştiu pe dinafară. E o meserie a dracului, ca oricare alta, cu două scopuri principale: bani şi putere. Ca să ajungi la ele, trebuie să fii citit. Pentru a fi citit, trebuie să dai cititorilor ceea ce doresc. Şi ce vor ei?... Cel puţin marea lor majoritate? Vor material inedit despre amor, scandaluri şi senzaţii. Bătrânul Jotham a dovedit-o din plin când a ajuns cu gazeta lui, *Sunday Enquirer*[88], până la cifra de şapte milioane de exemplare, şi a reuşit să o menţină astfel datorită reportajelor de la tribunalele penale şi informaţiilor aflate prin gaura cheii. Aşa că de ce să facem atâta caz? Cititorii sunt doar oameni. Eu mă număr printre cei care nu consideră niciun rău dacă vrei să te distrezi puţin, aşa că, pentru numele lui Dumnezeu, hai s-o facem lată înainte de-a ne cădea în cap bomba cea mare! Oricum, lumea se duce de râpă, şi toţi alde Page şi ceilalţi predicatori nu sunt în stare s-o scoată din nou la liman!

Smith, care ascultase tăcut discursul acesta, zise:

— Poţi spune ce pofteşti. Eu nu-i port pică lui Page. E un om grozav!

— Da, făcu Nye cu amărăciune. Chiar acum l-am întâlnit. Arăta cu adevărat grozav... în culmea gloriei, adăugă el, strivindu-şi mucul ţigării. Era cu fiul lui. Aveau şi o fustă pe lângă ei.

— O femeie tânărâ? Drăguţă?

— Aprecierea ta ar fi singurul fapt bagatelizat săptămâna asta. E cu adevărat frumoasă, înaltă, cu

---

[88] Anchetatorul de duminică.

rotunjimi, dar nu exagerate, exact cum ţi-ai dori. Chiar de la distanţă aş fi putut spune că are pe vino-ncoace.

— E soţia lui David.

— David! spuse Nye batjocoritor. Măi frate, parcă ai face parte din familia lor!...

Smith îşi arătă dezaprobarea începând să răsfoiască hârtiile de pe birou. „Acum, că e la ananghie, se gândi Nye ironic, a început să iasă la iveală partea pioasă a firii sale”. Zilele trecute, când dăduse buzna în camera lui de la hotel, îl găsise în genunchi lângă pat, încercând să obţină olecuţă de ajutor din partea cerului... mai rău încă decât sfântul de Ithiel Mighill, care organiza în fiecare duminică, în casa lui de la ţară, în Surrey, o seară de imnuri religioase.

— De ce nu am zărit-o încă prin oraş? întrebă Nye după o pauză.

— Pe cine?

— Pe cucoana asta, bineînţeles!

— Duc o viaţă foarte retrasă... la Sleedon.

— Nu prea mi-a părut tipul de femeie retrasă...

— Ce-ar fi să lăsăm familia Page în pace? spuse Smith, tăindu-i-o scurt. Sunt oameni cumsecade.

— Eu, personal, n-am nimic cu ei. Doar că-i urăsc de moarte pe toţi la un loc, din principiu.

— Văd că ştii să urăşti!

— Da, recunosc, sunt plin de venin. Şi acum mă duc să beau o bere.

Leonard se ridică şi, părăsindu-l pe Smith, coborî strada până la barul „Victoria”, unde luă un *whisky*, urmat de o bere. Îşi zicea că e firesc să nu şi-o poată scoate din minte pe soţia tânărului Page, într-un oraş ca Hedleston, unde nu existau decât vreo câteva prostituate, care, după ce se lăsa noaptea, începeau să se plimbe în jurul gării. Îi făcuse o impresie puternică şi se mira cum de nu o văzuse până atunci. Probabil că tânărul Page o ţinea din scurt; de altfel, arăta ca un soţ gelos şi puteai vedea dintr-o privire că era topit după ea.

Nye nu era afemeiat. În primul rând n-avea încredere în femei. Şi, după cum o spusese chiar el, cu delicateţe, avusese de-a face cu atâtea, încât era înclinat să fie blazat. Totuşi, deşi îi trecu prin minte că femeia asta ar fi bună la pat, mai avea ceva pe deasupra... îl interesa într-un chip cu totul deosebit. Nu părea deloc să facă parte din familia Page, ci mai curând din teapa lui de oameni. Părea să existe între ei o afinitate subconştientă, ceva ascuns şi cu totul neaşteptat.

Cum să-şi explice oare acest simţământ vag şi neobişnuit? Îşi punea mereu aceeaşi întrebare, dar nu-i găsea răspuns. Singurul fapt mai apropiat la care putea ajunge – deşi prea puţin verosimil – era amintirea unei senzaţii asemănătoare. Cu destul de mult timp în urmă, pe când era încă un tânăr boboc care făcea primii paşi în ale gazetăriei, ieşise într-o seară să ia masa cu câţiva prieteni. Băuseră cam mult, şi când se despărţise de ei pentru a se duce acasă, îl agăţase o prostituată în Piccadilly[89]. Se duse cu ea în Hyde Park.

Era întuneric beznă, astfel că aproape nici nu-i văzu faţa. După zece ani, pe când sărea o dată într-un autobus la staţia din faţa gării Victoria[90], văzu o femeie coborând. Poate timp de două secunde, pe scara acelui autobus, ochii lor se întâlniseră, într-o bruscă senzaţie de recunoaştere reciprocă, şi îşi dăduse seama, mai mult printr-un fel de şoc interior decât prin faptul că o vedea, că ea era necunoscuta cu care avusese atunci de-a face.

Deşi, când trebuia, Leonard era în stare să scrie un articol savuros, pe două coloane, despre Freud[91], totuşi nu era prea tare în materie de psihologie. Îşi dădea bineînţeles seama că nu schimbase în viaţa lui o vorbă cu soţia tânărului Page, cu atât mai puţin că ar fi atins-o cu vreun deget. Dar, cu toate că nu-şi putea lămuri pricina,

---

[89] Stradă principală care duce spre Hyde Park din Londra.
[90] Gară din Londra.
[91] Sigmund Freud (1856 – 1939), psihiatru vienez, întemeietorul psihanalizei (Introducere în psihanaliză).

văzând-o, încercase aceeaşi reacţie ca şi atunci – aceea de a fi avut cândva legături cu ea, în împrejurări puţin onorabile pentru dânsul. Îşi spuse că trebuie să fie pură imaginaţie. O văzuse poate în treacăt, când îşi făcea târguielile la Hedleston, şi faptul înregistrat în inconştient i-o fi produs, iluzia unei întâlniri prealabile. Şi totuşi nu era pe deplin convins. Nesiguranţa asta începuse să-l deprime, când intră Smith. Nye îl urmări cum se aşează, cum îşi scoate pălăria şi îşi şterge picăturile de ploaie de pe ceafă.

— N-am primit nicio veste, spuse el, aşa că m-am gândit să vin după dumneata. A rămas Peter lângă telefon. E cam frig la redacţie.

— Bei ceva?

— Cred că da.

Smith îşi netezi nervos buzele. Nye aşteptă. De câtva timp pândea asta. Îl cunoştea pe Smith... până în fundul sufletului. Ştia că, deşi trecea drept un membru exemplar al Bunilor Templieri[92] de îndată ce avea un necaz mai mare, nu se mai putea stăpâni. Băutura era otravă pentru el, şi după aceea avea cele mai groaznice remuşcări. De trei ori, însă, după cât ştia Leonard, o făcuse lată, nu ca să se distreze, ci pentru că nu se putuse stăpâni. În Australia, când îşi pierduse slujba la *Melbourne Echo*, se cufundase într-o beţie ce ţinuse trei luni întregi. Cu doi ani în urmă, în vara când îl părăsise nevastă-sa, îşi petrecuse tot concediul într-o cârciumă din Brixton[93] şi se oprise doar în pragul unei crize de delirium tremens[94]. De aceea Nye era curios să vadă ce va face acum.

— Ce bei dumneata? întrebă Smith.

— Whisky cu bere.

— Bine... spuse Smith cu un zâmbet bolnăvicios. Eu am să beau o bere cu ghimber.

„Nu încă, prietene, se gândi Nye. Dar te paşte, n-ai

---

92 Societate engleză de temperanţă.
93 Localitate în apropiere de Londra.
94 Criză de nebunie datorată alcoolismului.

scăpare!”

Urmă o lunga tăcere. Ploaia bătea în geam. Barul era gol. În bodegă, doi oameni discutau despre perspectivele meciurilor de fotbal din sâmbăta următoare, studiind situaţia clasamentului din ziarul *Globe* al lui Mighill, dar la treburi de astea nu se pricepeau niciunul, nici celălalt. Nye încercă să-şi îndrepte gândurile spre Cannes şi spre posibilităţile oferite de festivalul filmului, dar nu reuşea.

— Ascultă, Smith, spuse, el în cele din urmă, poate o să te mire, dar cred că ar trebui să mergem şi noi la concertul acela.

— La concert?

— Da, acela dat de Page în scopuri filantropice, sâmbătă.

Trântit pe scaun şi înfăşurat în pardesiu, Smith se holbă la Nye.

— Glumeşti?!

— Nu ştiu dacă glumesc sau ba. Dar propun să mergem.

— De ce?

— Uite-aşa, mi-a venit o idee!

— Ei, dumneata cu ideile dumitale! Îl privi îmbufnat pe Nye şi dintr-o înghiţitură dădu pe gât berea cu ghimber. Ultima a fost grozavă!

Nye nu avea chef să înceapă iar cearta pe tema aceasta. Aşteptă, fiind sigur că Smith nu va putea rezista dorinţei de a afla ce îşi pusese în gând.

— Despre ce e vorba?

— Cred, răspunse Nye batjocoritor, că ne-ar face bine să frecventăm societatea tuturor acestor oameni cumsecade. Dumneata eşti un om căruia îi place societatea aleasă. Pe de altă parte, nu avem intenţia să plecăm pe furiş din oraş. Hai să ne comportăm pentru ultima oară cu demnitate în public, şi apoi să ieşim trântind uşa. Poţi să faci rost de bilete?

Smith îl privi cu îndoială.

— Cred că da.

— E minunat! Vezi, fă rost de bilete cât mai în faţă, dacă poţi.

Până să poată formula Smith întrebarea următoare, Leonard se ridică de pe scaun, plăti şi plecă.

II

Două zile mai târziu, după-amiază, când, întorcându-se de la Tynecastle, Dorothy se pregătea, după obiceiul ei, să se ducă în cămară pentru a-şi lua un pahar cu lapte şi un biscuit, doamna Page, care se agita veselă prin casă. O opri în hol.

— Ah, ai venit, Doorie! Aş vrea să duci un bileţel lui David şi Corei.

— La Sleedon?! protestă Dorrie, pe un ton de parcă ar fi spus Polul Nord.

— Da, dragă. Tata m-a chemat chiar adineauri la telefon de la birou. Am vrea să vină să ia masa cu noi duminică, înainte de concert.

— Dar, mama, am avut o zi grea. Şi ar însemna să iau autobuzul. Rabla aia veche care merge la Sleedon îţi scutură şi maţele din tine.

— Poţi să te duci cu bicicleta, dragă. Ai mers foarte puţin cu ea de când o ai, şi e o după-amiază minunată...

— Cauciucul din faţă e dezumflat.

— Atunci umflă-l! O să-ţi prindă bine. În ultima vreme n-ai făcut aproape deloc mişcare.

Pricina acestui comision neaşteptat, ca şi neobişnuita apariţie a lui Henry cu David şi Cora pe străzile Hedlestonului îşi aveau explicaţia în raportul trimis lui Page de doctorul Evans, din Scarborough. Păstrându-şi optimismul, jovialul psihiatru dădea sugestia că lui David i-ar face bine să varieze viaţa liniştită pe care o ducea la Sleedon, să vină mai des la oraş şi „să aibă mai mult de-a face cu oamenii”. Sfatul acesta, confirmând părerile pe

care doamna Page şi le exprimase faţă de soţul ei, îi dădea acesteia o mare satisfacţie şi o făcea mult mai înţelegătoare. Zâmbind, îi strecura fetei bileţelul în buzunarul puloverului.

— Hai, draga!

— Fie, spuse Dorothy, resemnată. Dacă nu iese bine, te trag la răspundere.

De fapt, era chiar bucuroasă să se ducă. N-avea absolut nimic de făcut; Bob Lewis îi telefonase la şcoală pentru a-i spune că lucra târziu şi nu putea s-o ia la cinematograf, iar gândul unei vizite la Cora înveselea perspectivele unei seri ce promitea să fie plictisitoare. Deşi nu o vedea, prea des, îi plăcea şi era întotdeauna sigură că va servi o gustare bună la ceai. Se duse în garaj şi îşi scoase bicicleta, apoi, după ce o convinse pe Hannah să-i dea o mână de ajutor la pompă, al cărei racord se desprindea mereu tocmai când ţi-era lumea mai dragă, o porni spre Sleedon.

Nu ajunse însă prea departe – doar până la colţul dintre Draycot Avenue şi Park Street – când văzu că cineva îi făcea semn de pe trotuar să se oprească. Puse instinctiv frână, trase bicicleta la bordura trotuarului şi sări jos. Abia atunci îl recunoscu pe Leonard Nye.

— Ah, domnişoară Dorrie, îmi pare bine că m-ai observat. Ce plăcere neaşteptată!

— Nu zău? făcu Dorothy fără să vrea.

Nu simţea pentru Nye niciun fel de duşmănie din pricina concurenţei pe care o făcea tatălui ei. Toate astea fuseseră departe de preocupările ei personale, deşi i se păruse destul de pasionant să-l urmărească pe Henry. Considerat de ea ca un om cumsecade, care se lupta cu necazurile în felul lui sentimental de a privi lucrurile; existase chiar un moment foarte nostim, când crezuse că vor fi azvârliţi în stradă, cu catrafuse cu tot, sau cu ce mai rămăsese din ele, după cea mai pură tradiţie a filmului *Orfani de pe urma furtunii*. Nu, era ceva cu caracter mult mai personal. Avea propria ei răfuială cu Nye, şi, în timp

ce faţa lui era numai zâmbete, ca şi când totul ar fi mers de minune, Dorothy nu putea uita câtuşi de puţin ce scrisese despre ea când îl dibuise pe nenorocitul acela de Vistiernic. E drept că se întâmplase cu câtva timp în urmă, dar din cauza aceasta fusese cicălită îngrozitor la şcoala de bele-arte – săptămâni întregi după întâmplarea asta i se aminteau mereu părţile cele mai savuroase ale articolului. De atunci îl mai întâlnise pe stradă, şi el îşi scotea întotdeauna pălăria, salutând-o, dar, până acum, nu îşi vorbiseră încă niciodată.

— Credeam că aţi plecat, spuse ea pe un ton care arăta că asta sperase.

— Plecăm în curând. Nu se arăta jignit. M-am gândit că mi-ar face plăcere să-mi iau rămas-bun de la dumneata înainte de a părăsi oraşul. Doar ca să dovedim că nu ne purtăm pică.

— Şi chiar nu ne purtăm pică?

Nye continua să zâmbească, nu prea firesc, de parcă i se lipise zâmbetul pe buze.

— Sper că nu. Tăticul dumitale ne-a cam dat de furcă. Ei, dar vezi, în meseria noastră, trebuie să ne deprindem a înghiţi şi bune, şi rele.

Îşi scoase ţigările şi îi oferi una, pe care ea o luă, din dorinţa de a nu părea prea copilăroasă. În timp ce Nye îşi aprindea bricheta – era unul dintre cei a căror brichetă funcţiona întotdeauna – spuse:

— Ai ieşit la plimbare?

— Da.

— Drăguţă bicicletă. Marca Humber, nu-i aşa? O ai de mult? Apoi, deoarece ea roşise puţin, adăugă repede: Iartă-ma... nu voiam să fiu indiscret.

— Mi s-a îngăduit s-o cumpăr cu o parte din banii câştigaţi de la ziarul dumneavoastră. Tata m-a obligat să donez restul în scopuri de binefacere.

— Cel puţin, spuse el prevenitor, ai avut un folos de pe urma lor.

Deşi se prefăcea că nu observă, vedea cum Dorothy

începea să se simtă extrem de stânjenită, fiindcă stătea acolo, în plină stradă, şi pufăia din ţigară cu stângăcie. Fuma adesea, când lua împreună cu celelalte fete o cafea la *Espresso*, dar acum era altceva – de fapt era cu totul nepotrivit – şi dacă taică-său ar fi aflat vreodată, ştia că s-ar fi înfuriat rău de tot, şi pe bună dreptate. Se frământa, căutând o scuză să poată pleca, dar, înainte de a născoci vreuna, el îi spuse:

— Mă duceam tocmai la hotel să iau o ceaşcă de ceai. Cred că nu ţi-ar face plăcere dacă te-aş invita...

— Regret. Mă duc la Sleedon, să iau ceaiul la cumnata mea.

— A, da! Dădu din cap repede. Am văzut-o în oraş zilele trecute. Pare simpatică.

— Da, e, într-adevăr!

— Ce ciudat, totuşi, observă el gânditor. Stau de doi ani la Hedleston şi n-am întâlnit-o niciodată până acum. Trebuie să ducă o viaţă foarte retrasă.

— Da, aşa e, răspunse scurt Dorothy. Ştiţi, probabil, că fratele meu a fost bolnav. Şi soţia lui îşi dă seama că pentru el cel mai bine e să stea la ţară.

— Am auzit ceva în legătură cu asta. Dădu din cap cu multă simpatie. Ce noroc că are o soţie atât de bună! S-au întâlnit pe când era în armată? Era poate soră?

— Doamne fereşte! izbucni Dorothy. Era pe cale să-l corecteze, puţin dispreţuitoare, când, printr-o inspiraţie subită, îşi dădu seama că încerca s-o tragă de limbă, exact cum făcuse şi altă dată.

Era aceeaşi comportare, mult prea amabilă, acelaşi fel de a-i smulge, în mod indirect, informaţii. „Asta e într-adevăr prea din cale-afară”, se gândi Dorothy şi, văzând că are un prilej de a se răzbuna, în loc să-l repeadă, îşi îndulci privirea şi începu să râdă.

— De ce râzi? o întrebă el.

— A, nimic. Numai că te-nşeli rău de tot. Cum de ţi-a putut veni o asemenea idee?

— Probabil o confund cu cineva. Dar atunci cine e?

— Vai, începu Dorothy să născocească, denaturând cât mai mult adevărul, e fiica unui vechi prieten al mamei, din Scoţia. Ea şi cu David s-au cunoscut încă de copii.

— Aşa! făcu el, arătându-se cam dezamăgit.

— Părinţii ei sunt amândoi buni prieteni de-ai noştri. Ne petreceam întotdeauna vacanţele împreună la St. Andrews. Casa lor era foarte aproape... Banksholme... Bineînţeles, asta când era mică, înainte de a se face profesoară.

— Profesoară? Unde?

— La o şcoală de fete în nordul Scoţiei... La Aberdeen, ca să fiu mai precisă.

— Înţeleg. Părea mai decepţionat ca oricând. Care era numele ei de fată?

— Elizabeth Castelton, răspunse Dorothy, fără să clipească. De unde i se năzărise numele ăsta nu ştia, probabil din vreun film pe care-l văzuse, dar suna tare bine. Face parte dintr-o familie foarte veche din West Lothian, deşi nu prea înstărită. Unchiul ei era notar în Scoţia...

— Castelton, repetă el, încercând parcă să situeze numele, dar nu reuşi, fireşte, s-o facă.

Mai încercă de câteva ori, încruntându-se tare la felinarul cel mai apropiat, dar tot fără succes. Mulţumită că l-a derutat, Dorothy găsi prilejul nimerit să plece. Îşi potrivi pedalele şi sări în şa.

— Cred că trebuie să mă duc. Mă aşteaptă Elizabeth.

— Ah, da... Nye îşi reveni, aruncă ţigara, dar uită să-şi mai exercite farmecele. Mi-a făcut plăcere să te văd iar; la revedere.

— Cu bine, răspunse Dorothy politicos.

În timp ce trecea colţul bulevardului, mai privi o dată înapoi. Îl văzu stând tot în acelaşi loc, cu o expresie morocănoasă, mai abătut ca oricând.

În curând ieşi afară din oraş şi, în timp ce gonea, se simţea cât se poate de mulţumită: egalase scorul. „Pentru cine ştie ce interese murdare voise să mă facă să-i

dezvălui originea umilă a Elizabethei, adică a Corei”, se gândi ea zâmbind. Era încântată că-l păcălise. Cântă câtva timp, mergând cu bicicleta fără a-şi ţine mâinile pe ghidon, improvizând pe numele Castelton şi gonind cu o viteză constantă. Nu trecu mult şi ajunse în apropiere de Sleedon. Pe când cobora dealul spre sat, o zări pe Cora plimbându-se pe chei. O clipă mai târziu, trecuse, hurducându-se, peste bolovanii de pe drum. Cora se întoarse tocmai când ea ajunse la capătul digului.

— Dorothy! Ce surpriză plăcută! Vai, dragă, fii atentă! E periculos pe bicicletă.

— Ba deloc, spuse Dorothy, dar încetă de a se mai roti în jurul Corei şi se dădu jos de pe bicicletă – vedea că o enervează când se apropie prea mult de marginea digului.

— Ţi-am adus un bilet de la mama.

— Pentru David?

— Nu, pentru tine. De ce nu? Nu fi atât de mirată.

Dorothy scoase scrisorica şi i-o dădu.

Cora o luă şovăind; părea să presimtă ceva rău, lucru destul de firesc având în vedere felul cum se purtase până atunci doamna Page cu ea. Dar după ce o deschise şi o citi, expresia i se schimbă. Faţa îi era radioasă.

— Mama e foarte drăguţă, Dorothy! Ne-a poftit la masă, vreau să spun la prânz, pe mâine.

— Ei şi? Haleala noastră nu-i cine ştie ce!...

— A, nu de asta... Mă bucură faptul că s-a gândit. Împături cu grijă scrisoarea, o puse înapoi în plic, ca pe un lucru ce trebuie păstrat cu sfinţenie, şi, îndreptându-se de spate, spuse: Să mergem acasă.

— Nu vrei să mai stai, să privim marea? Ştiu că-ţi place. Îţi petreci mult timp aici, afară, nu?

— Numai când lucrează David. Zâmbi. Acum vreau să-ţi servesc ceaiul.

Plecară, împingând între ele bicicleta. Ceea ce o atrăgea pe Dorothy la cumnată-sa se putea rezuma prin expresia folosită chiar de ea: Cora era cumsecade. Dorrie

îşi spunea că nu se prefăcea niciodată; nu arăta niciodată, de pildă, că e mulţumită să te vadă când nu era, dar se bucura într-adevăr din toată inima când dorea să vii. Nu încerca niciodată să pară altceva decât era, şi se arăta veşnic gata să se ostenească oricât pentru alţii. Felul în care se ocupa de David – gătind, spălând şi cârpind pentru el, grădina aceea, lucrată cu atâta grijă şi, în afară de asta, faptul că-i răbda toate aerele de pedanterie intelectuală, toate graţiile, şi-i aprecia lucrările literare ca pe ale unui Shakespeare combinat cu Milton – constituia pentru Dorrie o dovadă evidentă de cumsecădenie. Te mai izbea însă ceva la ea, ceva greu de explicat, un fel de moliciune caldă, o senzaţie de tensiune sufletească de care-ţi dădeai seama după felul ei liniştit de a fi, ceva ce părea să o ţină încordată şi s-o întristeze. Totuşi, în clipa de faţă nu era aşa, ci, într-adevăr, părea bine dispusă.

În bucătărie, în timp ce Dorothy punea masa, Cora pregăti ceaiul şi stive de pâine prăjită unsă cu unt, după care deschise şi o cutie de sardele. Apoi, deşi Dorothy o rugă să nu se ostenească, bătu nişte ouă şi făcu o grămadă de clătite din acelea care ţi se topeau pur şi simplu în gură.

— Cora, îi zise Dorothy, când cumnata ei se aşeză în sfârşit să bea şi ea o ceaşcă de ceai, în privinţa clătitelor eşti o adevărată vrăjitoare! Cum se face că le reuşeşti atât de bine?

— Ei, Dorrie, dacă-mi făgăduieşti că ştii să-ţi ţii gura, am să-ţi spun. Vorbea veselă, încă sub impresia invitaţiei doamnei Page, şi arăta mult mai drăguţă ca de obicei, aşa cum şedea cu faţa rumenită de căldura sobei, cu părul ei des, răvăşit de aerul ce intra pe fereastra deschisă. Fiindcă într-o vară n-am făcut nimic altceva. Asta era slujba mea, înţelegi? Şi cred că am făcut sute şi sute de clătite pentru excursionişti flămânzi. Da, zău, sute şi sute…

— Doamne sfinte! Sper că mâncai şi tu din ele.

— Nu, nu prea... Mirosul de grăsime te scârbeşte... când îl simţi toată ziua.

Cuvintele ei îi părură atât de nostime lui Dorothy, încât izbucni în râs.

— Păcat că n-am ştiut asta când vorbeam astăzi după-amiază cu înfigăreţul de Nye. Dacă i-aş fi spus că Elizabeth Castelton îşi câştiga existenţa făcând clătite, i s-ar fi ridicat precis părul măciucă în cap.

Cora abia zâmbi, căci nu înţelegea deloc despre ce e vorba. Dorothy trebui să-i explice care era gluma şi, tot mâncând clătite şi bând ceai, îi făcu, printre înghiţituri, o relatare completă despre întâlnirea cu Ney. Credea că o va distra grozav pe cumnată-sa, dar, spre mirarea ei, Cora nu părea să găsească nimic hazliu în această povestire. Ba chiar îi dispăru orice urmă de voioşie de pe faţă şi păru că se tulbură, că-i revine privirea aceea îngrijorată.

— Oare ce-o fi vrut, întrebă ea. Să te oprească aşa, pe stradă? N-avea niciun drept.

— Ei, aşa sunt ăştia... reporterii. Caută întotdeauna să tragă oamenii de limbă. Ştii bine ce treabă drăguţă a făcut cu mine.

— Da, spuse Cora încet, ca şi când şi-ar fi repetat totul în gând. Dar atunci a fost altceva. Eu nici nu-l cunosc pe omul ăsta! Şi nici el nu m-a cunoscut, desigur.

— Ei, şi-acum chiar că nu te cunoaşte. Dorothy începu să râdă. Crede-mă, domnişoară Castelton, pe cuvânt că l-am dus de nas.

— Zău, Dorrie? Ai fost tare şmecheră! Dădu din cap, ca şi când ar fi încercat să alunge un gând, dar, neizbutind în întregime, spuse după o clipă de tăcere: Credeam că au plecat... toţi cei de la *Chronicle*.

— Pleacă ei curând. Chiar Nye mi-a spus-o. De fapt şi-a şi luat rămas-bun.

— Da? Părea mai liniştită, şi faţa i se lumină. Bine că scăpăm de el! Şi tatăl tău... şi noi toţi. De la început n-au venit cu gânduri curate. Ei... e timpul să-i servesc lui

David ceaiul. Aruncându-şi ochii pe ceasul de pe cămin, sună dintr-un clopoţel aflat pe masa de lângă ea, apoi îi zimbi cumnatei: Ăsta-i semnalul nostru. E atât de ocupat, dragă, încât nu-l mai necăji şi pe el cu cele ce-am vorbit noi.

După câteva minute, veni şi David. Dorothy, care nu-l mai văzuse de mult, fu surprinsă cât de mult slăbise. Deşi era mai distant ca oricând, păru totuşi mulţumit că o vede. Stând cu un picior sprijinit de galeria căminului, luă ceaşca de ceai din mâna Corei şi începu să soarbă încet, în poziţia de statuie, pe care obişnuia s-o adopte în prezenţa surorii sale.

— Gustă o clătită, îl îndemnă Dorothy. Sunt grozav de bune!

— Grecii antici, spuse David zâmbind, nu ofereau niciodată ceva bun troienilor fără să-şi dorească şi pentru ei o parte. Cora, dă-i copilului încă o clătită.

— Dar zău, protestă Dorothy, m-am gândit numai la tine.

— Ia, David, una măcar, spuse Cora. Ai mâncat atât de puţin la prânz.

Puse o clătită într-o farfurie şi i-o întinse.

— Hai, David, stărui Dorothy.

— Comedia clătitei. Ridică amabil din sprâncene. A mânca sau a nu mânca... aceasta-i întrebarea. Totuşi... îţi mulţumesc, draga mea.

Foarte politicos, acceptă farfuria, dar o aşeză în spatele lui pe cămin, şi, tot sorbindu-şi ceaiul, începu să discute programul apropiatului concert, pe care îl critică, îndelung, deoarece nu fuseseră incluşi Mahler[95] şi Hindemith[96].

„Întotdeauna e la fel, se gândea Dorothy, observându-şi indignată fratele. De ce trebuie să plutească veşnic atât

---

[95] Gustav Mahler (1860 – 1911) compozitor austrac, reprezentant al romantismului târziu.

[96] Paul Hindemith (1895 – 1963), compozitor german contemporan, adept al formalismului în muzică.

de sus? Îţi vine să-i tragi un picior!” Mai observă că, atunci când, în cele din urmă, plecă în odaia sa, clătita rămăsese neatinsă pe cămin. Fără un cuvânt, Cora o puse înapoi peste celelalte, le înfăşură într-un şervet şi le vârî în dulap. Părea din nou preocupată de ceva, dar după ce Dorothy o ajută să spele vasele de ceai – lucru pe care nici gând nu i-ar fi trecut să-l facă la ea acasă – izbuti să-şi alunge îngrijorarea.

— Şi acum, spuse ea veselă, să culegem câteva flori pentru mama.

Se duseră în grădină, unde Cora culese un buchet mare de margarete. Le înfăşură în hârtie de ambalaj şi le legă de portbagaj cu o sfoară.

— A fost foarte plăcut, Cora. Îţi mulţumesc pentru toate. Ne vedem la concert.

Pentru nimic în lume nu şi-ar fi îngăduit Dorothy să-şi exteriorizeze câtuşi de puţin sentimentele. După acest scurt rămas-bun, porni în jos pe şoseaua de pe faleză şi apoi pedală spre casă.

III

În după-amiaza de duminică, la trei fără cinci minute, Harold Smith, directorul ziarului *Chronicle*, şi redactorul Leonard Nye plecară împreună de la hotelul „*Leul roşu*”.

— Nu înţeleg, de ce mergem la concert? întrebă necăjit Smith, cohorând scările hotelului. Continuu să cred că n-ar trebui să ne ducem...

Umorul său era mai muşcător ca de obicei. În ultimele patru zile îl frământaseră tot felul de idei confuze, care însă nu voiau deloc să se precizeze. Totuşi, în ciuda propriei sale incertitudini şi a protestelor de ultim minut ale lui Smith, erau în drum spre concert.

Mergeau pe jos, deoarece nu mai aveau nici şofer, nici automobil. La colţul lui Park Street se alăturară şi ei puhoiului ce se îndrepta spre primărie. Nu după multă vreme ajunseră înăuntru. Îşi calculaseră bine timpul. Orchestra îşi acorda instrumentele; sala era plină, iar pe locurile rezervate şedea majoritatea notabilităţilor locale, cu soţiile respective, îmbrăcaţi în hainele cele mai bune. Familia Wellsby era reprezentată din plin, doctorul Bard era şi el acolo, cu doamna şi cu mătuşa acesteia, alături de Gilmore, parohul bisericii St. Mark, de avocatul Paton, de maiorul Seaton şi de Harrington de la *Machine Company*, care, la rândul său, şedea lângă domnul şi doamna Frank Holden. Unii veniseră fiindcă era un concert dat pentru o „cauză meritorie”, alţii, deoarece fuseseră obligaţi să suporte pacostea filantropică de-a cumpăra un bilet, iar alţii, fiindcă aceste concerte simfonice de toamnă constituiau pentru Hedleston un

eveniment monden consacrat. Totuşi, mulţi se aflau acolo pentru că perseverenţa liniştită, de an de an, a lui Henry, ridicase nivelul gustului în orăşel şi-i învăţase pe o bună parte dintre aceşti oneşti cetăţeni să aprecieze muzica bună.

Nye însă nu era de aceeaşi părere.

— Ce adunătură... îi spuse lui Smith, după ce observă publicul din sală. Toţi încearcă să-şi dea aerul că au avut de când lumea pasiunea muzicii clasice. Pariez unul la zece că nu ştiu ce deosebire există între Chopin şi şopron.

Se întrerupse brusc; în clipa aceea, întâmpinat de un ropot de aplauze, intră Page, cu soţia şi fiica sa, urmat de David şi de ea. Nye îi observă cum se aşezau pe locurile lor din mijlocul rândului întâi, numai cu câteva rânduri înainte şi drept în faţa sa. Smith reuşise cel puţin să ia bilete bune; de fapt, află că le căpătase ca bilete de favoare chiar de la Page.

În ultima clipă, Nye aproape că se lăsase convins de Smith şi era gata să bată în retragere. Timp de două zile făcuse câteva investigaţii locale pentru a mai culege şi alte informaţii în afară de cele aflate din interviul luat lui Dorothy şi, cum recunoştea singur, nu descoperise nimic nou. Simţea că e stupid să vină la concert şi să se dea în spectacol, când toată lumea ştia că fuseseră învinşi, iar Smith, care, evident, era de aceeaşi părere, se uita ţintă la program, părând cât se poate de stânjenit. Dar de câte ori Nye se uită la ea, simţea că făcuse bine venind. Avea ceva... ceva... care, din nou, îl izbi puternic.

La început zâmhea; părea sfioasă, vorbea încet cu soţul ei, dar cu aerul că aşteaptă, plină de nerăbdare, să înceapă. Purta o rochie de un roşu-închis, nu prea nouă, nici prea ieşită din comun, dar o prindea; hotărât, roşul era culoarea ei. Nu-şi făcuse buzele, şi cu faţa ei palidă, cu părul şi ochii ei întunecaţi, avea ceva deosebit şi era al dracului de atrăgătoare. Se întorcea tocmai să discute cu cineva, când, deodată, îl văzu pe Leonard. De îndată expresia ei se schimbă, devenind mai ţeapănă, şi

zâmbetul îi muri pe buze. Apoi îşi întoarse repede ochii, căutând să pară nepăsătoare. Se uitase ţintă la ea şi era firesc să-şi abată privirea, totuşi ar fi putut jura că e stingherită văzându-l.

Începu şi concertul. Întâi o uvertură, apoi o femeie mică şi trupeşă, cu bustul mare, apăru pe scenă şi cântă, foarte frumos, unul din liedurile lui Schumann[97]. După aceea urmă un alt interpret, care cântă un solo de vioară. Distrat, Nye recunoscu *Frumosul rozmarin* de Kreisler[98], dar de fapt nu asculta; se gândea, se gândea şi o studia pe soţia tânărului Page, pe deplin convins acum că scârba aceea mică de Dorothy îl înşelase în mod deliberat.

Şi ea trebuie să-şi fi dat seama că Nye o observa. Pe măsură ce se desfăşura programul, devenea tot mai neliniştită şi mai stânjenită. Faptul nu-l surprindea: fireşte, ştia că face parte din grupul care-l combătuse pe Page. Desigur, nu putea fi vorba să-l placă. Şi totuşi era ceva mai mult. O dată sau de două ori simţi că tânăra femeie era pe punctul să se întoarcă din nou, dar se stăpânise. În cele din urmă, David observă că nu era atentă la muzică. Se aplecă spre ea şi-i şopti:

— Te simţi bine, dragă?

Nye nu-i putu auzi răspunsul, dar probabil îşi linişti soţul, care o mai privi o dată sau de două ori, apoi se concentră din nou asupra scenei, unde orchestra îşi acorda instrumentele pentru bucata principală din program: *Simfonia a şasea, în si minor*, de Ceaikovski.

În următoarele câteva clipe nu se întâmplă nimic, apoi, pentru a descoperi dacă Nye o mai pândeşte, îşi întoarse foarte încet şi cu băgare de seamă capul, căutând să nu atragă atenţia celorlalţi. Se priviră ţintă în ochi. Acum Leonard avea certitudinea că e speriată, da, şi încă grozav de speriată! Se făcu albă ca varul şi tresări atât de

[97] Robert Schumann (1810 – 1856), compozitor german, reprezentant al curentului romantic, autor al unor lieduri foarte cunoscute, pe versuri de Heine.

[98] Fritz Kreisler (1875 – 1962), mare violonist şi compozitor austriac.

vizibil, încât David se întoarse brusc şi îl văzu pe Nye. Îi aruncă acestuia o căutătură furioasă, apoi se aplecă aproape de tot spre ea şi o luă de braţ.

— S-a întâmplat ceva? îl auzi Nye spunând.

— Nu... nimic.

— Te plictiseşte cineva?

— Nu... e tare cald aici... Am avut doar aşa, o ameţeală...

— Ai vrea să ieşim puţin la aer?

Nye văzu că tânăra femeie ar fi dorit să plece, dar îi era frică să mărturisească. Îşi plecă încet capul, scoase batista din poşetă şi şi-o duse la nas. Mirosul de apă de colonie ajungea până la el. Dar nu păru să-i fie de vreun folos. Cora şopti:

— Poate dacă aş putea căpăta un pahar de apă...

— Da, dragă.

David era îngrijorat. Se ridică pe jumătate de pe scaun, dar, văzând că n-are pe unde trece, se aplecă spre sora sa, la capătul rândului. Trebui să ridice vocea; Nye îl auzi limpede spunând:

— Du-te repede afară şi adu un pahar de apă pentru Cora.

Cora! Numele îl izbi pe Nye ca un glonte. „Drace, asta era!” Toată după-amiaza simţise că e din ce în ce mai aproape de a ghici, şi acum, iată, îşi amintea. „Cora Bates... la Blackpool[99]... în vara aceea, cu trei ani în urmă...”

Nu aşteptă să vadă efectele binefăcătoare ale paharului de apă. Îşi luă pălăria de sub scaun.

— Hai să mergem, îi spuse lui Smith.

— Cum... atât de repede? Smith şedea prăvălit pe scaun, cu ochii pe jumătate închişi, într-un fel de somnolenţă. Nu putem pleca atâta timp cât mai cântă.

— N-are-a face! Hai să ieşim de-aici!

— Dar...

— Nu vezi că e ceva important?

---

[99] Cunoscută staţiune balneară din vestul Angliei.

Se ridică şi, urmat cu stângăcie de Smith, se strecurară până la intervalul dintre scaune, spre vădita enervare a vecinilor. Foarte palidă, Cora era neliniştită de plecarea lor, iar Page le aruncă o privire indignată. Dar acum... ce-i mai păsa lui Nye?!

Pe când se întorceau la hotel, Nye se închise tot drumul într-o tăcere desăvârşită şi aproape meditativă, refuzând să răspundă la întrebările stăruitoare ale lui Smith, dar când ajunseră, i-o luă înainte, intrând în bar. Comandă ceva de băut şi începu să vorbească.

În primele clipe, Smith nu înţelese pe de-a-ntregul implicaţiile celor istorisite de Nye. Mintea lui era mai înceată, îndreptată pe cu totul alte căi. Părea uimit, neîncrezător şi oarecum încurcat, totuşi, după atitudinea lui Leonard, îşi dădu seama că aici se ascundea mai mult decât ceea ce-i spunea el.

— Nu-mi vine să cred, zise, în cele din urmă, speriat.

— Nu?

Nye nu avea de gând să discute; certitudinea convingerii sale îl făcea să socotească orice cuvânt în plus drept pierdere de energie. Chelnerul îi aduse halba. Sorbi o înghiţitură zdravănă. Niciodată nu avusese berea un gust atât de bun.

— Eşti sigur? întrebă Smith din nou, foarte neliniştit.

— Tot aşa de sigur cum sunt că şed aici. O calitate am şi eu: nu uit niciodată o faţă.

— Atunci cum de n-ai recunoscut-o imediat?

— Am văzut-o doar o clipă, la Blackpool, acum trei ani. Şi încă nu mă interesa... pe atunci.

— Dar spui că doar o singură clipă. Poate o confunzi.

— Ascultă! zise Nye. Eu sunt reporter. Meseria mea e să-mi amintesc. Tocmai mă întorsesem de la Paris după afacerea Lanson. Vernon mi-a dat ideea să mă duc să fac un reportaj despre Wakes. Blackpool, în luna august nu e tocmai pe gustul meu, dar m-am gândit că am să mă odihnesc cu ocazia asta. Şi nici n-a fost chiar atât de râu. Eram mereu împreună cu un anume Haines, care lucra

pentru grupul Mighill. El se ocupa de cazul acela. Ţi-am spus că pe mine nu mă interesa. Dar, din întâmplare, în după-amiaza aceea m-am dus să-l iau... Am zărit-o doar, dar memoria mea a înregistrat.

— Pare ultima fiinţă din lume care să...

Era atât de greu de convins, încât o clipă îl puse aproape pe gânduri pe Leonard, care izbucni supărat:

— Dar n-ai văzut cât de neliniştită. A fost în tot timpul concertului? Are ceva de ascuns.

— N-am observat nimic.

— Atunci eşti orb!

— Sunt toţi oameni atât de cumsecade!

— Fiecare familie îşi are misterele ei, Smith.

— Şi crezi că familia Page ştie ceva?

— Sunt mai mult ca sigur că nu. Şi tocmai cu asta îi avem în mână.

În sfârşit, Smith pricepu ce avea Nye de gând.

— Nu, nu! protestă el în grabă. Nu pot fi de acord. Chiar dacă ai dreptate, n-am putea...

Se opri brusc. Ca în orice clipă de mare încordare, sudoarea îi acoperi tot trupul. Îşi şterse de pantaloni mâinile mari, umede. Urmă o scurtă clipă de tăcere, în care Nye îl privi ironic şi cercetător, apoi, şovăind, Smith încercă să câştige timp.

— Ar fi fatal dacă ai greşi. Ar putea fi considerată drept o calomnie criminală.

— Linişteşte-te, Smith, spuse Ney încetişor. Bea ceva! Ştiu câte ai avut de îndurat în ultimul timp. Ai nevoie de ceva tare.

— Nu, Len, nu îndrăznesc să mă ating de alcool. Înghiţi în sec. Am nevoie de întreaga prezenţă de spirit. Căci dacă ai cumva dreptate... asta ar putea, oarecum... ar putea să ne schimbe soarta.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Nye izbucni într-un râs scurt şi răsunător, care-i făcu pe cei de la bar să-şi îndrepte privirile asupra lui. Eram pierduţi. Iar acum, cu puţin noroc, vom fi iar călare pe situaţie.

— Nu, nu... nu fi atât de grăbit. Nu vreau să mă iei prea repede. Mai întâi, te rog, fă-mi un hatâr. Du-te imediat la Sleedon şi caută să vezi fata. Dacă am putea obţine de la ea o mărturisire, păi atunci, atunci... ei am şti şi noi pe ce lume ne aflăm!

— N-avea grijă, mă duc şi la ea, spuse Nye. Mai întâi, însă, vreau să iau legătura cu redacţia centrală. Nu le spun deocamdată nimic... Nu trebuie să ştie niciun cuvânt despre asta... Am să mă jur pur şi simplu că, dacă ne mai dau un răgaz de trei săptămâni, le aduc ziarul *Northern Light* pe tavă.

Spunând asta, îşi goli paharul, se ridică şi porni spre redacţie.

IV

În aceeaşi seară, după ce se întorsese acasă împreună cu Cora, David continua să se gândească la atitudinea ciudată pe care soţia sa o avusese în timpul concertului. Ameţeala ce o cuprinsese părea ea însăşi neobişnuită, şi, cu toate că atmosfera din sală era îmbâcsită, explicaţia Corei avea pentru David aparenţa unei scuze. În timpul concertului simţise, cu acea sensibilitate exagerată care-l urmărea ca un blestem, că neliniştea ei era pricinuită de faptul că în spatele lor se afla redactorul ziarului *Chronicle*. Acum Cora părea ciudat de apatică. În timp ce pregătea cina lor simplă, David nu făcu nicio aluzie la întâmplările petrecute după-amiază, în speranţa că va deschide ea vorba. Tăcerea ei, faptul neobişnuit că nu era atentă la ce-i spunea, dovedindu-i că gândurile ei erau aiurea, îi întări bănuiala. Curând ea se vaită de durere de cap şi se urcă în dormitor. David încercă să lucreze timp de o oră, nu atât pentru ceea ce ar fi putut realiza, cât pentru a aştepta ca aspirinele pe care i le dăduse să-şi facă efectul. Când veni să se culce, o găsi însă tot neliniştiră şi trează; cuprinzându-l în braţe, îi şopti, cu o intensitate ce-i trăda tulburarea şi care, în lumina întâmplărilor din după-amiaza aceea, sporiră neliniştea soţului:

— David, nu-i aşa că încă ţii la mine?

— Ştii că ţin la tine...

Îşi lipi trupul strâns de al lui.

— În ultimul timp nu-mi mai arăţi niciodată că ţii într-adevăr la mine.

Văzu că era dornică de dragoste – îi simţea inima

bătând ca o pasăre în colivie; dorea şi el, dar nu voia să cedeze. Îi spuse cu binişorul:

— Îţi explic mereu, Cora, trebuie să încerc să-mi întăresc voinţa în toate felurile. Pe de altă parte, lipsindu-ne dragostea fizică, ajungem să ne iubim mai mult...

— Dar nu e bine. E rău pentru amândoi..

— Nu, nu, acest lucru, idealizează şi păstrează mai bine dragostea noastră.

— Nu înţeleg... Dar am nevoie... mai ales astă-seară...

— Încearcă, dragă Cora... Trebuie să ne putem oferi unul altuia ceva mai mult decât trupurile noastre. Trebuie să ne ridicăm pe plan spiritual dorinţa fizică.

— Tu n-ai neapărată nevoie de mine, spunea ea aproape cu amărăciune, nu, nu mai ai...

— Ba da, şi asta-i toată problema. Îţi aminteşti când n-am vrut să mănânc clătitele pe care le-ai făcut zilele trecute? După aceea le-am dorit mai mult ca oricând.

Cora tăcu timp îndelungat, apoi, treptat, se retrase în jumătatea ei de pat. În cele din urmă, începu să vorbească pe alt ton:

— Mă tot gândeam la cele ce mi-ai spus, că nu te mai interesează atât de mult cartea ta... şi mă întrebam dacă n-ai vrea să plecăm un timp undeva. O schimbare ne-ar face poate bine.

De uimire, David rămase o clipă mut.

— Credeam că-ţi place la Sleedon.

— Da, îmi place. Dar ar fi plăcut să mai schimbăm.

— Şi unde ai dori să plecăm?

— Oriunde. Mi-ai făgăduit mereu că ai să mă duci o dată în Franţa. Mi-ar plăcea să plecăm într-un sătuleţ liniştit din Franţa...

Deşi îngrijorarea lui creştea, era în acelaşi timp mişcat de nota de încordare din glasul Corei, precum şi de simplitatea, de lipsa de prefăcătorie cu care îşi dezvăluia simţămintele. Cu o groază care îl umplea de deznădejde, văzu că întâlnirea cu Nye însemnase pentru ea un lucru destul de serios ca să-i trezească instinctul fugii.

Nici nu-şi dădu seama ce-i răspunse, ştia doar că nu fusese nimica limpede. Ea nu stărui, şi după un timp se cufundă într-un somn neliniştit. Auzindu-i răsuflarea, în întuneric, începu să caute pricina deznădejdii ei şi să se frământe, pradă gândurilor celor mai rele. Fără-ndoială, îl cunoscuse pe Nye înainte de a-l întâlni pe el. Dar în ce împrejurare? Îi fusese patron, asociat, prieten? Un junghi grozav de dureros îi străbătu nervii. Dintre toţi oamenii pe care n-ar fi dorit ca ea să-i fi cunoscut, individul acesta ar fi fost cel dintâi. De cum îl văzuse, avusese pentru el o antipatie instinctivă, nu numai din cauza ostilităţii sale faţă de *Northern Light*, ci pentru ceva ce sălăşluia în însăşi fiinţa lui Nye. Tot rumegând în minte acest fapt, David simţea ca o strânsoare ce-i încleşta fruntea. Cunoştea prea bine primejdia ce-o constituia pentru el o astfel de înlănţuire de idei şi încercă să le alunge din minte, aşa cum i se recomandase la clinică. Dar imaginile paşnice, impersonale, nu voiau să se ivească în raza vederii sale; zăcea ţeapăn şi imobilizat, ros de îndoială, de bănuială, de gelozie şi, mai presus de orice, de frica pentru el însuşi, acea frică ce-i revenea necontenit, împingându-l să oscileze între extremele renunţării de sine, în speranţa de a se întări împotriva acestui simţământ de teamă, care, alternând cu scurte perioade de exaltare, forma ciclul caracteristic al psihozei sale.

Trecuseră doi ani şi ceva de când suferise de ceea ce în termeni politicoşi se numeşte astenie nervoasă. Începuse ca o stare generală de oboseală, ca o stranie toropeală a minţii, urmată de o depresiune înspăimântător de intensă. În perioada aceasta de întunecare a minţii se temuse nu numai că ar putea înnebuni, dar şi că ar fi victima sortită cine ştie cărei îngrozitoare calamităţi. Pe măsură ce starea aceasta devenea mai acută, semăna tot mai mult cu mania persecuţiei şi, deoarece mai era încă în casa părintească, începu să-şi ascundă revolverul de campanie sub pernă, pentru a fi gata în caz că duşmanul său necunoscut ar lua înfăţişare concretă.

La început îl tratase doctorul Bard, apoi fu dus într-un sanatoriu particular, situat pe faleza de la Scarborough. Aici urmase un vid total, o perioadă de care nu îşi amintea absolut nimic. Trebuie să-l fi pus să împletească coşuri, lucru pe care îl îndeplinea într-o stare de inconştienţă. Îşi amintea cât de uluit fusese atunci când, după vreo şase săptămâni, vălul ce-i întuneca mintea începu să se destrame şi descoperi că făcuse cu propriile sale mâini peste două duzini de coşuri mari de răchită, toate cu o împletitură deasă şi complicată, lucru pe care nu l-ar fi putut niciodată duce la îndeplinire în stare normală.

Evans, medicul sanatoriului, un omuleţ grăsuţ, care respira anevoie, cu un aer jovial şi cam modern, îi spuse cu un zâmbet vesel că e pe calea cea bună. „Ai ieşit din pădure, băiete, şi acum al intrat în hăţiş”. Totuşi, deşi ajunsese până aici, se părea că nu poate merge mai departe: continua să doarmă prost, era speriat, deprimat, tăcut şi izolat de viaţă.

Când ajunse în acest stadiu, Evans, care se străduia să-i redea încrederea în sine, îi îngădui să părăsească în fiecare seară un ceas sanatoriul, sfătuindu-l să se plimbe pe promenadă şi să se amestece cu oamenii de acolo. David nu dorea să se ducă, dar fiindcă ţinea la doctor şi se obişnuise, de fapt, să-l asculte fără împotrivire, făcu întocmai. Nu se amestecă însă în înghesuiala de pe esplanadă, de care se ferea instinctiv, ci se duse în singurătatea relativă a vechiului port pescăresc, unde şedea şi observa creşterea şi retragerea înceată a valurilor plumburii.

Într-o seară, cineva i se adresă – după trei luni era prima fiinţă care, fără să aibă vreo legătură cu boala lui, îi vorbea. Înălţă capul şi văzu o fată înaltă, destul de sărăcăcios îmbrăcată, foarte palidă şi exagerat de subţire, care se uita la el cu ochi mari, căprui-închis. Ceva din expresia ei, privirea de o tristeţe potolită, îl făcu să simtă instinctiv că deznădejdea fetei e la fel de intensă ca a lui,

ba chiar mai puternică. Îi răspunse ceva destul de banal, dar asta fusese de-ajuns pentru a o face să se aşeze pe bancă lângă el. Faptul că-i simţea prezenţa, slaba atingere a braţului ei firav sub bluza de stambă ieftină îi dădură un slab fior. N-o întrebă nimic despre ea. Şi nici ea nu arătă deloc acea curiozitate lipsită de tact la care s-ar fi putut aştepta din partea unei cunoştinţe întâmplătoare. Se acceptaseră pur şi simplu unul pe celălalt, fără nicio întrebare, ca două suflete pierdute care s-ar fi întâlnit în vreun ungher pustiu al infernului. Vorbiră foarte puţin şi numai despre lucrurile cele mai banale, dar era parcă o alinare în cele ce-şi spuneau. Când sosi timpul să plece, David şovăi, nefiind în stare să scoată un cuvânt, apoi, deodată, ceva se dezlănţui în el: o rugă să vină în seara următoare în acelaşi loc.

Se întâlniră în seara aceea, şi în cele care urmară, şi în curând nu era seară să nu fie împreună, chiar şi miercurea după-amiază, când ea îşi avea jumătate de zi liberă din cursul săptămânii. Începu să simtă că întunericul se risipeşte şi să privească lumea cu alt fel de ochi. La mângâierea neexprimată a degetelor ei, care i le cuprindeau pe ale lui, i se treziră din nou simţurile. Obiecte ce-i păruseră timp îndelungat straniu de îndepărtate începură să se apropie, descoperi din nou culorile, simţi iar soarele, roua de pe iarbă, dulceaţa ploilor de vară. Părea că se întoarce iar la viaţă.

Doctorul Evans continua să-i observe progresele cu o înţelegere plină de amabilitate care era greu de suportat. I se raportase despre întâlnirile cu Cora; în primele zile de libertate ale lui David pusese un supraveghetor să-l urmărească, de teamă să nu „comită vreo prostie”, eufemism vesel, folosit de el pentru sinucidere – acel nor întunecat ce plutise multă vreme deasupra minţii tânărului Page. David însă nu avea nevoie de această încurajare indirectă la distracţie; de fapt, îl indigna. În felul său ciudat era îndrăgostit de Cora. Nu-şi făcea niciun fel de iluzii în privinţa ei, văzând-o aşa cum era, cu toată

lipsa ei de educaţie, cu greşelile ei de gramatică, cu simplitatea şi cu mintea ei puţin dezvoltată. Şi, totuşi, o parte a eului său găsea în cusururile aparente ale Corei tocmai calităţile care îl făceau să se simtă bine în tovărăşia ei, îl eliberau de încordarea complicată în care trăia, şi, mai presus de orice, de îndoielile, stânjeneala şi neîncrederea în propria lui persoană ce-l cuprindeau, înainte vreme, când se gândea la alte femei. Cu duioşia ei, Cora îi redădu încrederea în viaţă, îi ridică moralul cu devotamentul ei, în aşa fel încât, deşi se mai temea de viitor, putuse să-şi spună: „Iată cineva care mă va ajuta". Cu cincisprezece zile înainte de data fixată pentru întoarcerea la Hedleston, se căsătoriră la Oficiul stării civile din Scarborough.

Toate aceste imagini se perindară prin mintea lui David cu o nouă intensitate pe când stătea treaz şi încerca zadarnic să găsească în începuturile dragostei lor vreun indiciu pentru purtarea de acum a Corei. Spre dimineaţă aţipi, poate pentru o oră. Când se trezi, văzu că ea coborâse. O urmă şi-şi băură în firida din bucătărie cafeaua cu pâine prăjită. Deşi, în aparenţă, nu se observa nimic deosebit la ea, ştia că vioiciunea Corei era nenaturală. Conversaţia lor, părea oarecum silită, şi niciunul nu făcu vreo aluzie la remarcile ei din seara precedentă.

După micul dejun nu se putu hotărî să se aşeze la masa de lucru. Când îi spuse Corei că se duce să se plimbe puţin pe dig, ar fi putut jura că fusese mulţumită. Cu cât se gândea mai mult la. Acest lucru pe când cobora şoseaua ce ducea pe faleză, cu atât mai mult îl chinuia certitudinea că, dintr-o pricină sau alta, nevasta lui dorise ca el să plece de acasă. Era îmboldit să se întoarcă şi să discute cu ea deschis. Dar nu, nu putea s-o facă. Ea trebuia să vorbească prima, să-şi deschidă inima. De ce... de ce n-o făcea însă?

Plimbarea pe dig deveni pentru el o pedeapsă prelungită. Frământat de nelinişte şi de nerăbdarea de a

şti ce se petrece acasă, nu voia totuşi să-şi îngăduie nicio grabă. La capătul portului se opri, ca de obicei, să schimbe o vorbă cu Martha Dale, bătrâna care ţinea chioşcul de ziare de peste drum de antrepozit. În cele din urmă, făcu cale-ntoarsă şi începu să urce dealul. Apoi, la o cotitură a drumului, aproape în faţa porţii lui, se opri brusc, cu inima îndurerată, văzându-şi confirmate cele mai negre bănuieli.

V

În aceeaşi dimineaţă de luni, după ce luă micul dejun şi frunzări corespondenţa, Nye telefonă la garajul „Victoria”, pentru a închiria un automobil fără şofer. Apoi, îndată după ora nouă, plecă la Sleedon. Aşteptase dinadins să treacă o noapte, ca să-i lase Corei timp de gândit, ceea ce, după părerea lui, ar ajuta s-o facă mai docilă. Pe de altă parte, nu era cazul să se grăbească prea mult; reuşise să convingă redacţia centrală că avea să se întâmple ceva de reală importanţă, şi bându-şi cea de a doua ceaşcă de cafea, îl asigurase pe Smith că totul e ca şi rezolvat.

Era o zi frumoasă de toamnă, soarele puternic risipise ceaţa dimineţii şi aurea pădurile de mesteacăn de pe dealurile Eldon. Pe deasupra dunelor, rândunelele de mare zburau şi se roteau cu strigăte pătrunzătoare şi ascuţite. La marginea Sleedonului, Nye îşi opri automobilul şi îl parcă dincolo de şosea, lângă un hambar pustiu – îşi dădea seama că până la un anumit punct trebuia să fie discret – apoi intră pe jos în sat. Sleedonul nu-i păru altceva decât o mică văgăună sărăcăcioasă, prăpădită, care mirosea a peşte şi a alge putrede. Mai era şi un dig de piatră, cu un chioşc cu acoperişul spart, unde se vindeau ziare, filme pentru aparate Kodak şi dulciuri, şi o singură prăvălie, dar nu exista nicio promenadă sau pavilion pentru muzică; de fapt, în afară de mare, nu era nimic la care să te poţi uita. „Nici comparaţie cu Blackpool, îşi spuse el, nici pomeneală!”

Găsi uşor casa – nici ea nu era prea grozavă – bătrânul

Page, ca om foarte generos, ar fi putut, desigur, să facă mai mult pentru fiul său. Leonard o cântări dintr-o privire, apoi urcă poteca din grădină şi sună la uşă. Se simţea într-o formă grozavă. Era plin de el şi, după propria-i expresie, nu-i păsa nici de dracu'. În ultimii zece ani nu avusese nicio misiune care să-l fi făcut să şovăie. Neprimind niciun răspuns, mai sună încă o dată – casa avea cel mai simplu sistem de clopoţel. Apoi auzi zgomot de paşi. Uşa se deschise. În prag se ivi Cora.

— Bună dimineaţa, spuse el zâmbind vesel. Doamna Page, nu-i aşa? Sunt Leonard Nye, reprezentantul ziarului *Daily Chronicl*e. Aş vrea să ştiu dacă puteţi să-mi acordaţi câteva clipe.

Când îl văzu pe Nye, faţa Corei nu se schimbă prea mult. Îşi dădea seama că era speriată, dar tânăra femeie se aşteptase la vizita asta şi îşi făcuse curaj pentru a-l putea primi.

— Ce doreşti?

Nye îşi pregătise discursul, care se potrivea cu zâmbetul arborat.

— Am aflat că soţul dumitale scrie o carte. Un asemenea lucru e întotdeauna o chestiune de interes public. Aş fi foarte mulţumit dacă mi-ai putea da câteva amănunte.

— Soţul meu lipseşte acum de acasă.

— Atunci sunt sigur că vei avea dumneata bunăvoinţa să mi le dai, doamnă Page. Scoase prompt notesul, cu un gest specific. Şi, acum, ce titlu are lucrarea pe care şi-a propus s-o scrie?

— Trebuie să-l întrebi pe soţul meu, spuse ea. Oricum, n-avem nevoie aici de oameni de teapa dumitale! şi împinse uşa, vrând s-o închidă.

Ar fi închis-o dacă Nye nu şi-ar fi vârât piciorul în deschizătura uşii – era prea vechi în meserie pentru a mai putea fi luat prin surprindere. Ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, şi afectând un ton glumeţ, afectă un aer cât mai fermecător.

— Cel puţin, doamnă Page, spuse el, povesteşte-mi ceva despre dumneata. Eşti căsătorită de curând, mi se pare... Cora nu răspunse. Şi, înainte de a te căsători, numele dumitale de fată era, după câte mi se pare, domnişoara Cora Bates..

Faţa Corei se făcuse albă ca vărul, iar ochii ei întunecaţi aveau o privire dură. Ceva în această căutătură îi arătă lui Nye prin câte trecuse până acum.

— Ştii cam multe, nu crezi?

— Ce vrei, spuse el zâmbind, meseria noastră e să ştim unele lucruri. Ai fost la Blackpool, acum trei ani, în august, nu-i aşa?

— Şi ce dac-am fost? Nu mă ai cu nimic la mână.

— Vasăzică recunoşti?

— Ba nu; e o minciună. N-am fost niciodată prin apropiere de Blackpool, aşa să ştii!

— Curios... Nye dădu din cap, prefăcându-se intrigat, începea să se distreze. Aş fi putut jura că ai fost animatoare la *Alhambra-Palais de dance*.

— Vrei să spui una din nenorocitele alea care se lasă învârtite de de-alde dumneata pentru şase pence dansul?

— Chiar aşa, făcu Leonard, cu un aer mulţumit. Ai spus foarte bine.

— N-ai fost niciodată la Palley[100], la Blackpool. N-ai fost, pot să jur!

De când se căsătorise, Cora vorbea mult mai corect, acum însă, speriată, îşi reluase vechiul accent şi fel de a vorbi.

— Eu nu prea dansez, spuse Ney. Am aflat din întâmplare că ai fost acolo.

— Cine ţi-a spus?

— Un prieten.

— Cum, o lichea ca dumneata are şi prieteni?

— Ai dreptate! Leonard râse de parcă i-ar fi făcut un compliment. Sunt un tip destul de josnic. Nimeni nu nu

[100] Palais fiind numele franţuzesc al localului, Cora care nu ştie limba franceză, îl pronunţă pe englezeşte: Palley.

mă poate suferi. Era mai curând un tip de-aceeaşi profesiune cu mine. Îl cheamă Haines. Numele ăsta îţi spune ceva?

— Nu, nimic. Nu înseamnă nimic pentru mine.

— Ei, oricum, n-are nicio importanţă, spuse Leonard cu nepăsare. Numai că s-a întâmplat să fiu alături de el la tribunal, când te-a condamnat judecătorul.

Îşi păstrase lovitura pentru la sfârşit. Cora rămase ca trăsnită. Tot timpul sperase, sperase că ştia doar puţin, nu totul. O lăsară puterile. Se sprijini de uşă, cu ochii ei mari şi întunecaţi, mai întunecaţi ca oricând, pe faţa-i albă, ce părea că se micşorase dintr-o dată.

— De ce nu n-ei fi lăsând în pace? spuse, în cele din urmă, atât de încet, că abia o auzi. Am şi eu suflet, ca oricare altul, nu? De ce trebuie să vii şi să-ţi vâri nasul în viaţa oamenilor?

— Sunt reporter, scumpo!

— Şi ce, asta înseamnă că trebuie să dai pe faţă toată slăbiciunea omenească, toată mizeria şi suferinţa? O, da, sunteţi grozavi voi, ăştia, cu morala, dar cu a voastră ce se aude?

— Ei, hai, Cora, nu s-a întâmplat nimic rău... încă nu.

— Sunt şi eu fericită pentru prima dată în viaţă... aici... cu un soţ pe care-l îngrijesc...

— Ei, să ştii că e norocos. Pot să-ţi spun că-l invidiez.

Nye îi aruncă o privire, dar ea nu păru să observe.

Tăcu timp îndelungat, apoi rosti cu voce stinsă, nedesluşit, uitându-se ţintă la el:

— Ce vrei?

Timp de o secundă, Nye se simţi ispitit. Era a dracului de atrăgătoare şi nimeni altul în casă, iar faptul că îl ura făcea totul mai interesant. Dar nu, nu era cazul să rişte, nu venise pentru plăcerea lui, ci pentru treburi, şi încă pentru o treabă importantă!

— Vrem doar să ne ajuţi, ca să zic aşa, în privinţa bătrânului Page, spuse el, deloc stingherit. Doar să recunoşti la momentul potrivit, şi atâta tot.

Cora rosti foarte încet:

— N-ai să ai obrazul să mă denunţi, nu cred...

— Haide, Cora! S-ar putea ca până la urmă să nu iasă nimic din asta. Dacă ne ţinem bine, nimeni n-o să fie prea rău atins.

— Înţeleg, spuse ea pe un ton de nedescris. Eşti cu adevărat bun, da... cu adevărat bun.

Urmă o tăcere îndelungată, apoi, cu ochii plecaţi, se întoarse şi închise încet uşa. De data asta Nye nu se mai obosi s-o împiedice. Mai stătu o clipă; aproape aştepta să se deschidă iar uşa, dar, văzând că nu se-ntâmplă nimic, îşi puse notesul în buzunar şi ieşi pe poartă. N-apucă să facă decât vreo câţiva paşi la vale, pe şosea, când se ciocni de tânărul Page. Instinctiv, David se trase înapoi şi, cu capul dat pe spate, îl privi ţintă pe Nye.

— Ce faci aici? Îşi regăsise, în sfârşit, vocea.

— Mă plimb, răspunse Nye cu răceală.

— Ai fost la mine acasă.

— Aş fi vrut. Dar s-a petrecut totul în aer liber. Nu-i nimic, însă. Doctorul zice că aerul de mare îmi face bine.

— Ascultă, spuse David, şi obrazul începu să-i zvâcnească, nu ştiu ce ai de gând, dar îţi interzic să dai târcoale pe aici!

— E o ţară liberă.

— Nu eşti liber să-mi plictiseşti soţia!

— Dar cine-a plictisit-o?

— Dumneata, ieri, la concert.

— Ce idee?! spuse Nye. Nu i-am adresat niciun cuvânt.

— Nu am de gând să-mi stric gura cu dumneata, domnule. Vocea lui David se urcase cu două octave; trupul lui slab, înduioşător în pantalonii de catifea gălbuie, cu pantofii stâlciţi şi puloverul cenuşiu, tremura tot. Vreau doar să-ţi spun că, dacă te legi de soţia mea, îţi... îţi rup gâtul!

— Vezi-ţi întâi de gâtul dumitale, amice, îi spuse Nye. Apoi, făcând un gest de dispreţ, plecă.

N-avea niciun rost să prelungească discuţia. Leonard

nu se fălea că ar fi maestru al artelor ofensive şi exista posibilitatea ca, în starea de surescitare în care se afla, nebunul acela tânăr să devină periculos.

VI

Pe când sta aşa, copleşit, ţintuit locului, uitându-se cum Nye coboară faleza pe şoseaua prăfuită, inima lui David continua să bată cu putere.

Întâlnirea aceasta neaşteptată îl năucise; Nye fusese la el acasă, şi Cora îl aşteptase. Mai mult de atât nu putea gândi limpede, căci se zbuciuma îngrozitor. Amărăciunea şi furia îi creşteau când se gândea la mojicia neobrăzată, la aroganţa şi lipsa de bun-simţ a celuilalt şi la faptul că făcuse o figură penibilă, deşi ar fi fost în stare de orice violenţă fizică.

Cel puţin o parte de mister se limpezise: Cora şi Nye se cunoscuseră în trecut, şi legătura dintre ei trebuie să fi fost, fără îndoială, de natură intimă. Cum s-ar fi putut explica altfel intesitatea emoţiei Corei, iuţeala cu care îşi fixaseră întâlnirea, aerul fudul şi plin de ifose al lui Nye faţă de el? Îşi simţea tot trupul încordându-i-se de o gelozie lucidă, bolnăvicioasă. De ce nu i se destăinuie? Tăcerea ei nefirească, felul jalnic în care voia să dea impresia că totul era aşa cum trebuia să fie îl deznădăjduiam cel mai mult. Ştia că altul, cu o sensibilitate mai puţin morbidă ca a lui, ar fi cerut explicaţii. Dar el nu era turnat în acelaşi tipar normal ca ceilalţi, şi vocea interioară pe care o auzea adesea îi interzicea să întrebe. Dacă ea nu dorea să vorbească, n-avea s-o silească. Nu trebuia să arate că l-a întâlnit pe Nye, trebuia să-i accepte prefăcătoria şi să-i cânte în strună, până ce ea îşi va deschide inima din proprie iniţiativă. Cu aceste intenţii se îndreptă încet spre casă.

Cora şedea lângă fereastra ce dădea în grădină, privind în zare, cu trăsăturile îngroşate de lumina puternică. La început nu-l zări, tresări uşor şi, trăgând repede aerul în piept, se reculese şi se ridică.

— Te-ai plimbat mult. Deşi stătea cu spatele la lumină, David văzu că ochii îi erau umflaţi. Te aşezi la lucru acum?

— Cred că da.

Tăcură amândoi. Vrând parcă să se scuze pentru faptul că stătea fără să facă nimic, Cora spuse:

— N-am făcut nimic azi-dimineaţă, chiar nimic.

— N-ai ieşit în grădină?

— Nu. Adică, foarte puţin. Iar tăcere. Cora privi în altă parte. Am întârziat chiar şi cu masa ta de prânz. Aşa că ar trebui să dau o fugă acum până la magazin.

— Ai uitat să cumperi ceva?

— Da.

— Las', că mă duc eu.

— Nu, nu... Mi-ar face plăcere să iau puţin aer. Nu zăbovesc decât o clipă.

Observă că înainte de a pleca îşi scoase portmoneul din sertarul scrinului. Deoarece avea un cont lunar la magazinul din Sleedon, îşi dădu numaidecât seama că se ducea să telefoneze. Naivitatea cu care căuta să-şi ascundă faptele, trădând neputinţa ei de a înşela, făcea să sporească deznădejdea lui David.

Începu să măsoare odaia în lung şi-n lat, dându-şi seama pentru prima dată, de atâtea luni, că depindea cu totul de Cora. Cu aerul său protector şi cu indiferenţa lui studiată, îşi luase obiceiul să socotească prezenţa ei ca firească. Acum, ameninţarea că ar putea s-o piardă, îi trezea din nou, cu îndoită intensitate, primele sale simţăminte pentru ea. Era a lui... doar a lui... nimeni nu trebuia să intervină între ei. Totuşi, se cerea să fie calm, atât pentru Cora, cât şi pentru el însuşi. Nu-l prevenise oare doctorul Evans să se ferească de orice emoţie care i-ar putea provoca o criză, să nu se lase pradă nici unei

supărări? Dar cum ar fi putut să-şi înăbuşe amărăciunea trezită de prezenţa lui Nye? Tâmplele începură să-i zvâcnească puternic şi era atât de ameţit, încât, o clipă, se văzu nevoit să închidă ochii şi să se prindă de marginea mesei pentru a se sprijini. Străduindu-se să se stăpânească, se urcă la mansardă şi, din puterea obişnuinţei, puse un disc. Trebui să-l oprească însă îndată. În ziua aceea nu găsea nicio mângâiere în compozitorul său preferat, Berlioz[101], ci doar imbold spre o nelinişte şi mai mare. Nu putu nici măcar să se uite la manuscrisul de pe masa de lucru. Cartea în care îşi pusese atâtea speranţe îi păru acum cu totul lipsită de importanţă.

Se aşeză şi aşteptă întoarcerea Corei. După un timp, care i se păru nesfârşit, uşa din faţă se deschise şi auzi zgomotul paşilor ei în hol. Apoi Cora intră în bucătărie şi, din când în când, îi auzea mişcările, pe când pregătea prânzul. De obicei suna din clopoţel foarte punctual, la douăsprezece şi jumătate, dar în ziua aceea întârziase şi nu-l chemă decât după ora unu.

Când coborî, văzu că Cora îşi dăduse cu apă rece pe faţă; nu mai avea ochii umflaţi, dar era şi mai palidă – părea bolnavă. Totuşi, printr-un fel de stăruinţă deznădăjduită se străduia să vorbească plină de însufleţire, căutând să-l câştige, şi de aceea vorbele ei sunau fals şi cu totul nepotrivite firii sale. La început spuse lucruri fără importanţă, apoi, nu prea iscusit, reveni la discuţia din seara precedentă.

— M-ai socotit pesemne tare proastă, David... când am vorbit de plecare.

— Ba deloc! Trebuia să-i răspundă folosind şi el acelaşi ton prefăcut: E foarte firesc să doreşti o schimbare.

— Dar tu n-ai putea din cauza cărţii, nu?

— Cartea nu e totul pentru mine. Dacă ai dori într-

[101] Hector Berlioz (1803 – 1869), unul dintr cei mai mari compozitori francezi din veacul al XIX-lea, autor de simfonii, poeme simfonice, oratorii etc.

adevăr să plecăm, cred că s-ar putea.

— Vorbeşti serios? Mai înainte ca David să-i poată răspunde ceva, ea adăugă repede: Am citit zilele trecute într-o revistă despre unul care a plecat în California să cultive portocale. Clima e minunată, caldă şi însorită. Şi a câştigat şi o grămadă de bani. N-am putea să facem şi noi aşa ceva, David?

— Nu mă pricep deloc să cultiv portocale.

— Am putea învăţa, aş munci ca o nebună. Poate ţi-ar prii chiar mai bine decât la Sleedon pentru sănătate.

Situaţia ar fi semănat cu o farsă dacă n-ar fi fost atât de jalnică. Deşi încordarea devenea prea mare pentru David, încercă să se stăpânească.

— Credeam că vrei să vezi Franţa.

— Asta era doar ca o vacanţă.

— Şi dincolo ar fi pentru totdeauna?

Cora dădu din cap în semn că da, şi era gata să spună încă ceva, când fu brusc apucată de un tremur. Tot timpul, în strădiunţa de a fi cât mai naturală, se silise să ia câteva înghiţituri de mâncare. Stomacul ei se împotrivea însă, se înecă, cuprinsă de greaţă, tuşi, întinse mâna după paharul cu apă şi izbucni în plâns.

David se ridică de pe scaun şi se apropie de ea. Rezistenţa lui se topise cu totul. Ştia că nu trebuia s-o întrebe nimic, dar nu se mai putu stăpâni.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Cora, ce s-a întâmplat?

Lucrul de care se temea fu confirmat: ea refuză să-i răspundă.

— Nimic. Nu s-a întâmplat nimic.

— Dar trebuie să fie ceva, eşti atât de tulburată!

— Nu, nu... izbutise să-şi înfrâneze plânsul. E doar o zi dintre cele când toate îţi ies pe dos.

El o privi cu încordare.

— Nu, trebuie să fie altceva... Cineva te plictiseşte... individul acela, Nye.

— Nu, nu! Nu-i nimic, nimic! Nici nu-l cunosc. Nu l-am

cunoscut niciodată. Nu înseamnă nimic pentru mine, mai puţin decât nimic...

— Atunci de ce a venit aici azi-dimineaţă?

— A venit să mă întrebe de cartea ta. Cora simţea că face o criză de isterie. Îţi jur, David... îţi spun adevărul! Până azi n-am vorbit în viaţa mea cu el.

Între timp, David ajunsese el însuşi într-o asemenea stare, încât abia mai putea vorbi.

— Dacă vrea să-ţi facă vreun rău, ar fi bine să se ferească! Mă duc să mă răfuiesc cu el.

— Nu, nu... n-ai niciun motiv să te duci. N-o să-l mai vedem niciodată.

— Ceva tot ar trebui să fac...

Cora îi cuprinse braţele amândouă şi i le strânse tare. Îl simţi cum tremură tot. Şi ea, la rândul ei, avea nervii încordaţi la maximum.

— Numai să rămâi lângă mine, David. Şi să nu laşi pe nimeni să se amestece între noi doi, şi nici n-o să se amestece nimeni... ai să vezi... ai să vezi...

VII

Între timp, Nye pornise îndărăt spre Hedleston. Mergea încet, deoarece trebuia să-şi pună la punct planurile, şi datorită curentului plăcut de aer iscat de automobilul ce înainta, se putea concentra mai bine. Nu-l preocupau câtuşi de puţin zbuciumul înfricoşător şi deznădejdea pe care i le pricinuise Corei prin interviul său. Se deprinsese de mult cu realităţile meseriei de gazetar şi putea săvârşi zilnic cele mai dezonorante lucruri fără niciun scrupul.

Călătoria ţinu aproape o oră, astfel că pe la unsprezece şi jumătate, după ce dusese automobilul înapoi la garaj, intră în hotel. Îl găsi pe Smith în holul pustiu, nu în colţul unde şedea de obicei, ci plimbându-se de colo-colo, pe lângă fereastră. Nye se simţea foarte mulţumit de sine însuşi şi de felul în care se desfăşurau lucrurile, dar nu-i stătea în fire să-şi dezvăluie vreun simţământ. Spuse doar atât:

— E exact aşa cum ţi-am spus. Chiar ea e.

— Da... da, spuse Smith uitându-se ţintă peste capul lui Nye, ca şi când s-ar fi gândit la altceva.

— Dar ce s-a întâmplat? Îţi spun, Cora e omul nostru.

— Ştiu. Mi-a telefonat acum cinci minute.

Nye se aşeză şi îl privi. De ce naiba procedase Cora aşa? Smith era agitat şi neliniştit, nu putea sta locului, se plimba într-una cu mâinile sale mari vârâte în buzunarele hainei.

— I-a spus soţului ei că se duce să târguiască ceva şi a fugit la cabina telefonică din sat. Era atât de tulburată, că abia am putut s-o înţeleg. Te-ai purtat pesemne foarte

urât cu ea.

— Smith, spuse Leonard, am fost blând ca un mieluşel.

— E o afacere murdară. Şi, dând din cap, ca un câine de vânătoare ce se scutură de apă, urmă: O afacere infectă şi murdară! Şi ţi-o spun, fără-nconjur, că nu vreau să am niciun amestec în treaba asta!

— Eşti nebun! zise Nye. Îi avem în mână, exact aşa cum am vrut.

— Nu, nu vreau s-o fac. Sunt un om cinstit. Cel puţin am trăit întotdeauna ca oamenii cumsecade... În orice caz, am încercat s-o fac.

— Hai, nu mai înşira prostii din astea melodramatice! Te-ai putea crede într-o sală de conferinţe literare. Ce vrei, le oferim doar un quid pro qua.[102] Nici nu avem de gând să-l presăm pe Page; n-are decât să aleagă. Şi, oricum, cui îi pasă?

— Îţi spun că nu sunt de acord!

Leonard nu-l văzuse niciodată într-o asemenea stare de agitaţie. Ştia de câteva săptămâni că are din ce în ce mai puţin curaj, acum însă părea definitiv pierdut... „Când o mămăligă ca Smith îşi pierde cumpătul, se gândi el, apoi se vede de la o poştă!” Îl putea însă manevra după voie.

— În regulă! spuse el. Te-a rugat s-o laşi în pace. Hai să fim doi blânzi Cristoşi şi s-o ascultăm, aşa să ne ajute Dumnezeu, amin!

— Nu lua numele Domnului în deşert! îl întrerupse Smith aproape ţipând. Nu îngădui! Eşti... eşti un câine necredincios, Nye!

— O să ne strângem catrafusele, continuă Leonard prietenos, fără să-l ia în seamă, şi o să ne ducem înapoi la Somerville. Eu am să-mi dau demisia. Dumneata ai să fii concediat... azvârlit în stradă, direct pe fundul dumitale gras... pentru totdeauna. După isprava asta de aici, unde ai pierdut atâţia bani, nu mai pupi dumneata altă slujbă niciodată! Şi dacă spun niciodată, să ştii că m-am gândit bine. Numele dumitale are să împută tot Fleet Street-ul.

[102] Literal: Una pentru alta (lat.)

Ai să fii un om sfârşit.

Smith îşi încetă plimbarea şi se aşeză pe marginea unui scaun. Cu trupul aplecat înainte şi muşcându-şi unghia de la degetul mare, încerca să nu-l privească pe Nye. Butonul din spate al gulerului i se desfăcuse, şi gulerul i se ridicase în sus, pe gât. În cele din urmă zise:

— Greeley nu va îngădui niciodată un asemenea lucru. E un om cu principii severe. Se ţine de litera legii.

— Şi noi la fel... nu vom face niciun pas greşit. Oricum, Greeley e în concediu, descoperă ruine. Întotdeauna pleacă în Italia pe vremea asta. Iar pe Challoner, care-l înlocuieşte, îl jucăm pe degete. De altfel, până se întoarce Greeley, totul va fi gata. O să fie încântat.

— Dar, Leonard protestă Smith, chiar dacă am face... ce sugerezi dumneata... şi l-am convinge pe Page să vândă, cum îi plătim? Somerville e cu adevărat strâmtorat... În ultimul timp a avut multe de înghiţit de la Mighill. Şi după cât a trebuit să cheltuiască aici, vreau să spun să cheltuim, nu mai poate să scoată alt capital din buzunar. N-o va face niciodată.

— Ce copil eşti, Harold! Nye zâmbi rece, dar prietenos. Nu-ţi dai seama că o vânzare directă nu mai e de actualitate? Şi nu numai din motivul pe care l-ai menţionat. Preluarea totală a ziarului *Light* ar ridica din nou tot oraşul împotriva noastră. Nu, ceea ce vom propune noi va fi o tovărăşie, în care să mergem juma-juma. Am aplanat toate neînţelegerile, fiecare îşi va aduce cititorii şi instalaţia – nu uita că tipografia e încă o noastră – Page se va retrage şi va fi lichidat printr-un procent din încasările anuale nete. Nu e nevoie, deci, de niciun capital.

Urmărind calculele lui Nye, Smith îşi privea colegul, transportat de această ultimă idee ingenioasă, şi ochii lui pătrunzători străluceau.

— Păi, în felul acesta va fi destul de cinstit, şi totuşi ar fi o afacere foarte avantajoasă. Am prevedea o amortizare egală, apoi am calcula procentajul lui Page pe baza

câştigului actual. Când se va înfiinţa uzina atomică, vânzările vor creşte... Nu, nu, dădu el brusc înapoi, nu mă văd făcând un asemenea lucru.

Urmă o pauză. Nye îşi aprinse o ţigară, fără să încerce a rupe tăcerea, apoi, aproape gânditor, spuse:

— Te credeam ambiţios, Harold... mi se părea că vrei să-ţi faci o situaţie, aici, în orăşelul dumitale de baştină.

Înghiţind de câteva ori în sec, Smith nu-i răspunse nimic. Nye continuă, convingător:

— Şi parcă aveai motive familiale pentru care doreai să reuşeşti... soţia dumitale...

— Da, da... Minnie. Nu mă voi ascunde de dumneata. Aş da orice s-o pot aduce înapoi. Dar asta... spuse el, în timp ce-şi muşca unghia până la sânge, mie tot nu mi se pare că e drept.

Nye văzu că împotrivirea lui Smith slăbea. Vorbi pe un ton mai aspru:

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu, fii mai realist! Oricum, jocul pe care mizăm e o chestiune de viaţă şi de moarte. Mighill îi stă lui Somerville cu cuţitul în spate, Jotham îi stă lui Mighill, iar Vernon şi-ar da şi ochii din cap să poată împlânta cuţitul în amândoi o dată. Ori omori, ori eşti omorât. N-ai de ce să te căieşti. I-ai oferit lui Page ceva mai mult decât merita ziarul său. Ar fi trebuit să primească. Dar nu, dumnealui a vrut să lupte cu noi. Şi ne-a aranjat frumos de tot. Iar acum, când îţi ofer certitudinea că-i poţi plăti cu aceeaşi monedă, şezi aici şi te tânguieşti ca o vită bolnavă. Fii puţin mai curajos, omule! Ţi-o spun verde, la obraz, dacă scapi ocazia asta ai s-o regreţi toată viaţa!

Smith se uită în altă parte, apoi îşi întoarse din nou privirile spre Nye. Îşi umezi buzele, şovăi, şi spuse:

— Povestea asta m-a dat gata, Len. Ar trebui să beau ceva. Crezi că-mi va face rău?

— Doamne fereşte, îţi va face bine, omule!

Nye se întinse ca din întâmplare şi apăsă pe butonul aflat pe perete, lângă el. Chelnerul aduse două *whisky-uri*

duble. Smith îl luă pe al său, sorbi întâi încet din el, apoi îl dădu repede pe gât – „de parcă atunci ar fi străbătut Sahara”, se gândi Nye.

— Aveam nevoie de aşa ceva. Suspină. N-am prea fost în apele mele în ultima vreme. Şi acum asta... o hotărâre atât de greu de luat... toate astea m-au dat peste cap.

— Mai ia unul.

— Mai târziu... Ei, dacă insişti...

Nye îi spuse chelnerului să mai aducă un rând. Le aduse încă două *whisky-uri*.

— Ştii, Len, reflectă Smith – limba i se şi împleticea puţin – nenorocirea mea e că în fundul sufletului am rămas încă un om credincios. În vremea cât am fost în Australia am ţinut cursuri de religie la şcolile de duminică. Mama mea, săraca, m-a crescut foarte sever, în copilărie am primit o educaţie religioasă foarte solidă. N-aveam încă unsprezece ani când recitam pe de rost tot capitolul treisprezece din *Epistola întâi către Corintieni*[103]. Când însă analizez mai bine situaţia, o văd dintr-un punct de vedere mai favorabil. Nu trebuie să fim prea brutali. Vom fi diplomaţi. Page ar trebui într-adevăr să se retragă. E un om bolnav.

— Îi vei face în felul acesta un serviciu.

— Cât despre Cora... spuse el oprindu-se din vorbă.

— Nimic, făcu Nye repede. Nimeni în afara familiei nu va şti nimic. Nebunul o iubeşte. O iartă şi uită.

— Mai dă-mi un whisky. În felul cum o spui, nu văd să existe altă alternativă. Suntem îndreptăţiţi s-o facem, chiar ăsta e cuvântul. Cu ce propui să începem? Să-i telefonăm lui Page?

— Nu. Trimite-i câteva rânduri scrise de mână. Cere-i o întâlnire.

Smith se gândi o clipă, mângâindu-şi bărbia cu dosul palmei.

— Încă ceva... important. Vom avea nevoie de prietenul tău Haines. Mai bine i-ai telefona chiar acum.

---

103 Capitol din Evanghelie.

„Asta, îşi spuse Nye, e cât se poate de abil din partea unui om credincios încă în adâncul sufletului, care ştia altădată pe de rost capitolul treisprezece din *Corintieni*”.

— M-am şi gândit la asta, spuse el. Lucrează tot pentru Mighill. Dar mai întâi scrie rândurile pentru Page.

Aşteptă până ce Smith termină paharul, apoi se ridicară şi se duseră în salonul pentru corespondenţă.

VIII

În după-amiaza aceea, la ora două şi jumătate, Henry Page plecă de la *Northern Counties Club* şi o porni încetişor cu automobilul spre birou. Tocmai luase dejunul cu Wellsby, care dorise să discute cu el amănunte în privinţa viitorului dineu dat în onoarea lui Page, fixat pentru ziua de 25 septembrie. Fusese o întâlnire plăcută, şi Henry, uşor stimulat de excelentul vin de Chablis[104], pe care îl băuse la insistenţa amfitrionului, era într-o dispoziţie grozavă; zâmbea în sinea lui gândindu-se cu câtă dibăcie îşi anunţase Wellsby intenţia de a candida în alegerile pentru Parlament, or, sir Archie nu va fi un candidat nepotrivit; cel puţin în calitatea sa de bun cetăţean al Northumberlandului va „combate”, după cum se spune, pentru interesele regiunii.

Cotind la Park Street, Henry tăie drumul prin Rimmer’s Lane. Pe când trecea pe lângă magazinul de antichităţi al lui Bisset, îi căzură ochii asupra unei piese de ceramică. Trase la marginea trotuarului, recunoscând imediat că piesa era un exemplar rar din marca sa preferată de Staffordshire – o scoică frumoasă, smălţuită, de culoare albă şi ornamentată cu o margine aurită. Era şi veche – putea s-o spună dintr-o privire – aproape sigur făcută de John Elers, cel mai mare dintre fraţii Elers, care se stabilise la Burslem în 1590, iar preţul de pe bilet doar cinci lire şi zece şilingi.

Ce ocazie! Ar putea să însemne începutul unei noi

[104] Cunoscut vin fracez din Burgundia.

colecţii, care să înlocuiască preţioasele piese jertfite la licitaţia din Tynecastle. Bineînţeles, nu putu rezista. Intră în magazin şi, după o tocmeală plăcută cu Bisset, o obţinu pentru cinci guinee. Întors la redacţie, îşi despacheta comoara şi, aşezând-o pe birou, tocmai o admira, când intră Moffatt, aducându-i o notă, predată chiar atunci, după cum îi spuse, de cineva. În timp ce Page îi vorbea despre model şi despre marcă, ea îl ascultă; pentru a-i face plăcere, puse chiar câteva întrebări amabile, care arătau că-şi schimbase într-o oarecare măsură părerea ce-o avea despre el, deşţ, fără îndoială, în sinea ei era convinsă că ziarul supravieţuise numai datorită unui noroc nemaipomenit. Apoi se întoarse în biroul ei.

Mângâind distrat încântătoarea scoică, după o masă copioasă, Henry se lăsă cuprins de o plăcută visare. După săptămâni de încordare şi de îngrijorare aproape de neîndurat, după victoria în lupta ce-i fusese impusă, simţea că i se luase o piatra de pe inimă. Fusese menţinut un important principiu moral; ziarul său putea să apară acum mai departe, nestingherit, ba chiar mai puternic şi mai sigur ca înainte. O dată cu redresarea generală şi cei de acasă îşi schimbaseră purtarea: Dorothy părea să aibă faţă de el o licărire de consideraţie şi arăta chiar semne întâmplătoare de respect. Trăgea nădejde că şi relaţiile sale cu Alice ar putea să intre într-o fază mai liniştită. Când vedea cu câtă nerăbdare se pregătea ea pentru multaşteptata recepţie de joi şi pentru dineul public dat în onoarea lui, la care consimţise sa participe şi care urma să aibă loc în săptămâna următoare, se mustra că în trecut arătase atâta nepăsare faţa de această latură a vieţii soţiei sale. Naivitatea cu care Alice urmărea asemenea evenimente făcea parte din firea ei. Şi el avea ciudăţeniile sale, de ce să nu i le îngăduie pe ale soţiei? Proccdând astfel, ar putea cel puţin obţine ca, în schimb, ea să manifeste o atitudine mai tolerantă faţă de Cora. Dacă ar putea să creeze un simţământ trainic al unităţii familiale, asta l-ar mulţumi pe

deplin.

Ajuns la acest punct, îşi aminti de scrisoarea adusă de Moffatt. O luă, o deschise şi o citi. Apoi, după o clipă, cu o exclamaţie de dezgust, rupse foaia şi aruncă bucăţile în coşul de hârtii.

Din când în când, *Light* era ţinta vreunei scrisori jignitoare, grosolane sau de ameninţare, scrisoare aproape invariabil anonimă. Rândurile primite nu erau însă anonime, erau semnate de Harold Smith. Henry nu putea, totuşi, să-l creadă în stare de o ultimă lovitură atât de stupidă şi de răutăcioasă.

Înlăturând-o din minte ca nedemnă de dispreţul său, se aşeză la lucru – îşi propusese să scrie pentru numărul de a doua zi un reportaj economic. Gândurile însă nu se concretizau; se tot întorceau la acea neobişnuită scrisoare, care, cu cât se oprea mai mult asupra ei, cu atât devenea mai inexplicabilă. Henry era singur în birou. Aproape fără să vrea se aplecă, luă din coş bucăţelele de hârtie rupte şi, cu oarecare greutate, le potrivi la loc. Însăşi forma foii reconstituite era cam sinistră.

Dragă domnule Page,

Ni s-a adus la cunoştinţă ceva de o însemnătate considerabilă, ce v-ar putea afecta în mod serios. Vă sfătuiesc, în interesul dumneavoastră, să ne acordaţi, colegului meu şi mie, o întâlnire cât mai curând cu putinţă pentru a discuta acest lucru cu dumneavoastră. Chestiunea este urgentă şi importantă.

Rămân cu toată stima
al dumneavoastră,
Harold Smith

Henry respiră scurt. „La ce draeu se referă oare?” Termenii vagi în care era scrisă, şi care arătau că fusese compusă cu multă grijă, puteau ei singuri să-i provoace nesiguranţă şi să-l alarmeze. Henry avea simţământul usturător că e insultat. De ce foloseau cuvintele

stereotipe „ceva de însemnătate considerabilă”, ca şi când ar face aluzie la faptul că-l aşteptau destăinuiri supărătoare? Iar îndoielnicul „vă sfătuiesc” nu ascundea oare o ameninţare? Dar nu, nu-şi putea permite să se lase mânat de asemenea presupuneri. Ştia că Smith şi asociatul său erau pe punctul de a pleca din Hedleston. Scrisoarea nu era decât lovitura de pe urmă şi, ca ultima înţepătură a unei viespi strivite, era plină de venin. Luă hotărârea fermă de a nu-i acorda nicio atenţie. Mototoli bucăţile rupte ale scrisorii şi le aruncă înapoi în coş.

În ora ce urmă se concentră serios asupra lucrului. Apoi intră gălăgios Malcolm Maitland să-şi ia rămas-bun. Pleca pentru câteva zile în concediu; se ducea la Notthingham[105], la târgul de cai, care se ţinea toamna, în speranţa să cumpere acolo un trăpaş tânăr.

— Am pus de câtva timp ochii pe unul bun, îi spuse el lui Henry. O iepşoară grozavă, din încrucişarea lui *Spitfire* cu *Arabian Night*. E o frumuseţe! De când *Northern Light* ieşise învingător, era neobişnuit de bine dispus. Mai adăugă, râzând: Acum, că suntem iar solvabili, simt că pot să mi-o permit!

Henry era mai apropiat ca oricând de Maitland. Timp de un an se folosise din plin de cunoştinţele, experienţa şi pregătirea serioasă ale lui Maitland, precum şi de caracterul său sincer şi solid. Şi în problemele personale îi ceruse deseori sfatul. Cu gândul încă la scrisoare, simţi iar un imbold trecător să-i vorbească despre ea. Însă, ca niciodată, Maitland era preocupat de propriile sale interese şi nerăbdător să plece.

Henry nu avu inima să-l tulbure, aşa că hotărî să-l lase în pace.

— Atunci, petrecere bună, Malcom! Îi întinse mâna, adăugând, emoţionat: Ştii cât de mult îmi vei lipsi...

Sentimentalismul lui Page îl stânjenea pe Malcolm – aici era deosebirea dintre ei doi: lui Maitland nici prin gând nu i-ar fi trecut vreodată să-şi arate pe faţă adânca stimă pe

---

[105] Oraş din centrul Angliei.

care o avea faţă de Page, după cum nu i-ar fi trecut prin minte să-şi îmbrăţişeze calul.

— Mă întorc curând, spuse el sec, strângându-şi buzele. Apoi, faţa lui urâtă se lumină de un zâmbet: Vezi să duduie maşinile într-una cât voi fi plecat!

Pe la ora patru articolul era gata, şi Hadley intră – grăsuliu, zâmbind timid şi grăbit ea de obicei – cu fotografiile ce trebuiau să-l ilustreze. După ce plecă, Henry se pregătea tocmai să o sune pe Moffat, când auzi o ciocănitură în uşă.

— Intră! strigă el.

Ridicând privirea, cu ciudată senzaţie că se întâmplă un lucru neaşteptat, o văzu în faţa sa pe Cora.

— Te stingheresc?

Purta o rochie nouă, cafenie, cu care Henry n-o văzuse încă îmbrăcată, şi colierul de perle pe care i-l dăruise cu doi ani în urmă, de Crăciun. O găsi mai drăguţă ca oricând; ochii ei aveau o strălucire neobişnuită. Cora vorbi puţin prea repede, ca şi când s-ar fi scuzat:

— Am avut un comision în oraş pentru David, ştii... şi n-am vrut să mă întorc acasă fără să intru puţin. Dar dacă eşti ocupat, plec, plec numaidecât.

— Să nu cumva să pleci; intră şi spune-mi ce mai e nou.

Deşi trecea rar pe la redacţie, reţinută de timiditatea-i înnăscută, vizitele ei îi luminau întotdeauna lui Henry întreaga zi. Mai ales acum era mulţumit s-o vadă atât de veselă şi neobişnuit de vioaie.

— Ce mai faci? o întrebă el.

— A, eu... eu îs totdeauna bine.

— Ţi-ai revenit complet după ameţeala aceea de la concert?

— N-a fost nimic. Nu mai sunt obişnuită cu lume multă. Şi în sală era prea cald. Tăcu puţin, apoi spuse: Mai important e... cum te simţi dumneata?

— Destul de bine, având în vedere boala mea.

— Când te-a văzut doctorul ultima oară?

— Acum vreo săptămână... Am uitat, într-adevăr. De fapt, mă duc o dată pe lună.

— Tot mai trebuie să iei pilulele acelea mici?

— Ei, da... sunt de mare ajutor.

Cora scutură din cap, ca şi când ar fi regretat că Page trebuie să-şi pună toată nădejdea în pilulele cu nitroglicerină, dar n-o făcu în felul ei obişnuit, ci ca o actriţă proastă, care încearcă să simuleze părerea de rău. Apoi se apropie de scaunul pe care stătea Henry. Ochii ei neobişnuit de mari păreau să-i cerşească atenţia.

— David şi cu mine am stat mult de vorbă despre dumneata noaptea trecută.

— Da? făcu el îngăduitor, privind în sus spre ea.

Rochia de un cafeniu-închis, potrivită cu ochii ei, îi scoteau în evidenţă pielea gingaşă a obrazului, care părea acum uşor îmbujorat. În căldura dragostei pe care i-o arăta se simţea o încordare ciudată, când ea îi spuse repede:

— Ştii cât de mult ţinem la dumneata... şi suntem amândoi atât de îngrijoraţi... Părerea noastră e că te-ai obosit prea mult, mult mai mult decât ţi-ar fi fost îngăduit. De fapt, credem că, spre binele dumitale – spunând asta respiraţia ei deveni mai accelerată – ar trebui să-ţi iei un concediu mai lung.

— Cât de lung? întrebă Henry zâmbind.

— Păi – din nou o pauză încordată şi enervantă – ar trebui să te retragi.

Henry rămase mut de uimire. Apoi spuse:

— Draga mea... în faza asta din urmă... mă sfătuieşti să renunţ la ziar?

— Păi... cam asta ar însemna.

— După cea mai grozavă luptă din viaţa mea, tocmai ca să păstrez ziarul...

— Da, şi ai câştigat. Asta e. Ai dovedit, cine eşti. N-ai cedat. A fost minunat! Iar acum eşti în situaţia să tragi foloasele. În condiţiile astea ţi-ar da cu-atât mai mulţi bani... mult mai mulţi. Îi luă mâna, cu un zâmbet

mângâietor, ce conteni prea repede, prefăcându-se într-un tremur uşor al buzelor. Te rog, renunţă... ar fi mai bine, zău... în interesul sănătăţii dumitale... şi pentru tot...

Stăruinţa ascunsă din vocea Corei, mai mult decât apelul ei atât de neaşteptat trezeră deodată în el o bănuială bine întemeiată. Exista oare vreo legătură între vizita ei şi scrisoarea lui Smith? Îşi întoarse privirea, îngrijorat. Nu se putea hotărî să vorbească despre scrisoare şi nici nu-i venea să gândească ceva rău despre Cora, totuşi se simţi obligat s-o întrebe:

— Nu cumva ai vreun necaz?

Ea tresări, poate că întrebarea o mira.

— Nu... eu nu, n-am.

— Dacă ai, te rog să-mi spui.

— Bineînţeles că ţi-aş spune. Dar nu... n-am nimic. Pe buze i se ivi un zâmbet speriat. De ce aş avea?

— Bine atunci, spuse Henry rece. Cât despre renunţarea mea, pentru moment mă gândesc să plec foarte curând în vacanţă. Şi presupun că nu peste mult timp mă voi retrage, iar David îmi va lua locul. Nu atât de curând, însă.

Urmă o tăcere silită. Situaţia fu salvată pentru amândoi de intrarea lui Moffatt, care, conform obiceiului, aducea poşta de la ora cinci. Deşi nu prea părea să găsească ceva de admirat la persoanele de acelaşi sex cu ea, secretara fusese încă de la început binevoitoare Corei. O salută călduros şi stătură câteva minute de vorbă, apoi Cora spuse că trebuie să plece.

Henry se întoarse încă tulburat, după ce o condusese până la uşă, unde ea stăruise prin câteva cuvinte grăbite să mai chibzuiască la cele ce-i spusese. Ultima ei privire, în care se citea o rugă mută, supusă şi aproape vrednică de milă, îl răscoli în asemenea măsură, încât nu se putu apuca de lucru. Afară, în stradă, se repara trotuarul. Zgomotul ciocanului pneumatic îi vibra în cap, împiedicându-l să judece lucrurile. La cinci şi jumătate plecă de la redacţie, în speranţa de a găsi acasă liniştea

necesară pentru a cântări situaţia.

Aici, însă, de îndată ce intră pe uşă, Alice îl întâmpină, în hol.

— Vai, ce deştept eşti, Henry, că ai venit atât de de vreme! exclamă ea. Eşti tocmai omul de care am nevoie! Ai sosit la timp, înainte de a se întuneca.

Tocmai alegea o culoare nouă pentru odaia de oaspeţi şi, neîncrezându-se în zugrav, îşi propuse să creeze ea însăşi nuanţa dorită. Incapabil să i se împotrivească, Henry se lăsă condus la etaj, unde, timp de trei sferturi de oră, cu un aer dezmăţat, într-o salopetă albastră, ea amestecă şi prezentă o gamă de culori asupra cărora îi ceru să-şi dea părerea. În cele din urmă, după multe discuţii şi o nehotărâre plină de candoare, trecând prin toată gama de culori, se hotărî să aleagă prima nuanţă pe care i-o arătase.

Intermezzo-ul acesta, care ar fi putut să întunece şi mai mult dispoziţia lui Henry, avu totuşi un efect contrar. Preocuparea soţiei sale pentru culoarea zugrăvelii unei odăi avea ceva familiar şi odihnitor care îl calmă, făcând ca neliniştea sa de după-amiază să i se pară închipuită. „De ce mă gândesc întotdeauna numai la necazuri?” Smith încerca doar să fie dezagreabil. Cora venise fiindcă şi ea şi David erau îngrijoraţi de sănătatea lui. Nu putea exista niciun fel de legătură între aceste două întâmplări.

În dimineaţa următoare totul părea normal la redacţie – nu sosiseră niciun mesaj insultător, nicio nouă comunicare din partea lui Smith. Henry tocmai se felicita că atitudinea sa de a ignora scrisoarea dăduse rezultate bune, când, la ora unsprezece, i se înmână o altă notă, mai peremptorie ca cea dinainte:

Dacă nu ne răspundeţi până în douăzeci şi patru de ore, vom fi siliţi să dăm publicităţii anumite informaţii foarte dăunătoare în legătură cu nora dumneavoastră, informaţii care se află în posesia noastră.

Încremenit, Henry, privi ţintă hârtia, ţinând-o la distanţă, de parcă îi ardea mâna. Îşi repeta „în legătură cu nora dumneavoastră” şi ar fi fost disperat dacă tonul scrisorii nu l-ar fi făcut să fiarbă de indignare. Cu cât o studia mai mult, cu atât i se părea mai neruşinată. Fără semnătură, biletul era atât de rupt de cele ce se puteau întâmpla în mod firesc în viaţă, cel puţin în viaţa sa, încât abia îşi putea crede ochilor. Faptul că el, Henry Page, putea primi o asemenea ameninţare în propria lui redacţie, în oraşul Hedleston, era infam.

Acum, într-adevăr, nu mai putea şovăi; trebuia să ia măsuri imediate şi drastice. După ce reflectă puţin, îi ceru lui Moffatt să-i telefoneze lui Srnith că îl va primi la ora trei în aceeaşi după-amiază. Apoi se gândi la Cora: pentru a fi corect faţă de ea, trebuia să fie şi nora lui de faţă. Căsuţa lor nu avea telefon, nu era uşor de ajuns la ea. Îi telegrafie, aşadar, să vină la redacţie, la aceeaşi oră.

IX

Henry avu nevoie de întreaga lui tărie sufletească pentru a putea aştepta trecerea dimineţii, în asemenea măsură gândurile îi erau stăpânite de întâlnirea ce urma s-o aibă cu Smith. Având convingerea că fusese insultat, era nerăbdător, ba chiar dornic ca întâlnirea să aibă loc. Nu se duse la masă, ci mâncă vreo câţiva biscuiţi dintr-o cutie de tablă pe care o ţinea în sertar. Urmărea fără astâmpăr acele ceasornicului de birou, care înaintau încet spre orele după-amiezii.

Cora apăru prima; veni devreme, la trei fără un sfert. Privirea ei, în care se citea aşteptare încordată, dădea a înţelege că interpretase greşit chemarea. Îşi închipuia oare că, după matură chibzuinţă, se hotărâse în favoarea celor sugerate de ea cu o zi înainte? Nu îi dădu prilejul să reînceapă discuţia. Şi deoarece nu dorea s-o alarmeze, nu pomeni nimic despre pricina pentru care o chemase. Sub pretext că e ocupat, o rugă să aştepte în biroul domnişoarei Moffatt, adăugând că secretarei i-ar face desigur plăcere să-i ofere o ceaşcă de ceai.

Următoarele cincisprezece minute se scurseră cu o încetineală îngrozitoare. Deşi Henry se străduia din răsputeri să rămână calm, îşi simţea inima bătând... tot mai tare, tot mai tare. Căuta să nu recurgă la fiolele cu nitrat de amil date de doctorul Bard, deoarece acesta îl prevenise că utilizarea lor repetată le micşora efectul. Se văzu totuşi nevoit să spargă una dintre fiolele pe care le purta acum, pentru caz de nevoie, într-o cutiuţă mica, prinsă pe capătul lanţului de la ceas.

Abia terminase de inhalat conţinutul şi faţa îi era încă aprinsă de efectul doctoriei, când sosi Smith, însoţit nu numai de Nye, ci şi de un alt tânăr, pe care Henry nu-l mai văzuse niciodată. Prezenţa nedorită a acestui străin – deşi părea un ins liniştit, amabil şi în general, prezentabil – fu o lovitură pentru Page: felul lor de a proceda părea acum să îmbrace un caracter nou, de o complexitate necunoscută. Stăteau toţi trei acolo şi-l priveau, iar Fenwick, care îi condusese la el, rămăsese în fund. Smith rupse tăcerea.

— Aţi primit scrisorile mele? Vocea lui suna straniu, răguşită şi aproape nedesluşită; părea să facă un efort pentru a vorbi.

— Da, amândouă, răspunse Henry. Apoi, cum era hotărât să fie mai presus de toate calm, spuse: Luaţi loc vă rog.

Se aşază ca trei automate, străinul cu o pasivitate care te uluia, Nye cu obişnuitul său aer insolent. Aruncându-i o privire lui Fenwick, care le adusese scaune, întrebă:

— Avem nevoie de dumnealui?

Page îi spuse lui Fenwick că poate pleca.

— Îmi veţi mulţumi mai târziu, zise Nye. Îşi aprinse o ţigară şi adăugă, cu intenţia tardivă de a fi politicos: Nu vă supără?

Urmă o scurtă clipă de tăcere, apoi Smith îşi limpezi glasul. Faţa lui, care de obicei avea culoarea seului, era palidă şi transpirată, paloarea fiindu-i accentuată de bărbia albăstruie, nerasă, şi de ochii puhavi şi încercănaţi. Părea grozav de stânjenit; gulerul îi era soios, cravata desfăcută, şi întreaga lui înfăţişare arăta un fel de dezordine febrilă. Henry nu-l văzuse încă niciodată în halul ăsta.

— Domnule Page, începu el, şovăind şi totuşi ca şi cum repetase scena înainte, nu vă port niciun fel de pică personală. Vă respect şi nu doresc să vă prilejuiesc necazuri. Sper chiar că şi dumneavoastră aveţi faţă de mine simţăminte asemănătoare. Totodată, însă, se pot ivi

împrejurări când un om în situaţia mea se vede nevoit să ia anumite măsuri în propriul său interes. Domnule Page... îmi este penibil să vorbesc... dar avem anumite informaţii pe care ne dăm seama că trebuie să vi le aducem la cunoştinţă.

— După cum mi-aţi comunicat în scrisori, e vorba de nora mea.

— Chiar aşa, se amestecă Nye, scuturând scrumul ţigării.

— În cazul ăsta, deşi vi s-ar părea poate că împing prea departe simţul onoarei, dacă aveţi ceva de spus, aş prefera s-o faceţi în prezenţa ei.

— Staţi puţin, domnule Page... Mai bine m-aţi asculta înainte. Nu vrem să jignim o femeie.

— Hai, Smith, mai scurteaz-o! spuse Nye. Pentru Dumnezeu, treci la subiect!,

— Atunci, fie spuse Henry, vă ascult. Dar sper că aveţi cunoştinţă de legea calomniei.

— Domnule Page, e penibil de spus...

— Ascultă... îl întrerupse Nye. Lasă-mă, pe mine! Îşi stinse ţigara şi îl fixă pe Page cu ochii săi reci şi bulbucaţi. Tipăriţi un ziar foarte pur, nu-i aşa? Reprezentaţi o presă curată, o comunitate curată, totul e curat! Sunteţi atât de imaculaţi şi de neprihăniţi pe dinăuntru şi pe din afară, încât probabil că nici n-aţi auzit de cuvântul avort...

— Eu... cunosc cuvântul, spuse Page, luat prin surprindere.

— Asta speram şi eu, rânji Nye. E mai uşor aşa. Atunci ştiţi, pesemne, că atunci când o fată necăsătorită are neplăceri şi vrea să iasă basma curată, se dă pe mâna vreunei babe dintr-o stradă dosnică şi astfel scapă din încurcătură. Din nefericire, însă, există o lege afurisită, „Legea pentru reprimarea crimelor contra persoanei”, din 1861, şi, potrivit ei, orice femeie care permite fără temei legal folosirea vreunui instrument sau a altui mijloc pentru provocarea unui avort este vinovată de crimă şi pasibilă de muncă silnică de la minimum trei ani până la

muncă silnică pe viaţă, sau închisoare până la doi ani... Păcat, nu-i aşa?

— Ajunge... spuse Smith cu glas înăbuşit. Domnule Page, ne este penibil că trebuie să v-o spunem. Cu trei ani în urmă, în august, nora dumneavoastră, pe atunci Cora Bates, a fost condamnată pe baza acestei legi de Curtea cu juri din Northumberland.

Henry îl privi împietrit. Tot trupul îi părea înţepenit şi îngheţat. Nu mai percepea nimic din ceea ce îl înconjura, totul dispăruse, rămânând doar imaginea ştearsă şi tremurândă a feţei oarecum diforme a lut Smith.

— Nu... nu... nu cred...

— E adevărat. Şi-avem dovezi.

— Nu, spuse din nou Henry, stăruind mecanic. Nu e adevărat...

— Ei, asta-i! exclamă Nye. Şi, arătând către străinul cu care veniseră: Iată-l pe Haines, el s-a ocupat de cazul acesta... l-a urmărit de la început până la sfârşit. Nu-i aşa, Jack?

— Îmi pare rău, domnule, dar aşa e. Haines îl privea pe Page scuzându-se parcă, sau cel puţin cu o pretinsă părere de rău. Am fost la tribunal în tot timpul procesului. Trebuie să vă spun că judecătorul a fost foarte indulgent, luând în consideraţie împrejurările speciale. I s-a dat o pedeapsă uşoară.

— Pedeapsă? Strângând cu putere braţele fotoliului, Henry abia putu rosti cuvântul.

— Da, şase luni.

Henry simţi cum i se opreşte inima; o lungă clipă încetă să-i mai bată. Crezuse că era vorba de vreo acuzare, că vor răscoli şi vor umfla cine ştie ce greşeală stupidă de-a ei. Poate o încurcătură prostească a Corei cu acest tânăr Haines, sau ceva în legătură cu mediul sărac de unde provenea şi cu lupta pentru existenţă pe care o dusese în tinereţe, dar nu se gândise nicio clipă la un asemenea lucru îngrozitor. Întrecea atât de mult cele mai rele închipuiri, încât deodată se revoltă în el totul... nu putea,

nu voia să accepte!

— E cu neputinţă... e o minciună! Ea e aici... poate să dezmintă...

— Ei, atunci aduceţi-o înăuntru, spuse Nye cu o siguranţă rece şi degajată, care îl îngheţă pe Page. Vom vedea cine minte!

Henry se ridică s-o cheme, dar căzu înapoi pe scaun. Nu putea s-o aducă pentru a răspunde unei acuzări atât de îngrozitoare.

— Haideţi, ce mai aşteptaţi? îl îndemnă Nye. Să punem lucrurile la punct o dată pentru totdeauna. Întrebaţi-o pe tânăra coniţă cum a intrat la răcoare.

Înlemnit de îndoială, Henry, nu putea lua o hotărâre. În timp ce şovăia încă, se deschise uşa laterală care dădea spre biroul lui Moffatt. Plictisită de aşteptare, Cora venise să vadă dacă e liber. Henry n-avea să uite niciodată faţa nurorii sale când, înţelegând într-o clipă ce se petrecea, cuprinse cu privirea scena din faţa ei. În încăpere se lăsă o tăcere mormântală, apoi, îngrozită, izbuti să articuleze:

— Scuzaţi-mă... nu ştiam... şi dădu să iasă.

— Aşteaptă puţin, spuse Nye. E un domn aici care a făcut o bucăţică bună de drum ca să te vadă.

Cora se opri, de parcă n-avea putere să reziste.

— Cred că îţi aminteşti de mine? întrebă Haines.

— Nu... nu te-am văzut niciodată.

Răspunsul era atât de nedesluşit, încât abia se putea auzi.

— Trebuie să mă ierţi, domnişoară... cel puţin erai pe atunci domnişoara Bates... Am la mine tăieturile din ziar cu fotografiile şi cu declaraţia pe care ai semnat-o la spital.

Duse mâna la buzunarul interior al hainei. Henry crezu că femeia se va prăbuşi. Cora începu să pllngă, cu un hohot tare şi uscat, care îi scutura tot trupul. Page nu mai putu îndura.

— Ajunge! îi spuse lui Smith. Pentru numele lui Dumnezeu, lăsaţi-ne!

— V-aţi convins? întrebă Nye în timp ce se ridica de pe scaun.

Şi Smith se ridicase. Stătea lângă birou, fără să-l privească pe Page, cu servieta în mână, iar fruntea îi era acoperită cu broboane de sudoare.

— Ascultaţi, domnule Page. Nimeni nu trebuie să ştie ceva despre asta. Vom fi tăcuţi ca mormântul. N-am făcut niciun rău, niciunul. Soluţia e foarte simplă: am schiţat aici un proiect de înţelegere, perfect cinstită şi cu cărţile pe faţă. Cu degete neîndemânatice deschise servieta. Sunt sigur că-l veţi accepta. În cazul acesta nu vom publica niciodată vreun cuvânt despre măruntа dumneavoastră neplăcere. Şi, credeţi-mă, dragă domnule Page, nu trebuie să ne purtăm pică.

— Plecaţi, vă rog cu toţii. Voi discuta cu dumneavoastră mai târziu.

Smith puse pe masă un plic lung de hârtie groasă şi părăsi cel dintâi biroul.

După ce plecară, Page se întoarse spre Cora. Nu găsea nimic să-i spună, absolut nimic; cuvintele i se opreau în gât. Ea continua să plângă şi, cu faţa ascunsă în brat, se sprijnea de perete. Încercă să găsească un cuvânt de mângâiere, dar nu putu. Cora vorbi prima. Printre lacrimi, cu aceeaşi atitudine deznădăjduită, începu să-i spună:

— E adevărat... e adevărat... ce ţi-au povestit. Dar poate nu ţi-au spus tot... că încă de la şaisprezece ani am fost nevoită să-mi câştig singură o pâine, mai ales ca vânzătoare prin birturi. Într-o vară am făcut o excursie de şapte zile la Blackpool; aşa să-mi ajute Dumnezeu, că pusesem bani deoparte luni de zile pentru asta. M-am dus să dansez la Palley. M-a văzut directorul şi mi-a oferit un angajament. Am primit. Era drăguţ cu mine, iar eu eram singură. Fusesem întotdeauna singură. Asta m-a dat gata, trezind în mine dorinţa de a găsi pe cineva pe care să-l iubesc. N-am ştiut că era însurat... adică la început nu ştiam. De fapt nu ţinea cu adevărat la mine, nu; era un om de nimic, asta era! Când a aflat că am rămas... ştii...

s-a înfuriat pe mine. S-a purtat foarte urât. Se temea că află nevastă-sa. Spunea că ştie ce trebuie să fac. Mie nu-mi mai păsa după ce se purtase aşa cum se purtase; l-am lăsat să mă ducă unde ştia. Acolo o femeie mi-a făcut tot soiul de lucruri. Am fost bolnavă, bolnavă rău, credeam că am să mor, şi o doream. Femeia s-a speriat şi a chemat un doctor. M-au internat la spital şi aşa s-a descoperit totul. Cora era gata să leşine, dar se sili să continue: Opt săptămâni am zăcut la spital. Aveam temperatură mare şi-mi era rău. Când m-au lăsat să plec, m-a luat în primire poliţia. Trebuia s-o facă, îmi închipui. Îmi cereau să apar ca martoră împotriva femeii aceleia. Dar şi ea era săracă, şi singură, ca şi mine. Am simţit că nu pot. Când m-au judecat, asta s-a întors împotriva mea, dar judecătorul nu mi-a dat decât şase luni. Cred că i-a părut rău de mine. Eram slabă de mă sufla vântul. La spital îmi tăiaseră părul şi nu mai eram decât piele şi os. Nu mă sinchiseam. Mi-ar fi fost totuna dacă mi-ar fi dat pedeapsa maximă. Nimic nu mai avea vreo însemnătate pentru mine. Nu mai puteam să fiu din nou ca înainte.

— Te rog, Cora, lasă... Împins de milă, se ridică şi se îndreptă spre ea. Ai spus destul.

— Trebuie să-ţi povestesc totul, chiar dacă ar fi să mor. Când am ieşit, o societate de binefacere a vrut să-mi dea o slujbă la Blackpool. Dar mă săturasem de oraşul ăsta. Era iar vară. Am găsit un anunţ pentru o slujbă la Scarborough, în genul celor pe care le mai avusesem. M-am dus acolo. Munca era uşoară. Vindeam gogoşi şi altele de soiul ăsta la o gheretă de pe promenadă. Dar tot nu puteam să-mi revin. Nu mă interesa nimic. Nu simţeam nimic, de parcă aş fi murit de-a binelea. În fiecare seară când închideam, la şase, mă duceam să mă plimb prin port. Şi acolo, la un capăt de bancă, îl vedeam de obicei pe el, pe David. Avea ceva deosebit într-însul. Într-o seară nu m-am putut stăpâni. M-am oprit şi i-am vorbit. O zgudui un nou hohot de plâns. Aşa a început totul. N-am îndrăznit să-i povestec despre mine. Dar şi el era tot atât

de necăjit. Am ştiut-o doar cât m-am uitat la el. Doream să-l ajut. Şi cred că l-am ajutat. Am fost o soţie bună. Dar dacă află, s-a terminat, nu ştiu ce o să se întâmple cu noi amândoi.

O zgudui un ultim hohot de plâns şi, întorcându-se crispată, veni spre el, ca şi când, părăsită de toată lumea, pierdută şi dezorientată, totuşi pătrunsă încă de o dureroasă sete de fericire, i-ar fi cerut sprijinul.

— Nu plânge, spuse el, luând-o în braţe. Şi în niciun caz nu-i povesti lui David. Trebuie să găsim o soluţie.

— N-a fost vina mea... mi s-a întâmplat... asta-i tot. Nu pot să spun nici mai mult, nici mai puţin. Dar ce trebuie să gândeşti dumneata... mai ales dumneata?! După tot ce ai făcut pentru mine, drept mulţumire... Vai, nu-ţi dai seama... dumneata însemni cel mai mult pentru mine!

Rosti cuvintele acestea, apoi se opri deodată, se uită înnebunită la el şi, înainte s-o poată opri, se smulse şi fugi afară.

Page nu mai avea ce face. Greoi, se aşeză din nou şi, aplecat deasupra biroului, cu capul în mâini, încercă să-şi adune puterile şi să se întărească înaintea dezastrului final şi zdrobitor. „Ce încurcătură, se gândi el, ce încurcătură îngrozitoare!” Îi trecuse prima reacţie de mânie şi dezgust, şi acum le luase locul mila. Nu putea s-o învinuiască. Totuşi, pentru el, pentru ziarul *Light* consecinţele erau fatale. Instinctiv, luă în mână contractul pe care Smith i-l pusese pe birou şi, cu o privire absentă, îl citi de la un capăt la celălalt. Nu era nicio înşelătorie, de fapt, în felul lui, era absolut cinstit. În încercările sale de a se disculpa, Smith se străduise din răsputeri să-l întocmească în aşa fel, încât să stabilească în mod echitabil activul celor două ziare, calculând drepturile în baza tirajului fiecăruia în ultimele douăsprezece luni. Deşi rezultatul final putea fi corespunzător din punct de vedere financiar, lui Page nu-i rămânea nicio iluzie în privinţa situaţiei sale. Ziarul nu mai rămânea al lui. Dacă ar refuza să renunţe la ziar, întreaga poveste din trecutul Corei,

prezentată în ambianţa actuală şi înfrumuseţată cum se cuvine, ar apărea cu litere mari la Hedleston şi în toate ziarele lui Somerville din întreaga ţară.

Henry simţi că îl trec fiorii numai la gândul unei publicităţi atât de groaznice. Cum îl vor mai tortura pe el, moralistul, fostul primar al Hedlestonului, pentru care se pregătea un dineu de onoare, omul cinstei şi al principiilor, care se ridicase împotriva corupţiei! N-o vor cruţa nici pe Alice, cu ambiţiile ei sociale, nici pe David, soţul înşelat; chiar şi Dorothy va trebui să-şi primească porţia... niciunul dintre ei n-ar scăpa. Vor fi cu toţii târâţi în noroi de mâini îndemânatice, ce se exersaseră mult timp în arta aceasta. Pentru el ar avea drept rezultat nimicirea atât din punct de vedere al activităţii publice, cât şi al relaţiilor sociale. Iar pentru David ar însemna o nenorocire atât de mare, încât nici nu îndrăznea să se gândească; această lovitură l-ar distruge, l-ar arunca înapoi în iadul acela întunecat, chinuitor, din care s-ar putea să nu mai iasă niciodată.

Cât despre Cora, nu va suferi ea mai rău decât toţi? Certitudinea că le pricinuise această ruşine, că durerea şi uimilinţa vieţii nenorocite pe care o îndurase vor fi din nou răscolite, amplificate de sute de ori, că siguranţa ei, greu dobândită, pacea şi liniştea ei sufletească vor fi iremediabil distruse, toate acestea îi vor zdrobi, fără îndoială, inima.

Henry se ridică brusc de pe scaun şi începu să umble de la un capăt la celălalt al încăperii. „Cum pot răbda ca asemenea jignire să fie impusă ei şi întregii mele familii?” Trebuia să cedeze, să renunţe la *Northern Light*. Numai la gândul acesta, însă, simţea un junghi în inimă. Încerca să se convingă că era numai mândria lui rănită, mândrie care-şi avea izvorul într-un ataşament exagerat faţă de un bun de preţ ce aparţinea de ani îndelungaţi familiei lui, că el, Henry Page, era doar un idealist demodat, care scria articole banale şi se încăpăţâna să rămână proprietarul unui mic ziar de provincie. Nu ajuta la nimic.

Când se gândea la lupta îndelungă şi amară dusă de el şi la victoria obţinută cu atâta greutate, pentru a-i fi răpită în ultima clipă, i se urca sângele la cap. *Northern Light* era moştenirea lui, tradiţia, viaţa lui.

Ca mânat de un imblod nevăzut, porni de-a lungul coridorului spre odăiţa din capătul acestuia, unde, se păstrau primele exemplare din rafturi şi unde începu să le scoată la întâmplare din rafturi. Aici, într-un număr, din 1785, era descris primul zbor al lui Blanchard cu balonul deasupra Mării Mânecii, realizat într-o vineri „în ciuda tuturor prevestirilor”; într-alt număr, cu zece ani mai târziu, apărea primul foileton al lucrării lui Paine[106], *Epoca raţiunii*, foileton din pricina căruia Daniel Page fusese ameninţat de o urmărire penală din partea guvernului şi care până la urmă îl discreditase pe Pitt[107]. Iată, iarăşi, faimosul raport asupra răzvrătirii de la Nore din 1797[108], când Banca Angliei suspendase plăţile în aur. Alt exemplar cuprindea un reportaj monden, scris de Charles Lamb[109], care fusese trimis da Margate[110] să culeagă informaţii privitoare la sosirea unor personalităţi de vază, iar altul, o dare de seamă foarte vie a marii reuniuni cartiste[111]. Nemaiţinând în seamă ordinea apariţiei, Henry răsfoia acum, cu mişcări febrile filele decolorate şi

[106] Thomas Paine (1737 – 1809), publicist american, luptător pentru independenţa Statelor Unite, adept al ideilor revoluţiei burgheze din Franţa din 1789.
[107] William Pitt-Junior (1759 – 1806), om de stat englez, unul dintre cei mai îndârjiţi ai Revoluţiei Franceze din 1789.
[108] În 1797 a izbucnit la bazele navele de la Nore şi Spithead, din sudul Angliei, o răscoală a marinarilor flotei militare, care a fost reprimată cu sălbăticie de guvern.
[109] Charles Lamb (1775 – 1834), eseist şi pictor englez, autor al cunoscutelor *Povestiri după Shakespeare*.
[110] Cunoscută staţiune balneară din Anglia.
[111] Se referă la primul congres naţional al cartiştilor (1839). Cartismul este prima mişcare politică revoluţionară de masă a proletariatului din istoria mişcării muncitoreşti, care a avut loc în Anglia începând de la mijlocul deceniului al patrulea până la sfârşitul deceniului al cincelea al secolului al XIX-lea.

îngălbenite oglindind momente din istoria Angliei: lupta de la Trafalgar[112] căderea Kabulului[113], Balaklava[114] tentativa de asasinare a reginei Victoria din 1842, războaiele napoleoniene, cu caricaturi înspăimântătoare ale căpcăunului corsican, buletinul morţii lui Browning[115] funerariile sale la Westminster Abbey[116], războiul contra burilor[117]. Nu, nu mai putea îndura. Gemu tare, apăsându-şi cu mâinile tâmplele ce-i zvâcneau. Ziarul *Light* era istoria, nu-l putea lăsa pe mâna unor oameni care l-ar înjosi pe vecie.

Se întoarse şi, având o nouă ţintă înaintea ochilor, intră iar în birou. Îşi aruncă privirile pe ceas şi văzu că era şapte şi jumătate, căci, nedându-şi seama de scurgerea timpului, pierduse aproape trei ore. Moffatt plecase probabil la şase, ca de obicei, nepricepând că se petrecea ceva ciudat. După multe căutări, Page găsi totuşi un Bradshaw[118] în sertarul biroului ei. Trenul de noapte spre Londra pleca la opt fără şaptsprezece minute. Nu mai avea timp să treacă pe acasă să-şi ia o valiză. Trebuia să se urce într-un taxi şi să se' ducă de-a dreptul la gară. Scrise repede o notă pentru Moffatt, comunicindu-i că a fost chemat pe neaşteptate la Londra, şi o puse pe învelişul maşinii ei de scris. Telefonă şi acasă: Alice era plecată, dar îi lăsă vorbă Hannei că va lipsi cel mult două

---

[112] Bătălia navală de la Trafalgar (nord-vestul strâmtorii Gibraltar) a avut loc în 1805. Amiralul Nelson a învins coaliţia franco-spaniolă.
[113] Colonialiştii englezi au pus stăpânire pe oraşul Kabul, capitala Afganistanului, în 1842.
[114] Port în Crimeea, unde au avut loc lupte în timpul războiului Crimeii, purtat de coaliţia anglo-franco-turcă împotriva Rusiei (1854 – 1856).
[115] Robert Browning (1812 – 1889), cunoscut poet romantic englez.
[116] Aşezământ religios din Londra, unul din cele mai frumoase monumente de arhitectură veche engleză.
[117] Războiul contra burilor (1898 – 1902), un război tipic imperialist, de cotropire, în care burii, locuitori de origine olandeză ai unor regiuni din Africa de Sud, s-au apărat cu vitejie, dar fără succes, împotriva englezilor.
[118] Mersul trenurilor.

nopţi. Apoi, luându-şi pălăria şi pardesiul, porni în grabă la gară.

X

În dimineaţa următoare, după o noapte de chin, David ajunse la concluzia că nu mai putea răbda tăcerea şi prefăcătoria sfâşietare dintre Cora şi el. Trebuia să găsească o soluţie. Porni ostentativ de acasă la ora nouă, ca şi cum s-ar fi dus la plimbare, şi se îndreptă spre autobuzul de Hedleston, care pleca din Sleedon la nouă şi jumătate. Mai erau doi pasageri şi, deoarece amândoi ocupau locurile din faţă, se aşeză cât mai în spate, pentru ca, nesitingherit de privirile lor străruitoare, să poată stabili mai limpede ce avea de făcut.

Mai întâi trebuia să-l vadă pe tatăl său. Deşi David nu prea ţinea s-o arate şi cu toate că adeseori, împins de sentimentul propriei sale inferiorităţi, îşi lua nişte aere grozav de afectate, în adâncul sufletului său simţea faţă de dânsul atât recunoştinţă, cât şi dragoste. În ciuda faptului că nu putea fi de acord cu multe din vederile tatălui său, credea în mod implicit în bunătatea şi bunul-simţ al acestuia. De aceste calităţi avea acum cea mai mare nevoie şi, căutând sfatul tatălui său, era sigur că îl va primi.

Călătoria înceată, cu hurducături şi opriri lungi la Lacey Hummocks şi Hurst Green, îi păru nesfârşită; în cele din urmă, însă, începură să se contureze vag primele case ale Hedlestonului prin geamurile aburite care zdrăngăneau, iar curând străvechiul autobuz se cutremură, oprind la ultima staţie, în scuarul Victoria,

Când coborî şi porni pe jos spre redacţia ziarului *Northern Light*, David simţi pe frunte împunsătura fină a

ploii. Faptul că trebuia să intre în această clădire, citadela idealismului tatălui său, pe care Henry Page socotea că în mod logic David trebuia s-o moştenească, era o corvoadă de care se ferea de obicei. Chiar în ziua aceea, frământat de alte temeri, se simţea ca un intrus când urcă scările de piatră şi bătu la uşa lui Page.

Încăperea era goală; apoi deodată apăru Moffatt şi-l privi cu un aer surprins ce-şi găsea explicaţia doar în faptul că vizitele lui David erau atât de rare.

— Ce mai faceţi, domnişoară Moffatt? o întrebă el, apoi, dându-şi seama că trebuia să vorbească pe şleau cu ea, adăugă: Am venit să-l văd pe tata.

— Bineînţeles, răspunse secretara cu tonul ei protector, pe jumătate glumeţ, pe care îl adoptase faţă de David încă din vremurile când venea la Hanley Drive să-l vadă în cărucior. Dar nu e aici.

— Când se înapoiază?

— N-aş putea să-ţi spun. A plecat la Londra.

— La Londra!

— Da, chiar aşa. De ce, nu ştiu. A plecat pe neaşteptate aseară şi mi-a lăsat doar un bilet, în care îmi scrie că a fost chemat acolo. Cred că e în legătură cu o conferinţă economică. După o scurtă pauză, adăugă: Nu poate lipsi mult. Mâine e recepţia pe care o dă mama dumitale.

Pesemne că David arăta grozav de necăjit din pricina piedicii neprevăzute, căci ea continuă să-l studieze cu mai multă atenţie, manifestându-şi îngrijorarea.

— Unde ţi-e pardesiul? Eşti un băiat îngrozitor! Nu ţi-ai luat nici măcăr umbrela. Dar nu ştii că plouă cu găleata? Eşti pe jumătate murat. Şi părul dumitale... hai, lasă-mă să te aranjez puţin.

Cum stătea aşa ţintuit locului şi gândindu-se ce să facă mai departe, secretara veni spre el, îi încheie nasturele de sus al cămăşii de flanelă, scutură picăturile de ploaie de pe haină şi făcu tot ce trebuia pentru a-i da o înfăţişare mai ordonată.

— Aşa... acum e mult mai bine. Tocmai îmi pregătisem

gustarea ele dimineaţă. Stai să bei un ceai cu mine. Şi soţia dumitale a băut unul ieri. E-o fată simpatico, David! Hai, vino... să mergem în biroul meu.

— Nu... nu. Se trezi. Scuză-mă, te rog. Trebuie să plec

— Dar, David... aşteaptă doar o clipă...

El însă nu voia, nu putea să stea. Se întoarse şi se năpusti în jos pe scări, ajungând până în mijlocul străzii, drept în faţa unui automobil care tocmai trecea pe-acolo. Nepăsător, îşi văzu mai departe de drum, convins că absenţa cu totul neaşteptată a tătălui său avea o oarecare legătură cu enigma nesuferită pe care n-o putea dezlega şi care părea să se împrăştie în mod insidios, mânjind totul în cale, întocmai ca păcura scursă de pe ambarcaţiuni ce apărea uneori pe plaja de la Sleedon.

Făcu un efort să se stăpânească. Ce să facă acum? Inutil să se ducă la Hanley Drive pentru a încerca să capete sfaturi şi lămuriri de la maică-sa. Totuşi, nu se putea întoarce la Sleedon înfrânt, să treacă iar prin ore nesfârşite de reflecţii solitare. O singură cale îi era deschisă, şi, cu toate că ştia ce grea încercare înseamnă pentru nervii săi, nu îi păsa; mai devreme ori mai târziu, era evident că avea să ajungă acolo.

Clădirea Societăţii de asigurări *Prudential* era destul de aproape. Străbătând parcul, ajunse la intrare în mai puţin de cinci minute. Pe tăbliţa de afară văzu că redacţia ziarului *Chronicle* se afla la etajul trei. Nu intră imediat, ci începu să măsoare strada în lung şi-n lat în faţa clădirii, pregătindu-şi în minte tot ce avea de gând să spună şi concentrându-şi toate resursele spirituale şi fizice. Conştient de slăbiciunea sa în clipe grele, hotărî ca de data asta să fie pregătit. Dar însuşi procesul acesta de pregătire strica totul, pentru că, pe măsură ce îşi închipuia cum avea să se desfăşoare scena, prevăzând insultele ce le va primi şi răspunsurile date, începea să fiarbă de mânie, i se strângea gâtlejul şi gura i se usca.

Nu mai putea să rabde. Cu o mişcare bruscă şi dezordonată, se opri, intră valvârtej înăuntru şi, fără să ia

ascensorul, urcă pe nerăsuflate până la etajul trei. Pe geamul mat al uşii stătea scris cu litere de aur: DAILY CHRONICLE, DIRECTOR. Fără să mai bată, intră.

Aspectul general de inactivitate şi pustiu îl surprinse. Un băiat de vreo şaptesprezece ani bătea alene la maşină, pe o măsuţă mică, aşezată lângă centrala telefonică. Cu o voce pe care abia şi-o recunoştea, David îi spuse că doreşte să-l vadă pe Nye. Tânărul se rezemă de speteaza scaunului şi îl privi peste umăr.

— Nu-i aici. A plecat la Tynecasle. Apoi, văzând privirea neîncrezătoare a lui David, adăugă: Niciunul dintre ei nu-i aici. Şi domnul Smith a plecat la redacţia centrală din Mossburn.

David dorea cu atâta încordare să termine o dată pentru totdeauna, încât nu-i venea să-l creadă. La capătul coridorului îngust mai erau două uşi, ce dădeau în celelalte birouri care alcătuiau restul redacţiei. Privi repede în fiecare. Erau goale. Reveni în holul de la intrare.

— Când se întoarce? întrebă el.

— De unde să ştiu? Băiatul vorbea pe un ton jignit. Nu prea avem nimic de făcut aici acum... adică nu prea mult. S-ar putea să lipsească toată ziua.

— Toată ziua... repetă mecanic David, apoi, după o clipă, se întoarse şi plecă.

Pe stradă şovăi din nou, cu pumnii strânşi şi cu tot trupul încordat, încercând simţământul amar că fusese înşelat. Nu descoperise nimic, nu izbutise să facă nimic şi nu pusese nimic la punct. Îl copleşea senzaţia covârşitoare a propriei sale incapacităţi. Era ora prânzului, şi pe trotuarele aglomerate oamenii se grăbeau prin ploaie, îmbrâncindu-l pe David, care stătea pe loc, nehotărât, simţind cum îi zvâcnea încă sângele în urechi.

În cele din urmă, se îndreptă spre scuarul Victoria. Aşadar, n-avea nimic alta de făcut decât să se întoarcă la Sleedon. Un autobuz aproape plin se pregătea să plece. Găsi un loc la mijloc şi încercă să domolească valurile de

gânduri încurcate ce-l năpădeau. După scurt timp, fu convins că privirile tuturor celoralţi călători erau îndreptate asupra lui, parte batjocoritoare, parte vădit duşmănoase. Îşi ţinea capul plecat, cu ochii aţintiţi în podea, nefiind în stare să facă apel la nepăsarea distantă cu care întâmpina de obicei provocările mulţimii. Totuşi, nu putea să se arate desprins de toate, iar neliniştea din inima lui stăruia; dimpotrivă, spori în timpul călătoriei. Iar după ce coborî la Sleedon, nu-l domoli nici mersul iute pe jos până acasă.

Casa îi păru goală când intră, dar în bucătărie ceainicul firbea pe plită, şi prin fereatră o văzu pe Cora în grădină, mergând pe poteca acoperită cu pietriş. Dorea grozav să se ducă la ea. Atitudinea de indulgenţă protectoare, aerul condescendent afişat când îi accepta serviciile dispăruseră, gonite de gelozie, de nesiguranţă şi de suferinţa ce se citea pe faţa ei. În schimb, reînviase în David nevoia de a fi împreună cu ea, dorinţa fizică resimţită în primele zile la Searborough. În clipa aceea ar fi vrut să se ducă în dormitor, s-o strige pe fereastră şi s-o cheme lângă el. Dar nu, trebuia să se stăpânească. Cora nu trebuia să ştie nimic despre vălmăşagul gândurilor sale, nimic despre drumul făcut în zadar, nimic ce i-ar putea mări propria deznădejde. Se duse la mansardă şi se aşeză la măsuţa simplă, din lemn de brad, pe care o folosea ca birou.

Doctorul Evans îi dăduse ca remediu pentru a se calma sfatul să ia o foaie de hârtie şi să scrie repede, maşinal, toate gândurile ce îi năvăleau în minte. Luându-şi tocul, David începu a folosi mijlocul acesta de eliberare.

„Chinul de a iubi prea profund, scrise el, poate adesea să întoarcă bucuria... şi te poţi lăsa în voia durerii cu tot atâta nepăsare ca în voia fericirii. Paşii mei mă duc într-un labirint, bezna mă apasă, dar nu sunt înfrânt. Pot învinge orice greutate, pot doborî orice duşman dacă voinţa îmi rămâne puternică! În curând vom scăpa de această neplăcere. Nimeni nu trebuie să-i facă rău Corei!

O voi apăra! Şi acum să răsuflu, cuprins de o adâncă linişte...”

Nu scrise decât aceste câteva rânduri şi se opri brusc, cu capul aplecat într-o parte, de parcă ar fi ascultat ceva.

„Cuprins de o adâncă linişte.”

Era oare numai zumzetul din urechi, zgomotul care de luni de zile îi stăruia în urechi şi semăna uneori ca un dangăt de clopot, alteori cu un şuier subţire şi ascuţit, sau auzea într-adevăr o voce, uşor batjocoritoare, care îi repeta cuvintele de îndată ce el le formula? Ascultă încordat, dar nu auzi nimic. Când îşi reluă, însă, scrisul, vocea începu din nou să repete cuvintele aşternute de el pe hârtie: „Când lumina se înteţeşte şi întunericul prinde a păli...”, repetându-le mai tare, într-un ritm ce corespundea perfect mişcărilor tocului său. Încercă s-o facă să tacă, scriind încet, dar nu izbuti, apoi începu să scrie mai repede, aruncând cuvintele de-a curmezişul paginii; vocea continua să se audă tare, distinct, cu o viteză uluitoare.

Ca ars, David lăsă tocul să-i cadă şi se prinse cu putere de colţurile mesei; încerca să se liniştească, amintindu-şi de sfatul sever al doctorului Evans, pe care acesta i-l dăduse când îi povestise prima dată că aude voci: „E doar închipuire. Halucinaţie auditivă îi zicem noi în medicină. Scoate-ţi-o din cap. Nu te lăsa... nici măcar o clipă”.

David ridică încet capul. Acum, în sfârşit, încetase. Sau nu? Ţeapăn, trăgea cu urechea şi aştepta, sperând să nu mai audă nimic. Dar, independent de scrisul său, fără legătură cu tocul care era încă pe masă, auzi, slab şi totuşi desluşit, o chemare ce părea să vină din dormitorul aflat la etajul de dedesubt. Era o voce de bărbat, care-l striga pe nume: „Page... Page... eşti acolo?” Apoi, tresărind de groază, auzi cuvintele: „Vezi-ţi de gâtul tău, prietene”, şi recunoscu vocea lui Nye.

Sări, ca proiectat, de pe scaun şi îşi vârî adânc în urechi amândouă degetele arătătoare, luptându-se din răsputeri să nu mai audă niciun sunet. Era o închipuire, o

înşelăciune morbidă, datorită nervilor săi zdruncinaţi. Şi, totuşi, în timp ce lupta împtriva ei, sunetul se repetă iar din camera de dedesubt, tare, fără sfială şi mai desluşit încă.

„Aşadar crezi că-mi vei frânge gâtul, Page... dar, stai... vezi-ţi de gâtul tău, prietene!”...

Nu era cu putinţă să se fi înşelat. Nemaifiind în stare să reziste, deschise uşa şi se năpusti jos, pe scările înguste de lemn, până în dormitor, unde începu să caute sub pat, în cele două dulapuri, pipăind printre rochiile atârnate în şifonierul Corei, în fiecare ungher al încăperii. Nu găsi pe nimeni.

Cu puterile sleite, cu fruntea rece şi umedă, se aşeză pe marginea patului. Oare îşi pierdea minţile? Vocea, prezenţa fără trup dispăruseră amândouă. Ca şi în altă împrejurare, căutarea amănunţită şi dovada certă alungaseră iluzia. Se simţi slăbit, dar îşi mai venise în fire.

Suspinând adânc, se ridică şi, în faţa oglinzii de pe masa de toaletă, începu să-şi perie părul cu mişcări fireşti. Apoi, prin oglindă, o văzu pe Cora lângă el. Cel puţin ea era o realitate printre umbre.

— Nu ştiam că eşti acasă, spuse Cora. Te-ai plimbat, mult.

Starea lui de luciditate calmă îl împiedica să se prefacă. Se apropie de ea, îi luă mâna şi i-o strânse.

— De fapt n-am fost la plimbare, spuse el. Am luat autobuzul şi m-am dus până la Hedleston să-l văd pe tata.

— Şi l-ai văzut? Simţi cum se crispează toată apoi, când el scutură din cap, se destinse dintr-o dată.

— A plecat la Londra. Cu totul pe neaşteptate.

— La Londra... Rosti cuvintele acestea încet, apoi, încălzită de o speranţă, faţa i se însenină, părând altfel de cum fusese în ultimele zile. Vai, David, îmi pare atât de bine! Am încredere în tatăl tău. Nu mă întreba nimic, te rog, nu acum... dar simt că o să fie bine pentru noi.

XI

În aceeaşi dimineaţă, mai devreme – pentru a preciza lucrurile, la ora şase şi un sfert Henry Page ajunse la King's Cross[119]. Trenul său, care întârziasc la York[120], ajunsese cu mult după ora stabilită, aşa că din pricina expresului de Leeds[121], care intrase în gară cu cinci minute înainte, nu mai era aproape niciun taxi în staţie. După o lungă aşteptare în gara friguroasă şi întunecată, Henry reuşi să se urce într-un taxi. Nu venea prea des la Londra, dar în cursul rarelor sale vizite trăgea la un hotel liniştit de pe lângă *British Museum*[122], la hotelul *Esmond*. Aici, portarul de noapte îl recunoscu şi, cu toate că n-avea bagaj, îi dădu o cameră fără să-l întrebe nimic.

— S-ar putea să mi se servească micul dejun? Îl întrebă Henry pe portar.

— Regret, domnule Page. Nu e nimeni la bucătărie până la ora şapte. Să las comanda dumneavoastră înainte să-mi vină schimbul?

— Nu, am să sun eu, spuse Henry, gândindu-se că va încerca mai întâi să se odihnească puţin.

În tot timpul călătoriei, ghemuit în colţul vagonului, dormise doar câteva minute, aşa că acum, când zorile cenuşii se strecurau peste acoperişurile soioase şi hornurile încrustate de funinigine, cernindu-şi lumina în

[119] Una din gările Londrei.
[120] Vechi oraş din Anglia; nod de cale ferată.
[121] Oraş industrial în centrul Angliei.
[122] Cea mai mare instituţie culturală londoneză; cuprinde o vestită galerie de artă şi o imensă bibliotecă.

odaia strâmtă şi neospitalieră, se culcă pe pat, îmbrăcat, şi închise ochii. Dar mintea îi era încă prea plină de tot felul de gânduri vii şi agitate, ca să-i îngăduie să doarmă. Şedea culcat, simţindu-se atât de străin de el însuşi, de parcă ar fi fost o fantomă prezentă la căpătâiul unui nefericit zăcând în nemişcare pe pat.

La ora şapte sună, ceru o cafea neagră, tare, de care nu se putea lipsi în starea lui, deşi îi fusese interzisă. Dură mult până îi fu servită, şi când i se aduse, era obişnuita fiertură inspidă; după ce bău însă trei ceşti şi mâncă o felie de pâine prăjită, se simţi mai înviorat. Se spălă, apoi părăsi hotelul şi se duse la o frizerie vecină, unde se bărbieri. Din puterea obişnuinţei cumpără ziarele de dimineaţă, dar nu putu decât să le frunzărească, şi asta cu teama ciudată, neraţională că ar putea găsi tipărită informaţia referitoare la nenorocirea sa.

Era încă prea devreme pentru a-şi pune planul în aplicare – desigur Somerville nu venea la birou înainte de ora zece – dar Henry nu mai putea îndura aşteptarea. Luă autobuzul până la Strand[123] apoi merse pe jos prin Whitehall[124]. Cu totul diferite de ale lui *Northern Light*, birourile ziarului *Gazette* dominau cheiul Tamisei, prezentând vechiului fluviu, care în acea dimineaţă curgea aproape plictisit pe sub podurile sale, o faţadă scânteietoare de sticlă şi beton armat, rece şi impersonală, sugerând puterea. În holul cu coloane corintice şi dale pătrate de marmură, unul dintre oamenii de serviciu în uniformă, care stăteau în grup luă numele lui Henry, îl comunică biroului de primire, apoi, după oarecare aşteptare, îl îndrumă spre ascensorul expres. La ultimul etaj, la capătul unui coridor lung, fu primit, sau mai degrabă interceptat, de secretarul particular al lui Somervihe, un tânăr îmbrăcat de dimineaţă cu pantaloni în dungi, care, privindu-l pe Henry cu un aer de

[123] Una din principalele artere de comunicaţie ale Londrei.
[124] Altă arteră de comunicaţie, car duce la clădirea Parlamentului şi Catedrala Westminster.

politicoasă îngrijorare, spuse:

— De fapt, domnule Page, omul cu care ar trebui să discutaţi este domnul Greeley. Din nefericire, e în concediu. Vă propun să staţi de vorbă cu înlocuitorul său, domnul Challoner.

— Nu, spuse Henry cu hotărâre. Am treabă cu domnul Somerville personal.

— Da, desigur, încuviinţă celălalt, gânditor. Dar, vedeţi. mi-e teamă că va fi ocupat aproape toată dimineaţa. De fapt, nici n-a venit încă. Totuşi... dacă ţineţi să...

— Îl aştept, spuse Henry.

— Atunci poftiţi pe-aici, vă rog.

Dinadins, Henry nu ceruse să i se fixeze o întâlnire, deoarece se gândea că era mai greu să fie refuzat dacă venea neanunţat. Ştia că avea de aşteptat – dacă Somerville ar consimţi să-l primească – şi într-adevăr aşteptă în mica anticameră cu covoare roşii, mobilată cu fotolii de piele, cu un dulăpior, un bar pentru cocktail-uri şi cu câteva tablouri englezeşti reprezentând scene de vânătoare din secolul al XVIII-lea. Şezu mai bine de o oră aici şi privi posomorât o pânză mare de John Fernley[125] atârnată pe peretele din faţa sa, ce înfăţişa o vânătoare călare, la Quorn; dar nu vedea nimic din ea, căci încerca să reconstituie puţinul pe care-l ştia despre Vernon Somerville.

Spre deosebire de cei doi concurenţi ai săi, Jothain şi Mighill, care ieşiseră unul din fundăturile Aberdeenului[126], celălalt din pustiurile Ulsterului[127], Somerville trecuse prin Dulwich[128] şi City[129]. După o scurtă perioadă în strada Throgmorton[130] prima sa încercare în materie de publicaţii, achiziţia ziarului muribund *Gazette*, care abia-şi

---

[125] Pictor englez din secolul al XVIII-lea.

[126] Oraş din Scoţia, port la Marea Nordului.

[127] Regiunea cea mai nordică a Irlandei, cu capitala la Belfast.

[128] Suburbie a Londrei.

[129] Cea mai veche parte a Londrei, situată în inima oraşului, centrul comercial.

[130] Stradă în centrul Londrei, unde se află Bursa.

mai ducea zilele, se dovedi un succes spectaculos. Hotărârea neclintită de a reuşi, îmbinată cu o capacitate neobişnuită de speculare a gusturilor îndoielnice îi dădură posibilitatea de a transforma ziarul. Creşterea vânzătorilor, atingând un punct culminant, făcuse să-i sporească încrederea şi dorinţa sa înnăscută de a se afirma. Presimţind viitoarele triumfuri, înfiinţă un săptămânal rafinat, Town Topics[131], apoi, curând după aceea, ziarul *Sunday Argus*. La început, aceste afaceri noi şi îndrăzneţe merseseră bine. Prinzând gust pentru putere, Somerville vru, oarecum prematur, să joace rolul unui mare nabab al presei. Îşi cumpără un yacht, contribui la opere de binefacere şi, cu toate că nu ajungea nici de departe la sumele princiare cheltuite de Mighill în asemenea scopuri, îşi făcea totuşi mult mai multă publicitate: dărui galeriei de artă Dulvrich[132] un grup de patru tablouri de Cotman[133], care e drept nu se puteau asemăna cu picturile unice de Giorgione[134], dăruite naţiunii de către Jotham sau cu cele două minunate tablouri de Canaletto[135], donate de sir Ithiel, dar erau totuşi picturi englezeşti, bune şi solide. Apoi se căsători cu Blancho Gilliflower, eroina favorită a coloanelor cu ştiri moderne şi nepoata lordului Jotham.

De aici acolo începură să apară primele semne ale insuccesului. Se pare că această căsătorie fusese nefericită, Henry îşi amintea vag de unele cancanuri auzite de la Alice: că, numai la un an de la căsătorie, soţia lui Somerville divorţase de el pentru a deveni – după ce fusese o scurtă perioadă model pentru reclame de şamponuri şi creme de faţă la un fotograf şi după ce era

[131] Ştiri orăşeneşti.

[132] Muzeu situat la Dulwich, unde se află numeroase tablouri din Şcoala olandeză.

[133] John Sell Cotman (1782 – 1842), gravor şi peisagist englez.

[134] Giorgio Barbarelli, denumit şi Giorgione (1478 – 1511), unul din cei mai vestiţi pictori veneţieni.

[135] Antonio Canale denumit şi Canaletto (1697 – 1768), pictor şi gravor veneţian.

cât pe-aci să se mărite cu un baron austriac – redactoarea rubricii de modă a ziarului *Globe,* unde lucra şi acum cu atâta succes, încât Mighill, care căuta să imprime ziarului său o notă elegantă prin angajarea „frumoaselor din lumea bună”, se ataşase părinteşte de ea.

În timp ce se gândea la toate astea, efectul stimulant al cafelei trecu, şi Henry fu cuprins de o toropeală bolnăvicioasă. De aceea, când tânărul se ivi în cele din urmă iar şi îl pofti cu un aer confidenţial în birou, uită să mai înghită cele două pilule pe care avea intenţia să le ia chiar înainte de întrevedere.

Când intră Page, Somerville şedea la biroul său şi semna scrisori; purta cu eleganţă un costum larg, cenuşiu, de flanelă, o cravată roşie, iar la butonieră avea o garoafă de culoare închisă. Continuă timp de un minut să semneze, fără a-şi înălţa privirile, apoi îşi roti scaunul, se ridică pe jumătate şi-i întinse mâna. De statură mijlocie, cu un gât scurt şi umeri laţi, proprietarul ziarului *Gazette* părea mai în vârstă decât cei patruzeci şi cinci de ani ai săi. Tenul îi era congestionat, fapt pe care-l accentuau şi cravata, garoafa şi un semn mic, dar vizibil, de culoarea vinului de Porto, ce-l avea pe gât, drept, sub urechea stângă. Ochii injectaţi erau un semn că avea tensiune, iar comportarea sa agitată şi nerăbdătoare dovedea că era un om preocupat exclusiv de afacerile sale, care nu ar tolera cu niciun preţ prostia, nepriceperea sau amestecul altora în treburile lui. Reluându-şi locul, se aşeză picior peste picior, se lăsă pe spate şi prinse a-l studia nestingherit pe Page.

Acceptând locul oferit pe scaunul de lângă biroul în stil Chippendale[136], Henry nu găsi în felul cum era primit nimic care să-l îmbărbăteze. Somerville părea că aştepta să înceapă el, apoi, ca şi când şi-ar fi dat seama de poziţia dificilă a lui Page, spuse, mergând direct la ţintă:

---

[136] Stil de mobilă datând din secolul al XVIII-lea, denumit aşa după creatorul său, tâmplarul englez Thomas Chippendale.

— Ar fi trebuit să mă anunţi că vii. Am fi putut lua prânzul împreună. Ei, şi-acum, îngăduie-mi să te felicit pentru lupta formidabilă pe care ai dus-o împotriva noastră. La un moment dat am crezut că s-a isprăvit cu noi. Acum însă îmi dau seama că avem aceleaşi vederi.

— Nu, nu tocmai. Henry se simţea grozav de stânjenit. Şezând acolo pe scaun, îşi dădea seama că-i tremură picioarele; dar faptul că începu să vorbească îl ajută să-şi recapete curajul. Au trecut aproape doi ani de când aţi cumpărat ziarul *Chronicle*. Admit că am fost atunci indignat şi pornit împotriva voastră. Aveaţi tot dreptul să veniţi la Hedleston şi să publicaţi un ziar care să-mi facă concurenţă. Deoarece nu era loc pentru amândoi, se cuvenea ca cititorii să aleagă între noi. Ei, şi-au ales... şi sunt aici ca să vă rog să recunoaşteţi acest fapt.

Somerville nu răspunse imediat. Apoi spuse:

— Favoarea publicului e ceva schimbător. Lucrurile pot lua altă întorsătură şi peste noapte. Noi mai vindem încă *Chronicle*. Şi vom continua să-l vindem.

— Nu. Henry scutură din cap. Să vorbim deschis. Aţi încercat să mă distrugeţi şi n-aţi izbutit. Acum, pentru numele, lui Dumnezeu, lăsaţi în pace *Northern Light*!

— Nu înţeleg ce vrei să spui, răspunse Somerville sec. După toată munca şi osteneala pe care ne-am dat-o la Hedleston, ne ceri poate să plecăm cu coada între picioare?

— Vă cer să nu publicaţi o anumită ştire.

— Să suprimăm o ştire! Dragul meu domn, mă uimeşti! Primul nostru principiu, obligaţia noastră morală faţă de public este să nu suprimăm niciodată vreo ştire.

— Informaţia de care vorbesc nu este importantă. E doar în legătură cu mine şi cu familia mea.

— Dragă domnule, nu ştiu nimic în legătură cu asta, aproape că nici nu ştiu despre ce vorbeşti. Totuşi, desigur că de la Hedleston tot ce te priveşte pe dumneata e important. Îmi închipui că directorul meu de acolo e şi el de aceaşi părere cu mine.

Henry simţi cum i se usucă buzele şi i se strânge gura.

— E ceva penibil, o întâmplare din trecut, pe care au dezgropat-o acum şi care poate lovi o serie de oameni nevinovaţi.

— Doamne-Dumnezeule, spuse Somerville pe un ton ce deveni deodată aspru, ce fel de comportare îmi atribui? Suntem în mijlocul secolului al douăzecilea. Astăzi nu poţi fi hipersensibil. În meseria noastră, cu lupta asta fără scrupul, eşti întotdeauna în primejdie să fii insultat sau să insulţi. Eu, personal, nu pot să verific fiecare cuvânt, apărut în *Chronicle*. Am toată încrederea în directorul meu. Las totul în seama lui.

Page nu se putu împiedica să spună cu amărăciune:

— Şi el, bineînţeles, îşi propune să publice asta dintr-un imbold moral.

Somerville făcu un gest nervos, se uită nerăbător la ceas, ca pentru a pune capăt întrevederii.

— Dragă domniile, zise el, de ce vii să mi te vaiţi mie? Problema asta nu e în mâinile mele. Oamenii mei de la Hedleston deţin depline puteri din partea mea şi trebuie să-şi urmeze hotăririle. Evident, o chestiune pur locală, ce intră în competenţa personalului de acolo. Nu te poţi aştepta să fiu şi eu în curent şi să mă preccupe.

Indiferenţa lui nemiloasă arăta că voia să treacă peste această problemă. Page îşi dădu seama că, deşi nu avea scrupule, nu s-ar fi coborât totuşi niciodată la o faptă mârşavă; o făceau alţii penru el. Henry Page începu să clocotească de o mânie surdă, împins de hotărârea de a nu se lăsa înlăturat, cu una, cu două.

— De ce aveţi nevoie de *Northern Light*?

Somerville privi brusc în sus, bănuind că există vreun motiv îndărătul acestei întrebări. „Oare acest personaj mărunt şi neînsemnat din provincie a ghicit în ce situaţie grea mă aflu... că lupt împotriva unor cheltuieli colosale, a unor lefuri mereu crescânde şi a unor puternice coaliţii de ziare, cărora nu le-ar fi nimic mai plăcut decât să mă scoată din afaceri? Jotham şi Mighill sunt pe punctul să

fuzioneze... astfel că, practic, deţin monopolul în acest domeniu... Fleet Street, râzând pe sub mustăţii de săptămâni de zile, fiindcă n-am reuşit să absorb ziarul *Light*, pierderea de bani suferită cu *Argus*, *Town Topics*, care abia-şi mai duce zilele... Trebuie să-mi sporesc tirajul sau să pier!” Observându-l atent pe Page, îi răspunse:

— Pentru un motiv simplu: îmi trebuie o difuzare mai mare.

— Dar aveţi o difuzare mare. *Gazette* se vinde în cel puţin un milion şi un sfert de exemplare.

În zilele noastre, când concurenţa e atât de acerbă, dacă nu te dezvolţi, înseamnă că dai îndărăt.

— Şi ideea dumneavoastră de a vă dezvolta constă în sporirea tirajului ziarului *Gazette* sau a duplicatului său *Chronicle*? Lăsând orice precauţiune deoparte şi hotărât să-şi spună părerea cu orice preţ, Page răsuflă adânc şi dureros: Într-un număr recent al lui *Survey* era un articol referitor la presă. L-aţi văzut?

— *Survey* este o publicaţie excelentă; o citesc rar.

— Era o dare de seamă completă şi imparţială. Concluzia la care ajungea era că ziarele neastre inteligente, care profesează înalte principii, sunt copleşite de partea cea mai lipsită de scrupule, presa de mare tiraj... de ziare care apar nu pentru a sluji publicul, ci numai ca o investiţie financiară, şi care au devenit cele mai mârşave, mai stupide, mai nedemne şi mai vulgare din lume. Gazette era citat ca cel mai rău din această categorie.

Imperturbabil, Somerville abia zâmbi.

— Avem şi noi defăimătorii noştri. Păcat! În definitiv, încercăm doar să ne mulţumim cititorii... să le creăm... cum să spun... o ambianţă plăcută.

— Hrănindu-i cu ştiri culese din gunoi?

— Le dăm exact ce doresc.

— Nu! Enervat, Page scutură din cap cu putere: Omenirea nu e atât de stupidă cum o socotim noi. Nu puteţi categorisi astfel poporul nostru. Are calităţi mari –

curaj, veselie, căldură sufletească, umor – totuşi, pentru că trei sferturi din populaţie n-are decât o educaţie redusă, nu e pregătită să reziste linguşelilor voastre. Nu vreau să repet ceea ce sare în ochi. Nu sexualitatea, crima şi senzaţia, nici chiar frivolităţile stupide ce vă umplu gazeta o fac atât de primejdioasă; periculos e felul în care sunt stimulate, cu atâta ingeniozitate, prejudecăţile şi poftele cele mai grosolane, în timp ce toţi cei care vi sa opun sunt trataţi cu un dispreţ cinic. Nu vă amintiţi ce a spus Balfour[137]: „Mai bine vând gin săracilor decât să-i otrăvesc în felul acesta? Încă cincizeci de ani pe această cale, cu absurdităţi pline de otravă, şi reduceţi masele aproape la analfabetism. Nimeni nu ştie mai bine ca dumneavoastră ce instrument nemaipomenit de puternic aveţi în mână! De ce nu îl folosiţi constructiv? Numai Dumnezeu ştie ce mare nevoi a avut ţara, mai mult ca niciodată până acum, de o presă inteligentă, condusă de înalte principii. Eram minunaţi în timpul războiului, când trăiam într-o plăcută intimitate cu moartea. De atunci, însă, am suferit un regres politic, economic şi moral, E doar temporar, sunt convins, dar trebuie să ne scuturăm pentru a scăpa de ele. Dacă nu…

Page fu cuprins de un val de slăbiciune fizică, şi se întrerupse, conştient că nu făcuse nici cea mai neînsemnată impresie asupra lui Somerville şi dându-şi totodată seama de primejdia îngrozitoare a puterii când e lipsită de orice simţ de răspundere. I se uscase gura, şi limba îi era cleioasă. Nu mai găsea nimic de spus. Somerville îl observase pe Henry cu o expresie dură, în care predomina dispreţul. Văzând brusca deznădejde ce se zugrăvi pe faţa lui, se grăbi să profite de ocazie.

— Dragă prietene, spuse el, căutând să-l mângâie, înţeleg ce simţi. Dar timpul trece; să revenim la ceea ce ne interesează. Îţi facem o ofertă rezonabilă. Nu te sileşte nimeni. Spune-mi dacă doreşti să accepţi. Poate, continuă el, dacă te hotărăşti să vinzi – şi sunt sigur că ai s-o faci –

[137] Arthur James Balfour (1848 – 1930) politician englez conservator.

ai vrea să lucrezi mai departe pentru noi. Editorialele dumitale... da, sunt de calitate...

— Nu, răspunse Page greoi. N-aş putea. Trebuie să fiu tot, sau nimic!

— Atunci? Totul?

Henry nu era în stare să-l privească, nu putea să-şi ridice capul. Se simţea doborât, înfrânt.

— Mă mai gândesc... câteva ore. Vă telefonez după-amiază.

— Bine. Somerville se sculase de pe scaun. Aştept cu nerăbdare să aud veşti de la dumneata.

Page nu-şi dădea seama prea bine cum ieşise din birou.

Când părăsi clădirea, cădea o ploaie cernută, măruntă. Pornind în partea opusă fluviului, se îndreptă încet spre Victoria Street. În deznădejdea sa, simţea o slăbiciune tot mai mare, care îl prevenea că trebuie să mănânce repede ceva, căci nu luase aproape nimic în gură din ziua precedentă, de la amiază. Peste drum văzu un bufet, dar când se pregăti să traverseze strada, circulaţia intensă, cu zgomotul şi agitaţia ei, îl izbi deodată, făcând să-i bată inima cu o repeziciune de necrezut. Şovăi, conştient că nu se putea încumeta să treacă drumul. Ameţit, merse înainte pe aceeaşi parte, căutând un alt bufet. La colţ, lângă Ashley Gardens[138] chiar lângă Catedrala Westminster, începură durerile. În ultimele luni avusese anumite simptome de spasmuri cardiace, ce se manifestau mai ales prin dureri fulgerătoare în partea inferioară a braţului stâng. Dar durerea de acum era diferită, îi cuprindea tot pieptul cu o asemenea intensitate, încât coastele îi păreau prinse şi strivite într-o menghină uriaşă. Îi era cu neputinţă să răsufle, nu putea nici să se mişte şi, totodată, simţi o greaţă îngrozitoare, care îi îmbrobonă fruntea cu o sudoare rece. Chinul era de neîndurat, şi pe deasupra îl mai încerca şi teama prostească, copilăroasă că, dacă nu va găsi unde să se adăpostească, va cădea jos pe stradă şi se va da în

[138] Parc în centrul Londrei.

spectacol. Cu mare greutate reuşi să se târască pe trotuar şi să intre în catedrala învecinată, unde se prăbuşi peste nişte scaune, luptându-se din răsputeri să-şi recapete răsuflarea.

În cele din urmă, încleştarea dureroasă începu să slăbească; trase cu greu şi nu prea adânc de câteva ori aer în plămâni, apoi izbuti să bâjbâie cu mâna în buzunarul vestei, scoase două din fiolele date de doctorul Bard, pe care le sparse şi le inhalâ. Apoi înghiţi o pilulă pentru inimă. Curând începu să respire mai puternic, şi după vreo douăzeci de minute putu să se ridice şi să se aşeze pe scaun, aplecat înainte şi sprijinindu-se de scaunul din faţă. Criza trecuse, lăsându-l epuizat şi zdrobit parcă, dar scăpase. I se părea o minune că se mai afla în viaţă.

În catedrală nu era nimeni în afară de o femeie, îmbrăcată în negru, poate o călugăriţă, care stătea nemişcată în faţa altarului. Ceva în atitudinea ei de rugă arzătoare, aşa nedesluşit cum o vedea în interiorul umed şi rece de cărămizi netencuite al catedralei, i-o reaminti pe Cora şi fu cuprins de un val neaşteptat de duioşie. Vedea limpede chipul nurorii sale, ca şi cum ar fi fost aproape de el, fruntea încreţită de parcă ar fi tulburat-o ceva, obrajii brăzdaţi de vinişoare şi puţin scofâlciţi, ochii ei negri plini de tristeţe şi totuşi încrezători. Nu... nu mai trebuia să fie îndurerată, necăjită, va fi în siguranţă acum, va cunoaşte din nou fericirea şi liniştea. Măcar această unică şi mare consolare o putea avea de pe urma înfrângerii sale. Nu mai încercase niciodată o asemenea emoţie. Era ca şi cum toată viaţa ar fi căutat în zadar o bucurie cu neputinţă de atins, încercând să-şi potolească dorul şi năzuinţele pe care nu le putea exprima nici chiar prin cuvinte şi care se împlineau acum nu ca o bucurie, ci mai curând ca ceva înrudit cu durerea, ceva ce avea un gust dulce-amărui.

În sfârşit, se simţi destul de în putere pentru a se ridica. Încetişor, totuşi din nou sigur pe picioare, ieşi pe stradă.

Un taxi îl duse până la hotel, unde comandă să i se aducă mâncare rece. După ce îşi potoli foamea şi se odihni o jumătate de oră, îi telefonă lui Somerville. Acesta era plecat, dar Henry îi lăsă vorbă prin secretară că se întoarce la Hedleston cu trenul de noapte şi că dimineaţă va semna hârtiile.

Acum nu mai exista nicio îndoială în privinţa sfârşitului; peste acel ungher al conştiinţei sale se răspândi o uşoară ceaţă, înlocuind emoţia intensă cu un fel de posomoreală întunecată. Gândul la Sleedon însă străbătea ca o rază luminoasă prin melancolia ce-l apăsa şi simţi cum îl cuprinde un dor neaşteptat de o fi acolo, poate mai puţin pentru a-l vedea pe David, care, la urma urmei, nu ştia nimic despre toate întâmplările acestea, cât mai ales pentru a fi cu Cora, cu draga de Cora, pentru a pune capăt zbuciumului ei şi a-i reda liniştea sufletească.

XII

În aceeaşi miercuri după-amiază, exact la ora când Henry se reîntoarcea la hotel, Leonard Nye coborî la Hedleston din trenul ce venea de la Tynecastle, unde îşi petrecuse cu plăcere şi cu vădit folos o bună parte a zilei. Dimineaţa, neştiind de plecarea lui Page la Londra foarte sigur de el, îi spusese lui Smith:

— Ascultă, Harold... mai mult ca sigur că Page îţi va telefona în cursul dimineţii. Îndată ce vorbeşti cu el, du-te acolo, perie-l puţin şi ia-i semnătura.

— Dar dumneata nu vii?

— Fii înţelept, omule! Doar ştii că eu nu pot decât să-l enervez. Cu dumneata o să vrea să trateze. Pe de altă parte, eu trebuie să plec la Tynecastle.

— Pentru ce?

— Mă duc în câteva vizite. În afară de asta, trebuie să mă tund şi să-mi fac manichiura.

În ciuda acestei manifestări de rece nepăsare – atitudine de care Nye era deosebit de mândru – fusese extrem de agitat mai toată ziua, iar acum, pe când se îndrepta spre redacţia aflată în clădirea Societăţii de asigurări *Prudential*, îşi simţea nervii încordaţi şi încercă să se împotrivească acestei stări oprindu-se pentru a-şi aprinde o ţigară şi încetinindu-şi mersul, ca şi cum s-ar fi plimbat agale.

Luă ascensorul până la etajul al treilea. Pe coridorul ce ducea la biroul său îşi iuţi instinctiv pasul.

— Vreo veste? îl întrebă pe Peter, ca de obicei când intra.

— Domnul Smith a cerut de câteva ori legătura de la Mossburn.

— Caută-l!

Peter se îndreptă spre telefon şi făcu legătura cu linia direct. Un timp nu se auzi niciun răspuns. Nye îşi strivi ţigara pe jumătate începută şi îşi aprinse alta, trăgând repede de câteva ori din ea. În timp ce aştepta legătura, Peter spuse:

— V-a mai căutat cineva, domnule Nye. Cred că era tânărul domn Page.

— Aha, a venit, aşadar, aici?

— Da, domnule Nye. Avea o înfăţişare cam ciudată, e drept.

— Nu arată aşa întotdeauna? Dă-mi de ştire dacă mai vine. Am eu grijă de el.

— Foarte bine. Alo, alo... Aveţi legătura, domnule.

Nye luă receptorul.

— Smith... aici e Nye... Vreo veste?

— Veste? În vocea lui Smith se citea nerăbdarea de a-şi descărca inima. Sigur că am... Page a plecat la Londra azi-noapte. Azi-dimineaţă a fost la Somerville. Ce se întâmplă, nu ştiu! Greeley e plecat, Somerville are o şedinţă în City. Am căutat să ţin legătura cu redacţia centrală toată după-amiaza. Nu-i frumos că m-ai lăsat de unul singur. Treaba pare cam încurcată şi aiurită.

Expresia lui Nye se schimbase la uzul acestor vesti neaşteptate. Spuse brusc:

— Nu ştii nimic precis?

— Challoner e singurul care arată a şti ceva. Se pare că Page a făgăduit să le dea de veste astăzi. Challoner crede că s-a şi rezolvat totul, dar nu e sigur. De un ceas nu fac altceva decât să stau agăţat de telefon în aşteptarea hotărârii. Sunt îngrozitor de nervos.

Nye îşi muşcă buza, supărat că se înşelase în socoteli, precum şi de tonul mustrător al lui Smith. N-avea însă niciun rost să înceapă o ceartă în aceste împrejurări. Chibzui o clipă, încruntându-se la peretele din faţă.

— De ce nu vii încoace? spuse el. Să aşteptăm împreună.

După felul în care Smith se agăţă de această idee, Nye ghici exact în ce stare se afla.

— Le spun să-ţi dea legătura acolo, Leonard. Nu te mişca de la telefon. Sunt la Hedleston în douăzeci de minute.

Nye se întoarse către Peter.

— Poţi pleca acum. Nu mai am nevoie de dumneata astăzi.

Aşteptă până ce îl văzu plecat, apoi intră în camera lui de lucru şi se aşeză pe marginea biroului, chinuit de gânduri neplăcute.

Smith sosi după o jumătate de oră – trebuise să aştepte un taxi – iar când intră, Nye îşi dădu seama că nu se înşelase. Era într-o stare de cumplita nervozitate şi după petele de roşeaţă de pe faţă şi din faptul ca duhnea a alcool, se vedea că trebuie să recurgă la anumite întăritoare pentru a-şi face curaj.

— Nimic încă? Văzând expresia lui Nye, căzu pe scaun cu servieta de piele pe genunchi. Nu mai pot îndura mult timp situaţia asta!

— Hai, linisteşte-te, îl îndemnă Leonard. Dar nici el nu prea era în apele lui; nervii i se încordaseră la maximum.

Lucrurile luaseră o asemenea întorsătură, încât trebuia neapărat să izbutească; nu atât pentru Somerville sau pentru *Gazette*, cât pentru el însuşi, căci altfel simţea că n-ar mai face doi bani în proprii lui ochi. Ajunseseră acum la ultimul hop, la bătălia finală, trebuia să se termine cum voia el, nu-şi putea îngădui să piardă.

Amândoi stăteau atenţi, aşteptând să sune telefonul. Nye îşi aprinse o altă ţigară – fumase necontenit toată după-amiaza. Smith întrerupse tăcerea:

— Ce crezi dumneata, Len?

— Pentru numele lui Dumnezeu, mai tacă-ţi gura! se răsti Nye la el. Am mai discutat şi înainte. Vorbeşte despre altceva. Despre vreme... despre femei... despre

scripcarii ţigani... despre laxativul dumitale preferat...

Iar tăcere.

— Ai făcut ceva la Tynecastle? întrebă Smith umil.

— Cred şi eu! M-am dus la toate agenţiile de publicitate să le dau vestea cea bună, am fost la Spencer, la biroul local al fabricii *Northern Mills*, am intrat la ziarul *Echo* şi am stat o mulţime de vorbă cu Harrison. El e secretar de redacţie acolo şi-l ştiu încă de pe când lucra la ziarul *Enguirer*. Le-am spus tuturor că, în sfârşit, situaţia s-a limpezit; că sperăm să ajungem la o înţelegere amicală cu Page. Am recunoscut că a fost într-o oarecare măsură mai tare ca noi, dar că acum, din motive de sănătate, vrea să se retragă. Ce să-ţi spun, am asudat destul ca să-i conving, căci asta era important. Nu avem nevoie să fim bănuiţi că ar exista vreun diferend între noi; ne-ar strica atunci când vom prelua... sau mai bine să spun: dacă preluăm? Trase cu putere din ţigară. Asta-i tot ce am să-ţi istorisesc. Dar dumneata?

Smith îşi scoase batista şi îşi şterse fruntea.

— Păi, eu am stat toată ziua la telefon... după cum ţi-am spus. Între timp, însă... i-am scris lui Minnie o scrisoare lungă, în care o rugam să se întcarcă la mine. Dacă totul merge bine, o pun la poştă. Văzând probabil expresia lui Nye, dădu greoi din cap. Nu-i nimic nostim în asta. Eu nu pot să mă înhait cu femei, aşa cum faci dumneala; e o crimă cum te porţi cu ele. Pariez că nu te-ai ocupat numai de afaceri la Tynecastle. Eu am... am suferit.

Dar deodată, înainte ca el să poată continua, sună telefonul. Amândoi săriră în acelaşi timp în picioare. Nye ajunse primul la centrala telefonică.

— Alo... alo... da, aici Nye... Daţi-mi legătura.

Mesajul lui Challoner era scurt şi mergea drept la obiect. Nye nu-l privi pe Smith până ce nu puse receptorul iar în furcă. Apoi, întorcându-se spre el cu o faţă absentă şi lipsită de expresie, îl mai lăsă încă un minut să sufere, înainte de a-i spune:

— Page vine cu expresul de noapte. Are să semneze mâine... de îndată ce ajunge aici.

— Mulţumescu-ţi ţie, Doamne! rosti Smith şi se lăsă greoi pe scaun. Bâjbâi iar după batistă, dar n-o găsi. Şi, cu dosul palmei, îşi şterse sudoarea ce-i îmbrobona buza de sus. Uf! mi-ai dat nişte emoţii!

Leonard zâmbi şi-i puse mâna pe umăr, cuprins deodată, din pricina propriei sale bucurii, de o milă prietenească faţă de bietul nenorocit, care nu era în stare să reziste nici unui fel de emoţii.

— Ai nevoie de ceva tare, îi spuse el. Hai, vino jos, fac cinste!

— Nu, nu... Am încheiat capitolul ăsta acum... pentru totdeauna. Mi-am dat cuvântul.

— Cuvântul? Cui ţi l-ai dat?

Smith şovăi, apoi, sfidându-l într-o oarecare măsură, spuse:

— Am promis... asta-i tot... dacă Dumnezeu ne ajută să reuşim...

Nye nici măcar nu râse de acest contract cu cerul, ceea ce era o nouă dovadă a bunei lui dispoziţii.

— Ei, hai! spuse el. Se simţea bine, într-adevăr bine; era în efervescenţă, ca o sticlă mare de şampanie; îşi putea permite chiar să se poarte prietenos cu Smith. Hai, nu-mi mai strica cheful! O să petrecem amândoi.

— Bine. Smith şovăia, în timp ce faţa i se lumina, căci nu era greu să se lase înduplecat de vreme ce o făcea pentru ultima dată.

Închiseră redacţia, coborâră cu liftul şi porniră pe Park Street până la hotel. Seara era plăcută, trotuarele uscate, prin grădini ciripeau păsările, iar aerul era răcoros. Ultimele raze ale soarelui care se strecurau prin şirul de mesteceni arămii, cărora nu li se scuturaseră încă frunzele, luminau strada şi învăluiau clădirile în strălucirea lor aurie. De obicei Nye nu lua aminte la asemenea lucruri, de astă dată, însă, le observă. La urma urmei, Hedleston nu era deloc atât de nenorocit; îl

judecase greşit la început, acum însă recunoştea că avea şi părţi bune. Putea să ajungă uşor la Tynecastle, unde avea o legătură plăcută şi discretă. Se simţea din ce în ce mai bine, ca şi când oraşul ar fi fost al lui. Poate chiar va fi al lui într-o zi. Era sătul să mai cutreiere globul: La treizeci şi cinci de ani nu mai putea fi un june prim şi îi era silă să facă parte din veşnicul triunghi, după cum i se făcuse lehamite şi de echilibristica dintre o slujbă şi alta. S-ar fi putut să fie ceva bun în ideea asta de a se statornici undeva. Cuprins de un val de nemaipomenită mărinimie, se gândi că ar fi bine s-o convingă pe mătuşa Liz să-şi vândă prăvălia şi să vină să-i conducă gospodăria – planurile matrimoniale nu-l interesau, erau bune pentru Smith. Deodată se văzu ales primar, cu un lanţ de aur în jurul gâtului, inaugurând... ce oare.? să zicem, de pildă, un cămin pentru fete delincvente. Se şi auzea ţinând discursul, şi instinctiv începu să parodieze. „Doamnelor şi domnilor, prieteni şi concetăţeni din orăşelul nostru regal Hedleston, scopul nobil al acestui cămin este de a da acestor fete delincvente posibilitatea... de fapt, posibilitatea de a fi în permanenţă delincvente.” Era gata să izbucnească în râs.

Când ajunseră la hotel, Smith scoase scrisoarea din buzunarul interior al hainei şi o puse cu grijă în cutia poştală, notându-şi ora când se ridica poşta. Scrisoarea era voluminoasă – umpluse în ultimele săptămâni coli întregi de hârtie. Nye se gândi că dacă n-ar fi fost el de faţă, Smith ar fi sărutat-o.

Intrară în hol şi găsiră lângă fereastră două fotolii libere.

— Ce luăm?

— Păi, dacă vrei neapărat un whisky dublu.

Smith mai ţinea în mână servieta; o puse cu grijă jos, lângă el. Nye era sigur că nu s-ar despărţi de ea nici la culcare.

— Am adus de la Mossburn contractele în triplu exemplar; au fost legalizate azi-dimineaţă, de fapt le-am

cărat după mine toată ziua. În ciuda tuturor celor întâmplate, aveam, se vede treaba, o presimţire că va semna, spuse Smith.

— Va semna, Harold... va semna!

Băură, apoi Nye îi făcu semn chelnerului să le mai aducă un rând. Când se întoarse, le prezentă şi lista de bucate. Leonard comandă cina, puse la frapat o sticlă de şampanie de doi litri, marca Pol Roger.

— Ştii, spuse Smith solemn, e minunat felul cum am ieşit învingători, în ciuda tuturor celor întâmplate. Totuşi, parcă nu mi-l pot scoate din cap pe Page... privirea lui... Mie îmi place omul.

Nye nu mâncase cine ştie ce la prânz, luase doar o gustare la bufetul gării; whisky-ul băut pe stomacul gol îi dădea şi lui o stare de euforie. Improviza:

— Îţi place Page cei mic,
Cu haina de pitic;
Nu i-am făcut nimic,
Nu va păţi nimic...

— Nu zău, Len, serios... Smith îl privi dojenitor pe Nye. Nu e glumă. Vreau să spun... ştii... dacă am fi ajuns chiar în situaţia extremă, nu cred că as fi mers alături de tine...

— În ce privinţă?

— În legătură cu publicarea murdăriei aceleia...

— Pentru numele lui Dumnezeu! Nye se uita la el, îşi dădu seama că era aproape beat – băuse pesemne toată ziua – totuşi i se făcu greaţă auzindu-l cum încerca să se spele pe mâini. Nu ştii că din asta trăim... murdării... ştiri senzaţionale... crime... morţi subite? Parcă ai hrăni animalele de la grădina zoologică. Trebuie să le servim carnea roşie, crudă şi întinată. N-ai auzit niciodată, în viaţa dumitale cocoloşită, cum strigă băieţii care vând ziarele? „Îngrozitoarea crimă din Holloway... o fată violată şi gâtuită!” Astea-s ştiri, frate!

— Şi totuşi – Smith se uita la Nye clipind din ochi ca o

cucuvea – cred că Page avea dreptate. Trebuie să îmbunătăţim ţinuta et... et... hm, iartă-mă, etică a ziarelor.

— Cum?

— Printr-un fel de comitet de control.

— Nu poţi ţine în frâu presa. Cel puţin într-o lume ca a noastră n-o poţi face. Dacă publicul nu doreşte ceea ce le oferim noi, de ce naiba ne mai cumpără? Cine sunt cei care vor să ştie dacă cel condamnat a mâncat cu poftă la micul dejun? Când mă aflam la New York, a fost electrocutat la Sing-Sing[139] un deţinut. Doamne, ar fi trebuit să vezi ce a apărut într-una din fiţuicile acelea revolver... Fotoreporterul lor a introdus clandestin un microaparat de filmat, şi ziarul a tipărit o serie întreagă de fotografii ale nenorocitului aceluia, legat de scaunul electric, în celula morţii, cu electrozii pe el, arătând cum era trimis în mod oficial pe lumea cealaltă. Un an după aceea, acelaşi şmecher de reporter a câştigat un premiu pentru fotoreportajul unei linşări...

— Groaznic, Leonard, e pur şi simplu groaznic! Şi asta dovedeşte că am dreptate. Trebuie să-i educ... să-i luminăm pe cititori.

— Şi să ne pierdem pâinea? Nu mai înşira prostii de astea gogonate! În vremurile astea, publicul are nevoie de doza sa zilnică de opiu, altfel nu se mai poate trăi în lumea noastră blestemată, care, oricum, are să sară în aer, prefăcându-se în praf şi cenuşă! Noi suntem adevăraţi umanitarişti, nu aşa-zişii oameni de bine ca de-alde prietenul dumitale, Page!

— Hai, hai, Leonard, nu-i nicio supărare, nici cea mai mică... Mă bucur doar că eu sunt cu partea comercială. Mă cunoşti. Eu simt... şi încă adânc. Înţelegi? Am simţăminte adânci... îmi iubesc soţia... sunt familist. Mi s-ar frânge inima să fac o treabă ca a dumitale.

— Lasă-te păgubaş! spuse Nye. În jocul ăsta nu poţi

[139] Mică localitate lângă New York, unde se află o închisoare cunoscută sub acelaşi nume.

avea inimă. Mi-am învăţat de timpuriu lecţia. Când eram tânăr reporter, novice şi inocent, dacă poţi crede aşa ceva, şi lucram pentru nişte ziare americane, mi s-a cerut să fac nişte reportaje despre un tânăr paraşutist acrobatic, un austriac. Rudi Schermann. I se spunea Omul-vultur. Se producea pe la bâlciurile de ţară şi în alte locuri asemănătoare, iar eu îl însoţeam. Era un băiat simplu, blond, cu pielea netedă şi albă, avea o soţie drăguţă şi un puşti. Era grozav de curajos – nu trebuie să-ţi mai spun că săriturile lui erau al dracului de periculoase! Începusem să ţin la el – pe atunci mai puteam încă să ţin la cineva – şi trimiteam la reducţie fotografii şi instantanee, până când omul a dobândit o faimă destul de mare. Cunoşteam primejdiile prin care trecea şi îi tot spuneam să se lase de meserie cât mai era întreg. Soţia lui îl ruga şi ea acelaşi lucru. El însă zâmbea şi dădea din cap. Voia să strângă suma necesară ca să se poată retrage la o mică fermă din Tirol, unde voia să crească raţe, şi pui, şi o vacă... atât de modest era.

Ei bine, într-o bună zi s-a întâmpiat ce era de aşteptat. Rudi s-a urcat la vreo trei mii de metri, a emis obişnuitul semnal de fum, în mijlocul strigătelor mulţimii de ţărani şi de gură-cască aflaţi jos, şi s-a pregătit să se arunce. Dar ceva nu funcţiona. În loc să plutească, a început să coboare ca un pietroi. A tras de prima coardă, dar paraşuta nu s-a deschis. L-am văzut cum se lupta cu harnaşamentul acela complicat. Nu îl putea desface. Coborâse până la cinci sute de metri. Într-adevăr disperat, încercă şi a doua paraşută, dar şi ea era prinsă în încurcătura aceea. Paraşuta se deschise puţin, dar nu de-ajuns. S-a lovit puternic de pământ la mai puţin de zece metri de mine, cu cea mai infernală şi mai îngrozitoare izbitură. Când l-am ridicat, mai trăia încă... n-am să-i uit niciodată privirea! A murit după câteva secunde în braţele mele. Pe atunci eram şi eu sensibil. Da. Îmi vine să şi râd acum când mă gândesc, dar mi se prelingeau lacrimile pe obraz. Nu ştiu cum am ajuns la o

cabină telefonică. Am telefonat directorului. Tremuram tot. Şi ştii ce mi-a răspuns la telefon? „Grozav! Umplem toată pagina întâi. Trimite-mi un reportaj cât de lung şi cât mai multe fotografii. Vezi să iei o poză bună a cadavrului!” Nye îl privi pe Smith şi dete pe gât o înghiţitură zdravănă. Dacă vrei să ştii, atunci mi-am pierdut eu fecioria în materie de gazetărie. Unde naiba e chelnerul ăsta? Mai ccmandăm un rând, şi apoi ne ducem la masă.

XIII

Auzind cioeănituri în uşă, Smith se trezi în cele din urmă. Pe jumătate adormit, auzi vag vocea omului de serviciu:

— E şapte jumătate, domnule Smith. Mi-aţi cerut să vă trezesc, domnule.

Cu mare greutate, Smith deschise ochii, apoi îi închise la loc, repede. Lumina ce se strecura înăuntru printre storuri era supărătoare pentru ochi. Buzele îi erau cleioase şi lipite una de alta, iar în cap îi bătea parcă un ciocan. Reuşi totuşi să îngaime:

— E-n regulă!

— Foarte bine, domnule.. Apa caldă e în faţa uşii. Şi pantofii sunt tot aici. E o dimineaţă foarte frumoasă.

După ce plecă omul de serviciu, Smith îşi mai acoperi o clipa faţa cu braţul, copleşit de remuşcări că în seara precedentă se lăsase convins de Nye să sărbătoreasca succesul. Nu-şi putea aminti cât băuseră, dar judecând după cum se simţea acum, întrecuseră probabil măsura. Ori de câte ori se îmbăta, cel mai greu lucru în ziua următoare era sculatul dimineaţa, şi asta nu numai din pricina durerii de cap şi a gustului îngrozitor din gură, deşi şi acestea erau destul de rele, căci niciodată nu-i priise băutura, ci şi a reproşurilor amare pe care şi le făcea, spunându-şi că e un dobitoc fără voinţă. Acum, când se căznea să deschidă ochii, îi era deosebit de rău. „Şampania aceea”, se gândi el cutremurându-se şi încercă să râgâie. Totuşi, poate că avea o scuză. În ultimele zile, atât de încordate şi de nesigure, trebuise să-

şi facă într-un fel curaj. Acum, când totul se sfârşise bine, jura că nu se va mai atinge în viaţa lui de băutură.

Se răsuci în pat, trase cu greu halatul de baie şi sună pentru a i se aduce ceaiul. Când intră camerista, lui Smith i se păru că se uită la el oarecum ciudat, dar era poate doar închipuire, căci vedea încă tulbure. Era o fetişcană cam îndrăzneaţă, al cărei fel de a fi nu-i plăcea deloc şi pe care o auzise adesea chicotind cu Nye în camera acestuia. Pe când fata trăgea perdelele, avu impresia că dorea să-i spună ceva, dar n-o luă în seamă. Ceaiul îl făcu să se simtă mai bine; când se ridică însă din nou în picioare, se simţi încă şubred, astfel că se duse la dulapul unde, pentru orice eventualitate, avea o sticlă de whisky, şi trase o înghiţitură scurtă, ca să se înzdrăvenească. „Asta, îşi spuse, e hotărât ultima!”

Îi trebui mai mult timp ca de obicei pentru a se îmbrăca; lucrurile erau împrăştiate prin toate ungherele şi îi veni greu să-şi pună ciorapii elastici. Era punctul său sensibil, despre care nu-i plăcea să discute, dar suferea de varice, şi când bea, varicele se umflau mai tare. Cu toate acestea, fu gata la opt şi jumătate. Ducându-se să-şi ia micul dejun, în drum trecu pe la Nye mai întâi. După cum se aştepta, Leonard mai dormea încă. Deşi Smith îl scutură de câteva ori, nu fu chip să-l trezească. Noaptea trecută, în holul hotelului, se arătase foarte necumpătat, ba chiar foarte cinic, lucru care nu-i plăcuse câtuşi de puţin lui Smith. În cele din urmă, îl lăsă în pace şi coborî.

La cafeneaua hotelului, unde se servea micul dejun, comandă *porridge*[140] şi o scrumbie afumată. De fapt nu-i era foame; după ce îşi clătise bine gura de câteva ori, tot o mai simţea coclită. Avea totuşi poftă de ceva gustos. Deşi mâncarea de la hotel era bună, se plictisise de ea. Se gândise adesea să se mute într-o casă particulară, unde ar fi avut mai mult confort, dar fără Minnie nu voia s-o facă, şi fiindcă nu fusese niciodată sigur asupra datei

[140] Fiertură de cereale, mâncare specific englezească pentru micul dejun.

când se va putea ajunge la o înţelegere cu Page, rămăsese mai departe la hotel. Acum însă, îşi putea permite să se mute într-o casă, o vilă frumoasă, cu o grădină mai mare şi o seră, unde să cultive roşii, şi poate şi o căsuţă pentru portar, la intrare, pe aleea ce dădea spre grădină. Nu încăpea îndoială că lui Minnie i-ar plăcea.

Trebuiau să existe case într-adevăr frumoase pe drumul înspre Hanley Drive; avea să exploreze regiunea în săptămâna următoare. Se putea foarte bine chiar ca Page să dorească să-şi cedeze casa şi să se mute în altă localitate. Gândul că s-ar putea muta la Hanley Drive îi ridică moralul, îl smulse din starea de deprimare în care se afla.

O dată cu scrumbia afumată, chelnerul îi puse pe masă, ca de obicei, şi ziarele de dimineaţă. Smith le răsfoia întotdeauna înainte de a se duce la redacţie. Acum însă era prea frământat să-şi alcătuiască programul zilei ce-i stătea în faţă, ca să-l mai preocupe ştirile. Călătorind cu trenul de noapte, Page sosise obosit şi se culcase poate pentru câteva ore, astfel că nu putea să-l cheme prea devreme. Socotea că ora unsprezece ar fi o oră cât se poate de convenabilă pentru întâlnirea lor. Avea toate documentele gata pregătite – bineînţeles, se deosebeau foarte mult de actele iniţiale aduse de el cu aproape doi ani în urmă. „Dacă Page ar fi acceptat atunci, reflectă Smith posomorât, câtă oboseală, duşmănie şi supărare, ca să nu mai vorbim de cheltuieli, ar fi fost cruţate şi de o parte, şi de alta!”

Gândindu-se la Page, se simţi din nou deprimat. Nu era deloc nerăbdător să aibă întrevederea cu el. Va trebui să-şi ascundă simţămintele, să devină neînduplecat, să fie practic şi categoric. Evident, era singurul fel de a te comporta într-o situaţie neplăcută… trebuia să termine cât mai repede. O băutură tare l-ar ajuta, fără-ndoială, şi în asemenea împrejurări ar fi îndreptăţit dacă ar bea ceva.

Între timp terminase micul dejun şi voia tocmai să plece, când îl văzu pe George, chelnerul, venind iar la masa lui.

— Aţi fost mulţumit, domnule?

— Da, grozav! spuse Smith.

George era un om cumsecade, amabil, şi atent dar îi plăcea să trăncănească, şi Smith n-avea chef de conversaţie.

— Să vă mai aduc încă o scrumbie afumată?

— Nu, mulţumesc.

Era gata să se ridice, când observă privirea piezişă a lui George, care îi aminti într-un fel expresia pe care o văzuse mai înainte pe faţa cameristei. Săltându-se pe călcâie, cu mâinile la spate, chelnerul făcu remarca:

— Aţi văzut, probabil, ziarul *Globe*, domnule…

Smith nu citea de obicei ziarul *Globe* al lui Mighill, dar îl cumpăra împreună cu celelalte trei cotidiene, şi acum, uitându-se la ele, văzu că era pus deasupra, îndoit desigur de George, astfel încât să se vadă un articol pe două coloane, în mijlocul ultimei pagini. Luă ziarul, apoi, buimăcit ca de o lovitură de ciocan era cât pe-aci să-l scape din mână. Acolo, în faţa privirii sale îngrozite şi neîncrezătoare, se desfăşura titlul: O FOSTA DEŢINUTA SE ÎNDREAPTĂ. Primele rânduri îi jucau învălmăşite în faţa ochilor, în timp ce încerca să le înţeleagă.

„Cora Page, care în 1934 fusese condamnată sub numele de Cora Bates pentru un delict împotriva legii şi a firii, a fost descoperită pe neaşteptate de reporterul nostru din nord, acelaşi care i-a urmărit cazul şi a fost de faţă la pronunţarea sentinţei de şase luni închisoare de către o instanţă judecătorească din nordul ţării...”

În timp ce ochii îi fugeau peste rândurile tipărite pe cele două coloane, Smith simţi cum i se întoarce stomacul pe dos. Articolul povestea totul. În aparenţă, era conceput ca un reportaj despre un delincvent care s-a îndreptat,

aproape aşa cum intenţionase şi Nye, dar nu ascundea nimic: fiecare amănunt penibil era dat pe faţă în chip atât de jignitor, ca şi când articolul ar fi fost scris chiar de Leonard.

Smith se ridică de la masă. Fără a-l lua în seamă pe George şi fără a auzi cele ce-i spunea, se îndreptă instinctiv spre camera lui Nye. Leonard se sculase şi, pe jumătate îmbrăcat, stătea în faţa oglinzii, bărbierindu-se cu aparatul electric.

— Citeşte asta, repede! spuse Smith.

Nye îi aruncă o privire rea, bosumflată, căci era morocănos, ca după chef, dar tonul lui Smith îl făcu să scoată aparatul din priză. Luă ziarul în mână şi se aşeză pe marginea patului. Smith nu se mai putea stăpâni.

— Trebuie să fie Haines, spuse el. S-a folosit el de istoria asta!

— Ia mai taci! Nye se făcuse pământiu la faţă. Cu o parte a feţei nerasă, în maioul său larg şi cu chiloţii care-i cădeau, arăta grotesc. Îşi apăsă degetele pe frunte.

— Lasă-mă să mă gândesc...

— Dar de ce-o fi făcut-o Haines?...

— Nu-ţi dai seama, nebun stupid ce eşti?! De fapt nu e Haines. El a fost doar destul de şmecher ca să povestească totul la redacţia centrală. E mâna lui Mighill personal, care ştie ce nevoie are Vernon de vadul acesta. A prins mişcarea şi a făcut tot ce a putut ca să împiedice realizarea planului. Îşi muşcă tare buza de jos. Cum de nu m-am gândit la asta? Era limpede ca bună ziua! Afurisit de limpede! Ne-a tăiat craca de sub picioare. Cât e ceasul?

— Abia trecut de nouă.

— Trebuie să acţionam rapid. Îmboldit să ia măsuri, începu să-şi tragă pe el hainele, vorbind scurt şi sacadat. Dacă Page vede asta înainte de a apuca să semneze, s-a zis cu noi! Dar există posibilitatea să nu fi citit. Trenul de noapte a sosit, la cinci şi jumătate dimineaţa... înaintea ziarelor. S-a dus aproape sigur acasă. Acum, ascultă-mă.

Ia contractul şi goneşte cu un taxi până la el acasă. Ghicesc că e acolo. Caută să-l perii cât poţi mai bine. Că ai vrut să fie mai uşor pentru el, că ai dorit ca totul să se petreacă între patru ochi... şi aşa mai departe. Fă-l să semneze. Mă auzi? La naiba, trebuie neapărat să obţinem semnătura lui! Eu am să verific dacă nu e la ziar., în caz că nu e acasă, sună-mă la redacţie.

Fără să zăbovească, Smith se duse în camera lui, îşi luă servieta şi cobori scările în goană. Dimineaţa era greu de găsit un taxi, dar norocul îi surâse: tocmai când ieşea pe uşa turnantă a hotelului, unul din taxiurile antediluviene ale Hedlestenului trase, hurducându-se, în faţa hotelului, şi un călător coborî din el. Omul avea o grămadă de bagaje, care arătau ca eşantioane de mărfuri, şi care trebuiau date jos din maşină, întârzierea făcându-l pe Smith să spumege. După patru minute, însă, şi pornise cu automobilul spre Hanley Drive. Pe când taxiul căuta să răzbată prin traficul intens din Cornmarket, Smith observă la chioşcul de ziare din colţ un şir de afişe galbene ale ziarului *Globe*, cu mult mai multe ca de obicei. Se gândi: „Au inundat oraşul cu ediţia asta”. Trebuia să ajungă neîntârziat la Page. De astă dată mai mult ca oricând. Eventualitatea eşuării planurilor lor tocmai acum, în ultima clipă, şi a destrămării speranţelor sale îl făceau să fie atât de disperat, încât apăsa într-una în podeaua maşinii, încercând să împingă cu piciorul străvechiul taxi.

Totuşi, soarta părea să-i fie favorabilă – când se apropie de vila lui Page, nu era încă nouă şi jumătate. Opri taxiul la vreo cincizeci de metri depărtare şi îi spuse şoferului să aştepte. Îndreptându-şi pălăria, care i se strâmbase din cauza hurducăturilor, şi cu servieta sub braţ, intră pe alee, încercând să nu pară grăbit. De îndată se trezi în faţa unei întregi armate de muncitori, ocupaţi să ridice pe peluza din faţa casei un cort mare din pânză cu dungi verzi şi albe. O clipă, Smith îi privi uluit, neputându-şi crede ochilor, apoi îşi dete seama că acest cort era, fără-ndoială, pentru recepţia, pentru petrecerea

aceea în aer liber despre care auzise parcă ceva. Faptul că totul părea a se desfăşura normal îi reînnoi dintr-o dată speranţele. Uşa principală era deschisă, şi Smith dădea tocmai să urce treptele pentru a suna, când văzu o femeie venind de după casă. O recunoscu numaidecât – era doamna Page. Pe cap purta o pălărie de paie cu boruri largi, ce-i umbreau faţa, iar în mână ţinea un coşuleţ de papură plin cu flori. După felul ei de a fi, condescendent şi totuşi destul de amabil, îşi dădu de îndată seama că nu aflase încă nimic despre dezastru.

— Bună dimineaţa, începu ea înainte ca Smith să poată spune ceva. Aşteptaţi de mult?

— Nu... deloc... se bâlbâi el.

— După cum vedeţi, am tăiat nişte crizanteme. Nu-i aşa că sunt minunate? Am nevoie de ele pentru cort. Azi e o zi mare pentru noi, ştiţi. Sper că vremea se va menţine bună. Privi spre cer. Ce părere aveţi?

— Cred, sper că va fi frumos... Dar, doamnă Page...

Interpretându-i greşit încurcătura, doamna Page îi adresă un surâs pe jumătate glumeţ şi plin de înţeles.

— Nu m-am gândit să vă trimit o invitaţie... dar, poate... dacă v-ar face plăcere să veniţi...

— Doamnă Page...

Sunt sigură că nu ne duşmănim... cel puţin în ce ne priveşte, nu. Ştiţi că mie îmi cam plăcea ziarul dumneavoastră. Mai ales la început, când Dorothy a câstigat guineele. Şi, dat fiind că plecaţi din oraş, ar fi drăguţ dacă dumneavoastră şi domnul... dacă aţi dori să fiţi împreună cu noi şi cu prietenii noştri, astăzi după-amiază... Vedeţi...

— Iertaţi-mă, doamnă Page. Reuşi, în sfârşit, să spună şi el ceva. Trebuie să vorbesc cu soţul dumneavoastră.

— Cu soţul meu? Cu Henry? Vocea ei încetă să mai aibă acelaşi ton ridicat de convorbire mondenă politicoasă, devenind aspră. Aţi avea într-adevăr mare noroc să puneţi mâna pe el.

— Dar trebuie să-l văd. E o chestiune de cea mai mare

însemnătate.

— Presupun. Mai există şi alte câteva probleme importante care-l aşteaptă pe Henry. Şi, totuşi, acum două zile a binevoit să fugă la Londra.

— Da, doamnă Page, spuse Smith repede, simţind că-l trec toate năduşelile, dar treaba... afacerile lui de la Londra s-au terminat ieri. Şi am fost asiguraţi că a plecat acasă cu trenul de noapte.

— Zău? Doamna Page îl privi pe Smith cu o expresie prostească. Ei bine, eu pot să vă asigur de altceva: că nu e aici.

— Nu e aici? repetă Smith, apoi începu să vorbească pe nerăsuflate. Ascultaţi-mă, doamnă Page. Trenul a sosit la cinci şi jumătate azi-dimineaţă. Ştim că era în tren. Poate că soţul dumneavoastră n-a vrut să vă supere... să trezească toată casa la ora aceea... unde credeţi că s-ar fi putut duce?

Alice căzu pe gânduri, luând un aer afectat, care-l înnebuni.

— S-ar putea, spuse ea cu neaşteptată ciudă, s-ar putea să se fi dus la fiul meu acasă. La Sleedon. Faptele lui Henry sunt inexplicabile. Are o slăbiciune pentru Sleedon.

Posibilitatea aceasta făcu să reînvie speranţele lui Smith, care simţi deodată că parcă i se luase o piatră de pe inimă. Sleedon!... Asta trebuia să fie. Preocuparea principală a lui Page era desigur s-o liniştească neîntârziat pe Cora. De aceea era mai mult decât probabil, de fapt aproape cert, că de la gară se dusese direct la Sleedon. Da, era evident, dorinţa de a o anunţa că a salvat-o trebuie să fi fost foarte puternică. În grabă, Smith se scuză şi se îndreptă spre taxi. Pornind spre Sleedon, îşi spuse că norocul era iar de partea lui în noua întorsătură luată de evenimente; părea puţin probabil ca ştirea să fi ajuns într-un orăşel atât de mic şi izolat de pe coastă. Îl rugă pe şofer să mărească viteza cât se poate de mult, până când vehiculul, care, ca majoritatea taxiurilor din

localitate, era un model antebelic, începu să pârâie şi să salte pe şosea.

Deodată, când nu mai aveau decât trei kilometri până la destinaţie, automobilul făcu un viraj neprevăzut şi se opri pe loc, cu un scârţâit de frâne... Încă înainte ca şoferul să coboare, Smith îşi dete seama că aveau o pană de cauciuc. Arzând de nerăbdare şi umblând de colo până colo, aşteptă ca şoferul să ridice pe cric osia din spate şi să schimbe roata. Omul bodogănea într-una că nu era vina lui, că maşina nu fusese făcută ca să cutreiere ţara cu optzeci de kilometri pe oră. De altfel, nu mai era un om tânăr, iar haina veche de tweed şi mănuşile până la cot, pe care nu şi le scosese, îl stinghereau, astfel că mişcările lui erau de o încetineală înnebunitoare. Smith se uita într-una pe şosea, sperând să zărească vreo maşină, dar singurul mijloc de locomoţie care trecu fu autobuzul local ce mergea în direcţie opusă, spre Hedleston. Pentru a pune capac la toate, aerul deveni deodată înăbuşitor şi cerul se acoperi cu nori groşi, negri şi ameninţători, ce veneau, rostogolindu-se, dinspre nord. Era sigur că-i va prinde furtuna. În cele din urmă, şoferul isprăvi reparaţia şi, împăcat de promisiunea unui bacşiş mai serios, porni din nou, cu viteză redusă.

Smith se uită la ceas, pentru a douăsprezecea oară poate. Acum, pe când intrau în sat, era zece şi treizeci, iar Sleedonul, pe jumătate adormit, avea un aer calm, care te liniştea. Ştiind că locuinţa tânărului Page e situată undeva pe drumul ce duce spre faleză, nu-i trebui mult timp s-o găsească. Se dădu jos din automobil, inspirând adânc, pentru a-şi aerisi plămânii. Dar capul îi era încă îmbâcsit şi nervii încordaţi la maximum când se apropie de intrare. Următoarele câteva clipe aveau să fie hotărâtoare. Stăpânindu-şi neliniştea, trase clopoţelul şi aşteaptă. Nu răspunse nimeni. Se auzise oare în casă sunetul clopoţelului? Avea impresia că auzise clinchetul lui, dar în starea în care se afla nu putea fi sigur. Trase din nou, mai tare, dar tot fără rezultat. Trase de clopoţel

pentru a treia oară, scoţându-i aproape mânerul din loc. De data asta îi auzi limpede clinchetul puternic, dar tot nu-i răspunse nimeni.

Încercă uşa din faţă, mişcând tare clanţa într-o parte şi-ntr-alta, fără rezultat însă. Pe geam nu se vedea nicio mişcare. Ce se întâmplase oare? Fără îndoială că erau acasă. Apoi îi trecu prin gând că Page ar putea să doarmă la etaj; părea foarte posibil. Şi chiar dacă era aşa, Smith nu mai putea da înapoi, trebuia neapărat să ajungă la el.

Din poartă, şoferul taxiului îl privi pe Smith cu un aer foarte bănuitor, dar acesta nu-l luă în seamă şi porni pe poteca îngustă, acoperită cu pietriş, ce înconjura casa. După cum se aştepta, ajunse la uşa din spate. O găsi întredeschisă. O împinse încetişor pentru a o deschide şi, străbătând oficiul, intră în bucătărie. Acolo, la masă, şedea Cora.

Chiar când se apropie de ea, tânăra femeie nu se mişcă; părea că nu-l vede sau, cel puţin, că nu-i pasă de prezenţa lui. Ochii ei priveau ţintă în altă parte, prinşi parcă de o viziune îndepărtată, ce o paraliza. Schimbarea petrecută în înfăţişarea ei, de când o văzuse ultima dată la concert, numai cu câteva zile în urmă, era cu adevărat înspăimântătoare. Părea îmbătrânită cu zece ani. Stătea cufundată în gânduri, stoarsă de toată bucuria, de toată vlaga. Smith nu avea însă timp să se înduioşeze. Trebuia să dea de Page, şi i-o spuse.

Cora nu-i răspunse.

— Ascultă, spuse Smith, aplecându-se spre ea şi vorbindu-i ca unui copil, am nevoie de Henry Page. Trebuie să discut cu el.

Trecu atâta timp până când îi răspunse ceva, încât crezu că nu-l auzise.

Apoi, încet, se întoarse spre el. Faţa îi era de o paloare marmoreană, aproape lipsită de expresie, împietrită parcă de un chin interior atât de adânc, încât orice senzaţie îi amorţise

— Nu-i aici, zise ea.

— Dar... mi s-a spus...

— Nu-i aici, repetă ea pe acelaşi ton îngheţat. S-a răzgândit aseară târziu. Ne-a trimis o telegramă că vine cu trenul de dimineaţă.

— Dar am fost anunţaţi...

— Telegrama e acolo... lângă cămin.

Smith citi telegrama. Era adresată Corei. O liniştea şi o anunţa totodată că se hotărâse să doarmă la hotel şi să se întoarcă în după-amiaza următoare.

— Ah, na!... exclamă Smith.

— Dar, oricum, ce însemnătate mai are? spuse ea.

Deodată, privind pe deasupra ei, văzu un număr al ziarului *Globe* stând desfăcut pe masă. Urmărindu-i privirea, ochii ei lipsiţi de viaţă se opriră asupra ziarului.

— Da, asta-i! Sper că sunteţi mulţumiţi. Prima dată m-aţi lovit numai pe mine. Acum ne-aţi lovit pe toţi.

Instinctiv, Smith încercă să protesteze. Dorea să se dezvinovăţească, să spună că el n-are niciun amestec, apoi se opri. Îşi avea partea lui de vină, la fel ca toţi ceilalţi, poate chiar mai mult.

Pe de altă parte, Cora avea dreptate. Totul era zadarnic. După cum spusese şi ea, erau cu toţii la pământ şi nu mai foloseau nici cuvintele, nici faptele. Văzând-o cum sta acolo, zdrobită, împietrită, simţi că stomacul, încă plin din ajun, i se-ntoarce pe dos şi îl cuprinde o greaţă înfiorătoare. Într-un acces subit de sensibilitate, îşi dădu seama, pentru prima dată, ce faptă îngrozitoare săvârşiseră. Tot răul şi suferinţa pricinuite de o presă nemiloasă şi lipsită de scrupule păreau concentrate în această fiinţă omenească, acum zdrobită.

— Cum a ajuns ziarul aici? întrebă el

— David... soţul meu.

— Dar de unde?

Cuvintele lui Smith păreau să răzbată până la ea de foarte departe, iar răspunsul, pe care i-l dădu cu întârziere, străbătu şi el o distanţă la fel de lungă:

— Se plimbă în fiecare dimineaţă pe chei. La chioşcul

de ziare... a văzut afişul... lipiseră peste tot... a adus gazeta acasă... Un fior ca de gheaţă îi scutură trupul împietrit. Tocmai asta am încercat să împiedic. Ştiam ce urmări va avea asupra lui. Nu l-am văzut niciodată arătând aşa. Şi să plece fără să-mi spună niciun cuvânt...

— Unde s-a dus? întrebă Smith.

— Nu ştiu... N-aş putea să-ţi răspund. Am încercat să-l opresc, dar degeaba. Nu mai pot face nimic. Cu mine s-a terminat... e sfârşitul!

Ce putea să-i spună? Nu se putea gândi la nimic, la absolut nimic. În cele din urmă, încercă s-o mângâie, cât de cât.

— Nu va fi atât de rău cum crezi. Se întoarce el la dumneata.

— Nu! Ridică încet ochii spre el. În vocea ei răsună ceva care-l înfioară: Nu, nu se mai întoarce la mine!

Nu mai avea ce să afle de la Cora; un nou acces de disperare o făcu să amuţească. Smith încercă să se convingă că poate, mai târziu, lacrimile i-ar putea aduce o alinare. Apoi se îndreptă spre uşă şi părăsi casa.

Porni încet înapoi spre taxi: nu mai avea niciun zor acum. În depărtare izbucnise furtuna, şi de pe dealurile Eldon se auzea tunând. Chiar şi la Sleedon cerul era ca de plumb, iar aerul, mai înăbuşitor decât oricând. Lui Smith, cu totul zdruncinat, bubuiturile acestea – ce se rostogoleau în valuri greoaie pe cerul posomorât, ca nişte lovituri de tun – i se păreau înspăimântătoare. Când se urcă în taxi, îi căzu pe mână un singur strop mare de ploaie, greu şi fierbinte, ca sângele.

Îi spuse şoferului să se întoarcă la Hedleston; altceva nu-i rămăsese de făcut. Renunţase la ideea de a-l găsi pe Page. Nu era aici, era în tren, poate încă la Londra. Oriunde ar fi fost, aflase, probabil, totul. Acum nu va mai semna în vecii-vecilor, nu va mai ceda în niciun caz ziarul *Light*. Nu le rămânea lui Nye şi lui nimic altceva de făcut decât să renunţe şi să plece. Dorinţa bruscă de a bate în retragere, care îl cuprinsese acum pe Smith, nu putea fi

explicată doar pe cale logică. Situaţia creată de el şi Nye şi forţele pe care le dezlănţuiseră îl înfricoşau acum. Simţea o slăbiciune lăuntrică, ar fi dat orice să poată bea ceva. Trebuia să plece. Faptul că va pierde sau nu slujba devenise oarecum lipsit de însemnătate. Ceea ce dorea era să plece cât mai repede din Hedleston, fără cea mai mică întârziere.

Nevoia de a găsi un sprijin îl mână spre Nye. Leonard îi spusese că va fi la redacţie, de aceea, când se apropiară de periferia oraşului, Smith îl rugă pe şofer să-l ducă la clădirea Societăţii de asigurări *Prudential*. Ploaia cădea acum potop şi se stârnise un vânt ce arunca torente de apă pe parbrizul maşinii. Străzile erau aproape goale, cu excepţia câtorva trecători, care, încovoindu-se sub umbrelele lor, se grăbeau spre un adăpost. Deodată, însă, pe când maşina întorcea din Victoria Street înspre Cornmarket, se pomeniră că nu mai pot să înainteze. Smith coborî geamul şi se uită afară. Strada îngustă era complet blocată – în mare parte cu autocamioane şi camioane-platformă, ce cărau produsele din piaţa centrală. Smith crezu că s-a spart vreo conductă principală sau că s-a inundat strada. Nu mai putea aştepta şi, cum nu se afla departe de redacţie, vârî câteva bancnote în mâna şoferului şi coborî.

Apoi, pe când dădea colţul, mergând grăbit pe Park Street, văzu o mulţime de oameni pe trotuar. Cu toată ploaia, stăteau acolo grămadă şi-şi întindeau gâturile, mişcându-se încoace şi încolo şi înghesuindu-se spre uşa de intrare a unei clădiri. Inima lui Smith încetă o clipă să mai bată când văzu că mulţimea era adunată în faţa clădirii Societăţii de asigurări *Prudential*. „S-a întâmplat ceva rău, se gândi el, ne-au devastat redacţia.” Îi era teamă, dar trebuia să afle. Se repezi, căutând să ajungă în faţă. În clipa aceea auzi şuieratul unei sirene, şi în parcul de peste drum văzu înaintând pe aleea plajei, interzisă de obicei pentru vehicule, silueta albă, neclară, a unei ambulanţe.

În timp ce îşi croia cu coatele drum prin mulţime, îl cuprinse o groază bolnăvicioasă. Ca să fie lăsat să treacă, îşi repeta într-una numele şi calitatea. Când ajunse la uşă, poliţistul îl recunoscu şi îi dădu voie să intre. În hol se opri, răsuflând greoi şi temându-se să pornească mai departe. Abia putu să apese pe butonul ascensorului, dar nu se mişcă nimic. Nu funcţiona, iar indicatorul arăta că se oprise la etajul trei. Deodată auzi pe cineva alergând în jos pe scări. Se întoarse. Era telefonistul Peter. Zărindu-l pe Smith, se năpusti la el şi-l apucă de braţ.

— Domnule Smith... vai, domnule... domnule!

— Ce s-a întâmplat?

Se agăţa de Smith, gemând ca o femeie:

— Vreau acasă... E groaznic, groaznic... şi eu am văzut tot...

— Ce? Smith îl scutură zdravăn. Pentru numele lui Dumnezeu... ce?!

Peter se uită la el, lăsându-şi capul pe spate. Vorbea cu o voce din ce în ce mai ascuţită:

— Domnul Page cel tânăr... l-a împuşcat pe domnul Nye... domnul Nye s-a prăbuşit... apoi s-a împuşcat şi el. Peter se lupta din răsputeri să-şi tragă sufletul, apoi vocea i se ascuţi şi mai mult... Doctorul spune că a murit.

— Cine? izbuti să rostească Smith, tremurând.

— David... tânărul domn Page.

Smith se sprijini de zid, nu mai simţea nimic altceva decât o greaţă cumplită. În spatele lui auzi scârţâitul ascensorului ce cobora. O clipă mai târziu, Nye ieşi, însoţit de medicul ziarului. Arăta zdruncinat, iar sub haina pusă doar pe umeri se vedea braţul stâng bandajat şi legat. În colţul gurii palide avea însă o ţigară.

— Scârba aia de tânăr, nebunul acela! îi spuse lui Smith când trecu pe lângă el.

Ca prin ceaţă, îi văzu pe amândoi urcându-se în cabina din faţă a ambulanţei. Străduindu-se să-şi vină în fire, era tocmai pe punctul să se urnească de acolo, când, din fundul ascensorului, îşi făcură drum doi sanitari, care

duceau o targă acoperită cu un cearşaf. Smith încercă să închidă ochii, dar nu reuşi. Îi urmări cu privirea şi îi văzu cum împing targa înăuntrul ambulanţei. Prin uşa deschisă, profilat pe fundalul mulţimii, ce privea tăcută, Smith observă un reporter cu un aparat fotografic, care fotografia stând într-un genunchi, într-o atitudine profesională.

XIV

În următoarele patru zile de după furtună, se instală o vreme neobişnuit de frumoasă, o adevărată vară indiană[141]. Lui Malcom Maitland, care se îndrepta supărat prin Cornmarket spre clădirea ziarului *Light*, îi era foarte cald, mai ales din pricina costumului de culoare închisă şi cam prea strâmt. La ancheta judiciară ce avusese loc la primărie atmosfera fusese înăbuşitoare. Nu văzuse niciodată acolo asemenea înghesuială şi era fericit să respire acum aer curat. Locul său de lângă uşa laterală îi îngăduise să plece devreme şi, urcând scările ce duceau către birou, se gândi că va fi primul la redacţie. Dar Moffatt i-o luase înainte. Prin uşa deschisă a biroului o văzu împingând în sus fereastra. Se opri.

— Ei, s-a terminat... spuse el.

Secretara nu răspunse numaidecât. Apoi încuviinţă sever şi ea:

— Da... s-a terminat!

Îmbrăcată toată în negru, cu faţa pământie din cauza căldurii, domnişoara Moffatt părea cu totul istovită şi avea o expresie mai dezagreabilă ca oricând. Malcolm intră însă, simţind nevoia să vorbească.

— Henry a scăpat destul de bine, spuse el după o clipă de tăcere.

— Mai bine decât mă aşteptam, recunoscu secretara. L-a ajutat şi procurorul... a fost şi el omenos o dată. Dar, vai

[141] În America de Nord este numită astfel o perioadă a toamnei, caracterizată prin vreme frumoasă, lipsită de vânturi şi ploi.

– spuse ea seoţându-şi pălăria, înfigându-şi în ea acele şi agăţând-o cu energie în spatele uşii – bieţii, bieţii tineri! Ce păcat de ei, ce pierdere îngrozitoare! Dacă tânărul acela înnebunit ar fi izbutit cel puţin să facă ce avea de gând, n-ar fi fost totul atât de inutil! Când l-am văzut pe Nye pe banca martorilor, neobrăzat ca de obicei, aş fi fost în stare să-l omor! Dar asta se potrivea exact cu David, nu se putea să nu dea greş.

— Las', că a fost mai bine, spuse Malcolm încet, mai bine pentru Henry. Sunt sigur că asta-i părerea generală. Tot oraşul e de partea lui. La urma urmei, dacă ne gândim bine, *Light* a ieşit din încurcătură mai grozav decât se putea spera!

— Poate, spuse ea încruntându-se. Dar a trebuit să se întâmple... da, ce s-a întâmplat... ca să fie aşa. Crede-mă, dacă lucrurile n-ar fi luat întorsătura asta, numele nostru s-ar mai tăvăli în noroi şi acum. N-am nici cea mai mică îndoială că Henry va pune totul pe seama bunătăţii omeneşti. Vocea ei deveni mai ascuţită: Adevărul e că unei ştiri senzaţionale i-a luat locul alta mai tare. Se întoarse şi, cu o mişcare bruscă, îşi puse la priză ceainicul electric. Eu am să-mi fac puţin ceai. E singurul lucru bun într-o zi ca asta. Şi ce mai zi! Bei şi dumneata?

— Da, nu mi-ar strica, spuse Maitland.

O urmări din ochi cum scotea cu zgomot ceştile de după fişier, zahărul cubic şi cutia de ceai, pe care o ţinea în sertarul mesei de lucru. Apoi luă de pe conducta de apă rece o sticlă cu lapte, umplută doar pe jumătate. O cercetă, privind-o cu un aer cam neîncrezător, apoi bodogăni, agitată:

— Nu e de azi, dar o să fim nevoiţi să ne mulţumim cu ea. Bineînţeles, continuă secretara cu gândul la anchetă, cel care mi-a făcut cu adevărat greaţă a fost Smith. A fost abject când a izbucnit în plâns după ce a spus că ar fi trebuit să rămână cu Cora, să n-o lase singură în casă. Chiar înainte de asta începuseră să-i dea lacrimile... când negustoreasa, doamna Dale, povestea cum a văzut-o pe

Cora fugind pe dig şi cum i-a strigat să se oprească, dar ea n-a luat-o în seamă. Când mă gândesc că oameni ca el se smiorcăie şi deplâng soarta Corei, mă simt îndemnată să-l bat!...

— Bietul om! spuse Malcom. A vrut să ia asupra lui toată vina. Nu m-am putut stăpâni să nu încerc un sentiment de milă faţă de el.

— Nu era nevoie, spuse ea strângând buzele în felul bine cunoscut lui Maitland. Pot să-ţi dau veşti despre Smith.

— Da?

— Henry l-a angajat la noi.

— Ce?

— Da, i-a încredinţat postul lui Balmer. Face parte din redacţie. E noul şef al sectorului de publicitate.

— Doamne-Dumnezeule! Malcolm chibzui puţin, apoi zise: Poţi să spui ce vrei, dar din câţi indivizi am întâlnit eu în lumea asta fără ruşine, Page se apropie cel mai mult de imaginea pe care ne-o facem despre un om bun.

Moffatt clătină din cap şi începu să opărească ceaiul.

— E slab de înger, asta-i tot! Tatăl său n-ar fi făcut niciodată un asemenea lucru. L-ar fi dat afară pe Smith din biroul său de cum l-ar fi zărit.

— Eşti prea aspră cu Henry. Totdeauna eşti aşa. Luă ceaşca pe care i-o întindea. Gândeşte-te numai prin câte a trecut în ultimii doi ani... cu boala lui de inimă şi cu toate celelalte... Şi apoi, colac peste pupăză, istoria asta! Ştii cât de mult ţinea la David...

— Da, încuviinţă ea, posomorâtă. Dragul de David... Apoi, în timp ce-şi sorbea ceaiul, îi aruncă lui Maitland, peste marginea ceştii, o privire întunecată. De fapt, Cora îi va lipsi cel mai mult. Înainte ca Malcolm să poată interveni, spuse iar: Henry poate nu ştie, dar era îndrăgostit de ea. Vai, nu îi fac un cap de acuzare din pricina asta. De fapt, e unul dintre puţinele lucruri pe care le-am admirat la el. Cora era o adevărată femeie– caldă şi umană. Avea nevoie de dragoste, şi David nu era destul

de tandru, mai ales când a început din nou să se poarte ciudat, punând-o să citească unele cărţi deosebit de grele şi purtându-se cu ea de parcă ar fi fost un obiect dintr-o vitrină. Cora nu mi-a povestit niciodată nimic, dar ghiceam. Vedeam limpede ce se petrecea cu ea. Recunosc că ţinea la David, că îi era devotată, că îi părea rău de el... dar asta nu era de-ajuns.

— Vorbeşti prostii! o întrerupse Maitland brusc. Şi nu e momentul potrivit pentru asta.

— Poate că nu-i. Dar eu o ştiu de multă vreme. Lui Henry îi plăcea Sleedonul. Niciodată însă nu i-a plăcut atât de mult şi nu se ducea atât de des acolo până când n-a venit Cora. Ar fi făcut orice pentru ea... ar fi renunţat chiar şi la ziar. Eram ieri cu el în redacţie când Bob Lewis l-a anunţat că pe coasta de nord s-a găsit cadavrul ei, aruncat de valuri. Păcat că nu i-ai putut vedea faţa! Şi ştii ce-a întrebat? „E vătămată? Desfigurată?” Iar când Bob a spus: „Nu, domnule, deloc”, a exclamat: „Mulţumescu-ţi ţie, Doamne... mulţumesc Domnului pentru asta!”

Malcolm se holbă la ea, pe de o parte supărat, pe de alta mânat de un fel de curiozitate plină de enervare. Deodată se auzi spunând:

— Moffatt, de ce eşti atât de pornită împotriva lui Henry? Şi de ce îl compari întotdeauna cu tatăl lui?

Secretara nu răspunse numaidecât.

— De fapt, nu sunt împotriva lui, spuse ea în cele din urmă. Doar că nu întruchipează pentru mine tipul directorului de care are nevoie ziarul *Northern Light*. E prea blând, prea uşor dispus, gata să accepte o situaţie, în loc să-i facă faţă. Tatăl său nu era aşa. Era un adevărat bărbat!

— L-ai admirat, nu-i aşa?

— Da. Vorbea deodată cu sfidare în glas: Nu numai pentru ce a fost, ci şi pentru felul cum s-a purtat cu mine. Cred că ţi s-a spus că el mi-a cumpărat căsuţa în care stau.

— Parcă am auzit ceva... spuse Malcolm împăciuitor.

Moffatt însă, scoasă din fire de întâmplările din ziua aceea, nu putea fi oprită.

— Da, continuă ea, ştia că doream să locuiesc afară din oraş, să am un colţişor de grădină, şi într-o zi... n-am să uit niciodată... mi-a pus în mână actul de proprietate. Când i-am oferit să i-o plătesc din leafă, mi-a răspuns, râzând: „Adu-mi din când în când un buchet de flori”. De aceea aduc încă şi azi flori. Se opri, uitând de prezenţa lui Maitland. Iar după ce i-a murit soţia, venea la mine câteodată sâmbăta după-amiază, să fumeze o pipă şi să bea o bere. Prefera berea Burton; îi pregăteam întotdeauna, anume pentru el.

Deodată, domnişoara Moffatt se opri şi, dându-şi seama că Malcolm o priveşte, tot sângele i se sui în obraz. Pentru prima dată o vedea roşind.

Câteva minute tăcură amândoi. Apoi, cum liniştea începea să devină stânjenitoare, Maitland se ridică.

— Şi acum, spuse el, cred că ar fi cazul să ne vedem mai departe de treabă. Nu trebuie să chiulim dacă Henry nu-i aici. Ceea ce ne trebuie tuturor acum e să muncim, şi încă mult. Vom ţine şedinţa de lucru astăzi la ora douăsprezece. Spune-le şi celorlalţi. Mulţumesc pentru ceai.

Se duse în biroul său, se aşeză şi începu să se gândească la ce avea de făcut în următoarele trei luni, când, în lipsa lui Henry, o bună parte a răspunderii urma s-o poarte el. Curând cineva bătu la uşă. Era Fenwick, cu o bandă de la teleimprimator.

— Tocmai a venit o ştire prin teleimprimator.

— Da? Malcolm îl privi întrebător.

— Se pare că s-au răzgândit în ce priveşte înfiinţarea centralei atomice la Utley.

— Cum? exclamă Malcolm surprins. Vrei să spui că... nu mai vin deloc aici?

— După cât se pare, nu. Se studiază acum... instalarea ei în Scoţia, în Sutherlandshire[142]. Subsecretarul de stat a

[142] Partea nordică a Scoţiei.

anunţat-o ieri în Parlament.

Îi dădu banda.

— Asta-i grozav? spuse Malcolm după ce citi. Sper din toată inima că nu-şi vor mai schimba hotărârea!

— Probabil că aşa va fi. A declarat că Sutherland e o regiune mai potrivită.

— Slavă Domnului! exclamă Maitland, însoţindu-şi cuvintele cu gesturi ce arătau o vădită satisfacţie. Asta înseamnă că ne vor lăsa în pace... aici. Apoi spuse, mai încet: Cel puţin câtva timp... încă...

După plecarea lui Fenwick, Malcolm continuă să se gândească la tot ce se întâmplase numai fiindcă un minister nu putuse să se hotărască de la bun început. Dacă n-ar fi existat proiectul eşuat al centralei de la Utley, n-ar fi cunoscut aceşti doi ani de luptă inutilă şi tragedia cu care se încheiaseră.

Făcu un efort pentru a-şi îndrepta gândul spre viitor şi începu să noteze problemele ce trebuiau discutate în şedinţă. Lucrase neîntrerupt o jumătate de oră, când, dinspre coridor, auzi un zgomot bine cunoscut, care îl făcu să ridice capul. Rămase nemişcat, luptând cu îndoiala şi spunându-şi că nu era cu putinţă să fie paşii lui Henry; apoi, spre uimirea lui, uşa se deschise şi intră Page.

Maitland se ridică imediat în picioare.

— Dar, Henry, exclamă el pe un ton cât mai glumeţ cu putinţă, parcă era vorba să te bagi direct în pat!

— Am venit pentru câteva clipe... automobilul mă aşteaptă jos, spuse Page, sprijinindu-se de marginea biroului.

Era mai palid ca de obicei, iar ochii priveau cu o fixitate de om suferind, totuşi urmările celor întâmplate în ultimele zile, deşi vădite, păreau mai puţin grave decât se temuse Maitland. „Ce anume îl ţine în picioare pe acest om firav, în ciuda şubrezeniei sale fizice, de vreme ce nici nu e curajos şi nici nu încearcă să facă paradă de curaj?” se întrebă Malcolm.

— Nu te voi mai vedea un timp destul de lung Malcolm, continuă Page, după ce îşi mai veni în fire. Se pare că atunci când mi se va da voie să mă ridic din pat, va trebui să fac o călătorie lungă pe mare. Alice doreşte de multă vreme să viziteze insulele Hawai, aşa că ne vom duce acolo... Dar mai întâi aş vrea să-ţi spun că te iau ca asociat la *Northern Light*. L-am rugat pe Paton să întocmească actele. Le voi semna înainte de plecare.

Maitland nici nu se clinti, doar faţa lui urâtă îşi pierdu o clipă rumeneala, pentru a se colora cu-ncetul într-un roşu mai închis ca de obicei. După atâţia ani de muncă asiduă şi fără răsplată, oferta aceasta, cu totul neaşteptată, era atât de copleşitoare, încât nu se mai putea stăpâni. Cu o voce care, în ciuda voinţei sale, tremura uşor, spuse:

— Nu găsesc cuvinte, Henry, să mă exprim... pot doar... să-ţi mulţumesc.

— Atunci totul e în regulă, zise Page şi urmă pe un ton mai serios: Un singur lucru am mai vrut să adaug. Te va surprinde poate – n-ar trebui să vorbesc despre asta – dar în ultimele patru zile, ştii, simpatia şi bunătatea ce mi s-au arătat, nu numai cu totul pe neaşteptate, dar şi fără să le merit... n-au fost decât încă o dovadă a bunătăţii fundamentale a oamenilor noştri de aici.

Dacă Maitland îşi aminti în clipa aceea de prezicerea sarcastică făcută de Moffatt cu puţin înainte, n-o arătă prin niciun gest. Aşteptă, în timp ce Page continua să vorbească:

— M-am întrebat dacă n-aş putea să trec o dată peste regulile pe care mi le-am impus şi să fac un gest personal, doar de data asta. Poate ştii şi dumneata la ce mă gândesc. Un mesaj din partea mea către cititori... reafirmarea credinţei mele personale... să le arăt cât preţuiesc loialitatea şi sprijinul lor, să le dau asigurarea că, în ciuda celor întâmplate, ziarul va continua să apară. Tăcu o clipă, cercetând faţa lui Maitland. Crezi că aş putea scrie un articol în sensul ăsta? Sau ar fi de prost-gust?

— Scrie-l, Henry, spuse Maitland ferm, neîngăduindu-şi nici cea mai uşoară şovăială. O să-ţi facă bine. Atât dumitale, cât şi celorlalţi.

Faţa lui Page se lumină aproape imperceptibil.

— Bine, îl scriu atunci, spuse el. Îţi mulţumesc, Malcolm.

După ce plecă, Maitland aşteptă câteva minute, apoi se ridică şi porni spre redacţie. Când trecu pe coridor pe lângă uşa deschisă a biroului lui Henry, îl văzu şezând la masa lui de lucru, puţin aplecat, cu capul sprijinit într-o mână, însă scriind, scriind într-una, trimiţându-şi mesajul său personal pentru ediţia de a doua zi a ziarului *Northern Light.*

SFÂRŞIT